

ΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

αντί

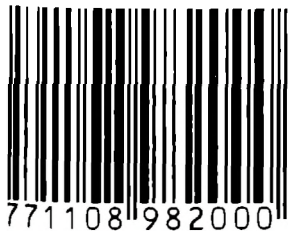

Περίοδος Β'
Τεύχος 888
Παρασκευή
9 Φεβρουαρίου 2007
Τιμή: 4 ευρώ

ΛΟΜΦΕΣ ΕΝ ΜΕΛΟΥ

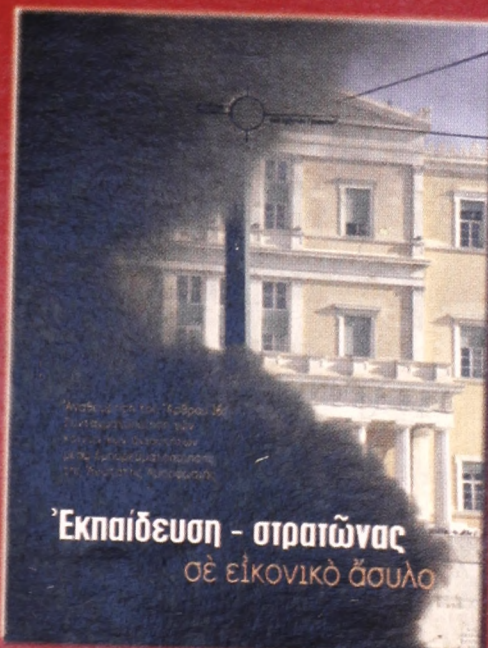
- Ποιος είναι αυτός ο «Ρίζα»;
- Καζάνι που βράζει η Νέα Δημοκρατία:
Οι ομαδοποιήσεις
- Τα σχέδια Αλογοσκούφη για
την εκποίηση της δημόσιας
περιουσίας
- Τα αμερικανικά
ρίσκα στο Ιράν
- Κύπρος: Νέα κρίση
και στο
βάθος...
πετρέλαιο
- Το τέλος της
μικρής μας
Παιδείας

SSN 1108-9822

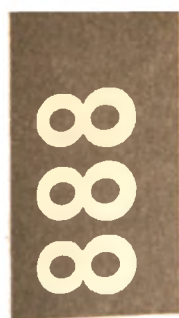
771108 982000

0 6

kanelli@hol.gr
www.nemecismag.gr

Περίοδος Β' • Έτος 34ο • Τεύχος 888

Παρασκευή 9 Φεβρουαρίου 2007

Τιμή τεύχους: 4 ευρώ

ΑΝΤΙ - ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Κωδικός εντύπου για τα ΕΛΤΑ: 1045

Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

Τηλ. 210 7232713 - 210 7232819

Fax: 210 7226107

ANTI ON-LINE: <http://www.anti.gr>

e-mail: chraprou@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ: Χρήστος Γ. Παπουτσάκης

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Κατερίνα Λαμπρινού,

Γιάννης Μπαλαμπανίδης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Παναγιώτης Τσάρας

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ: Τασία Ρούμπου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Λεύκης 134, Κρυονέρι, τηλ. 210 6297600

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Ετήσια συνδρομή: 26 τεύχη, Εξάμηνη: 13 τεύχη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Εξαμ. 39 ευρώ, Ετήσια 78 ευρώ,

Οργανισμών, Τραπεζών, κ.λπ.: 200 ευρώ

Φοιτητική ετήσια: 70 ευρώ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΕΥΡΩΠΗ - ΜΕΣΟΓ. ΧΩΡΕΣ:

Εξαμ.: 74 ευρώ, Ετήσια: 148 ευρώ,

ΗΠΑ - ΚΑΝΑΔΑΣ - ΑΣΙΑ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ:

Εξαμ. 100 δολ. ΗΠΑ, Ετήσια 200 δολ. ΗΠΑ

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΕΣ: Χρήστος Παπουτσάκης

Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: 6 ευρώ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Για τα βιβλιοπωλεία

της Αθήνας: Περιοδικό ANTI,

για τα βιβλιοπωλεία της Β. Ελλάδας:

Κέντρο του βιβλίου - Α. Πουλουκτσή και Σία Ε.Ε.

Λασσάνη 3, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310 237463

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

• ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ: Καρναβαλική πολιτική	4
• Κώστας Κουφογιώργος: Γελοιογραφία	5
• ΑΝΤΗΝΩΡ: Τι ακριβώς θα πει: «Εκλογές στην ώρα τους»; Ο ευρώς αμειφθήσεται	6
• ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ	8
• E-mail	13
• ΗΜΕΡΟΔΗΚΤΗΣ	14
• Βασιλιάς Καρνάβαλος: Μπαλ Μασκέ στη χώρα των Καραμανλήδων	16
• Γ. Ανδρουλιδάκης: Η μάχη έξω από την ουσία και η ουσιαστική μάχη	18
• Γ. Κουρτάκης: Καζάνι που βράζει η Νέα Δημοκρατία	20
• Γ. Κουρταλιώτης: Μα ποιος είναι τέλος πάντων αυτός ο «Ρίζα»;	24
• Τάκης Διαμαντής: Η κοινωνία θέλει, η Αριστερά μπορεί;	28
• Ρεπόρτερ: Σχέδιο Αλογοσκούφη για την εκποίηση της περιουσίας του Δημοσίου	30
• Κυπριανός Μέρας: Αντέχουν οι κινητοποιήσεις	31
• Γιάννης Χατζηγώγας: Το τέλος της μικρής μας... Παιδείας	32
• Τάσος Μπότουλας: Η τέταρτη χαμένη ευκαιρία για τον χωρισμό Κράτους-Εκκλησίας	34
• —: Αντωνίου, Αντώνοβιτς, Αντώνοβ... ή περί ονομάτων στα Μπαλκάνια	36
• Στρατής Μοσχονήσιος: Νέα κρίση και στο βάθος... πετρέλαιο	37
• Σήφης Φιτσανάκης: Περίεργες στρατηγικές εξελίξεις στον Περσικό	38
• ΚΟΣΜΟΔΡΟΜΙΟ	40
• Διάλογος για το κτηματολόγιο	42
• ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	45
• Γρηγόρης Ιωαννίδης: Νίκος Κούρκουλος (1934-2007)	46
• Ειρήνη Μουντράκη: <i>Νύχτα Ραδιο-φόνων</i> στο Θέτρο Διάνα	47
• Γρηγόρης Ιωαννίδης: <i>Περιγραφή Μάχης</i> -Ομάδα Nova Melacholia στο Booze Cooperativa	48
• Δημήτρης Χαρίτος: Α. Βούλγαρης: <i>Ροζ-Θ. Αθερίδης: Μια μέλισσα τον Αύγουστο</i>	49
• Δημήτρης Φιλιππίδης: Ο Μεγάλος Δοξιάδης ως ταχυδακτυλουργός του Θεού	51
• Δημήτρης Χαρίτος: <i>In Perpetuum...</i>	53
• Συνέντευξη της Σίσσυς Παπαθανασίου στην Ειρήνη Μουντράκη	54
• Αγαμέμνων Τσελίκας: Γλωσσικά Ιδιώματα	56
• Κ. Παπαγεωργίου - Μ. Μαλάμου: Κριτική Βιβλίου	58
• Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος: Η (Μετ)εκπαιδευτική σημασία ενός λεξικού	62
• ΒΙΒΛΙΟ	63
• Χ.Ν.: Το καφενείο στο Λουμπαρδιάρη	66

Σκίτσο εξωφύλλου: Νίκος Καμπασελέ

ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΜΟΛΙΣ ΠΟΥ πέρασε η κρυάδα του αιφνιδιασμού και της έκπληξης, φάνηκε η σημασία της πρότασης μομφής σε όλο της το... βάθος. Επρόκειτο για μια κακοστημένη καρναβαλική φάρσα. Λέτε γι' αυτό να επελέγη και το περασμένο Σαββατοκύριακο; Τα πράγματα είναι απλά. Ο Αναδυόμενος Ευ. Βενιζέλος βιάζεται να γίνει πρόεδρος στο ΠΑΣΟΚ. Πώς θα το πετύχει, αν όχι μετά την εκλογική ήττα του κόμματός του στις προσεχείς εκλογές, όταν αυτές γίνουν; Και επειδή βιάζεται –περνούν και τα χρόνια– θέλει να κατακρημνίσει το συντομότερο δυνατόν τον Αρχηγό του.

ΚΑΛΑ, θα αναρωτηθεί κάποιος, είναι τόσο ανάλγητοι οι πολιτικοί άνδρες του τόπου μας ώστε μόνη φροντίδα τους να είναι η προσωπική τους ανέλιξη και επιβεβαίωση; Και φυσικά έτσι είναι οι πολιτικοί μας άρχοντες. Στη σημερινή κοινωνία, όπου η τηλεψία έχει κυριαρχήσει σε κάθε τομέα του δημόσιου βίου –ου μην αλλά και του ιδιωτικού–, η επιμονή προβολής έχει ως φαίνεται αλλοιώνει την κοινωνική συμπεριφορά: Υπάρχω εάν επιπλέω επί των υδάτων, εάν φαίνομαι, εάν είμαι ο Πρώτος.

ΜΑ ΕΙΝΑΙ ΑΡΑΓΕ τόσο επιπόλαιη η συμπεριφορά των πολιτικών μας, αυτών οι οποίοι έταξαν τον εαυτό τους στην υπηρεσία της πατρίδας και της κοινωνίας; Δεν ισχύει για όλους αυτό, αλλά πάντως ισχύει για τους πλείονες. Γιατί υπάρχουν άλλωστε τα περιώνυμα «συντροφικά μαχαιρώματα»; Εάν ενδιαφέρονταν για την κοινωνία, δεν θα έπρεπε να βαδίζουν με αλληλεγγύη και αμοιβαίο σεβασμό στις κομματικές τους υποθέσεις; Καλά, όλα αυτά είναι γενικές παρατηρήσεις για τον κοινωνικό χυλό και έχουν μονότονα επαναληφθεί και από τις σελίδες αυτές.

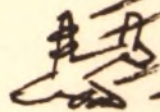
ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΚΟ ύφος της τελευταίας «πρωτοβουλίας» που ο Ευ. Βενιζέλος υπαγόρευσε στον Αρχηγό του αποκαλύφθηκε από τον φίλα προσκείμενο Τύπο το τριήμερο της συζήτησης στη Βουλή αλλά και στις «αναλύσεις» κατά τις επόμενες ημέρες. «Αναλύσεις» οι οποίες αναλίσκονταν στην αναζήτηση του μύθου του Αισώπου ή της παροιμίας στην οποία ο ένας ή ο άλλος αρχηγός θα κατέφευγε στους ρητορικούς διαξιφισμούς. Ακούσαμε και κάποια ρητορικά σχήματα –δυστυχώς και πάλι αναφερόμαστε στον Γιωργάκη– τα οποία μας πήγαν πίσω, στα τέλη του 19ου αιώνα, με αγορεύσεις Δεληγιαννικού στυλ! Και μαζί τα «πειράγματα» των αρχηγών... Η συζήτηση κρίθηκε στο τέλος περιττή και ό,τι απόμεινε ήταν η κόπωση και η ίωση του Αρχηγού του ΠΑΣΟΚ.

ΜΕ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, έχει μεταλλαγεί η κοινωνία και έχει υποδουλωθεί στους παπαγαλιστές, οι οποίοι μεταφέρουν τους ψιθύρους που τους σφυρίζουν στο αφτί. Έπρεπε τα ΜΜΕ να μεταδώσουν ότι η μομφή ήταν ένα επιτυχές εγχείρημα του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ. Και κυκλοφόρησαν σοβαρές, υποτίθεται, εφημερίδες, όπως το *Βήμα*, τα *Νέα* και η *Ελευθεροτυπία*, και σε πρωτοσέλιδους τίτλους έγραφαν «Του έκοψε [υποτίθεται ο Γιώργος] τα χαμόγελα» ή «Παρέλυσε η κυβέρνηση – όλοι θέλουν εκλογές». Και βγαίνουν την επομένη οι δημοσκοπήσεις που αποφαίνονται ότι οι πολίτες, αντίθετα με τον Ευ. Βενιζέλο, δεν θέλουν εκλογές.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ κέρδισε στις εντυπώσεις αλλά φαίνεται ότι συγχρόνως ανέβηκε πολύ η αυτοπεποίθηση των υπουργών. Η αλαζονεία έχει περισσέψει στην κυβέρνηση του κ. Καραμανλή. Εάν αυτό επιθυμούσε ο κ. Ευ. Βενιζέλος να αναδειχθεί με την συζήτηση επί της προτάσεως μομφής, το επέτυχε. Αλλά φοβούμαστε ότι απεμάκρυνε και άλλο την προοπτική σύντομων εκλογών.

ΚΑΤΙ ΟΜΩΣ αποσαφηνίστηκε: Γνωρίζουμε τώρα πια ότι, όταν αναφερόμαστε στο ΠΑΣΟΚ, θα αναφερόμαστε στο ΠΑΣΟΚ του Αναδυομένου κ. Ευ. Βενιζέλου. Μα καλά, δεν έχουν κάποιον καλύτερο εκεί πάνω, αναρωτήθηκε ο γείτονάς μου.

αντί

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ
ΕΠΑΦΙΕΤΑΙ ΣΤΟΝ
ΠΑΤΡΙΟΤΙΣΜΟ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ!

ΓΙΑΤΙ ΑΝ
ΠΕΡΙΜΕΝΕ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ
ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ...

Τι ακριβώς θα πει: «Εκλογές στην ώρα τους»; Ο ευρώς αμειφθήσεται...

...ΚΑΙ ΜΕΤΑ την καταψήφιση της πρότασης μομφής του ΠΑΣΟΚ, ξαναγυρνάμε στην προσφιλή μας εκλογολογία... Τι εννοούσε, όμως, ο πρωθυπουργός όταν, κλείνοντας τη σχετική συζήτηση στη Βουλή, δήλωνε ότι «οι εκλογές θα διεξαχθούν στην ώρα τους»; That is the question... κατά τον κυβερνητικό εκπρόσωπο Θ. Ρουσόπουλο, «εκλογές στην ώρα τους» θα πει «εκλογές στη λήξη της τετραετίας»... Άλλοι, όμως, κυβερνητικοί παράγοντες εκτιμούν ότι ο πιθανότερος χρόνος διεξαγωγής των εκλογών είναι το φθινόπωρο του 2007, ενώ άλλοι (επίσης κυβερνητικοί) δεν αποκλείουν εκλογές νωρίτερα, στην περίπτωση που «η βούληση της κυβέρνησης για αλλαγές στα ΑΕΙ προσκρούει –κατά μια διατύπωση της Καθημερινής– σε εκτεταμένες αντιδράσεις».

ΑΛΛΑ ΑΠΟ «οιωνοσκόπους» και «χειρομαντείες», άλλο τίποτε. Το Βήμα, λόγου χάρη, μας πληροφορεί ότι «παρέλυσε η κυβέρνηση» και ότι «όλοι θέλουν εκλογές», παρόλον ότι το 64,7%

της κοινής γνώμης, σύμφωνα με σφυγμομέτρηση της εταιρείας GPO (για λογαριασμό του Mega), «δεν επιθυμεί πρόωρες εκλογές»! Από την πλευρά της η Αυγή βλέπει «πιο κοντά τις κάλπες» (τις τοποθετεί κάπου τέλη Μαρτίου / αρχές Απριλίου), ενώ η Ελευθεροτυπία μεταφράζει διαφορετικά τη δήλωση Ρουσόπουλου. Στην προκήρυξη εκλογών –γράφει– το προέχον δεν είναι τα... μαθηματικά (4 χρόνια επί 12 μήνες, ίσον...) αλλά «η ευνοϊκή ώρα για την κυβέρνηση» –ακριβέστερα «το κομματικό συμφέρον της παράταξης που κυβερνά».

ΚΑΛΗ Η «ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ», ΑΛΛΑ ΤΟ ΚΟΥΒΕΝΤΟΛΟΪ ΕΙΝΑΙ ΑΛΛΟ...

ΠΕΡΑ ΑΠΟ τον χρόνο διενέργειας των εκλογών, ένα άλλο πρόβλημα που απασχολεί τους επιτελείς του ΠΑΣΟΚ είναι το επικείμενο προγραμματικό συνέδριο του κόμματος. Και επειδή, βέβαια, οι συζητήσεις του συνεδρίου δεν θα επικεντρωθούν σε θέματα θεωρητικά (όπως, λόγου χάρη ο... «βηματι-

σμός της παγκοσμιοποίησης» ή οι επιπτώσεις της «χρηματοπιστωτικής σιδηράς πειθαρχίας») πολλοί φοβούνται ότι το συνέδριο θα αναξέσει πληγές και θα επαναφέρει θέματα τα οποία, με την κατάθεση της πρότασης μομφής του ΠΑΣΟΚ, προς στιγμή παρακάμφθηκαν...

ΠΛΗΝ ΤΑ ερωτήματα παραμένουν πολλά: «Ποια θέση υιοθετούμε τώρα (ποια θέση υιοθετεί το ΠΑΣΟΚ...) σε σχέση με την ίδρυση ιδιωτικών, μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων; Και αν ισχύει η δήλωση του προέδρου μας (του Γ.Α. Παπανδρέου) ότι "εμμένουμε στις θέσεις μας", άρα και στη θέση για το άρθρο 16 του Συντάγματος, τότε πώς παντρεύουμε τα 15 σημεία του αρχηγού με τα 16 σημεία του Βαγγέλη Βενιζέλου, τα οποία, όμως, διαφέρουν;»

ΘΑ ΑΝΤΙΛΕΧΘΕΙ, ίσως, ότι σε ένα συνέδριο (τακτικό ή προγραμματικό ή εκλογικό) η διατύπωση διαφορετικών θέσεων δεν πρέπει να εκπλήσσει. Τις εργασίες του συνεδρίου κλείνει, συνήθως, ο αρχηγός του κόμματος (στην

Γραφτείτε συνδρομητές στο Αντί

Το Αντί κυκλοφορεί από τη Μεταπολίτευση, συνεχίζοντας μιαν ιστορία που άρχισε μέσα στη δικτατορία. Στα τεύχη του καταγράφεται η πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας.

Γραφτείτε συνδρομητές στο Αντί

για να εξασφαλίσετε τη συνεχή και αντικειμενική ενημέρωσή σας.

προκειμένη περίπτωση ο Γ.Α. Παπανδρέου) με ωραίες αναφορές στην ενότητα και τον δυναμισμό του κόμματος: «Το ΠΑΣΟΚ είναι εδώ, ενωμένο, δυνατό».

ΤΟ ΑΠΕΧΩ Ή ΕΠΕΧΩ ΕΙΝΑΙ ΡΗΜΑ – ΑΛΛΑ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΕΝ ΧΑΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ...

ΠΑΝΤΩΣ, ένα ευτυχές «κλείσιμο» των εργασιών του συνεδρίου διαγράφεται δύσκολο, καθώς η εσωκομματική βαβούρα καλύπτει τώρα και την απόφαση αποχώρησης του ΠΑΣΟΚ από την διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος. Βέβαια, διατυπώσεις όπως: «Όποιος είναι απών, δεν έχει ρόλο» ή «Η ιστορία δεν χαρίσθηκε ποτέ στους απόντες», δεν ανήκουν στον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ ή σε κάποιο άλλο επιφανές στέλεχος του κινήματος, αλλά στην υπουργό Παιδείας κ. Μ. Γιαννάκου. Αλλά όσοι ζουν στην Ελλάδα και διαβάζουν ιστορία ξέρουν ότι πολλά δεινά του τύπου αυτού δεν είναι άσχετα με λέξεις όπως: απέχω, επέχω, αποχή κ.ά.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ, υπάρχει, πάντοτε, η πρόσκληση του ΣΥΝ, του Αλέκου Αλαβάνου ειδικότερα, που κάλεσε –και καλεί– τον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ να δηλώσει ότι δεν πρόκειται να δεχθεί την αναθεώρηση του άρθρου 16, συμβάλλοντας, ουσιαστικά, στο άνοιγμα των πανεπιστημίων. [Όπως είναι γνωστό, χωρίς τη συναίνεση της σημερινής αξιωματικής αντιπολίτευσης, αποκλείεται η Νέα Δημοκρατία, εφόσον κερδίσει τις εκλογές, να συγκεντρώσει 180 ψήφους στην επόμενη Βουλή].

ΠΑΣΟΚ / ΚΚΕ: ΤΕΤΑΜΕΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΥΝ / ΣΥΡΙΖΑ: Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΛΑ ΚΡΑΤΕΙ

ΣΤΟ ΜΕΤΑΞΥ, κι ενώ διαγράφεται μακρόσυρτη η προεκλογική μας περίοδος, το ΠΑΣΟΚ προγραμματίζει «επίθεση διάρκειας» κατά της Νέας Δημοκρατίας και, προσωπικά, κατά του πρωθυπουργού Κ. Καραμανλή, ο οποίος, κατά τον εκπρόσωπο Τύπου του ΠΑΣΟΚ Πέτρο Ευθυμίου, «απώλεσε αυτομάτως (μετά την τελευταία συζήτηση στη Βουλή) όλη την αλαζονεία και οίησή του». Η προγραμματιζόμενη επίθεση δεν αναστέλλει, ωστόσο, κάποιες «σορτίτες» αμνηχανίες, όπως του Ευ. Βενιζέλου, λόγου χάρη, ο οποίος δια-

μαρτύρεται «επί τω ότι» ο πρωθυπουργός δεν προσδιορίζει επακριβώς την ημερομηνία των εκλογών και έτσι «γυρίζουμε γύρω από τον άξονά μας», ενώ ο Α. Τσοχατζόπουλος ανακάλυψε ότι η σημερινή κυβέρνηση είναι απλώς «μια δεξιά παρένθεση» και πέραν ου [Το κοπιράιτ του όρου κατείχε, μέχρι τώρα, ο Κ. Λαλιώτης].

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ, οι σχέσεις ΠΑΣΟΚ – ΚΚΕ παραμένουν τεταμένες, μετά την επίθεση Γ. Παπανδρέου κατά Αλ. Παπαρήγα και την απάντηση της γενικής γραμματείας του ΚΚΕ στον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ: «Αυτά που λέτε περί ληστείας των τραπεζών, τα λέτε και όταν πηγαίνετε στο Νταβός ή στις ημερίδες του Economist ή στο ελληνοαμερικανικό επιμελητήριο;» Όσο για τον Συνασπισμό, οι τελευταίες πληροφορίες αναφέρουν ότι δεν υπάρχει θέμα «απεμπόλησης» ή αντικατάστασης του όρου «Συνασπισμός» και ότι, αύριο και μεθαύριο, συνέρχεται η Κεντρική Πολιτική Επιτροπή του ΣΥΝ, για να οριστικοποιήσει τους όρους της εκλογικής συνεργασίας με τις δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ και της Πρωτοβουλίας.

Η ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ με τα προεκλογικά δεν περιορίζει, φυσικά, τους ορίζοντές μας: Στη μακρινή Τζακάρτα περισσότεροι από 340.000 άνθρωποι (συνάνθρωποί μας) παραμένουν άστεγοι ύστερα από τις βιβλικές πλημμύρες που έπληξαν την πρωτεύουσα της Ινδονησίας, ενώ, την ίδια στιγμή, ο Τζορτζ Μπους ζητεί από την πλειοψηφία των Δημοκρατικών στο Κογκρέσο να εγκρίνει 700 δις δολάρια για τη χρηματοδότηση του πολέμου στο Ιράκ και το Αφγανιστάν.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ πολύς ο λόγος και περι-

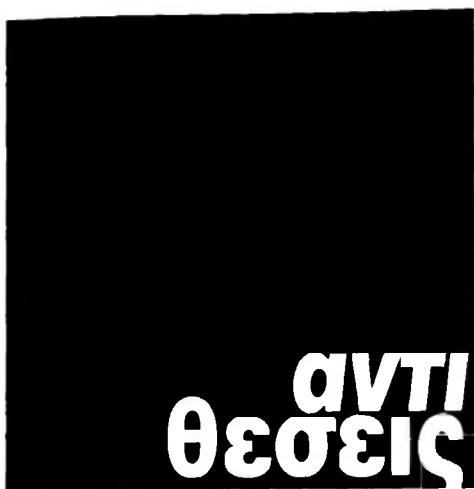
Ιράν (οι ΗΠΑ έχουν στείλει και δεύτερο αεροπλανοφόρο στον Κόλπο, κίνηση που ερμηνεύεται ως «προειδοποίηση προς την Τεχεράνη»), 17 οργανώσεις και κέντρα ερευνών στη Βρετανία καλούν την κυβέρνηση Μπλερ να ασκήσει πίεση στην Ουάσινγκτον, ώστε να αποτραπεί το ενδεχόμενο μιας ακόμη στρατιωτικής επίθεσης –ενέργεια που θα προκαλούσε «νέες εκατόμβες θυμάτων και, φυσικά, ακόμα μεγαλύτερη αστάθεια στην περιοχή».

ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΛΛΑ, η τελευταία εξέλιξη σε σχέση με την ανόρυξη πετρελαίου στη θάλασσα της Κύπρου είναι η δήλωση του αμερικανού πρέσβη στη Λευκωσία Ρόναλντ Σλίγκερ, σύμφωνα με την οποία η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας «δύνатаι» να καλεί ξένες εταιρείες (νορβηγικές, γαλλικές, ρωσικές και, φυσικά, αμερικανικές) για τα «περαιτέρω». Έχετε λόγους να πιστεύετε ότι η ιστορία αυτή θα μας βγει ξινή; Qui vivra...

ANTHYNΩP

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Όταν η εξουσία πλησιάζει τον λαό.
- Με αυτό το concept αποφάσισε το ΥΠΠΟ να εορταστεί το φετινό Καρναβάλι.
- Το μήνυμα είχαν πάρει από καιρό από τους τηλεμαρκουτσοφόρους: Ευαγγελάτο, Αφτιά, Καμπουράκη, Κακαουνάκη, Χατζησαριπόλο και τα λοιπά μπουμπουκία των τηλεδικαστηρίων.
- Μάλιστα οι δημοσκόποι του έθνους ζήτησαν συναίνεση των δύο εταίρων.
- Αφού σε όλα τα βρίσκετε, κάντε κάτι και για τον πολιτισμό.
- Έχετε το λαμπρό παράδειγμα με το Μέγαρο.
- Δώστε ένα Καρναβάλι με ομοψυχία στους ψηφοφόρους σας.
- Ο κύριος Βουλγαράκης κάλεσε τον ποιητή της Αλλαγής κύριο Ελευθέριο Παπαδόπουλο, ως εκπρόσωπο του «κινήματος», και μετά από σκληρές διαπραγματεύσεις επήλθε η συμφωνία.
- Οι απανταχού καρναβαλιστές θα είχαν την ίδια θεματική και τον ίδιο αριθμό αρμάτων.
- Κάτι πήγε να ψιθυρίσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού για νέο καρτέλ των Απόκρεων, αλλά Ρηγίλλης και Χαριλάου Τρικούπη της έκοψαν το βήχα.
- Με χορηγούς τους «συνήθεις ύποπτους» Εθνική Τράπεζα, Τράπεζα Πίστεως, Ίδρυμα Νιάρχου-Ωνάση-Γουλανδρή, Vodafone, Ericsson, TIM, Cosmote και –βεβαίως βεβαίως– την INTPRAΣΟΦΤ, το θέμα της χρηματοδότησης λύθηκε.

Η ΑΛΑΖΟΝΕΙΑ ΚΟΣΤΙΖΕΙ

Έχουμε ξαναγράψει από τις σελίδες αυτές ότι δωράκια αυτοϋπονόμευσης στους πολιτικούς αντιπάλους δεν δίνονται. Η κυβέρνηση της ΝΔ στήριξε τη μεταρρύθμιση του Συντάγματος και ιδίως του άρθρου 16 στη συναίνεση με το ΠΑΣΟΚ και έκανε ό,τι ήταν ανθρωπίνως δυνατό για να διευκολύνει την σύμπραξη εκ μέρους του Γιώργου Παπανδρέου. Το λάφυρο, η συνταγματική μεταρρύθμιση της ανώτατης παιδείας, ήταν μεγάλο και θα προσφερόταν στον νικητή των επερχόμενων εκλογών. Εκ των πραγμάτων όμως, ο κ. Παπανδρέου δεν θα μπορούσε ποτέ να κάνει παρόμοιο δωράκι στον κ. Καραμανλή. Όχι μόνο επειδή είχε αρχίσει να δημιουργείται ένας πυρήνας εσωκομματικής αντιπολίτευσης γύρω από τον κ. Ε. Βενιζέλο και τον «σκόπελο» του άρθρου 16, αλλά κυρίως επειδή η συναίνεση εγκλώβιζε το ΠΑΣΟΚ σε μια πολιτική γραμμή που προκαλού-

σε σοβαρές διαταραχές στην εκλογική του βάση. Εγκλωβισμένη στην αλαζονεία της, η κυβέρνηση ερμήνευσε λανθασμένα την κατάσταση στο ΠΑΣΟΚ. Είναι χαρακτηριστικό ότι το βράδυ της Πέμπτης, μια ημέρα πριν από την κατάθεση της πρότασης μομφής, κυβερνητικά στελέχη διέρρεαν ότι «το ΠΑΣΟΚ δεν θα αποχωρήσει από τη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος, επειδή ο κ. Παπανδρέου δεν επιθυμεί να δημιουργήσει την αίσθηση ότι υιοθετεί τις απόψεις των κ. Βενιζέλου και Λοβέρδου για το άρθρο 16». Τελικά, την άλλη ημέρα το πρωί, ο κ. Παπανδρέου έπραξε ακριβώς το αντίθετο, απεγκλώβισε τον εαυτό του και το κόμμα του και πήρε έστω και για μια φορά την πρωτοβουλία· αλλά μόνον για στιγμή. Αποδεικνύεται έτσι ότι η αίσθηση πολιτικής υπεροχής μπορεί να αποβεί πολύ επικίνδυνο πολιτικό συναίσθημα. Όπως και η αλαζονεία.

ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ;

Την πάτησαν πάλι στο Συγκρότημα, αφού θέλουν και ακούνε τον Βενιζέλο. Την Τετάρτη τα Νέα έγραφαν ότι οι εκλογές θα γίνουν στις 20 Μαΐου, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας για τη συνταγματική αναθεώρηση και τα ίδια έλεγε σε συνομιλητές του και ο Βενιζέλος. Την ίδια ημέρα ο Καραμανλής έβαλε τον Ζαγορίτη να δηλώσει ότι το 7ο τακτικό Συνέδριο της ΝΔ θα γίνει 6-8 Ιουλίου και οι εκλογές «στην ώρα τους, στο τέλος της τετραετίας». Σιγά μην τον πιστέψουμε κι αυτόν.

Οι εκλογές θα γίνουν μετά τα μπάνια του λαού, τον Σεπτέμβριο ή τον Οκτώβριο. Προσέξτε τις εξής ημερομηνίες: Ο κ. Καραμανλής θα εγκαινιάσει την ΔΕΘ το Σαββατοκύριακο 8/9 Σεπτεμβρίου και ύστερα από πέντε ημέρες, την Παρασκευή 14 Σεπτεμβρίου, θα γιορτάσει τα γενέθλιά του. Δεν τον εμποδίζει λοιπόν τίποτα να κάνει τις εκλογές την Κυριακή 16 Σεπτεμβρίου, για να συμπέσει η μεγάλη προεκλογική συγκέντρωση με τα γενέθλιά του. Δεν ξέρω αν χαλάω καμιά «έκπληξη», αλλά ένα σε-

νάριο γράφω κι εγώ. Αφού όλοι πιθανολογούν την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών όχι με πολιτικούς όρους αλλά με επικοινωνιακούς, με βάση δηλαδή το πότε θα είναι πιο ευδιάθετο το εκλογικό σώμα, προτείνω να γίνουν μετά τις καλοκαιρινές διακοπές. Η ψυχολογική κατάσταση του εκλογικού σώματος θα είναι άριστη, αφού θα έχει μόλις επιστρέψει χαλαρό και μαυρισμένο από τα μπάνια του. Αποκλείεται δηλαδή να «μαυρίσει» κατά λάθος ορισμένους. **Β. Ζ.**

ΜΙΑ ΑΞΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΤΗ ΟΜΙΛΙΑ

Εάν το χάσατε, σας μεταφέρουμε εδώ από την ιστοσελίδα του ΠΑΣΟΚ όσα είπε ο Πρόεδρος της Σοσιαλιστικής Διεθνούς στο Νέο Δελχί όπου πήγε να ρίξει «γραμμή»: «Εμπνευσμένους

από τον Γκάντι, η Παιδεία είναι πρώτη ανάμεσα στις προτεραιότητές μου στην Σοσιαλιστική Διεθνή. Ελπίζω να δημιουργήσουμε μια κοινότητα ακαδημαϊκών, προοδευτικών ηγετών, διανοητών από όλο

τον κόσμο, που θα εστιάσουν στις καλύτερες πρακτικές, να συνδυάσουν τις εμπειρίες τους, να προσφέρουν γνώση, ώστε να ενδυναμώσουν τους πιο νέους ηγέτες στο παγκόσμιο κίνημά μας».

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Εντέλει, σχετικά με εκείνη τη δευτεριάτικη εκπομπή, όπου εδώ και 10 εβδομάδες στο πάνελ δύο είναι οι μόνιμοι και οι υπόλοιποι εναλλάσσονται, μας διευκρινίστηκε ότι ο Γιάννης Πρετεντέρης είναι ο παρουσιαστής και ο Γιώργος Καρατζαφέρης καλεσμένος.

Τουλάχιστον ξέρουμε ότι, αν -χτύπα ξύλο- συμβεί τίποτα στον παρουσιαστή, υπάρχει αντικαταστάτης που γνωρίζει την εκπομπή σαν το σπίτι του.

Γ. Κουρ.

ΚΑΙ ΚΛΑΑΑΑΑΑ ΟΙ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΙ...

Εμβρόντητοι εμφανίστηκαν όλοι από τη συμφωνία που υπεγράφη στην Κέρκυρα μεταξύ του υποψηφίου νομάρχη του ΠΑΣΟΚ και της τοπικής οργάνωσης του ΛΑΟΣ για την υποστήριξη του πρώτου από τη δεύτερη στον Β' γύρο των πρόσφατων νομαρχιακών εκλογών.

Ωραία, ας προσθέσουμε και το δικό μας «ω!» της εκπλήξεως στις φωνές τους. Αλλά -με το συμπάθειο- το γεγονός ότι ο Καρατζαφέρης προβάλλεται και ενισχύεται σταθερά από όλο το ΠΑΣΟΚ εδώ και 4 χρόνια κανέναν από όλους αυτούς δεν έχει ενοχλήσει; Καλές οι βρωμιές, αρκεί να μην φαίνονται, έτσι;

Γ. Κουρ.

ΕΛΑ, ΜΟΡΕ ΣΟΚΡΑΤΗ, ΠΩΣ ΚΑΝΕΙΣ ΕΤΣΙ ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΥΤΟΓΚΟΛ ΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΙΔΗ. ΤΙ ΝΑ ΠΩ ΚΙ ΕΓΩ ΓΙΑ ΤΑ ΑΥΤΟΓΚΟΛ ΠΩ ΦΑΓΑΜΕ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΑΓΑΚΗ!

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

Αστραψε και βρόντηξε ο Γιακουμάτος εναντίον των «λαμογιών» του ΠΑΣΟΚ. Ξέχασε βέβαια τους κουμπάρους της ΝΔ. Δεν πειράζει, όμως, αυτός έχει συγκεκριμένο στόχο. Τα «λαμόγια» είναι κατασκευής και εποχής ΠΑΣΟΚ. Ας εξυγιάνουμε εκείνη την εποχή και κατόπιν στρεφόμεστε στους πάσης φύσεως «κουμπάρους». Ο Μάκης όμως θύμωσε επειδή θίχτηκε η λαϊκή του καταγωγή από τον Τσοχατζόπουλο. Γι' αυτό έσπευσε να θυμίσει ότι η γαμήλια δεξίωσή του έγινε στην ταβέρνα «Ο Μπάμπης» στο Χαλάνδρι. Προβλέπω εφεξής να γίνεται κοσμοσυρροή και προσκύνημα έξω από την εν λόγω ταβέρνα. Έτσι προχωρά ο μετασχηματισμός της κοινωνίας!

Σως

ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Το φαινόμενο ενίσχυσης της άκρας Δεξιάς από τους «σοσιαλιστές» προκειμένου να χτυπηθεί -υποτίθεται- η Δεξιά δεν είναι ελληνικό. Στη Γαλλία το Σοσιαλιστικό Κόμμα ενίσχυε για πολλά χρόνια τον Λε Πεν κατ' εντολή Μιτερράν για τον ίδιο λόγο. Το 2002 μάλιστα, εκλεγμένοι δημοτικοί σύμβουλοι των Σοσιαλιστών έσπευσαν να καλύψουν τις υπογραφές που χρειαζόταν ο Λε Πεν για να κατέβει υποψήφιος στις προεδρικές εκλογές. Και πράγματι, ο Λε Πεν κατέβηκε και -όπως όλοι θυμόμαστε- κατετάγη δεύτερος, αφήνοντας τον σοσιαλιστή Ζοσπέν εκτός δεύτερου γύρου και προκαλώντας τις εκ των υστέρων όψιμες διαμαρτυρίες των σοσιαλιστών για την δημοκρατικότητα των ψηφοφόρων.

Να δούμε πότε θα το μάθουν ορισμένοι, ότι δεν βάζεις τους φασίστες για πλάκα στο πολιτικό παιχνίδι χωρίς να πληρώσεις και το λογαριασμό μετά.

Γ. Κουρ

ΑΠΟΡΙΑ

Και νέες διαβεβαιώσεις, αυτή τη φορά από αντιπροσωπεία αμερικανών γερουσιαστών, έλαβε η κυβέρνηση, ότι η πρόσφατη επίθεση στην αμερικανική πρεσβεία στην Αθήνα δεν έχει επηρεάσει τις ελληνοαμερικανικές σχέσεις. Αν δεν τις επηρέασε, τότε γιατί την καθυσάχασαν; Και γιατί ο Βύρωνας, αλλά και ο Καραμανλής, δεν φαίνονται και τόσο καθυσυχασμένοι, ενώ η Ντόρα αισθάνεται ασφαλής;

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Χορηγοί επικοινωνίας τα ιδιωτικά κανάλια MEGA, ANT-1, STAR, ALPHA και ο ραδιοφωνικός σταθμός ΣΚΑΪ.

- Τη μουσική επιμέλεια ανέλαβε ο παντός καιρού θάνατος Μικρούτσικος και τη σκηνοθεσία ο χορογράφος της Ολυμπιάδας Παπαϊωάννου.

- Την κίνηση ο Μεταξόπουλος, του Fame Story, και την καλλιτεχνική επιμέλεια ο Ηλίας Ψινάκης.

- Την απευθείας μετάδοση από Πάτρα, Ξάνθη, Μοσχάτο και άλλες πρωτεύουσες νομών, σε διακαναλική σύνδεση, ανέλαβαν ο έτερος Μικρούτσικος (Ανδρέας), η Καλομοίρα και η Τάμτα.

- Σε αποκλειστικότητα σας παρουσιάζουμε τα 11 άρματα και τους καρναβαλιστές.

- Πρώτο θα παρελάσει το άρμα των πολυπολιτισμικών.

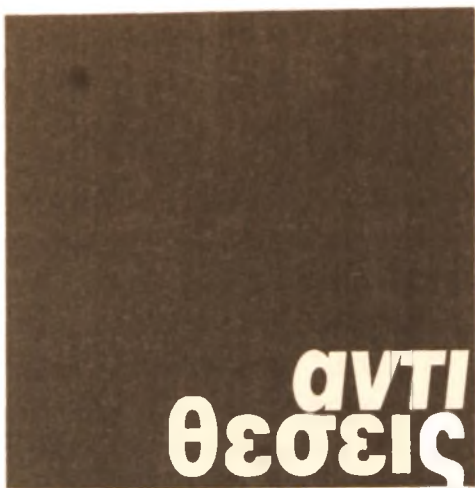
- Οι πανεπιστημιακοί Λιάκος, Ρεπούση, Κουλούρη με αμφίεση Κίσιντζερ, Ολμπράιτ και Μαντόνα, και ο πράσινος δημοσιογράφος Καρελιάς ως ο ευεργέτης των λαών Σόρος.

- Το άρμα, μικρογραφία του αγάλματος της Ελευθερίας. Υπήρχαν σκέψεις για τους δίδυμους πύργους, αλλά εγκαταλείφθηκαν κατόπιν ωρίμου σκέψης για να μην υπάρχουν παρεξηγήσεις

- Συνοδοί, μαθητές ντυμένοι πεζοναύτες των ΗΠΑ, θα μοιράζουν το βιβλίο της Ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού.

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Ακολουθεί ο Παρθενώνας, το άρμα των φιλοσόφων, σε αποχρώσεις ανοιχτού πράσινου και ροζ.
- Κουνελάκης ως Φουκουγιάμα, Διαμαντοπούλου ως Λούξεμπουργκ, Μπίστης ως Τρότσκι και Τίτος Πατρίκιος ως Αραγκόν.
- Οι καρναβαλιστές συνοδοί από τις κλαδικές των ΔΕΚΟ του ΠΑΣΟΚ μοιράζουν βιβλία με ποιήματα του Πατρίκιου και το δίτομο έργο του τ. καταλληλότερου των εκδόσεων Καστανιώτη (ευγενική προσφορά του εκδότη).
- Μεγαλοπρεπέστατο το άρμα της ελληνορθόδοξου Εκκλησίας με την Αγία Σοφία.
- Επάνω της βρίσκονται τέσσερις αστέρες του συστήματος.
- Οι τ. υπουργοί Παιδείας Αρσένης (ως δεσπότης Ιωαννίνων), Ευθυμίου (ως δεσπότης Ζακύνθου), η Άντζελα Γκερέκου (ως Ιωάννα της Λωρραίνης) και η Άννα Παναγιωταρέα (ως η Πάπισσα Ιωάννα).
- Μαθητές των κατηχητικών σχολείων μοιράζουν φυλλάδια της Ζωής και του Σωτήρα.
- Ειδικά για το άρμα αυτό, τα ηχητικά έχει αναλάβει ο Σταμάτης Σπανουδάκης.
- Αμέσως μετά, το άρμα των αχτιβιστών, κατασκευή του κ. Λιάσκου, τ. προέδρου του ΤΕΕ.
- Οι τέσσερις αλυσοδεμένοι πάνω στο Μέγαρο Μουσικής: οι κ. Λαλιώτης, ως εκπρόσωπος της Greenpeace, ο Βύρων Πολύδωρας της Μεσόγειος SOS, ο Michel Χρυσοχοϊδης του WWF και Μαργαρίτης (του ΣΥΝ) της Earth First.

ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Πόσο μπορεί να στοιχίσει στο ελληνικό Δημόσιο η κατασκευή ενός οικήματος 200 τ.μ.; Σύμφωνα με το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης 8.000.000 ευρώ! Τόσα χρήματα φαίνεται ότι έδωσε για την κατασκευή ενός οικήματος στο Τατόι (όχι στα πρώην ανάκτορα αλλά στο αεροδρόμιο) και, για να «δικαιολογήσει» τώρα τα χρήματα αυτά, θέλει να στείλει την υπηρεσία των ελικοπτέρων της αστυνομίας. Αντί ο λόγιος Βύρων Πολύδωρας να αναζητήσει τον φάκελο για τα έργα που έγιναν στο Τατόι την περίοδο του 2003 και να τον στείλει στη Δικαιοσύνη για να διαπιστώσει την αναγκαιότητά τους και το πραγματικό κόστος τους, ακούει κάποιους συμβούλους του που δεν μπορούν να διακρίνουν τη διαφορά μεταξύ FATO (Final Approach and Take Off area), δηλαδή «περιοχή τελικής προσέγγισης και προσγείωσης», και

μιας αεροπορικής βάσης! Απόδειξη είναι ότι ένας εξ αυτών παρέσυρε τον προκάτοχό του Γ. Βουλγαράκη να υποσχεθεί στη ΔΕΘ ότι θα δημιουργήσει αεροπορική βάση ελικοπτέρων στη Θεσσαλονίκη, ενώ αυτό που θα γινόταν ήταν μόνο ένα FATO στο καινούργιο οίκημα της αστυνομίας στη Θεσσαλονίκη! Ίσως φυσικά ο Βύρων να τα γνωρίζει όλα αυτά, αλλά να θέλει να αλλάξει ουσιαστικά την πολιτική που είχε υποσχεθεί προεκλογικά η Νέα Δημοκρατία ότι θα εφαρμόσει για τα ιπτάμενα μέσα του Δημοσίου. Προς το παρόν όμως, οι συντεχνίες επιβιώνουν μαζί με τις μικροεξυπηρετήσεις για ιδιοτελείς σκοπούς και την ανικανότητα. Και καταφέρνουν να σπαταλούν εκατομμύρια από την τσέπη μας, όπως τα προαναφερθέντα 8.000.000. Το Μαξίμου τα γνωρίζει όλα αυτά;

Π.Π.

«ΦΡΑΠΕΛΙΕΣ»

Η μεσημεριανή ζώνη της τηλεοπτικής τηλεοπτικής συνεχίζει το ευεργετικό και εθνικό της έργο. Αφού φιλοξένησε στο στούντιο της Ελληνικής Τηλεόρασης τους συνομιλητές των UFO θέλησε να συνδράμει στην ανακούφιση των απανταχού καρκινοπαθών. Τι είναι στη μόδα αυτή την περίοδο, αναρωτήθηκε η Άννα η Ιαματική (άλλως πως Άννα Δρού-

ζα); Μα φυσικά τα φύλλα της ελιάς, που, αφού γίνουν χυμός, χρησιμοποιούνται ως ρόφημα για την αντιμετώπιση του καρκίνου! Δεν παν να λένε οι ειδικοί περί κινδύνων που κρύβουν αυτά τα παρασκευάσματα! Πριν 30 χρόνια τα πλήθη ποδοπατούνταν προκειμένου να αποσπάσουν λίγο από το νερό του Καματερού. Ιδιωτική τηλεόραση δεν υπήρχε, υπήρχαν όμως

«δημοκρατικές» και άλλες εφημερίδες που αναθέρμαιναν και συντηρούσαν την περιέργεια της κοινής γνώμης. Οι επίδοξοι θεραπευτές, με τα γιατροσόφια ανά χείρας, στήνουν έναν ξέφρενο χορό, γνωρίζοντας ότι το πανηγύρι θα κρατήσει για καιρό. Φροντίζουν οι θεραπευνίδες που αναδύονται από την ομίχλη της μεσημεριανής νάρκωσης.

ΣΩ.ΛΕ

ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

Σύνορα πέφτουν, τοπωνύμια μετατοπίζονται. Από τους πρώτους που αντιλήφθηκαν την σημασία των γεωπολιτικών ανακατατάξεων είναι ασφαλώς ο πάντα διορατικός Γιώργος Καρατσαφέρης. Δεν ξέρουμε κατά πόσο παρακινήθηκε από την επικείμενη παρουσίαση στους κινηματογράφους ταινίας σχετικής με τη μάχη των Θερμοπυλών, αλλά άδραξε την ευκαιρία βροντοφωνάζοντας. «Ας μείνει ήσυχος ο κυβερνητικός εκπρόσωπος. Κάποιοι γνωρίζουν να φυλάσσουν Θερμοπύλες στις Βρυξέλλες». Και το Εσκή Σεχίρ, τα Γαυγάμηλα, το Αφίόν Καραχισάρ, σε ποια φρουρά θα αναθέσει τη φύλαξή τους; **ΣΩ.ΛΕ**

του Χρ. Παπανίκου

ΑΠΟΡΙΑ ΨΑΛΤΟΥ ΒΗΞ

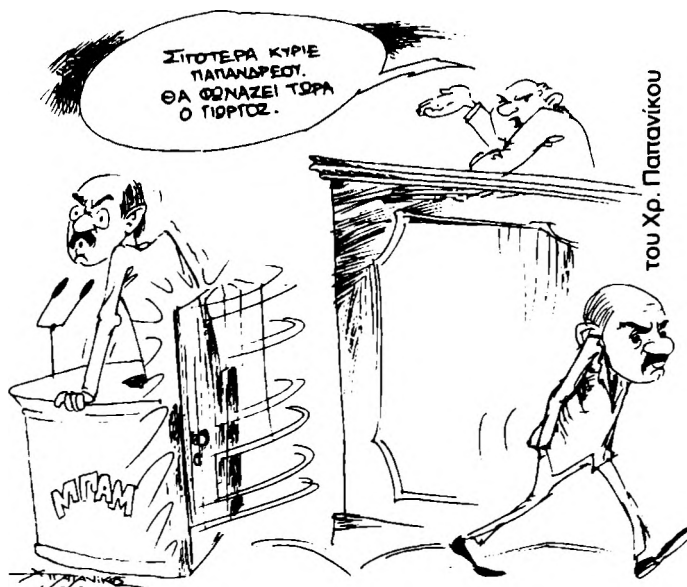
Τέσσερις μόνον μήνες μετά τις επίσημες διαβεβαιώσεις στην Αθήνα του προέδρου Πούτιν (από κοινού με τον πρωθυπουργό Κ. Καραμανλή και τον πρόεδρο της Βουλγαρίας Παρβάνωφ) για την υλοποίηση του αγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη μέχρι το τέλος του 2006, ο ρώσος πρόεδρος έθεσε πρόσφατα την Αθήνα και τη Σόφια μπροστά σ' ένα επιτακτικό δίλημμα-εκβιασμό. Ότι αν δεν λύσουν τα προ-

βλήματα από την πλευρά τους, «ο αγωγός δεν θα γίνει ποτέ». Ποια ήταν η πρώτη αντίδραση της κυβέρνησης; Ζήτησε να της μεταφράσουν τις δηλώσεις του ρώσου προέδρου. Απορία ψάλτου βηξ. Πάλι δεν πήραν χαμπάρι τι παιχνίδι παίζεται, όπως τότε που τους αιφνιδίασε ο Πούτιν και ήρθε στην Αθήνα για τον αγωγό. Και ο Δ. Σιούφας πανηγύριζε μετά ότι αυτός είχε οργανώσει το ταξίδι. Μόνος του ή με μεταφραστή;

DVD

Τι σύγχυση και αυτή; Η Βραδυνή κυκλοφορεί προσφέροντας από τη μια δισκέτα με στιγμιότυπα από τη ζωή του Τσε Γκεβάρα και λίγο πιο δίπλα δύο λαχταριστές ταινίες τσόντα! Είναι να μην θαυμάζεις αυτό το νέο πρότυπο αισθητικής που προάγει η νέα εποχή; Στο πλαίσιο της καθολικής φιλελευθεροποίησης, τα πάντα ανακατεύονται και ξαναβρίσκουν ένα νέο νόημα (Ας βαπτιστούμε και επαναστάτες, έτσι από «τσόντα»).

Σως

GREEN KYRIAKOS

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης βάλθηκε να σώσει την τιμή του Μητσοατακαΐκου. Μόνος αυτός πρόβαλε γενναία αντίσταση στην επέλαση του δασοκτόνου άρθρου 24. Δεν πτοήθηκε ούτε από την

παρουσία του επιλοχία Σταύρου, ούτε από την καθέδρα αυστηρή επιτήρηση του Τραγάκη. Ψήφισε εναντίον της αναθεώρησης του άρθρου, επιχειρώντας τη δική του υπέρβαση, δεδομένου ότι ο

πατήρ ήταν φανατικός πολέμιος του άρθρου 24. Άραγε ο ίδιος εκλαμβάνει εαυτόν σαν εκκολλαπτόμενο ριζοσπάστη ή αναζητά να απογαλακτισθεί από το οικογενειακό περιβάλλον;

Σως

ΜΑΡΙΝΟΣ ΥΠΕΡ... ΖΑΧΑΡΙΑΔΙΚΩΝ ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΩΝ

Εχει συμβεί σε όλους μας ίσως να κοντοσταθούμε και να διαβάσουμε αυτές τις απίθανες εφημερίδες τοίχου με τις οποίες γεμίζει την Αθήνα η Οργάνωση για την Ανασυγκρότηση του ΚΚΕ (ΟΑΚΚΕ) και στις οποίες καταγγέλλονται απίθανες συνωμοσίες που οργανώνονται άλλοτε στη ρώσικη πρεσβεία και άλλοτε στα καφενεία των Εξαρχείων. Ανάμεσα στις «αναλύσεις» που έχει κατά καιρούς κάνει αυτή η συμπαθής οργάνωση ημίτρελων είναι ότι η επανάσταση του 1821 ήταν «ρωσόδουλη» και έγινε για να αναχαιτισθεί ο φιλελευθερισμός στην Ευρώπη, και ότι ο Θ. Κολοκοτρώνης ήταν τσιράκι του τσάρου, ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου ήταν πράκτορας της KGB, η οποία έχει συνάψει συμμαχία με έναν ελληνικό εθνικιστικό δάκτυλο που εκφράζεται μέσω του Λαλιώτη, ότι ο Σαρτζετάκης έπαιρνε εντολές από τη Μόσχα και οι αναρχικοί από τον ρώσο πρόξενο στην Αθήνα. Για άλλους η ανάγνωση των κειμένων της ΟΑΚΚΕ αποτελεί ευχάριστο διάλειμμα από την αγχώδη ζωή της πρωτεύουσας και για

άλλους αντικείμενο στοιχημάτων για το επόμενο «χτύπημά» της.

Βρέθηκε όμως και κάποιος να πάρει την ΟΑΚΚΕ στα σοβαρά. Ο σοβαρός σχολιαστής του Βήματος της Κυριακής Γιάννης Μαρίνος, στο τελευταίο άρθρο του στην έγκριτη εφημερίδα, συνηγόρησε στην αναθεώρηση του άρθρου 16, επισυνάπτοντας το τελευταίο παρανοϊκό κείμενο της οργάνωσης που επιχειρηματολογεί σχετικά.

Ας ελπίσουμε ότι ο κ. Μαρίνος απλά αγνοεί ότι πρόκειται για γνωστή σχιζοφρενική περίπτωση και μπερδεύτηκε. Γιατί αλλιώς το μπαράζ της προβοκάτσιας έχει αρχίσει να παίρνει επικίνδυνα χαρακτηριστικά στον ελληνικό Τύπο. Να περιμένουμε ίσως στο μέλλον κείμενα του Βήματος που θα συνηγορούν στην επιχειρηματολογία του προέδρου Λεβέντη, του Βεργή ή του μακαρίτη Δελαπατρίδη για να κατακεραυνώσουν την Αριστερά; Εδώ που φθάσαμε τίποτα δεν αποκλείεται.

Γιαν. Ανδρ.

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Υπάλληλοι του Ιπποδρόμου που επιστρατεύτηκαν θα μοιράζουν τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Σχοινιά.
- Με ένα εντυπωσιακό άρμα που αναπαριστά το ευρωκοινοβούλιο παρελαύνουν οι καρνάβαλοι των κινημάτων.
- Η Μαρία Δαμανάκη, αντιπροσωπεύοντας το κίνημα υπέρ της αυτοδιάθεσης της γενιάς του Πολυτεχνείου, ο Ανδρικός Ανδριανόπουλος του κινήματος για τη σωτηρία των αλεπούδων, ο Γ. Νταλάρας του κινήματος της ειρήνης κι ο Κίμων Κουλούρης του κινήματος των λαϊκών αγορών.
- Γλάστρες των πρωινάδικων μοιράζουν DVD από συναυλίες του Γιώργου στην Κύπρο που προλογίζει η Δαμανάκη. Ως ένθετο στη συσκευασία υπάρχει το Σχέδιο Ανάν για τη Μεγαλόνησο.
- Έπεται το άρμα των καλλιτεχνών. Η σκάλα του Μιλάνου από την οποία εκφωνεί λόγους η hard διανοήση της χώρας.
- Ως Παμούκ, ο ποιητής Τηλέμαχος Χυτήρης, ο Ντίνος Σκανδαλίδης ως Ουμπέρτο Έκο, ο Κώστας Πρέκας ως Τζόνι Ντεπ και ο Γρηγόρης Αρναούτογλου ως Μπραντ Πιτ.
- Τα μέλη της πασοκοσυνασπισμένης Εταιρείας Συγγραφέων μοιράζουν στους θεατές το περιοδικό ΚΛΙΚ ως ένδειξη καλής θέλησης της συνάντησης.

ΜΟΛΥΒΙΕΣ

- Το άρμα της εργατικής τάξης, σε μια κατασκευή των ναυπηγείων Σκαρμαγκά, με πρωταγωνιστή τον ήρωα που ντρόπιασε τους Βέλγους στο αεροδρόμιο, τον νομάρχη Πειραιά και τ. πρόεδρο του Εργατικού Κέντρου Πειραιά Μίχα. Μαζί του ο πολύς Πολυζωγόπουλος σε μορφή Λένιν, ο Κοκκινούλης του θεσσαλικού κάμπου ως Ζοζέ Μποβέ κι ο Βερέμης ως Γληνός.
- Εκπαιδευτικοί της ΔΑΚΕ διανέμουν την Παρισινή Κομμούνια σε εκδόσεις Λιβάνη.
- Το άρμα των δημοσιογράφων, μια χορηγία του Ιδρύματος Μπότση, που δείχνει ένα παλιό πιεστήριο.
 - Οδηγοί τέσσερις δημοφιλείς ρεπόρτερ, ως διευθυντές εφημερίδων: Ευαγγελάτος (*Le Monde*), Τσαρούχας (*Liberation*), Πανταγιάς (*Times*) και Αθανασάκης (*Guardian*).
 - Η ΕΣΗΕΑ υποχρέωσε τα δόκιμα μέλη της να μοιράζουν τις σκέψεις της δουκίσσης Ιωάννας Αγγελουπούλου για τα ζητήματα του Τύπου σε λουστρασιόν αρωματικό χαρτί.
 - Η Μακρόνησος της Αντίστασης και των εξεγερμένων και ανυπόταχτων ψυχών.
 - Καρναβαλιστές ο τ. καταλληλότερος ως Πλαστήρας, ο Ανδρεουλάκος ως Παπάγος, ο Πάγκαλος ως Οτσαλάν κι ο Λομβέρδος ως Κλίντον.
 - Φοιτητές του τελευταίου από το Πάντειο διανέμουν φυλλάδια με το σκίτσο του Πικάσο για τον Μπελογιάννη.
 - Το άρμα των υγιεινιστών συγκεντρώνει την προσοχή και τον θαυμασμό των απανταχού ορθώς σκεπτόμενων στα ζητήματα της διατροφής.
 - Μια άποψη της ψησταριάς του Μπαϊραχτάρη, όπου τρωγοπίνουν οι Βενιζέλος (σουβλάκια), Καστανίδης (πίτσες), Έλσα Παπαδημητρίου (χάμπουργκερ) και Καραμανλής (χοτ ντογκ).
 - Πιτσιρικαρία ανέλαβε να μοιράζει τσιπς και γαριδάκια.
 - Ενδέκατο και τελευταίο, το άρμα των τοπ μόντελ, σε μια αναδυόμενη πασαρέλα με σιντριβάνια.
 - Εκπροσωπούν τους οίκους μόδας: Ντιόρ η κ. Κουτσίκου, Σανέλ η κ. Παπακώστα, Αρμάνι η κ. Συλβάνα-Ράππη και Γκούτσι η κ. Ξενογιαννακοπούλου.
 - Μαθήτριες του Αμερικάνικου Κολλεγίου μοιράζουν αρώματα της Βικτώριας Μπέκαμ.
 - Όλα ήταν έτοιμα, αν ο κ. Βενιζέλος δεν παρέσυρε, για να τον πριονίσει κι άλλο, τον Georgos στην πρόταση μομφής.
 - Χάσατε την ευκαιρία ενός Καρναβαλιού που θα ήταν καλύτερο ακόμα κι από του Ρίο.
 - Εμείς, όμως, το είδαμε από κοντά στις πρόβες.
 - Έχει και τα καλά της η δημοσιογραφία.
 - Εσείς βουλευτείτε με τα κιτσάτα που αναγκαστικά θα κάνουν οι δήμαρχοι της αλλαγής και των άλλων δημοκρατικών δυνάμεων.
 - Και του χρόνου.

N. Μολ.

ΟΗ, BYRON!

Από την «ιερή οργή» του Βύρωνα δεν γλύτωσε ούτε και η ΕΡΤ. Τα άκουσαν κανονικά οι διοικούντες στην Αγία Παρασκευή, επειδή, κατά τον Βύρωνα, υποθάλπουν συστηματικά το έργο των αναρχοκουκουλοφόρων! Ε, και τι έκανε ο καημένος; Έπραξε το αναμενόμενο. Είχαμε να κάνουμε με άλλη μια περίπτωση κρατικής χειραγώγησης απέναντι σε ένα μέσο που από τα πρώτα του βήματα

έμαθε να πορεύεται σφιχταγκαλισμένο με τους προστάτες του. Η κρατική τηλεόραση αδυνατεί να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο και να αποτελέσει παράδειγμα για την ανάπτυξη της ελληνικής τηλεόρασης. Τα ελλείμματα παραμένουν και η ίδια μιμείται τα αρνητικά στοιχεία της ιδιωτικής τηλεόρασης. Τι έχουν τα έρημα και ψοφάνε;

Σως

ΨΩΜΙΑΔΗΣ

Ο Παναγιώτης Ψωμιάδης ζει και ονειρεύεται στους ρυθμούς της φόρμουλα Ένα. Νιώθει ότι έχει ξεμπερδέψει με τα σοβαρά προβλήματα της Θεσσαλονίκης και η ψυχή του αγναντεύει με προσδοκία τα υψηλά. Αναζητεί λοιπόν χώρο για να εγκατασταθεί το «Αυτοκινητοδρόμιο Μακεδονίας», όπου θα φιλοξενήσει πίστα αγώνων του μηχανοκίνητου αθλητισμού (sic). Κάθε έργο συνοδεύεται φυσικά και από ένα μεγαλεπήβολο όραμα. Ο Ψωμιάδης δεν παραλείπει να τονίζει ότι το έργο θα συμβάλει στην οικονομική και τουριστική ανάπτυξη της Μακεδονίας. Ε, καλά! Κάποτε οι τοπικοί παράγοντες πρόβαλαν την ανάγκη ίδρυσης πανεπιστημίων για να γεμίσει ο τόπος λεφτά. Τώρα η λύση έρχεται μέσα από τον μηχανοκίνητο βόμβο. **ΣΩ.ΛΕ**

ΞΕΦΥΓΑΜΕ...

Σε «αναρχικούς» απέδωσαν τα δελτία ειδήσεων και τα επεισόδια που έγιναν στο γήπεδο της Τούμπας κατά τη διάρκεια του αγώνα ποδοσφαίρου ΠΑΟΚ - Παναθηναϊκός. Δεδομένου ότι ηχητική συνοδεία των επεισοδίων ήταν το σύνθημα της Χρυσής Αυγής «Δεν θα γίνεις Έλληνας ποτέ / Αλβανέ, Αλβανέ», απευθυνόμενο σε νεαρό παίκτη από την Αλβανία, μήπως, λέμε μήπως, τα κανάλια το έχουν παραξηλώσει σε βαθμό γραφικό (αλλά και επικίνδυνο) με το «κυνήγι του αναρχικού», στο οποίο έχουν επιδοθεί εδώ και κανένα μήνα;

Ας ρίξουν μια ματιά και στις απόψεις των αναρχικών σχετικά με τους μετανάστες πριν αμολήσουν τις κοτσάνες τους. **Γιαν. Ανδρ**

ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ

Ο χανιώτης γιατρός Κώστας Νικηφοράκης έφυγε πριν λίγες ημέρες. Ήταν μια λαμπρή προσωπικότητα. Νοιαζόταν για τους διπλανούς του και

συνέχεια πάλευε, όχι μόνον μέσα από τις γραμμές της Αριστεράς αλλά και μέσα στην κοινωνία, για έναν κόσμο που ανήκε στην Ουτοπία. Όλοι οι φίλοι θα τον θυμούνται όσο

κρατά η μνήμη και όσο λιγοστεύουν οι άνθρωποι σαν τον Κώστα που κυκλοφορούν στα χαλάσματα της παλιάς πόλης στη Σπλάντζια των Χανίων. **ΦΙΛΟΙ**

ΜΟΜΦΗ

Ωραία πρόταση μομφής ήταν αυτή: μέμφομαι τον Καραμανλή, επειδή θέλει να ψηφίσει το άρθρο 16, το οποίο κι εγώ θέλω να το ψηφίσω, αλλά δεν με αφήνει η ΠΑΣΠ και ο Αλαβάνος!

ΒΙΑΖΕΤΑΙ

Λένε ότι την πρόταση μομφής την εισηγήθηκε στον Γιώργο ο Βενιζέλος. Και αυτός τη δέχθηκε! Μα, ο Βενιζέλος βιάζεται να γίνει αρχηγός, γι' αυτό του λέει να κάνει μομφές. Ο Γιώργος, όμως, πρέπει να πηγαίνει προσεκτικά, μήπως και γίνει καμιά στραβή από τον Καραμανλή. Διότι στην πολιτική ποτέ δεν ξέρεις. Ένα μόνον ξέρεις: το παρόν. Ότι δηλαδή, αν γίνουν σήμερα εκλογές, θα χάσεις.

ΜΠΕΝΙ

Οπότε γιατί κάνεις μομφή; Και εάν γίνει αποδεκτή; Εάν ο Καραμανλής σε

πάει σε εκλογές, τότε τι χαμπάρια, μάστορα; Τότε αναλαμβάνει ο Μπένι.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Πρόταση μομφής η αντιπολίτευση καταθέτει μόνον όταν έχει την πολιτική ηγεμονία. Μόνον όταν είναι κυβέρνηση εν αναμονή. Τότε η πρόταση προκαλεί και νέα αναταραχή στην απερχόμενη κυβέρνηση και συντομεύει το δρόμο σου. Όταν όμως είσαι από κάτω, δεν κάνεις πρόταση μομφής. Προετοιμάζεσαι και περιμένεις τη φθορά. Διότι η μομφή υπενθυμίζει ότι είσαι δεύτερος.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Αυτά με τον πανέξυπνο Γιώργο. Αλλά τι να περιμένεις από κάποιον που γυμνάζεται καθημερινώς; Ο Τσώρτσιλ το είπε ο άνθρωπος: Όχι σπορ. Αλλά ο Γιώργος επιμένει να τρέχει. Μέχρι τον τάφο του Τζεμ έφτασε. Και καθότανε πάνω από το κεμαλικό γεράκι με σταυρωμένα τα χεράκια, λες και έθαβε τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο! Τι να πει κανείς πλέον;

ΙΜΙΑ

Εμφανίστηκε και ο Πάγκαλος, στην επέτειο των Ιμίων, των πρώην ελληνικών νησιών. Και τι είπε; Ότι δεν τον απασχολεί τι λένε οι εθνικιστές, επειδή μια μέρα τον συνάντησε μια γυναίκα και του φίλησε το χέρι, ευχαριστώντας τον που δεν έγινε πόλε-

μος τότε, αφού είχε παιδί στο ναυτικό!

ΜΑΝΑ

Και ο Πάγκαλος έβγαλε το συμπέρασμα ότι καλώς έπραξε, διότι, λέει, αυτή η μάνα αξίζει περισσότερο από τους πολεμοκάπηλους τουρκοφάγους. Μάλιστα. Δηλαδή, όταν ήρθε ο Γκράτσι και ζήτησε να περάσουν τα ιταλικά στρατεύματα, θα έπρεπε ο Παπάγος να πει του Μεταξά ότι δεν γίνεται να πολεμήσουμε, διότι υπάρχουν μανάδες που έχουν παιδιά στο ναυτικό και πιθανόν να έρθουν να του φιλήσουν το χέρι!

ΧΕΡΙ

Ή, εάν ο Ερντογάν ξαμολήσει δύο πλοία και μπουνε στη Λέρο, να μην κάνουμε τίποτα απολύτως, διότι θα έρθει η μάνα να φιλήσει το χέρι του Πάγκαλου! Νομίζω ότι πλέον δεν είμαστε με τα καλά μας. Τα 'χουμε παίξει τελείως, δηλαδή.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Αγαπητέ Πάγκαλε, άλλο ο πόλεμος, άλλο η μάνα, άλλο ο υπουργός, άλλο ο στρατηγός. Εσύ είσαι υπουργός. Δεν είσαι η μάνα. Διότι άμα είναι έτσι, τότε να φωνάξω τη μάνα μου να κάνει τον υπουργό, που όσο να 'ναι περισσότερες μανάδες γνωρίζει από σένα. Όταν λοιπόν ξαναγίνεις υπουργός και γίνει και πάλι εισβολή στην Ελλάδα, θα

πρέπει να ρωτήσεις πρώτα τον στρατηγό σου και μετά τη μητέρα μου. Ειδάλλως δεν βγαίνει νόημα.

ΠΟΥΛΗΜΑ

Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί έμπλεξε η κυβέρνηση το άρθρο 16 με την μεταρρύθμιση στην παιδεία. Καμιά δουλειά δεν έχει το ένα θέμα με το άλλο. Μεταρρύθμιση χρειάζεται το πανεπιστήμιο, όχι πούλημα.

ΣΑΡΚΟΖΙ

Πάει και η Σεγκολέν. Έρχεται ο Σαρκοζί. Ο οποίος είπε ότι η Τουρκία δεν μπορεί να μπει στην Ευρώπη, διότι δεν είναι ευρωπαϊκή. Μα, πώς τα λέει αυτά ο Σαρκοζί; Ρώτησε τους έλληνες «νεο(ε)ριστερους» ιστορικούς, που βγάζουνε τρελό τον Σβορώνο και τον Βακαλόπουλο και μας λένε τι καλά που περνάγαμε με τους Τούρκους και τι προοδευτικό που ήταν το οθωμανικό;

ΜΑΖΑΟΥΕΡ

Επίσης, γιατί δεν πετάγεται μέχρι το Λονδίνο να ρωτήσει τον αστέρα Μαρκ Μαζάουερ, που λέει τα ίδια, ότι η Ελλάδα πρέπει να ξαναμπει στο οθωμανικό πλαίσιο που ήταν μια χαρά πολυπολιτισμικό; Τι ξέρει ο Σαρκοζί; Εμείς μόνον ξέρουμε πόσο ευρωπαϊά είναι η Τουρκία, σκέτη παριζιάνα. Με τουλπάνι, που είναι και στη μόδα.

ΠΕΜΠΤΗ 25.1.2007 – ΤΕΤΑΡΤΗ 7.2.2007

ΠΕΜΠΤΗ 25.1.2007

• Νέα πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια σε όλη τη χώρα κατά της αναθεώρησης του άρθρου 16 και του νόμου-πλαίσιο που μαγειρεύει η κυβέρνηση.

Την πρόταση των πρυτάνεων για πάγωμα της κατάθεσης του νόμου για ένα εξάμηνο απορρίπτει η κυβέρνηση, δείχνοντας το αδιάλλακτο πρόσωπό της.

Επίθεση κατά των κινητοποιήσεων από τη «δεξιά του Κυρίου». Τώρα φαίνεται ότι τέλειωσε το διάβασμα ο κ. Χριστόδουλος. Ντροπή!

• Το ράλι των τραπεζικών μετοχών οδηγεί στα ύψη το Χρηματιστήριο. Ήταν κάποτε μία μεγάλη φούσκα που...

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26.1.2007

• Προσπάθεια από όλες τις φίλα προσκείμενες στην κυβέρνηση πλευρές να διαβάλουν το κίνημα κατά της αναθεώρησης του άρθρου 16 και του νέου νόμου-πλαίσιο. Απαράδεκτο ότι στην προσπάθεια αυτή εναρμονίζονται προσκείμενοι σε όλες, μα όλες, τις πολιτικές δυνάμεις. Πλην ΚΚΕ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 27.1.2007

• Συνεχίζεται η αναταραχή για τα ασημικά του τέως. Είναι τέτοια η κατακραυγή που ο υπουργός Πολιτισμού κ. Βουλγαράκης δεν έχει αφήσει κανάλι για κανάλι προπαθώντας να δικαιολογήσει

τα αδικαιολόγητα. Η πλάκα είναι που κάνει κριτική στην κυβέρνηση Μητσοτάκη, της οποίας βέβαια ήταν μέλος. Μου θυμίζει τους εκσυγχρο-

Δηλαδή, αν δεν ήταν στο ίδιο κόμμα, πώς θα συμπεριφέρονταν ο ένας στον άλλον;

νιστές πασόκους που δεν αναγνωρίζουν τις κυβερνήσεις του κόμματός τους πριν το 1996. Τόση σοβαρότητα!

ΚΥΡΙΑΚΗ 28.1.2007

• Εμφύλιος πρυτάνεων. Επικεφαλής των περιφερειακών Πανεπιστημίων διαφωνούν με την πρόταση των τεσσάρων για αναβολή της κατάθεσης του νέου νόμου-πλαίσιο επί εξάμηνον και θέλουν «μεταρρύθμιση» τώρα. Να δείτε πώς

τους αγάπησε η κ. Γιαννάκου!

• Πόλεμος νονών στα δυτικά προάστια. Ο Τύπος δημοσιεύει τις ταρίφες της προστασίας. Έτσι, για να είμαστε ενημερωμένοι.

ΔΕΥΤΕΡΑ 29.1.2007

• Όλα τα είχε το ΠΑΣΟΚ, οι φανερές συμφωνίες με τον ΛΑΟΣ του έλειπαν. Αποκαλύπτεται ότι ο υποψήφιος νομάρχης Κέρκυρας του κινήματος και προστατευόμενος της βουλευτίνας κ. Γκερέκου είχε υπογράψει απόρρητο πρωτόκολλο τοπικής πολιτικής συνεργασίας με τον πρό-

ναι ως γνωστόν το Συγκρότημα— έτσι και σήμερα ορισμένα ΜΜΕ, προεξαρχόντων των κρατικών καναλιών, προτρέπουν τον πληθυσμό να «σωθεί» από πάσαν νόσον με τη φραπελιά. Τι και αν διαρρηγνύουν τα ιμάτιά τους οι επιστήμονες, αυτοί το χαβά τους! Συγχαρητήρια στους επικεφαλής των κρατικών ΜΜΕ και των προστατευόμενων τους!

• Το έλεγαν ψιθυριστά, αλλά τώρα το διαλαλούν παντού. Μιλάμε για τη διαίρεση του Ιράκ σε ομόσπονδα κρατίδια. Η Τουρκία αναλογίζεται πώς θα είναι χωρίς το τουρκικό Κουρδιστάν και παθαίνει «ντελίριουμ τρέμενς». Τι κάνουν τα πετρέλαια!

• Έσβησε σήμερα το αστέρι του Νίκου Κούρκουλου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 31.1.2007

• Νέα αναταραχή στην Παιδεία, καθώς χίλιοι πανεπιστημιακοί με παρέμβασή τους ζητούν να ανοίξουν τα πανεπιστήμια, πετώντας την προσπάθεια για καλύτερη ανώτατη εκπαίδευση στα σκουπίδια!

Στο μεταξύ, και πάλι στους δρόμους φοιτητές και καθηγητές, διαμαρτύρονται για την κυβερνητική πολιτική στην Παιδεία. Τριήμερη απεργία πανεπιστημιακών από σήμερα.

• Πρακτικές ΕΡΕ από τον γραμματέα της κοινοβουλευτικής ομάδας της Νέας Δημοκρατίας κ. Απ. Σταύρου σε βάρος έξι βουλευτών του κυβερνώντος κόμματος για να ψηφίσουν το άρθρο 24 περί δασών στην επιτροπή της Βουλής. Αυτοί όμως ανένδοτοι καταψήφισαν τη δασοκτόνο διάταξη μαζί με τους συναδέλφους τους των υπόλοιπων πολιτικών παρατάξεων. Η κυβέρνηση υπέστη μία δεινή πολιτική ήττα και σώθηκαν τα ελληνικά δάση.

• Πλήρης η διάσταση των ευ-

ρωπαϊκών κυβερνήσεων με τον διοικητή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Ζαν-Κλοντ Τρισέ σχετικά με την πρόθεσή του να αυξήσει ακόμα περισσότερο τα επιτόκια για να ελέγξει τον πληθωρισμό!

• Το έλα να δεις γίνεται στον Πειραιά μεταξύ των τοπικών βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας. Ο κ. Μαντούβαλος καρφώνει τον υφυπουργό Άμυνας κ. Β. Μιχαλολιάκο ότι διεκδίκησε χρηματική αποζημίωση εμφανίζοντας στο δικαστήριο «στημένο» ψευδομάρτυρα. Αυτά τα παιδιά από μικρά έχουν δώσει δείγματα του βίου τους!

ΠΕΜΠΤΗ 1.2.2007

• Απόσχιση του Κοσόβου από τη Σερβία προβλέπει σχέδιο του ειδικού απεσταλμένου του ΟΗΕ κ. Αχτισαάρι. Η πρόταση αποφεύγει τη χρήση του όρου ανεξαρτησία, αλλά προβλέπει το Κόσοβο να έχει δικιά του σημαία, εθνικό ύμνο, Σύνταγμα, εκτελεστική, νομοθετική και διαστική εξουσία, καθώς και να μπορεί να ενταχθεί αυτόνομα στους διεθνείς οργανισμούς. Μόνη ρήτρα ότι δεν θα μπορεί να ενωθεί με άλλο κράτος ή τμήμα κράτους. Τώρα ησυχάσαμε!

• Το να μην είσαι καλός διαχειριστής το δέχομαι. Αν όμως δηλώνεις ότι το ΑΕΠ της χώρας σου είναι κατά 25% μεγαλύτερο και έτσι πρέπει να δώσεις αναδρομικές εισφορές της τάξης των 2 δις ευρώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μάλλον κάπως αλλιώς πρέπει να χαρακτηριστείς. Έτσι δεν είναι, κ. Αλογοσκούφη;

• Αίτημα 200 βουλευτών από όλα τα κόμματα προς την κυβέρνηση να προστατευτούν τα μνημεία της Μακρονήσου και της Γυάρου. Ελπίζουμε να το ακούσει ο κ. Καραμανλής, για να μην πάει χαμένο και εκείνο το ταξιδάκι του στην

Ικαρία. Αν το θυμάται ακόμα!

• Κοιτάσματα αξίας 400 δις δολαρίων κρύβει η θάλασσα της Κύπρου, σύμφωνα με έρευνες που διενεργήθηκαν μυστικά από την Κυπριακή Δημοκρατία. Το νέο Ελντοράντο ορέγονται οι μεγαλύτερες πετρελαϊκές εταιρείες του κόσμου, αλλά τα «κλειδιά» τα κρατά ο πρόεδρος και η κυβέρνηση της μεγαλονήσου. Κάτι που μπορεί να αλλάξει άρδην την κατάσταση στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου.

• Όλα μπορεί κανείς να τα περιμένει από τους Ιταλούς. Σε δημόσια απολογία εξώθησε τον πρώην πρωθυπουργό της χώρας κ. Σ. Μπερλουσκόνι η σύζυγός του, κατηγορώντας τον ότι την έθιξε ως γυναίκα!

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 2.2.2007

• Απόλυτος ο αιφνιδιασμός της Νέας Δημοκρατίας από την κίνηση Παπανδρέου-Βενιζέλου στη Βουλή να καταθέσει πρόταση μομφής κατά της κυβέρνησης, να αποχωρήσει από την συνέχεια των συζητήσεων για την αναθεώρηση του Συντάγματος και να ζητήσει εκλογές. Αιφνιδιασμένη μάλλον και η Αριστερά, κυρίως για τον τρόπο που βρήκε το ΠΑΣΟΚ να απεγκλωβιστεί από το τεράστιο εσωκομματικό του πρόβλημα με το άρθρο 16. Αρχίζει η συζήτηση επί της προτάσεως μομφής, με εμφανή την αμηχανία στις ομιλίες των βουλευτών.

• Το Βελιγράδι αρνείται κατηγορηματικά το σχέδιο του ΟΗΕ, που ανοίγει ουσιαστικά το δρόμο για να γίνει ανεξάρτητο κράτος το Κόσοβο.

• Επιστήμονες, οι οποίοι μετέχουν στη Διάσκεψη της Διακυβερνητικής Επιτροπής για τις Κλιματικές Αλλαγές που διεξάγεται στο Παρίσι, καταγγέλλουν τις ανθρωπίνες δραστηριότητες ως υπεύ-

θυνες για την καταστροφή του πλανήτη και ζητούν να ληφθούν μέτρα όσο είναι καιρός.

ΣΑΒΒΑΤΟ 3.2.2007

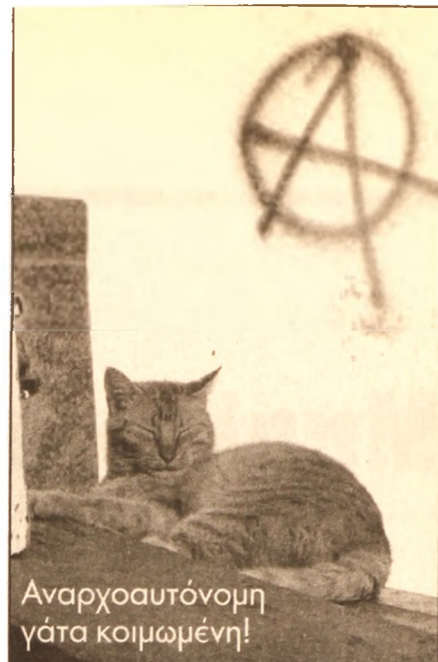
• Συνεχίζεται σε υψηλούς τόνους η συζήτηση στη Βουλή επί της προτάσεως μομφής κατά της κυβέρνησης. Οι μόνοι ουσιαστικές παρεμβάσεις γίνονται από τους βουλευτές της Αριστεράς. Το ΠΑΣΟΚ συσπειρώνεται και ξεφεύγει από την μέγγενη που το έβαλε ο αρχηγός του με την υποστήριξη του άρθρου 16, ενώ η Νέα Δημοκρατία, βλέποντας ότι δεν μπορεί να περάσει τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, παθαίνει παράκρουση.

• Με δύο γραμμές προσέρχονται στη Σύνοδό τους στο Καστρί οι πρυτάνεις. Οι τέσσερις των μεγαλύτερων πανεπιστημίων της χώρας αποχωρούν, όταν οι υπόλοιποι συνάδελφοί τους αποδέχονται τις προτάσεις της υπουργού Παιδείας πριν καν την ακούσουν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 4.2.2007

• Κλείνει η συζήτηση επί της πρότασης μομφής με τις ομιλίες των πολιτικών αρχηγών. Και πάλι οι της Αριστεράς κλέβουν την παράσταση, ενώ Καραμανλής και Παπανδρέου συμπεριφέρονται σαν μωρά παιδιά. Βουλή σε επίπεδο νηπιαγωγείου. Για την ιστορία, καταψηφίζεται η πρόταση μομφής, αλλά για πρώτη φορά ο ίδιος ο πρωθυπουργός άφησε ανοιχτή την ημερομηνία των εκλογών.

• Όταν ακόμα και το πρωτόσέλιδο της φιλοκυβερνητικής *Καθημερινής* κρούει σήμα κινδύνου για την οικονομία, μιλώντας για πτώση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας καθώς και για γραφειοκρατία στον κρατικό μηχανισμό, κάτι δεν πάει κα-

Αναρχοαυτόνομη γάτα κοιμωμένη!

λά εκεί στην Καραγεώργη Σερβίας!

ΔΕΥΤΕΡΑ 5.2.2007

• Συνεχίζεται η διαμάχη μεταξύ Νέας Δημοκρατίας και ΠΑΣΟΚ για τη συζήτηση στη Βουλή κατά τη διάρκεια του προηγούμενου τριμήνου.

• Ακόμα και οι κυβερνητικές εφημερίδες εκτιμούν ότι πολύ πιθανόν να προκηρυχθούν εκλογές μετά το τέλος των διεργασιών και των ψηφοφοριών που απαιτούνται για την αναθεώρηση του Συντάγματος από την επόμενη Βουλή.

• Κλειστά επ' αόριστον τα πανεπιστήμια, καθώς η ΠΟΣΔΕΠ έχει κηρύξει από σήμερα απεργία διαρκείας.

ΤΡΙΤΗ 6.2.2007

• Παρέμβαση Αλογοσκούφη και σύσταση προς τους επενδυτές να είναι πιο προσεκτικοί στις φήμες που ανεβάζουν το Χρηματιστήριο. Φοβάται ο υπουργός μην σκάσει η φούσκα και την πάθει όπως ο Παπαντωνίου!

• Βαρύτατα πρόστιμα από την Επιτροπή Ανταγωνισμού σε πετρελαϊκές εταιρείες για εναρμονισμένες πρακτικές στην πώληση αεροπορικών καυσίμων.

ΤΕΤΑΡΤΗ 7.2.2007

• Ελεύθεροι οι δύο απεργοί πείνας και ο συγκατηγορούμενός τους που είχαν συλληφθεί τον περασμένο Μάιο στη διάρκεια διαδήλωσης του Κοινωνικού Φόρουμ στη Θεσσαλονίκη. Επρεπε να γίνει της κατομοίρας για να ενεργοποιηθεί η ελληνική δικαιοσύνη;

ΗΜΕΡΟΔΗΚΤΗΣ Δ'
Ο ΦΟΙΤΗΤΗΣ

Μπαλ Μασκέ στη χώρα των Καραμανλήδων

του Βασιλιά Καρνάβαλου

γλέντια και παραστάσεις. Το μεγαλύτερο γλέντι γίνεται κάθε χρόνο τις Απόκριες, επειδή τότε όλοι οι κάτοικοι φορούν αυτό που ταιριάζει στην βαθιά προσωπικότητά τους και δεν προσποιούνται ότι είναι κάποιοι άλλοι. Και συνή-

θως όλοι ντύνονται караγκιόζηδες.

Το μεγαλύτερο καρναβάλι διοργανώνεται στο Μέλαθρον Μάξιμον, όπου προτιμούν να διασκεδάζουν οι πολιτικοί της χώρας και οι οικονομικοί υποστηρικτές τους. Οι προσκλήσεις γίνονται ανάρπαστες, αλλά εφέτος καταφέραμε να εξασφαλίσουμε μια για να σας διηγηθούμε όσα θαυμαστά και ωραία συμβαίνουν στην απίθανη αυτή χώρα.

Πρώτος άνοιξε τον χορό ο ηγέτης της Καραμανίας, ο Κωνσταντίνος ο Χαλαρός, στον οποίο αρέσει να μεταμφιέζεται σε Ανδρέα, τον μεγάλο ηγέτη της αντιπάλου πολιτικής παρατάξεως. Ο Κωνσταντίνος αποκαλείται «Χαλαρός» επειδή εγκαινίασε μια νέα μορφή διακυβέρνησης, κατά την οποία ο πρωθυπουργός αποστασιοποιείται εντελώς από την εξουσία και δεν κάνει απολύτως τίποτα για να μην φθαρεί. Θεός του Κωνσταντίνου του Χαλαρού ήταν ο ιδρυτής της Καραμανίας, ο Κωνσταντίνος ο Μεγάλος, ο οποίος είχε απελευθερώσει τη χώρα από το ζυγό κάποιων ηλίθιων στρατοκρατών,

που έκαναν το μεγάλο λάθος να αφήσουν όλους τους πολιτικούς της χώρας να διαφύγουν στο Παρίσι και να κάνουν «αντίσταση». Ενώ κανονικά έπρεπε να τους αναγκάσουν να ξυρίζονται με κινεζικές ηλεκτρικές ξυριστικές μηχανές. Δεν θα είχε γλιτώσει κανένας τους. Μετά την επιστροφή του από το Παρίσι, ο Κωνσταντίνος ο Μεγάλος ίδρυσε το κόμμα «Νέα Δημοκρασία» και σχημάτισε κυβέρνηση. Επειδή όμως βαρέθηκε πολύ γρήγορα τη διακυβέρνηση (το έχουν οικογενειακό αυτό) στις αρχές της δεκαετίας του '80 παρέδωσε την εξουσία στο κόμμα «Σοσιαλιστική Αρπαχτή» που είχε ιδρύσει στο μεταξύ ένας συνεξοριστός του, ονόματι Ανδρέας, χωρίς διακριτικό ψευδώνυμο, επειδή ένας ήταν ο Ανδρέας. Ο Ανδρέας είχε υποσχεθεί στον Κωνσταντίνο τον Μεγάλο ότι θα τον έβγαζε Πρόεδρο της Κρατικής Δούμας, αλλά τελικά του την έφερε και έβγαλε κάποιον Χρήστο Τρία-Πουλάρια-Κάθονταν.

Ο Ανδρέας ήταν παντοδύναμος ως πρωθυπουργός, αλλά τον έφαγαν κάποιες μικρές αδυναμίες του. Έβαζε συνέχεια το χέρι στο μέλι και είχε μια εμμονή με τα αεροπλάνα (ιδίως τα γαλλικά μαχητικά) και τις αεροσυνόδους. Έτσι κάποια στιγμή τον τσίμπησε επ' αυτοφώρω ο τότε ηγέτης της «Νέας Δημοκρασίας», ο αδίστακτος Κωνσταντίνος ο Γκαντέμης. Αλλά τελικά απομακρύνθηκε κι αυτός άρον άρον από την κυβέρνηση, όταν τον έπιασαν κι αυτόν να βάζει το χέρι στο μέλι. Έτσι η «Σοσιαλιστική Αρπαχτή» επανήλθε στην εξουσία υπό την ηγεσία ενός ηγέτη μικρού μεν αναστήματος, αλλά πανέξυπνου, του Simit του Μικρού. Στα τουρκικά «Simit» σημαίνει

Η Καραμανία ήταν μια μικρή αλλά ένδοξη χώρα που είχε συσταθεί μετά την πτώση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και αποτελείται από τμήματα της Λυκαονίας, της Μεγάλης Φρυγίας, της Παμφυλίας, της Ισαυρίας, της Καππαδοκίας και της Κιλικίας. Οι κάτοικοι της Καραμανίας απελευθερώθηκαν σχετικά πρόσφατα από τον οθωμανικό ζυγό. Επί εκατονταετίες έγραφαν οθωμανικά, τελευταία όμως άρχισαν να γράφουν με ελληνικούς χαρακτήρες. Για τον λόγο αυτό, από τον Μάρτιο του 2004, τους ονομάζουν «Καραμανλήδες». Έχουν επίσης μια εντελώς καραμανλίστικη κυβέρνηση να τους κυβερνά.

Αποκομμένοι εντελώς από τον πολιτισμένο κόσμο, λόγω του μουσουλμανικού τόξου που έκτισαν γύρω τους οι Οθωμανοί, οι κάτοικοι της Καραμανίας ζουν συνεχώς με την ανάμνηση των μακρινών προγόνων τους, των Βυζαντινών. Και ονειρεύονται ότι πάλι, με χρόνια και καιρούς, όλα δικά τους θα 'ναι. Στο μεταξύ, για να παρηγορήσουν την φτώχεια τους, διοργανώνουν συνεχώς

«αυτός που δεν τον χωνεύει κανένας».

Μόλις κάθισε στον πρωθυπουργικό θώκο, ο Simit έλυσε το αιώνιο πρόβλημα της διαπλοκής που έπληττε τη χώρα με έναν απλό, αλλά ευφυέστατο τρόπο: Έδωσε όλα τα μεγάλα έργα σε έναν επιχειρηματία και όλες τις τηλεπικοινωνίες σε έναν άλλο. Έτσι η κυβέρνηση της «Σοσιαλιστικής Αρπαχτής» μπόρεσε να ασχοληθεί απερίσπαστη με τα κονδύλια του Υπουργείου Άμυνας και όσα είχαν μείνει αφάγωτα από τα κονδύλια της ΕΟΚ.

Κάποια στιγμή όμως τα αφεντικά της χώρας κουράστηκαν μαζί τους. «Είπαμε, ρε παιδιά, να σας αφήσουμε να βάλετε το χέρι στο μέλι, αλλά εσείς το φάγατε όλο. Ντροπή!», τους διαμήνυσαν μέσω του πανίσχυρου εκδοτικού συγκροτήματος «ΔΟΛ» (στα τουρκικά σημαίνει «Δώστα Όλα»). Έτσι έγιναν εκλογές που τις κέρδισε η «Νέα Δημοπρασία».

Πρόεδρος της ΝΔ μετά την απομάκρυνση του Γκαντέμη είχε αναλάβει ο Κωνσταντίνος ο Χαλαρός, ο οποίος στην αρχή δεν ήξερε τι να κάνει με το διεφθαρμένο κόμμα που είχε κληρονομήσει: γεμάτο βαρόνους και κόμισσες που ήθελαν να του φάνε την καρέκλα. Απέφευγε λοιπόν τις κακές παρέες, καθόταν μόνος στο σπίτι του και έβλεπε συνεχώς στο DVD το *Νονό*. «I'm gonna make them an offer they can't refuse», έλεγε συνεχώς στον εαυτό του, όπως ο Μάικλ Κορλεόνε. Και ένα βράδυ που είχε φάει πολλά σουβλάκια και δεν μπορούσε να κοιμηθεί, του ήρθε η μεγάλη ιδέα. Κάλεσε τους βουλευτές του και τους είπε «τέρμα οι νταβατζήδες, θα τους κλείσω όλους φυλακή». Ξεκίνησε έτσι αυτό που αργότερα ονομάστηκε «η μάχη του Μπαϊρακτάρη» και οδήγησε τον νεαρό ηγέτη στην εξουσία.

Όταν όμως η «Νέα Δημοπρασία» επανήλθε στην εξουσία, ο Κωνσταντίνος είχε πια κουραστεί από τους δύσκολους αγώνες που είχε δώσει εναντίον της διαπλοκής. Πήγε έτσι στη Διεθνή Έκθεση της ιδιαίτερης πατρίδας του, στο Σολόν, και δήλωσε: «Τέρμα το κυνήγι μαγισσών». «Πού να τρέχουμε τώρα στα δικαστήρια, να κάνουμε εξεταστικές επιτροπές και να μαζεύουμε στοιχεία», είπε στους στενούς συνεργάτες του. «Καλά είναι

εδώ, αράξτε και μη μασάτε».

«Καλός ο μικρός», σκέφθηκε η διαπλοκή. Δεν τον πλησιάζουμε; Του έστειλαν λοιπόν διάφορους τύπους που παρίσταναν τους αδιάφθορους, αλλά στην πραγματικότητα τους άρεσαν πολύ τα βάζα με το μέλι. Έτσι, και επειδή κανένας δεν πίστευε πλέον στη Δικαιοσύνη, άρχισαν να στήνονται έκτακτα στρατοδικεία κάθε βράδυ στην τηλεόραση. Βγήκε και ένα μεγάλο σκάνδαλο με κάτι κοριούς που είχαν μπει σε τράπεζες και κρεβατοκάμαρες και τα άκουγαν όλα, και ο Κωνσταντίνος τα πήρε κανονικά στο κρανίο. «Τι δουλειά έχω εγώ με αυτούς τους πειναλέους, αει στο διάολο», είπε, κλείστηκε στο σπίτι του και διάβαζε τα απομνημονεύματα του Ανδρέα για να δει πώς τα κατάφερνε εκείνος.

Διαβάζοντας τα απομνημονεύματα του Ανδρέα, ο Νέος Κωνσταντίνος κατάλαβε ότι για την ορθή και αποδοτική άσκηση της εξουσίας χρειάζονται μόνον δυο τρία πραγματάκια: Πρώτον, να μην κάνει απολύτως τίποτα και να στέκεται από μακριά, για να μην αγχώνεται και παχαίνει. Δεύτερον, να βγαίνει κάθε τόσο και να δηλώνει ό,τι να 'ναι –δεν κοστίζει άλλωστε τίποτα. Τρίτον, να κάνει συχνά δημοσκοπήσεις, αφού βεβαίως θα γνωρίζει εκ των προτέρων ότι υπερτερεί του αντιπάλου του. Και τέταρτον να βρει κι αυτός έναν δολοπλόκο να κυβερνά αντ' αυτού όπως και ο Ανδρέας. Αυτό το τελευταίο ήταν και το δυσκολότερο. Στη ΝΔ υπήρχαν πολλοί δολοπλόκοι, αλλά κανένας τους δεν ήταν ικανός και τους έπιαναν συνεχώς στα πράσα.

«Η καλύτερη κυβέρνηση είναι αυτή που δεν κυβερνάει καθόλου», είπε ο νεαρός πρωθυπουργός και την άραξε στην έπαυλή του, από όπου έστελνε κάθε τόσο διαγγέλματα. Στην επιτέλεση του έργου του πολύ τον διευκόλυνε το γεγονός ότι στο μεταξύ ο Simit είχε απομακρυνθεί από την ηγεσία της «Σοσιαλιστικής Αρπαχτής» και τον είχε διαδεχθεί ο γιος του Ανδρέα, ο Γιώργος, που επειδή ήταν πολύ ευφυής τον αποκαλούσαν και Αϊνστάιν.

Παρόλο που φαινομενικά ήταν αντίπαλοι, στην πραγματικότητα ο Κωνσταντίνος ο Χαλαρός και ο Γιώργος ο Αϊνστάιν ήταν πολύ απαραίτητοι ο

ένας για τον άλλο. Είχαν μάλιστα πειστεί ότι έχουν κοινούς εχθρούς και αλληλοϋποστηρίζονταν. Έτσι, όταν ο πρωθυπουργός κουραζόταν από τη συνεχή διακυβέρνηση της χώρας και ήθελε να ξεκουραστεί λίγο, ο Αϊνστάιν πήγαινε περιοδεία στην Ινδία για να μην τον ενοχλεί. Και του έστελνε από εκεί «ιμάμ μπαϊλντί» που πολύ του άρεσε. Όταν πάλι ο αρχηγός της «Σοσιαλιστικής Αρπαχτής» αντιμετώπιζε προβλήματα από τους δικούς του πρώην υπουργούς που ήταν έτοιμοι να πεθάνουν στην πείνα μακριά από την εξουσία, ο πρωθυπουργός έβαζε κάτι δικούς του βουλευτές να παριστάνουν τους αντάρτες και έτσι ο Αϊνστάιν του έριχνε μια μομφή και έπαιρνε τα επάνω του.

Στο μεταξύ, την πραγματική διακυβέρνηση της χώρας ανέλαβαν ο υπουργός Οικονομικών Γεώργιος ο Τραπεζικός (αποκαλούμενος και Μπαχτσίσης), ο υπουργός Ανάπτυξης Τζιμ Τάπερμαν (αποκαλούμενος και Πίκατσου), ο γραμματέας του κόμματος Ελευθέριος Ανύπαρκτος και ο υπουργός Εσωτερικών Προκόπης ο Ανεπρόκοπος. Οι οποίοι όμως τρωγόντουσαν μεταξύ τους, και κυρίως με τον υπουργό Δημοσίων Έργων Γεώργιο Κουφό, τον υπουργό Υγείας Δημήτριο Ωραίο και την υπουργό Εξωτερικών Θεοδώρα την Παρακατιανή, η οποία, όπως και η συνονόματή της Αυτοκράτειρα του Βυζαντίου, φιλοδοξούσε να αναστηλώσει τη λατρεία των εικόνων του πατέρα της Γκαντέμη. Όλοι αυτοί είχαν όμως ένα κοινό πρόβλημα που τους κρατούσε ενωμένους στην εξουσία. Οι κυβερνήσεις της «Σοσιαλιστικής Αρπαχτής» δεν είχαν αφήσει φράγκο στα ταμεία του κράτους και έπρεπε να βρουν έναν τρόπο για να αρχίσει πάλι το χρήμα να εισρέει.

«Τι να τον κάνουμε έναν πρωθυπουργό που δεν του αρέσει το χρήμα», σκεφτόντουσαν όλοι μαζί τα βράδια που τέλειωναν τις δουλειές τους. Άρχισαν έτσι να καλοβλέπουν την υπουργό των Εξωτερικών, ο μπαμπάς της οποίας ήταν πολύ έμπειρος σε παρόμοια ζητήματα.

(Η συνέχεια, την επόμενη Αποκριά, αν στο μεταξύ ο Κώστας που ήθελε να γίνει Ανδρέας δεν κάνει εκλογές).

Η μάχη έξω από την ουσία και η ουσιαστική μάχη

του Γιάννη Ανδρουλιδάκη

Η πρόταση μομφής που κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ ενάντια στην κυβέρνηση έχει καταρχάς ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό. Είναι η πρώτη κεντρική πολιτική κίνηση που κάνει ο Γιώργος Παπανδρέου κατά τη διάρκεια της θητείας του και δεν αυξάνει το προβάδισμα της Νέας Δημοκρατίας. Οι μετρήσεις έδειξαν ότι η τακτική του αυτή μπορεί να μην έπεισε την πλειοψηφία του κόσμου για την ανιδιοτέλειά της, αλλά συσπείρωσε σε κάποιο βαθμό τη βάση του ΠΑΣΟΚ –ενώ ακριβώς τα ίδια συμπτώματα παρουσίασε και το αίτημα για πρόωρες εκλογές. Κάτι που σημαίνει ότι το ΠΑΣΟΚ είναι ίσως σε θέση –θα φανεί αυτό τις επόμενες ημέρες– να ξεκινήσει την προεκλογική εκστρατεία από τη δεύτερη μεν θέση, αλλά με μία όχι απαγορευτική διαφορά από τη Νέα Δημοκρατία. Κάτι τέτοιο θα του επιτρέψει, αν μη τι άλλο, να επιχειρήσει την πόλωση του κλίματος, ώστε να ασκήσει πίεση στους ψηφοφόρους της Αριστεράς, που αυτή τη στιγμή υπολογίζονται στο σχετικά υψηλό 11%.

Αυτό ακριβώς ήταν το σενάριο που φαίνεται να τρόμαξε την Παρασκευή τις ηγεσίες του ΚΚΕ και του ΣΥΝ, που έδειξαν αρχικά να αιφνιδιάζονται από την πρόταση δυσπιστίας –την αντιμετώπισαν με εμφανή δυσφορία και, την πρώτη ημέρα τουλάχιστον, επιδόθηκαν περισσότερο σε μια προσπάθεια αποδόμησης της πρότασης, παρά προγραμματικής και ιδεολογικής διαφοροποίησης από τις πολιτικές της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ. Το χειροκρότημα των βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας στην ομιλία της Αλέκας Παπαρήγα –που ορθώς αποκλήθηκε από την ίδια και τη Λιάνα Κανέλη «προβοκάτσια», αν και με όρους πολιτικού μπακαλισμού αποτελεί περισσότερο βλακεία– λειτούργησε κατά κάποιον τρόπο ως «ξυπνητήρι», έτσι ώστε να μπορούμε να πούμε ότι τελικά η Αριστερά διατήρησε τις θέσεις της (με τη στρατιωτική έννοια) κατά την τριήμερη συζήτηση. Το συμπέρασμα ωστόσο παραμένει ότι ΚΚΕ και ΣΥΝ (ΣΥΡΙΖΑ) θα χρειαστεί να δώσουν σε λίγους μήνες την εκλογική μά-

χη σε λιγότερο ευνοϊκό έδαφος απ' ό,τι αναμενόταν. Το ΠΑΣΟΚ, χωρίς στην πραγματικότητα να μεταστρέψει τις θέσεις του έστω και κατά μία κεραία, επέστρεψε δυναμικά στο παιχνίδι του πολιτικαντισμού –και αυτό δεν είναι πάντα ακίνδυνο.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Αυτό που αποτέλεσε την κύρια επιτυχία του ΠΑΣΟΚ αυτό το τριήμερο είναι ότι κατόρθωσε –και μάλιστα σε μια εποχή που είχε κατά κράτος χάσει τη μάχη της πολιτικής πρωτοβουλίας– να επιλέξει εκείνο τον χρόνο και τον τρόπο έναρξης της προεκλογικής περιόδου, εμφανίζοντας ξαφνικά τον Κώστα Καραμανλή να ακολουθεί. Το ΠΑΣΟΚ ζήτησε με emphaticό τρόπο εκλογές –σε πείσμα των σοβαρών ενδείξεων ότι θα τις χάσει–, όξυνε την αντιπαράθεσή του σε επίπεδο πολιτικών αρχηγών (το γεγονός ότι η πραγματική πολιτική σημασία αυτής της αντιπαράθεσης είναι μηδαμινή, δυστυχώς ελάχιστα επηρεάζει τις εντυπώσεις) και κυρίως πόλωσε το πολιτικό κλίμα, ερχόμενο σε θε-

σμική ρήξη με την κυβέρνηση μέσω της αποχώρησής του από την συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος. Με τον τρόπο αυτό, όπως επίμονα επαναλάμβανε ο κοινοβουλευτικός του εκπρόσωπος στη Βουλή, «πρόσφερε στην κυβέρνηση τον λόγο να προσφύγει σε εκλογές». Ξαφνικά λοιπόν, ο Καραμανλής πρέπει να αποδείξει ότι δεν είναι ελέφαντας. Εάν δεν κάνει τις εκλογές που του ζητήθηκαν, ίσως αφήσει υπόνοιες ότι τις φοβάται. Εάν τις κάνει μέσα στον Μάη ή τον Ιούνιο, θα δώσει ίσως την εντύπωση ότι το κάνει κατόπιν υποδείξεων του ΠΑΣΟΚ, εφαρμόζοντας στην πραγματικότητα μια απόφαση που φαίνεται να έχει πάρει εδώ και καιρό.

Σε κάθε περίπτωση, το σενάριο των εκλογών ως τον Ιούνιο μοιάζει σήμερα πολύ πιθανό. Γιατί μια κυβέρνηση που δεν έχει δα και πολλούς λόγους να καμαρώνει για την πολιτική της αυτά τα τρία χρόνια, δεν έχει και απολύτως κανέναν λόγο να συρθεί σε μια μακρόχρονη προεκλογική εκστρατεία μέσα σε κλίμα πόλωσης. Ακόμα και με αντίπαλο ένα emphaticά απαξιωμένο ΠΑΣΟΚ που δεν διαφοροποιείται σε τίποτα απολύτως από την ουσία της πολιτικής της, διακινδυνεύει να τις χάσει. Ήδη, οι πιο ευφυείς από τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ απέφυγαν αυτό το τριήμερο να μεταφέρουν την κουβέντα στον προσανατολισμό της κυβερνητικής πολιτικής (κάτι τέτοιο θα κατέληγε να κάνει εμφανή την εκλεκτική συγγένεια ΠΑΣΟΚ και ΝΔ και θα ενίσχυε την Αριστερά) και επιτέθηκαν κατά κύματα στην διαχειριστική ικανότητα του Κώστα Καραμανλή και των υπουργών της. Υποκλοπές, αστυνομική «αποτελεσματικότητα» (και όχι αστυνομική αυθαιρεσία), όροι τραπεζικών εξαγο-

ρών (και όχι η τραπεζική πολιτική του μονεταρισμού) και κοινοβουλευτικές «εκτροπές» (και όχι η ουσία του κοινοβουλευτικού έργου) βρέθηκαν στην ατζέντα της επιθετικότητας της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Όχι ότι θα μπορούσε να συμβεί και αλλιώς.

ΟΙ ΔΥΟ ΤΑΚΤΙΚΕΣ

Η Αριστερά είχε δύο τρόπους να απανήσει σε αυτόν τον ελιγμό του ΠΑΣΟΚ. Ο ένας ήταν να αποκαλύψει τη φάρσα που συνιστά η προσπάθεια πώλωσης του πολιτικού κλίματος με κέντρο βάρους τη διαχείριση κοινών πολιτικών. Ο άλλος να θεωρήσει ότι ο ελιγμός του ΠΑΣΟΚ –που την ίδια στιγμή αποτελούσε και μερική υπαναχώρηση από τη νεοφιλελεύθερη συναίνεση– αποτελεί δική της νίκη και επιτυχία των πιέσεων που άσκησε. Το ΚΚΕ επέλεξε σε μεγάλο βαθμό τον πρώτο και ο ΣΥΝ σε μεγάλο βαθμό τον δεύτερο. Και οι δύο είναι κατανοητοί. Το ΚΚΕ θέλησε να σηκώσει την κουβέρτα των υψηλών τόνων του ΠΑΣΟΚ αφήνοντας τα πόδια της αξιωματικής αντιπολίτευσης ξεσκεπάστα και καταδεικνύοντας ότι η κοινή γραμμή των δύο κομμάτων στην οικονομία, την εκπαίδευση, την υγεία, είναι εδώ, ενωμένη και δυνατή. Είναι λογικό, και η πραγματικότητα αυτή πρέπει να αναδειχθεί. Ο ΣΥΝ προτίμησε να επικαλεσθεί μια νίκη του κοινωνικού κινήματος, το οποίο εμφανίστηκε να είναι ισχυρότερο από το δικομματισμό και τη συναίνεσή του –άρα μας δίνει και τα επιχειρήματα να συνεχίσουμε να αντιστεκόμαστε σε αυτήν. Και αυτό λογικό. Ακόμα και αν η ομοιότητα των δύο μεγάλων κομμάτων είναι εμφανής, χρειάζονται κάποιες κοινωνικές νίκες που να πείθουν ότι αυτή η πολιτική ούτε μονόδρομο αποτελεί ούτε ανίκητη είναι. Με τη διαφορά ότι μια προσωρινή αποχώρηση του ΠΑΣΟΚ από την συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος (χωρίς να αλλάξει σε οτιδήποτε η θέση του για την αναθεώρηση του άρθρου 16) δεν αποτελεί ακριβώς τον ορισμό της κοινωνικής νίκης. Είναι κάτι που, σε αντίθεση με ό,τι υποστηρίζει ένα έξυπνο φοιτητικό σύνθημα, επιτεύχθηκε περισσότερο στους «διαδρόμους» και λιγότερο στους δρόμους. Και ναι μεν είναι κακό για την

Αριστερά να αισθάνεται βολικά με τα ρούχα του χαμένου, το να ανακαλύπτουμε όμως νίκες (ή ακόμα χειρότερα «γενεές») εκεί όπου δεν υπάρχουν είναι επίσης αποπροσανατολιστικό.

Η Αριστερά, άλλωστε, θα πρέπει να αντιπαρατεθεί με τα δύο κόμματα και στην προεκλογική περίοδο που μόλις άρχισε. Και εκεί φυσικά δεν μπορεί να κατέλθει με το σύνθημα «ρίξαμε την αναθεώρηση του άρθρου 16». ΝΔ και ΠΑΣΟΚ θα έχουν φυσικά περισσότερους από 180 βουλευτές στο επόμενο κοινοβούλιο, η μάχη αυτή επομένως τώρα αρχίζει ουσιαστικά. Η Αριστερά καλείται λοιπόν να αναδείξει την κοινή και βλαπτική πολιτική των δύο μεγάλων κομμάτων, χωρίς να πέσει στην παγίδα της μονομερούς πώλωσης με το ΠΑΣΟΚ, η οποία στην πραγματικότητα μπορεί να την βγάλει χαμένη μέσα από ένα προπαγανδιστικό μπαράζ εφημερίδων και καναλιών. Πολιτική ίσων αποστάσεων από ΠΑΣΟΚ και ΝΔ, σαφής διαφοροποίηση από τη θέση και των δύο και συγκεκριμένος λόγος για συγκεκριμένα προβλήματα είναι τρεις άξονες που, αν τηρηθούν, μπορούν να δώσουν στην Αριστερά το πιο υψηλό ποσοστό της εδώ και 18-20 χρόνια.

Ο ΤΥΠΟΣ

Το ΠΑΣΟΚ φαίνεται ότι θα κατέλθει σε αυτές τις εκλογές με ανανεωμένη την εμπιστοσύνη των μεγάλων συγκροτημάτων του Τύπου. *Βήμα* και *Ελευθεροτυπία* έσπευσαν να αποθεώσουν την πρωτοβουλία κατάθεσης πρότασης μομφής από τις κυριακάτικες εκδόσεις τους, πριν δηλαδή δούμε καλά καλά σε τι συνίσταται. Νωρίτερα ακόμα, είχαν αρχίσει μια πιο επιθετική αντιπολίτευση στη Νέα Δημοκρατία από μόνες τους, χωρίς να περιμένουν τον Παπανδρέου ή ίσως δίνοντάς του

το σήμα. Με δεδομένη και τη στροφή ορισμένων τηλεοπτικών σταθμών που εγκατέλειψαν την παραδοσιακή τους ουδετερότητα και χτυπούν την κυβέρνηση κατά ριπάς, το ΠΑΣΟΚ φαίνεται ότι θα έχει και σε αυτήν την εκλογική αναμέτρηση το καθαρό προβάδισμα στη μάχη της προπαγάνδας των εξωπολιτικών κέντρων. Το να κερδίσει τις εκλογές μοιάζει αυτή τη στιγμή απίθανο, είναι όμως πιθανό αυτές να μην εξελιχθούν στον περίπατο της ΝΔ που οι περισσότεροι αναμέναμε.

Η κυβέρνηση, από την άλλη, διακινδυνεύει να πάει σε εκλογές με το μέτωπο της Παιδείας ανοιχτό, ακόμα και με καταλήψεις πανεπιστημίων εν μέσω προεκλογικής περιόδου, χωρίς κάτι από να προσφέρει και με την οικονομία να μην έχει βγει από το καθεστώς της επιτήρησης. Με λίγα λόγια, κινδυνεύει να πέσει θύμα της υπερβολικής σιγουριάς της. Πόσο θύμα; Ίσως όχι τόσο ώστε να ηττηθεί. Άλλωστε, για πρώτη φορά στη μεταπολιτευτική ιστορία, η Νέα Δημοκρατία θα έχει και αυτή να επωφεληθεί από μια δεξαμενή χαλαρών ψηφοφόρων, αν και όταν τα πράγματα σκουρύνουν. Οι οπαδοί αυτής της σαχλής φιγούρας που ονομάζεται Καρατζαφέρης δεν είναι δα και τόσο δεμένοι με το κόμμα τους. Το ερώτημα λοιπόν αυτών των εκλογών δεν είναι, μάλλον, το ποιος θα βγει. Είναι κυρίως οι συσχετισμοί που θα προκύψουν. Ένα μειωμένο ποσοστό των δύο κομμάτων, στα όρια του 80-82% το πολύ, και μια ενισχυμένη Αριστερά μπορούν να δυσκολέψουν στο εξής τη ΝΔ να κυβερνήσει και το ΠΑΣΟΚ να συναινεί μαζί της. Θα μπορέσουν ΚΚΕ και ΣΥΡΙΖΑ να εκμεταλλευτούν την ευνοϊκή συγκυρία; Κοντός ψαλμός αλληλουσία. Πολύ κοντός, μάλιστα, όπως όλα δείχνουν...

Καζάνι που βράζει η Νέα Δημοκρατία

Οι «καραμανλικοί», η ομάδα της Ντόρας και οι άλλοι

του Γιάννη Κουρτάκη

Η δυσaréσκεια των βουλευτών της ΝΔ που εκδηλώθηκε στις ψηφοφορίες τεσσάρων άρθρων για τη συνταγματική αναθεώρηση έχει προκαλέσει, όπως ήταν φυσικό, ανησυχία στην κυβέρνηση. Ιδιαίτερα επειδή οι «αντάρτες» καταψήφισαν προτάσεις της πλειοψηφίας, που εισηγήθηκε ο ίδιος ο Κ. Καραμανλής. Είναι βέβαια γεγονός ότι ο ίδιος ο πρωθυπουργός δεν έθεσε θέμα «κομματικής πειθαρχίας» κατά την ψηφοφορία. Οι εντυπώσεις ωστόσο μένουν και δημιουργούν ένα άσχημο προηγούμενο ενόψει της τελικής ψηφοφορίας για την αναθεώρηση του Συντάγματος, στις 28 Φεβρουαρίου, εάν βεβαίως τρέχουν τα πράγματα με τη ρουτίνα παρά την όποια αναταραχή προκάλεσε η συζήτηση στη Βουλή το περασμένο Παρασκευοσαββατοκύριακο... Η «μίνι ανταρσία» δεν αποτέλεσε ωστόσο και μεγάλη έκπληξη. Όχι μόνο επειδή οι διαφορετικές απόψεις των γαλάζιων «ανταρτών» είχαν από καιρό καταγραφεί, αλλά κυρίως επειδή η Κοινοβουλευτική Ομάδα της ΝΔ ήταν από καιρό τώρα ένα ηφαίστειο έτοιμο να εκραγεί, λόγω της δυσaréσκειας της μεγάλης πλειοψηφίας των βουλευτών από τη στάση υπουργών και υφυπουργών, τις «κλειστές πόρτες» και την «αλαζονεία» κυβερνητικών στελεχών και διοικητών οργανισμών. Μέσα σε αυτό το κλίμα, καλλιεργούνται και επεκτείνονται οι φιλοδοξίες των δελφίνων (ιδίως της μίας εξ αυτών) και αποκτά ιδιαίτερη σημασία το 7ο Συνέδριο της ΝΔ που προανήγγηλε ήδη ο κ. Ζαχωρίτης για το πρώτο δεκαήμερο του Ιουλίου. Όσο για την ημερομηνία των εκλογών αυτή παραπέμπεται προσωρινά στις καλένδες...

Οι εσωκομματικές έριδες, τα παρασκηνιακά παιχνίδια και τα «παιχνίδια» των συσχετισμών, παραδοσιακά αποτελούν τα βασικά συστατικά των Συνεδρίων που διοργανώνουν οι πολιτικοί οργανισμοί. Η απόφαση του πρωθυπουργού κ. Κώστα Καραμανλή να προχωρήσει στις αρχές καλοκαιριού στο 7ο Συνέδριο του κυβερνώντος κόμματος, πέραν της σκοπιμότητας και των στόχων που θέλει να εξυπηρετήσει, επαναφέρει στον γαλάζιο ορίζοντα τον «εφιάλτη» της εσωστρέφειας και των «ανταρτών», ύστερα μάλιστα από όσα συνέβησαν την περασμένη εβδομάδα κατά τις ψηφοφορίες για την αναθεώρηση του Συντάγματος.

Οι πρωτοκλασάτοι ομαδάρχες βρί-

σκονται ήδη σε θέσεις μάχης, προετοιμάζοντας τους μηχανισμούς τους, ενόψει της κορυφαίας κομματικής εκδήλωσης, που θα αποτελεί την ευκαιρία για ένα δεύτερο, σε διάστημα μια τετραετίας, crash test. «Είναι λογικό σε ένα κόμμα να υπάρχουν και ομάδες και τάσεις» είπε στο Αντί υψηλόβαθμο κυβερνητικό στέλεχος που γνωρίζει όσο λίγοι τα όσα έχουν αρχίσει να διαδραματίζονται στο νεοδημοκρατικό παρασκήνιο. Πριν από την κρίση που προκάλεσαν οι ψηφοφορίες για την αναθεώρηση του Συντάγματος στο Μέγαρο Μαξίμου και τη Ρηγίλλης εκτιμούσαν ότι οι επίδοξοι «δελφίνοι» θα αποφύγουν τις κόντρες, γεγονός που θα διαμόρφωνε «πολεμική» ατμόσφαιρα στο 7ο Συνέδριο. Αποτρεπτικά προς την

κατεύθυνση αυτή εκτιμούσαν πως θα λειτουργούσε και το γεγονός ότι το Συνέδριο θα πραγματοποιηθεί προ των εκλογών. Με δεδομένο αυτό, είναι δύσκολο να εκδηλωθούν «αντάρτικα», λένε στη Ρηγίλλης. Εντελώς διαφορετικά θα ήταν τα πράγματα αν το Συνέδριο είχε μετεκλογικό χαρακτήρα. Ποιος όμως μπορεί σήμερα να ισχυριστεί το ίδιο, ύστερα από όσα συνέβησαν στη Βουλή προ της συζήτησης για την ψηφο εμπιστοσύνης;

Σε κάθε περίπτωση αξίζει να δούμε πώς διαμορφώνονται στην παρούσα φάση οι συσχετισμοί δυνάμεων στο εσωτερικό του κυβερνώντος κόμματος, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταγραφές, τις συμμαχίες, αλλά και τις νέες νεοδημοκρατικές λυκοφιλίες.

ΟΙ ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΚΟΙ

ΕΙΝΑΙ λογικό τη μεγαλύτερη ομάδα να διαθέτει ο πρωθυπουργός, η δύναμη της οποίας σε επίπεδο Κ.Ε. ξεπερνά το 75%. Τα νήματα των караμανλικών κινεί εδώ και χρόνια ο διευθυντής του πρωθυπουργικού γραφείου κ. Γιάννης Αγγέλου, ο οποίος βρίσκεται σε ανοικτή γραμμή επικοινωνίας με τους «πυρήνες του караμανλισμού» ανά την επικράτεια. Ως πρόσωπα κλειδιά στο «σύστημα» θεωρούνται: ο γραμματέας Λευτέρης Ζαγορίτης, ο Γενικός Διευθυντής της ΝΔ Μενέλαος Δασκαλάκης, ο διευθυντής του γραφείου Τύπου του πρωθυπουργού Γιάννης Ανδριανός, όπως και οι επί σειρά ετών στενοί συνεργάτες και συνομιλητές του κ. Καραμανλή, οι κ. Χρήστος Χατζηεμμανουήλ, Διονύσης Ζακυνθινός και Κώστας Αρβανιτόπουλος.

Στον σκληρό πυρήνα των ανθρώπων που βρίσκονται στο κέντρο λήψης των κυβερνητικών αποφάσεων, πέραν του

κ. Αγγέλου, εντάσσονται οι υπουργοί κ. Θ. Ρουσόπουλος, Δ. Σιούφας, Γ. Αλογοσκούφης και Προκόπης Παυλόπουλος. Οι τρεις πρώτοι ανήκουν στον κύκλο των καθημερινών συνομιλητών του πρωθυπουργού. Ρόλο και λόγο έχει ο γραμματέας του υπουργικού Συμβουλίου κ. Αργύρης Καρράς, που έχει ανεβάσει τις μετοχές του σε όλα τα επίπεδα. Στον κομματικό μηχανισμό, τον πρώτο λόγο έχει ο γραμματέας της Κ.Ε. Λευτέρης Ζαγορίτης, ο οποίος βρίσκεται σε καθημερινή επαφή με τον κ. Αγγέλου. Από κει και πέρα, αναβαθμισμένος, μετά την αποχώρηση του κ. Μεϊμαράκη από την Ρηγίλλης, ήταν και ο γραμματέας της Κ.Ο. κ. Απόστολος Σταύρου, που έχει να αντιμετωπίσει στο Υπόλοιπο Αττικής τον κ. Θόδωρο Ρουσόπουλο, αλλά σήμερα βρίσκεται στο επίκεντρο της θύελλας που προκάλεσαν οι ψηφοφορίες στη Βουλή.

Σε επίπεδο βουλευτών, την σκληρή ομάδα των καραμανλικών, που βρίσκεται πλήρως εναρμονισμένη με τις αποφάσεις του πρωθυπουργού, αποτελούν οι κ. Π. Αδρακτάς, Γ. Βλάχος, Μ. Βαρβιτσιώτης, Γ. Βαγιωνάς, Γ. Γιαννέλης, Κ. Γκιουλέκας, Χρ. Ζώης, Ιλ. Αχμέτ, Στ. Καλαφάτης, Ν. Κορτσάρης, Γ. Κουράκος, Ν. Λέγκας, Αν. Λυκουρέντζος, Β. Μαγγίνας, Γ. Μανώλης, Π. Μελάς, Ι. Μπούγας, Κ. Μαρκόπουλος, Ν. Νικολόπουλος, Γ. Πλακιωτάκης, Έλενα Ράπτη, Αδ. Ρεγκούζας, Π. Σκανδαλάκης, Μ. Σαλμάς, Θ. Σκρέκας, Σπ. Σπηλιωτόπουλος, Ν. Τσιαρτσιώνης, Φ. Τσαλίδης, Αλ. Δερμετζόπουλος, Θαλ. Θαλασσινός, Ν. Δένδιας, Αν. Καραγκούννης, Χρ. Καλογήρου, Γ. Καρασμάνης, Αν. Καρπούζας, Γ. Κασσαπίδης.

Ωστόσο, πολλοί εκ των προαναφερόμενων βουλευτών αναπτύσσουν δράση και σε άλλες ομάδες, ενώ εννέα εξ αυτών (οι κ. Βαρβιτσιώτης, Ζώης, Δένδιας, Λέγκας, Γκιουλέκας, Μαρκόπουλος, Λυκουρέντζος, Τσαλίδης και Σαλμάς) σήκωσαν αντάρτικο κατά τις ψηφοφορίες για την αναθεώρηση του Συντάγματος.

Η ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ ΝΤΟΡΑΣ

ΙΣΧΥΡΗ επιρροή, τόσο σε επίπεδο Κ.Ο. όσο και στην Κεντρική Επιτροπή, έχει η υπουργός Εξωτερικών Ντόρα

Μπακογιάννη, που το τελευταίο διάστημα έχει διευρύνει τον κύκλο των συνομιλητών της. Ενδεικτικά αναφέρεται η επίθεση φιλίας που έχει κάνει προς τους κ. Προκόπη Παυλόπουλο και Γιώργο Σουφλιά. Με τον πρώτο τα λέει τακτικά, ενώ με τον δεύτερο έχει γευματίσει τουλάχιστον τρεις φορές τελευταία. Οι βουλευτές που ανήκουν στον κύκλο της επιρροής της κυρίας Μπακογιάννη είναι οι κ. Κ. Καραμπίνας, Ν. Αγγελόπουλος, Κ. Κιλτίδης, Στ. Νικηφοράκης, Κ. Τσιάρας, Ν. Σταυρογιάννης, Ξ. Βεργίνης, Ν. Γεωργιάδης, Κυρ. Μητσοτάκης, Γ. Δεικτάκης, Γ. Ιωαννίδης, Στ. Κελέτσης, Ζέτα Μακρή, Αθηνά Κόρκα, Μιχάλης Μπεκίρης, Δ. Κωνσταντάρας, Μ. Παπαδόπουλος, Δ. Τσιαμάκης. Στην Κ.Ε. έχει ανοικτό δίαυλο επικοινωνίας με τον «στρατηγό» της (και κουμπάρο της) στην Βόρεια Ελλάδα κ. Λ. Φάκα αλλά και με τους Λ. Δραγουμάνο, Λ. Παπαδόπουλο, Δ. Χατζηδάκη, Ν. Γκόντα, Μ. Αγγέλακα, Ν. Ταχιάο, Ι. Αναγνωστάκη, Β. Κολλάτο, Γρ. Αποστολάκο, Δ. Ιατρίδη, Βαγγ. Ψαρρά, Θ. Δόντσιο, Δ. Κουρκουμέλη, Ειρήνη Ντάσκαρη, Ήρα Βαλσαμάκη, Κωνσταντίνα Μίχου, Δ. Καρατσίκη, Αθ. Κιορτζή και Θ. Τσόβολο. Επαφές έχει και με τον περιφερειάρχη Αττικής κ. Χαρ. Μανιάτη, τον υπερνομάρχη Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης κ. Κ. Τάτση και τους δημάρχους Κ. Τσανακούλη (Λάρισας), Κυρ. Βιρβιδάκη (Χανίων), Γρηγόρη Ζαφειρόπουλο (Χαλανδρίου) και Νίκο Σταυριανουδάκη (Δάφνης). Σε ρόλο συντονιστών, τόσο σε επίπεδο Κοινοβουλευτικής Ομάδος όσο και

κομματικών στελεχών, βρίσκονται οι στενοί της συνεργάτες Δημήτρης Ζαφειριάδης και Πάνος Αντωνόπουλος.

Ο ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΓΩΝΟΥ

Οι άνθρωποι που ανήκουν τώρα στη σφαίρα της πολιτικής επιρροής του υπουργού Αμύνης κ. Βαγγέλη Μεϊμαράκη δεν είναι λίγοι. Σε επίπεδο βουλευτών, αν και διατηρεί άριστες σχέσεις με πολλούς, πιο κοντά του βρίσκεται ο κ. Δάνης Τζαμπζής, ενώ έχει ανοικτό δίαυλο επικοινωνίας με την κυρία Κατερίνα Παπακώστα. Τακτική είναι η επικοινωνία του με τον γραμματέα Πολιτικού Σχεδιασμού κ. Νίκο Καραχάλιο, ο οποίος ωστόσο κινείται πέραν των εσωκομματικών αντιπαραθέσεων και ομαδοποιήσεων, καθώς είναι γνωστή η αφοσίωσή του προς τον Κώστα Καραμανλή, του οποίου και αποτελεί προσωπική επιλογή.

Από κει και πέρα, ο κ. Μεϊμαράκης διατηρεί άριστες σχέσεις με τον γραμματέα Συνδικαλιστικού κ. Κ. Κόλλια, τον γενικό γραμματέα του υπουργείου Απασχόλησης κ. Δ. Κοντό, τους Κώστα Δόλογλου, Λ. Αραζού, τον αγροτοσυνδικαλιστή κ. Αθ. Νασίκα, τους Δ. Μάο, Τ. Μαρτίνη (πρόεδρο της ΝΟΔΕ Δωδεκανήσου), Αλκ. Νουσηκύρου, Ισ. Μάδη (πρόεδρο της ΝΟΔΕ Ανατολικής Αττικής), Θ. Καλλιοντζή, Πρ. Ιερωνυμάκη, Γ. Ακριβούλα, τον ΟΝΝΕΔίτη κ. Π. Γεωργόπουλο και τις κυρίες Άννα Νανοπούλου, Παναγιώτα Σκλαβούνου και Κατερίνα Δανούση. Σε ρόλο κλειδί στο επιτελείο του Μεϊμαράκη βρίσκεται και ο έμπειρος ΟΝΝΕΔίτης Διομήδης Νταούλας. Επίσης, από τα σημερινά στε-

λέχη της γαλάζιας νεολαίας έχει ανοικτή γραμμή επικοινωνίας με τον Νίκο Κωστόπουλο.

Ο ΑΡΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ

ΚΥΚΛΟ, και μάλιστα ευρύ, εσωκομματικών συνομιλητών έχει και ο κ. Άρης Σπηλιωτόπουλος, που καθημερινά έχει επαφές με βουλευτές και κομματικά στελέχη. Ανάμεσα στους βουλευτές με τους οποίους ανταλλάσσει πολιτικές απόψεις και προσφάτως έχει αρχίσει να αναλαμβάνει από κοινού κοινοβουλευτική δράση είναι οι κ. Μαξ. Χαρακόπουλος, Π. Αλιβιζάτος, Απ. Κωστόπουλος, Δ. Γαλαμάτης, Θαλ. Θαλασσινός, ενώ μερικές φορές επικοινωνεί και με τον κ. Μ. Χαλκίδη. Πέραν των βουλευτών, ο κ. Σπηλιωτόπουλος διατηρεί επαφές και με πολλά στελέχη της Κ.Ε., όπως είναι ο στενός συνεργάτης του κ. Θ. Κοτταράς και οι κ. Ηρ. Βάλβης, Π. Βογιατζής, Θ. Αλεξανδρής, Δ. Αθανασόπουλος, Γ. Γιαννόπουλος, Δ. Καφαντάρης, Χρ. Ρηγόπουλος και Χρ. Μιχαλάκης. Ο κ. Σπηλιωτόπουλος έχει άριστες σχέσεις με τον Γραμματέα Καταναλωτή κ. Γ. Οικονόμου, όπως και με τον πρώην βουλευτή κ. Άκη Γεροντόπουλο. Σε επίπεδο υπουργών, διατηρεί ανοικτή γραμμή επικοινωνίας με τον κ. Δ. Σιούφα.

ΟΙ ΛΟΧΑΓΟΙ ΞΑΝΑΡΧΟΝΤΑΙ

ΙΣΧΥΡΗ είναι η παρουσία στο εσωκομματικό τοπίο που διατηρεί και η παλαι ποτέ ομάδα των «λοχαγών» της ΝΔ, της οποίας διαχρονικά το βασικό πρόσταγμα είχε ο υπουργός Απασχόλησης κ. Σάββας Τσιτουρίδης, μαζί με

τον πρώην υφυπουργό Οικονομικών κ. Αδάμ Ρεγκούζα που βρίσκεται σε ρόλο «συντονιστή». Στην ίδια ομάδα μετέχουν και οι υφυπουργοί Αθ. Νάκος και Γ. Καλός αλλά και οι βουλευτές Στ. Καλαφάτης, Π. Σκανδαλάκης, Ν. Νικολόπουλος και Μ. Χαλκίδης, οι οποίοι συνεχίζουν να συναντώνται είτε όλοι μαζί είτε ανά υποομάδες και να συζητούν τις πολιτικές εξελίξεις. Ενόψει του 7ου Συνεδρίου θεωρείται ότι θα έχει ρόλο ο πρώην γραμματέας Οργανωτικού και νέος διευθυντής του υπουργού Απασχόλησης κ. Κ. Ζωντανός, που γνωρίζει όσο λίγοι την νεοδημοκρατική ανθρωπογεωγραφία ανά την Ελλάδα.

ΟΙ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΙΚΟΙ

ΙΣΧΥΡΑ ερείσματα στην Κ.Ο. αρχίζει να έχει και ο υπουργός Υγείας κ. Δημήτρης Αβραμόπουλος. Μεταξύ των άλλων, συνομιλεί τακτικά με τον υπουργό Μακεδονίας-Θράκης κ. Γιώργο Καλαντζή, ενώ έχει άριστες σχέσεις με τους βουλευτές κ. Γ. Πλακιωτάκη, Αλ. Δερμετζόπουλο, Γ. Βασιλείου, Ν. Δένδια, Α. Καραγκούνη, Μαρία Κόλια, Γ. Μπούγα, Π. Μελά, Αν. Λιάσκο, Χρυσή Καρύδη, Άρ. Σταθάκη κ.ά. Σε θέση κλειδί στον μηχανισμό Αβραμόπουλου βρίσκεται ο στενός φίλος και συνεργάτης του, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Υγείας κ. Αριστείδης Καλογερόπουλος, όπως και ο επίσης νέος γραμματέας του Υπουργείου (κουμπάρος του Καραμανλή) κ. Γιώργος Φωτεινόπουλος. Επίσης, τον τελευταίο χρόνο έχει δημιουργήσει ένα δίκτυο ανθρώπων μέσα στο ΕΣΥ, όπως είναι οι ΔΥΠΕάρχες Ντίνος Κόκκινος και Γιώργος Σαρεδάκης. Ο κ.

Κόκκινος, που είχε διατελέσει και διευθυντής του Πολιτικού Γραφείου του κ. Αβραμόπουλου, έχει ισχυρά ερείσματα στην Θεσσαλία, ενώ διατηρεί πολύ καλές επαφές με τους βουλευτές της Λάρισας κ. Χρ. Ζώη και Κ. Αγοραστό, τον τοπικό καναλάρχη κ. Σάκη Κοκκίνη αλλά και τον εκδότη της *Ελευθερίας*, ευρωβουλευτή και υποψήφιο βουλευτή κ. Γιώργο Δημητρακόπουλο.

ΟΙ ΤΡΙΑΝΤΑΡΗΔΕΣ

ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ είναι και η ομάδα του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γ. Αλογοσκούφη, η οποία απαρτίζεται κυρίως από νέους ανθρώπους. Το βασικό πρόσταγμα έχει ο στενός συνεργάτης του και καθημερινός συνομιλητής του κ. Β. Τοκάκης. Επίσης, άριστες σχέσεις διατηρεί με τον Γενικό Γραμματέα Αποκρατικοποιήσεων κ. Λ. Παπάζογλου, τον διευθύνοντα σύμβουλο του Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου κ. Π. Δρόσο, τον ειδικό γραμματέα συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα κ. Λ. Κορρέ, τον Ειδικό Γραμματέα ΔΕΚΟ κ. Αιμίλιο Στασινάκη, τον Ειδικό Σύμβουλο κ. Κ. Κόλια, την οικονομική σύμβουλό του (που υπήρξε και φοιτήτριά του) κυρία Ιουλία Αρμάγου, την σύμβουλο Διεθνών ΜΜΕ κ. Έμυ Μαρκόγλου και τον νομικό σύμβουλο κ. Γ. Σφακιανάκη. Άριστες είναι οι σχέσεις του με τον υφυπουργό Οικονομικών κ. Α. Μπέζα, ενώ έχει καλές σχέσεις με τον βουλευτή κ. Θ. Σκρέκα.

Ο ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΟΠΗ

Στον κύκλο των «καραμανλικών», ο υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κ. Π. Παυλόπουλος διατηρεί ανοικτή γραμμή, λόγω και της θέσης του, με πολλούς «γαλάζιους» δημάρχους και νομάρχες. Στους συνομιλητές του είναι οι κ. Πάτρ. Γεωργιάδης (γενικός γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών), Χ. Κόκκινος (περιφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου), Γ. Παπανικολάου (πρόεδρος ΟΝΝΕΔ), Δ. Παραδέλλης, Αλ. Ζαβός, Γ. Παπαρόδου και οι κυρίες Τόνια Κανελλοπούλου και Όλγα Βυσσαράκη.

Η ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΟΥ

Ισχυρά ερείσματα στο εσωτερικό της ΝΔ έχει και ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Γ.

Σουφλιάς, ο οποίος έχει σε ρόλο στρατηγού τον επί χρόνια στενό συνεργάτη του κ. Ν. Σιγάλα. Στον σκληρό πυρήνα των ανθρώπων που εμπιστεύεται ανήκει ο κουμπάρος του, βουλευτής Άρτας και τομεάρχης Υγείας κ. Γ. Παπαγεωργίου, ο ευρωβουλευτής κ. Γ. Παπαστάμκος αλλά και στελέχη με καταγωγή από την ΟΝΝΕΔ, όπως οι κ. Α. Γεωργακέλος, Στ. Σταθόπουλος, Κ. Μίχος, Στ. Καβαλλιεράκης, Μ. Σαματζίδης.

ΟΙ ΟΝΝΕΔΙΤΕΣ

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον όμως παρουσιάζει και μια «ομάδα» στελεχών με σημείο αναφοράς την ΟΝΝΕΔ. Κύριος εκφραστής είναι ο υφυπουργός Εξωτερικών κ. Ευρ. Στυλιανίδης, ο οποίος, ως πρώην πρόεδρος της ΟΝΝΕΔ, έχει άριστες σχέσεις με κομματικά στελέχη, όπως ο Περιφερειάρχης κ. Θ. Σκορδάς και ο κ. Γ. Στύλιος και Δ. Κοτσάκης. Επίσης, έχει ανοικτό δίαυλο επικοινωνίας με τον πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής Θεσσαλονίκης και στενό φίλο του πρωθυπουργού κ. Βάκη Φραντζή.

ΟΙ ΔΕΞΙΟΙ

Παρουσία στην Κ.Ε. έχει και η ομάδα της «λαϊκής» ή «κοινωνικής Δεξιάς», που σε κοινοβουλευτικό επίπεδο εκπροσωπείται από τον υπουργό Δημοσίας Τάξης κ. Βύρωνα Πολύδωρα, ο οποίος διατηρεί άριστες σχέσεις με τους βουλευτές κ. Κ. Κιλτίδη, Κ. Τασούλα, Μ. Σαλμά κ.ά. Σε αυτό το πλαίσιο κινούνται στελέχη όπως ο πρώην πρόεδρος της ΕΒΟ-ΠΥΡΚΑΛ κ. Ι. Πατσιογιάννης. Ερείσματα στην δεξιά πτέρυγα της ΝΔ έχει ο σημερινός δήμαρχος Αθηναίων κ. Ν. Κακλαμάνης, ο οποίος συνδέεται με στενή φιλία με τον πρόεδρο του ΗΣΑΠ κ. Κ. Πάσχο.

ΟΙ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΕΣ

Άλλη ισχυρή ομάδα με ιδεολογικό προσανατολισμό είναι οι συνδικαλιστές της ΔΑΚΕ, με εκφραστή τον πρόεδρό της κ. Κ. Πουπάκη, με τον οποίο συντάσσονται οι κ. Φ. Αγαδάκος, Π. Καλλίρης, Αντ. Καλλίρης, Αντ. Μπιρμπίλης, Γ. Τσαλίκης, Φιλ. Ταυρής, Η. Ηλιοπούλος, Σ. Λευθεριώτης κ.ά. και οι κυρίες Στέλλα Καλαϊτζάκη και Ουρανία Λάμπου.

✓ ΕΝΑ ΔΩΡΟ ΓΙΑ ΣΑΣ ✓ ΕΝΑ ΔΩΡΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΣΑΣ

ΑΙΜΟΣ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ

Η ποιητική ανθολογία Αίμος συγκεντρώνει

τους σημαντικότερους ποιητές από την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τη Βουλγαρία, την Ελλάδα, την π.Γ.Δ. της Μακεδονίας, τη Ρουμανία, τη Σερβία και το Μαυροβούνιο, χώρες οι

οποίες συγκροτούν το μεγαλύτερο μέρος της ενότητας που οραματίστηκε ο Ρήγας. Αποσπάσματα από τον «Θούριο» του Ρήγα δημοσιεύονται στον τόμο και επίσης το «Τραγούδι του νεκρού αδελφού», στις παραλλαγές που υπάρχουν σε όλες τις γλώσσες των βαλκανικών λαών.

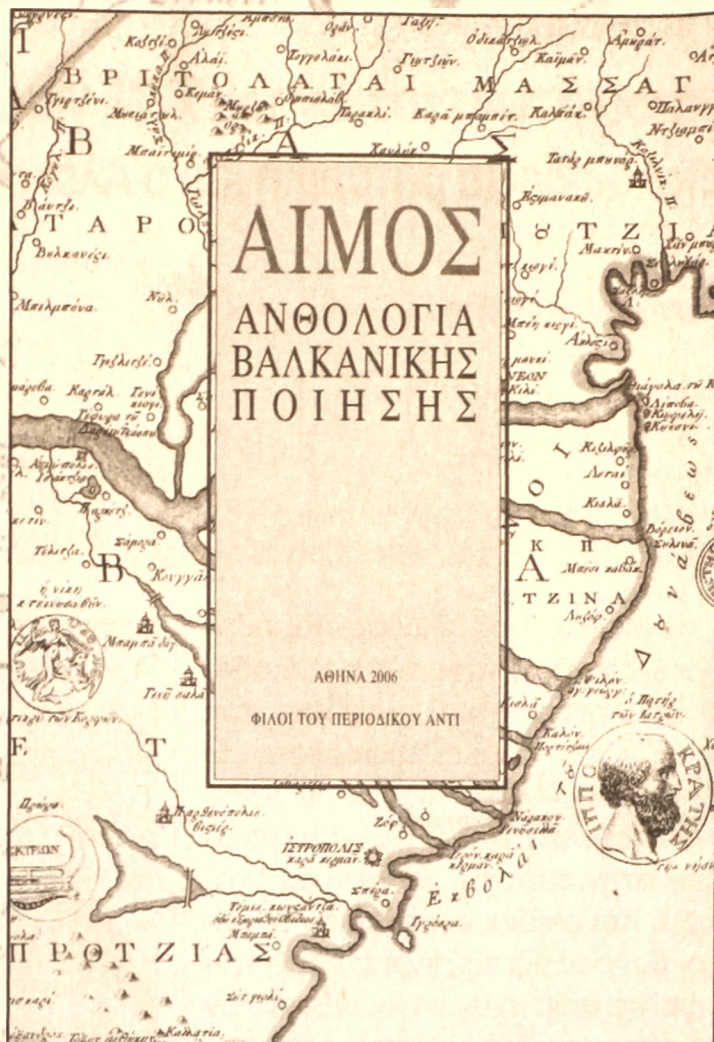
Παράλληλα, σε κάθε μία από τις επτά ενότητες περιλαμβάνεται συνοπτική εισαγωγή της λογοτεχνικής ιστορίας της περιόδου και ένα χρονολόγιο των κυριότερων ιστορικών γεγονότων κάθε χώρας κατά τον 19ο και 20ό αιώνα.

Οι επτά ποιητικές παραδόσεις συγκεντρώνονται σε επτά τόμους, που ο καθένας περιέχει το σύνολο των επιλεγμένων ποιημάτων, μεταφρασμένων στη γλώσσα κάθε τόμου. Η επιλογή πραγματοποιήθηκε από επιτροπές που συστήθηκαν σε κάθε μία από τις χώρες οι οποίες συμμετέχουν.

Κυκλοφόρησε ήδη ο τόμος στην αλβανική γλώσσα και τώρα κυκλοφορεί και ο τόμος στην ελληνική γλώσσα.

ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ "ΑΝΤΙ"

Σελίδες 552, τιμή πώλησης 40 ευρώ. Παραγγελίες:
Τηλ.: 210-7232713, 210-7249300 fax: 210-7226107, e-mail: chparou@otenet.gr

Μα ποιος είναι τέλος πάντων αυτός ο «Ρίζα»;

Η ανατομία των εταίρων του ΣΥΝ, για χάρη των οποίων ο Βύρωνας Πολύδωρας θυμήθηκε την παλαιοδεξιά ρητορική και ο Αλέκος Αλαβάνος αυτοεξορίζεται στην επαρχία

του Γιάννη Κουρταλιώτη

Ο Βύρωνας Πολύδωρας θυμήθηκε για χάρη τους την παλαιοδεξιά ρητορική και συνέδεσε τον ΣΥΝ με κουκουλοφόρους. Ο Αλέκος Αλαβάνος αποφάσισε τον κοινοβουλευτικό αυτοεξοστρακισμό του στην επαρχία για να τους κάνει χώρο. Και οι ίδιοι ετοιμάζουν τη μεγάλη ρεβάνς τους: το αποτέλεσμα του 2004, οπότε απέτυχαν να εκλέξουν τον Γιάννη Μπανιά, δεν θα επαναληφθεί. Στην επόμενη Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ που θα αριθμεί πιθανότατα 8-11 βουλευτές, διεκδικούν –και θα έχουν όπως όλα δείχνουν– 2 ή 3 έδρες. Πρόκειται για τους εταίρους του ΣΥΝ στον ΣΥΡΙΖΑ, τους αποκαλούμενους και «ΡΙΖΑ». Ένα ετερόκλητο πλέγμα τροτσκιστών, σταλινικών, ευρωκομμουνιστών και παλαιών στελεχών του ΚΚΕ, που συναντήθηκε μέσω του Κοινωνικού Φόρουμ και ενώνεται όποτε χρειάζεται για να ακουστεί η φωνή του στην Κουμουνδούρου. Ο ΣΥΝ αισθάνεται πιο άνετα με τους λιγότερο οργανωμένους από αυτούς, ωστόσο, όσο η κοινοβουλευτική του παρουσία εξαρτάται από τη στάση και κάποιων οργανώσεων της άκρας αριστεράς, είναι υποχρεωμένος να συνομιλεί με όλους. Ας δούμε ποιοι είναι οι εταίροι του ΣΥΝ στο ΣΥΡΙΖΑ, ένας προς ένας:

Η ΑΚΟΑ

Η Ανανεωτική Κομμουνιστική και Οικολογική Αριστερά (ΑΚΟΑ) αποτελεί μεν τον παραδοσιακότερο κρίκο της αλυσίδας των εταίρων του ΣΥΝ, όχι όμως πλέον και τον πιο ισχυρό· κάθε άλλο. Μετονομασία του ΚΚΕ Εσωτερι-

κού Ανανεωτική Αριστερά που ξεπερνούσε τα 2.500 μέλη κατά την ίδρυσή του το 1986, η ΑΚΟΑ είναι αμφίβολο αν διατηρεί σήμερα 200 από αυτά. Οι άσπονδοι φίλοι της υποστηρίζουν ότι η ΑΚΟΑ υπάρχει ακόμα σήμερα για να επιτελεί δύο μόλις λειτουργίες: να εκδίδει την *Εποχή*, που αποτελεί το αριστερό αντίβαρο στην παραδοσιακά μετριοπαθή *Αυγή* και να υποστηρίζει την είσοδο του Γιάννη Μπανιά στη Βουλή.

Η αποτυχία να συμβεί το τελευταίο στις εκλογές του 2004 –παρά τη σχετική συμφωνία– και η απροθυμία του ΣΥΝ να του παραχωρήσει μια έδρα στις ευρωεκλογές που ακολούθησαν υπήρξε και ένας βασικός λόγος για την προσωρινή απενεργοποίηση του ΣΥΡΙΖΑ έως και την εκλογή Αλαβάνου στο συνέδριο του ΣΥΝ. Οι υπόλοιποι εταίροι του ΣΥΝ, αν και αρχικά απαιτούσαν την εκλογή του Μπανιά, σήμε-

ρα την αντιμετωπίζουν σε μεγάλο βαθμό ως πρόβλημα. Οι λόγοι είναι ότι αφενός ο βετεράνος πολιτικός δεν φαίνεται να έχει και τεράστια φήμη μεταξύ των νέων ανθρώπων που ο ΣΥΡΙΖΑ προσεγγίζει μέσω του Φόρουμ, αφετέρου γιατί άλλες οργανώσεις διεκδικούν έδρες για λογαριασμό τους.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα της ΑΚΟΑ ωστόσο είναι ότι την επομένη των εκλογών, είτε έχει εκλεγεί ο Γ. Μπανιάς είτε όχι, θα πρέπει να βρει ένα άλλο κίνητρο για να υπάρξει. Και με μια γκάμα παλιών φίλων που απλώνονται από την άκρα αριστερά έως τις παρυφές τις κεντροαριστεράς, καθόλου αυτονόητο δεν είναι ότι θα το κατορθώσει.

Η ΔΕΑ

Η Διεθνιστική Εργατική Αριστερά (ΔΕΑ) ιδρύθηκε το 1999 και αποτελεί προϊόν διάσπασης του Σοσιαλιστικού

Εργατικού Κόμματος (ΣΕΚ), του πιο μεγάλου τροτσκικογενούς σχηματισμού στην Ελλάδα. Επικεφαλής της είναι ο συνδικαλιστής δημοσιογράφος Αντώνης Νταβανέλος. Αν και η ΔΕΑ δημιουργήθηκε σε ρήξη με τον παροϊμώδη απομονωτισμό του ΣΕΚ (που αριθμούσε τότε 800 μέλη) και με πρωταρχικό στόχο το άνοιγμα στην υπόλοιπη αριστερά, τα ισχυρά αντικαπιταλιστικά αντανάκλαστικά της την φέρνουν συχνά σε ρήξη και με τον ΣΥΝ. Έτσι, η ΔΕΑ εμφανίζεται πιο έντονα σε κινήσεις όπως το Κοινωνικό Φόρουμ και τα εργατικά σχήματα παρά στις εκλογικές δραστηριότητες του ΣΥΡΙΖΑ. Υπό αυτές τις συνθήκες, και με όχι παραπάνω από 150 μέλη, είναι μάλλον απίθανο να διεκδικήσει έδρα και το πιθανότερο είναι ότι θα κινητοποιηθεί προκειμένου να υπάρξει αποδεκτή μοιρασιά των θέσεων. Θα συνηγορήσει δηλαδή υπέρ της ΚΟΕ και θα συνεχίσει να επιμένει στην ανάγκη αντικαπιταλιστικής στροφής του ΣΥΡΙΖΑ και του Κοινωνικού Φόρουμ.

ΟΙ ΕΝΕΡΓΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ

Οι Ενεργοί Πολίτες είναι μια οργανωση-φάντασμα, αποτελούμενη από το περιβάλλον του Μανόλη Γλέζου. Όπως συνέβη και με την περίπτωση του Γιάννη Μπανιά, ο βετεράνος αγωνιστής έχαιρε της απολύτου στήριξης των εταίρων του ΡΙΖΑ στην πρώτη περίοδο ύπαρξης του ΣΥΡΙΖΑ, όχι όμως και τώρα που οι οργανώσεις έχουν αναθαρρήσει και διεκδικούν κάτι παραπάνω για τον εαυτό τους. Η φανερή προτίμηση του ΣΥΝ σε συνεργαζόμενους βουλευτές-συμβολικές προσωπικότητες που δεν προέρχονται από την άκρα αριστερά θέτει και σήμερα το όνομα του Μ. Γλέζου –ο οποίος ουδέποτε δήλωσε αποστρατεία– στο τραπέζι. Όμως ούτε η ΚΟΕ, ούτε η ΔΕΑ, ούτε το Κόκκινο, ούτε περιφερειακές κινήσεις σαν το Δίκτυο θα συναινέσουν. Αν ωστόσο η πρώτη θέση του ψηφοδελτίου επικρατείας του ΣΥΝ αποδειχθεί εκλόγιμη, είναι πιθανό ο παλιός αγωνιστής να επιστρέψει στο κοινοβούλιο μετά από 21 χρόνια. Το ερώτημα είναι –και με όλον τον σεβασμό που αρμόζει σε μία, αν μη τι άλλο, σημαντική ιστορική διαδρομή– τι μπορεί να

προσφέρει αυτό στην ανασύνθεση της Αριστεράς.

Η ΚΕΔΑ

Η Κίνηση για την Ενότητα Δράσης της Αριστεράς (ΚΕΔΑ) ιδρύθηκε το 2001 από ομάδα συνδικαλιστικών στελεχών που διαγράφηκε από το ΚΚΕ, μεταξύ των οποίων και οι Μ. Κωστόπουλος και Γ. Θεωνάς. Η ζημιά που υπέστη η συνδικαλιστική παρουσία του ΚΚΕ ωστόσο υπήρξε απειροελάχιστη. Από τότε η ΚΕΔΑ παίζει έναν μάλλον μικρό ρόλο στον ΣΥΡΙΖΑ, κάτι που ενισχύεται από την απροθυμία των έντιμων ιδρυτών της να περιφέρονται στα κανάλια και τις εκλογικές λίστες. Και εδώ ο ΣΥΝ θα ήταν ευνοϊκός στο να παραχωρήσει μία έδρα, δεν συμφωνούν ωστόσο οι υπόλοιποι, που δεν θεωρούν ότι μια κουκουεδογενής κίνηση 30 ανθρώπων εκφράζει το πνεύμα του ΡΙΖΑ. Μια υποψηφιότητα του Μ. Κωστόπουλου στη Μαγνησία, ωστόσο, προκειμένου να ενισχυθεί το ψηφοδελτίο στην περιοχή και να εξασφαλισθεί εξ αυτού η εκλογή του Αλέκου Αλαβάνου, είναι πιθανή. Σε αυτήν την περίπτωση, με δεδομένες τις καραμπόλες του εκλογικού νόμου και τις κωλοτούμπες στις οποίες μας έχει συνηθίσει ο ΣΥΝ, δεν πρέπει να αποκλειστεί η πιθανότητα να δούμε τον βετεράνο συνδικαλιστή στη Βουλή.

Η ΚΟΕ

Η ΚΟΕ είναι η πιο ιδιότυπη και η πιο μεγάλη συνιστώσα του ΡΙΖΑ, ένα τυπικό παράδειγμα των αντιφάσεων από τις οποίες διέπεται αυτός ο χώρος. Οργάνωση που ιδρύθηκε υπό την επονομασία Α/Συνέχεια στα μέσα της δεκαετίας του '80, υπήρξε αποτέλεσμα της συνεργασίας κάποιων μαοϊκών τάσεων των φοιτητικών συσπειρώσεων της εποχής και κάποιων παλαιών θεωρητικών του ζαχαριαδισμού, όπως ο μακαρίτης πλέον Γιάννης Χοντζέας. Για πάρα πολλά χρόνια η νεο-σταλινική αυτή οργάνωση αποτελούσε συνώνυμο του σεχταρισμού και του πολιτικού αυτισμού. Οι σημερινοί τριαντάρηδες και κάτι θυμούνται ίσως με νοσταλγία κάποιον γραφικό «ασυνέχειο» να ξιφουλκεί μόνος του κατά της «δυσδικής κοινωνίας» στα πανεπιστημιακά αμφι-

θέατρα της δεκαετίας του '90. Μετά το 2000 η τακτική της αλλάζει: πρώτα επιχειρεί να ενώσει τον σταλινικό χώρο, συνεργαζόμενη εκλογικά χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία με το ΜΛ-ΚΚΕ, στη συνέχεια προσπαθεί να διεμβολίσει το ΚΚΕ συμμετέχοντας στο ΠΑΜΕ και τελικά προσχωρεί στο Κοινωνικό Φόρουμ.

Εκμεταλλευόμενη την «καθαρότητα» των θέσεων της σε αντιπαράθεση με την ασάφεια των υπολοίπων, κερδίζει κόσμο μέσα στο Φόρουμ και το 2004 κάνει ακόμα ένα έξυπνο τακτικισμό: απέχει από τις εκλογές του 2004 διαβλέποντας την κρίση που ελλοχεύει στον ΣΥΡΙΖΑ. Το αποτέλεσμα τη δικαιώνει και την ενισχύει κι άλλο. Στο μεταξύ, αν και σχεδόν ανύπαρκτη στους εργασιακούς χώρους, παρουσιάζει όπου μπορεί σχήματα σε δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές συγκεντρώνοντας μέχρι και 3%.

Σήμερα αριθμεί πάνω από 1.000 μέλη, και ως εκ τούτου διεκδικεί άκαμπτα μία από τις έδρες του ΣΥΡΙΖΑ στην επόμενη Βουλή. Το παράδοξο είναι ότι έχει την απόλυτη στήριξη των τροτσκικογενών ομάδων, κάτι που ίσως κάνει αρκετά κόκαλα να τρίζουν κι από τις δύο πλευρές. Παρότι ως επικεφαλής της θεωρείται ο Ρούντι Ρινάλντι, την έδρα της ΚΟΕ θα καταλάβει ένας/μία εκ των Γ. Τζαφέρη στη Β' Πειραιά (4,7% ως υποψήφιος του ΣΥΡΙΖΑ στη Νίκαια) και Μ. Μπρεκάση στη Θεσσαλονίκη (2,3% στις Νομαρχιακές ως υποψήφια της ΚΟΕ).

Σε κάθε μία από τις δύο περιπτώσεις, ο ΣΥΡΙΖΑ θα αποκτήσει έναν βουλευτή που θα υποστηρίζει τη μονομερή έξοδο της Ελλάδας από την ΕΕ, ακριβώς τη στιγμή που το ΚΚΕ σταμάτησε να τη διεκδικεί. Ανανέωση, όχι αστεία.

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ

Μετά την ίδρυση της ΔΕΑ, δύο τάσεις άρχισαν να συγκρούονται στο εσωτερικό της. Η μία πίεζε για μεγαλύτερα ανοίγματα με στόχο την ενότητα της αριστεράς και η δεύτερη παρέμενε πιο συγκρατημένη. Από την πρώτη προέκυψε η οργάνωση και το ομώνυμο περιοδικό Κόκκινο, που αριθμεί επίσης 100 έως 150 μέλη. Το Κόκκινο, χωρίς να εγκαταλείπει τις αντικαπιταλιστικές του αναφορές, θέτει ως πρώτη προτε-

ραιότητα την διατήρηση της ενότητας του ΣΥΡΙΖΑ, διατηρεί άψογες σχέσεις με τμήματα του ΣΥΝ και μιλά για την ανάγκη «ανασύνθεσης». Οι φίλοι τού πιστώνουν ότι είναι η πιο ενωτική συνιστώσα του ΣΥΡΙΖΑ και οι αντίπαλοι ότι καταλήγει να μην έχει θέσεις και χωρίς αυτές η ενότητα είναι αδειανό ρούχο. Έδρες πάντως δεν διεκδικεί, αλλά στηρίζει το αίτημα της ΚΟΕ να πάρει μία και ζητά τρεις για τους συνεργαζόμενους συνολικά.

ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ

Το Δίκτυο για τα Κοινωνικά και Πολιτικά Δικαιώματα είναι μια ιδιότυπη περίπτωση. Τυπικά δεν ανήκει στον ΣΥΡΙΖΑ. Πρακτικά όμως, η δράση του σε ζητήματα όπως αυτό των μεταναστών, των πολιτικών κρατουμένων, των λατινοαμερικάνικων κινημάτων, αλλά και στο Φόρουμ, είναι αυτή που σε μεγάλο βαθμό δίνει υπόσταση στον χώρο που επιτρέπει την ύπαρξη του ΣΥΡΙΖΑ. Ακόμα και ο Πολύδωρας, όταν μιλά για «δίαυλους ΣΥΝ-κουκουλοφόρων», στο Δίκτυο αναφέρεται. Ένα πολύ μεγάλο κομμάτι της κοινής δράσης των συνιστωσών του ΣΥΡΙΖΑ λαμβάνει χώρα γύρω από μια θεματολογία που πρώτο το Δίκτυο ανέπτυξε. Αν και αυτό

το παράξενο μείγμα αριστεριστών, πρώην αναρχικών, «μαικηνών» της Αριστεράς, δικηγόρων κ.ο.κ. μοιάζει να προκαλεί ορισμένες φορές αλλεργία στα πιο μετριοπαθή κομμάτια του ΣΥΝ, σε περίπτωση που αποφάσιζε να συμμετάσχει στις διαδικασίες του ΣΥΡΙΖΑ θα μετατρεπόταν εν μια νυκτί στην πιο κομβική του συνιστώσα.

Το 2004 είχε απόσχει από τις διαδικασίες του ΣΥΡΙΖΑ, τα μέλη του ωστόσο είχαν υπογράψει ένα κείμενο όπου εξηγούσαν γιατί τον ψήφιζαν. Πολύ πιθανό είναι να γίνει κάτι τέτοιο και τώρα. Γύρω από το Δίκτυο κινείται ένας σχετικά απροσδιόριστος αριθμός ανθρώπων. Ο κλειστός του κύκλος ίσως να είναι και 200 άτομα. Το σύνολο ωστόσο των εθελοντών, μεταναστών και ακτιβιστών που συνεργάζονται μαζί του είναι κάποιες χιλιάδες. Το Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ που διοργανώνει κάθε Ιούλη στο Πεδίον του Άρεως μαζεύει πολλές χιλιάδες κόσμου και ως εκδήλωση ξεπερνά τα αντίστοιχα φεστιβάλ του ΣΥΝ. Ο τελευταίος θα δεχόταν ίσως κάποιο μέλος του Δικτύου για βουλευτή, αφού δεν πρόκειται για ακραιφνώς ιδεολογική αριστεριστική οργάνωση. Μια αντικλογική παράδοση εντούτοις

που διατηρεί το Δίκτυο καθιστά ένα τέτοιο ενδεχόμενο απίθανο.

ΟΙ ΑΝΕΝΤΑΧΤΟΙ

Οι ανένταχτοι του ΣΥΡΙΖΑ επιτελούν δυο αντιφατικές σε μεγάλο βαθμό λειτουργίες. Μέσα στις συνελεύσεις του Φόρουμ αποτελούν συχνά αγκάθι για τον ΣΥΝ γιατί εκφράζουν ριζοσπαστικές απόψεις και δεν είναι ιδιαίτερα ευέλικτοι σε οργανωτικά «παζάρια». Από την άλλη, η Κουμουνδούρου θα τους έδινε ευχαρίστως 1-2 έδρες, ώστε να ξεχρεώσει απέναντι στους εταίρους της χωρίς να χρειαστεί να συνομιλεί με οργανώσεις για την κοινοβουλευτική πολιτική της. Κάτι στο οποίο ωστόσο εύλογα αντιδρούν οι οργανώσεις. Στην περίπτωση δε του Θ. Δρίτσα, τον οποίον με χαρά ο ΣΥΝ θα έβλεπε στη Βουλή εάν επρόκειτο να κατέλθει δικό του στέλεχος ως υποψήφιος δήμαρχος Πειραιά το 2010, αντιδρά και ο ίδιος.

Στον ΣΥΝ θα ψάξουν και για άλλους υποψήφιους βουλευτές σε αυτόν τον χώρο, μεταξύ πανεπιστημιακών, παλιών συνδικαλιστών, δημοσιογράφων κ.ά. Θέλει προσοχή όμως. Την τελευταία φορά που ψάχτηκε με ανάλογο τρόπο, ωδινεν όρος και έτεκεν Πανούση.

ΕΛΛΗ ΣΚΟΠΕΤΕΑ: Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα

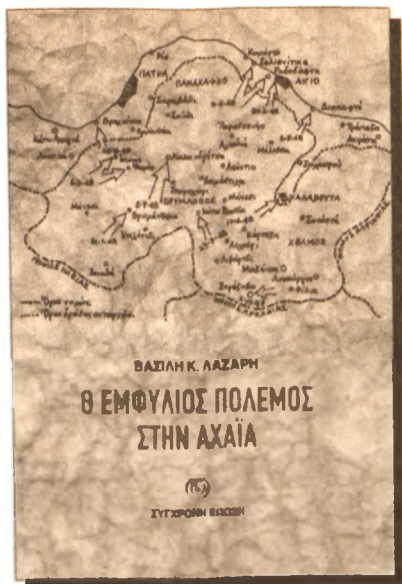

Το κορυφαίο σύγγραμμά της Έλλης Σκοπετέα που εξετάζει το ιστορικό υπόβαθρο του εθνικισμού όπως διαμορφώθηκε στην Ελλάδα και τη Σερβία τον 19ο και τον 20ό αιώνα.

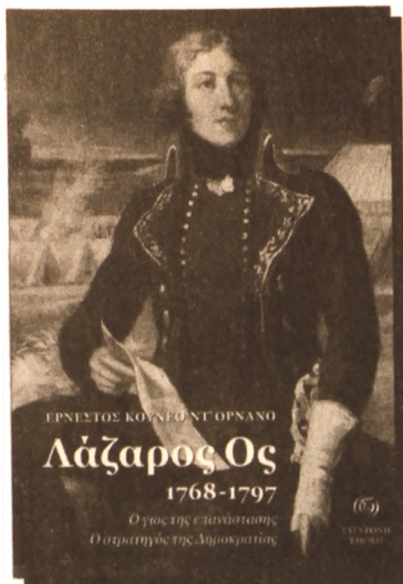
Ένα προφητικό βιβλίο που παραμένει σύγχρονο και αναλύει τις αιτίες των σημερινών εξελίξεων στην βαλκανική χερσόνησο.

Εκδόσεις Πολύτυπο

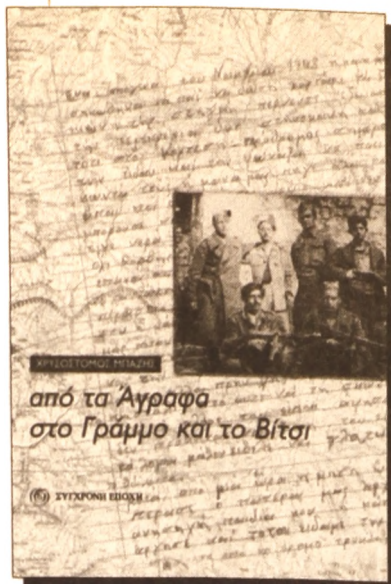
Κεντρική διάθεση: Δημοχάρους 60, Αθήνα
τηλ.: 210-72.32.819

Β. Κ. Λάζαρη
Ο ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΧΑΪΑ

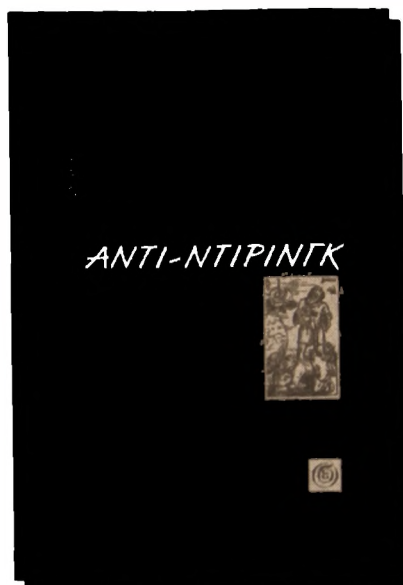
Ε. Κουνέο ντ' Ορνάνο
ΛΑΖΑΡΟΣ ΟΣ
1768-1797

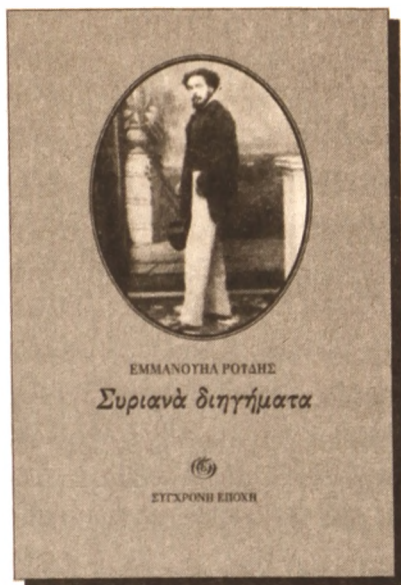
Χρ. Μπαζής
ΑΠΟ ΤΑ ΑΓΡΑΦΑ
ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΟ ΚΑΙ ΤΟ ΒΙΤΣΙ

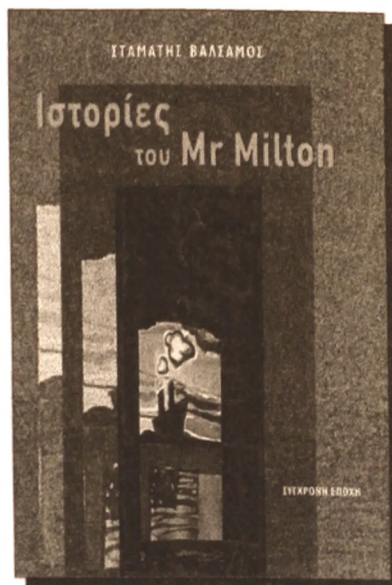
Κ. Γεροζήση
ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, ΠΑΡΙΣΙ, ΒΑΓΔΑΤΗ

Φρ. Ένγκελς
ANTI-NTIPINGK

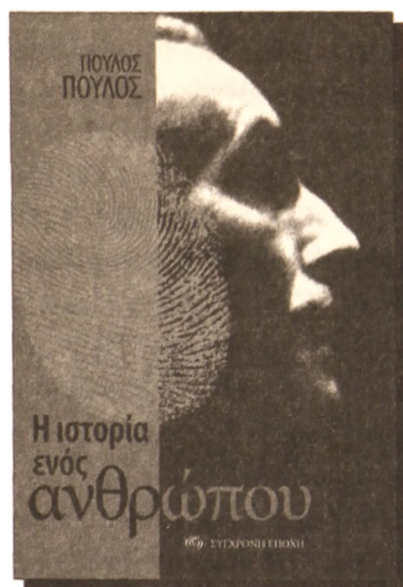
Εμμ. Ρούθης
ΣΥΡΙΑΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Σ. Βαλσάμος
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ Mr MILTON

Χρ. Ρουπακιάτης
ΣΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΔΥΣΚΟΛΟΥΣ

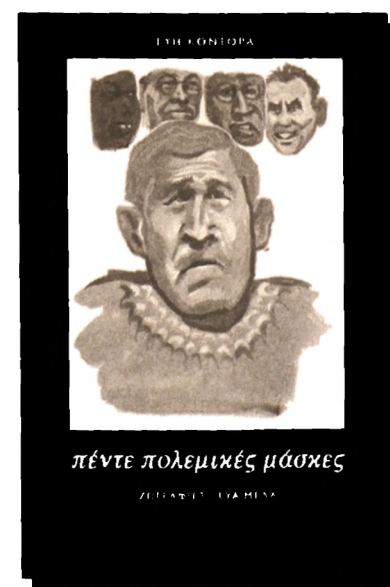
Π. Πούλος
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Λ. Κοντομιχάλου
ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΩΝ ΛΑΜΠΕΡΩΝ ΧΑΛΙΚΙΩΝ

Τ. Αυγερινός
Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΝΟΙΞΗ

Εύη Κοντόρα
ΠΕΝΤΕ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΜΑΣΚΕΣ
Ζωγραφιές: Εύα Μελά

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Σόλωνος 130, 106 81 Αθήνα, Τηλ.: 2103320800, Fax: 2103813354, <http://www.sep.gr>, e-mail: info@sep.gr

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Μαυροκορδάτου 3, Τηλ.: 2103829835, 2103808132, Fax: 2103829814

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ: 1. Αθήνα, Μαυροκορδάτου 3, Τηλ.: 2103829835, 2103808132. 2. Θεσσαλονίκη, Πλάτωνος 7, Τηλ.: 2310283810.

3. Γιάννενα, 28ης Οκτωβρίου 19, Τηλ.: 2651038090. 4. Κύπρος, Γαβριήλ Παππάς, Λάρνακα, Τηλ.: 24423617.

Η κοινωνία θέλει, η Αριστερά μπορεί;

του Τάκη Διαμαντή

Οι πολιτικές εξελίξεις στη χώρα μας, όπως έδειξε και η συζήτηση στη Βουλή το περασμένο Σαββατοκύριακο, «τρέχουν» με ιλιγγιώδη πλέον ταχύτητα. Με δεδομένη, μάλιστα, τη σκλήρυνση της κυβερνητικής πολιτικής της ΝΔ, η οποία στρέφεται όλο και περισσότερο σε νεοφιλελεύθερες επιλογές, αλλά και την αδυναμία του ΠΑΣΟΚ να εκφράσει έναν σοβαρό αντιπολιτευτικό λόγο, υπάρχουν πολλές εκτιμήσεις που συγκλίνουν στην άποψη ότι οι συνθήκες που διαμορφώνονται στο πολιτικό σκηνικό ευνοούν την Αριστερά. Μόνο που αυτό γίνεται ερήμην της ίδιας, και το ερώτημα που προκύπτει είναι αν η Αριστερά μπορεί να διαχειριστεί αυτή την ευνοϊκή συγκυρία.

Στη συζήτηση που απασχόλησε την περασμένη εβδομάδα τη Βουλή, με αφορμή την πρόταση δυσπιστίας που κατέθεσε ο αρχηγός του ΠΑΣΟΚ Γ. Παπανδρέου κατά της κυβέρνησης του Κ. Καραμανλή, αναδείχθηκαν δυο ουσιαστικές διαπιστώσεις:

Η πρώτη, ότι η κυβέρνηση Καραμανλή επιμένει σ' αυτό που έχει δείξει εδώ και αρκετό καιρό ότι αποτελεί τον ακρογωνιαίό λίθο της πολιτικής της, δηλαδή την πλήρη υποταγή στις αξιώσεις του μεγάλου ντόπιου και ξένου κεφαλαίου και στις ντιρεκτίβες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τους σχεδιασμούς της οποίας καθορίζει η προσαρμογή στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση που επιβάλλει με κάθε τρόπο η υπερατλαντική υπερδύναμη.

Η δεύτερη, η πραγματική γύμνια του ΠΑΣΟΚ, πέρα από τα φραστικά πυροτεχνήματα και την εμπρηστική συνθηματολογία του αρχηγού και των στελεχών του κόμματος, το οποίο έχει ήδη εκτεθεί ανεπανόρθωτα στην κοινή γνώμη με τις συχνές παλινωδίες, τους ακροβατισμούς και εν τέλει με την αδιαμφισβήτητη συναίνεσή του με την κυβέρνηση σε κρίσιμα για τον λαό θέματα.

Μια τρίτη διαπίστωση ήταν ότι η χώρα μπήκε ήδη σε μια εξ αντικειμένου μακρά προεκλογική περίοδο, η οποία, μάλιστα, θα συνοδευτεί από μια έντο-

νη πόλωση, που είναι πολύ πιθανό να οδηγήσει ακόμα και σε επικίνδυνες ακρότητες.

ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Το σκηνικό αυτό διαμορφώνει συνθήκες οι οποίες σαφώς ευνοούν την Αριστερά: Μια μεγάλη μερίδα των πολιτών –ενταγμένων σε κόμματα ή ανένταχτων– κουρασμένη, απογοητευμένη και αγανακτισμένη από τις συμπεριφορές και τις επιλογές των κομμάτων εξουσίας, αποζητά μια ουσιαστική προσέγγιση στα προβλήματα που αντιμετωπίζει, μαζί με κάποιες σοβαρές εναλλακτικές προτάσεις, που θα συνιστούν έναν καθαρό προγραμματικό λόγο. Έναν λόγο που θα προσφέρει όραμα, που θα εμπνέει και για τον οποίο θα αξίζει κανείς να αγωνιστεί.

Μπορεί, όμως, η Αριστερά να παίξει αυτόν τον ρόλο;

Μέχρι τις βουλευτικές εκλογές του 2004, τουλάχιστον, κάτι τέτοιο φαινόταν μάλλον αδιανόητο. Αντίθετα, βλέπαμε την δύναμη των αριστερών κομμάτων να συρρικνώνεται συνεχώς, καθώς οι πολίτες, κουρασμένοι πρώτα απ' όλα από την ίδια την Αριστερά, αναζητούσαν αποκούμπι στη σιγουριά των κομμάτων εξουσίας, αφήνοντας την Αριστερά να παραπαίει ανάμεσα στις αδυναμίες, τα διάφορα σύνδρομα και τις φαντασιώσεις της, έρμαιο των

παιχνιδιών που έπαιζαν στην πλάτη της οι πρωταγωνιστές του δικομματισμού.

Σε απάντηση όλων αυτών, ωστόσο, άρχισαν να ακούγονται τότε διάφορες φωνές για αναμόρφωση, για ανασύσταση ή ακόμα και επανίδρυση της Αριστεράς, ενώ η αιτία του κακού αναζητήθηκε στη μεγάλη στροφή των πολιτών προς τον συντηρητισμό, πράγμα που αποτελεί μεν γεγονός, οφείλεται όμως σε διάφορους παράγοντες, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η στάση της Αριστεράς.

Τα δυο τελευταία χρόνια, εξαιτίας των καθαρά φιλελεύθερων πολιτικών επιλογών της κυβέρνησης και της απουσίας ουσιαστικού αντιπολιτευτικού λόγου εκ μέρους του ΠΑΣΟΚ, το οποίο με τη στάση του «έριχνε νερό στον μύλο της ΝΔ», άρχισε να εκδηλώνεται μια έντονη και κλιμακούμενη αντίδραση, εκ μέρους διαφόρων και ποικίλων κοινωνικών ομάδων, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Μια αντίδραση, η οποία στρέφεται κατά του δικομματισμού, αναζητώντας τη δικαίωσή της και παράλληλα κάποια πολιτική κάλυψη, γι' αυτό και ενισχύει –αναπόφευκτα και μάλιστα ερήμην της– τις τάξεις της Αριστεράς, όπως φάνηκε και στις εκλογές του περασμένου Οκτωβρίου για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Το ερώτημα, ωστόσο, παραμένει: Μπορεί η Αριστερά να ανταποκριθεί στο κάλεσμα της κοινωνίας αποφασιστικά και εποικοδομητικά και για την κοινωνία αλλά και για την ίδια;

Στη Βουλή εκπροσωπούνται δυο κόμματα της Αριστεράς, δηλαδή το ΚΚΕ και ο ΣΥΝ. Το πρώτο, παρά την επιτυχία που έχει σημειώσει στο «τσιμεντάρισμα» των στελεχών και των φανατικών οπαδών του (με πρόσθετη την ενίσχυση στις πρόσφατες εκλογές), παραμένει ωστόσο εγκλωβισμένο στα σύνδρομα και τα στερεότυπα που κουβαλά εδώ και δεκαετίες, σταθερά προσηλω-

μένο στην άρνησή του να δεχτεί τις δραματικές αλλαγές που σημειώνονται και τις πραγματικότητες που διαμορφώνονται σε διεθνές επίπεδο, αποτρέποντας έτσι μια μεγάλη μερίδα πολιτών που θα μπορούσαν κάτω από άλλες συνθήκες να το πλαισιώσουν.

Ο δεύτερος, παρά το γεγονός ότι εμφανίζεται περισσότερο ανοιχτός σε σύγχρονες ιδέες και θέσεις, κατατρώγεται από τα χρόνια εσωτερικά του προβλήματα, τα οποία εν τέλει του δημιουργούν αγκυλώσεις, που τον καθιστούν κάθε άλλο παρά ελκυστικό πόλο έλξης για όσους διαφωνούν με την πολιτική πρακτική των μεγάλων κομμάτων –και κυρίως για τη νεολαία.

Ένα από τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν την εικόνα του είναι ασφαλώς η αρχή του δημοκρατικού διαλόγου, της ανταλλαγής ιδεών και βεβαίως ο σεβασμός της διαφορετικής άποψης. Ένα στοιχείο που έχει αναχθεί σε κύρια πολιτική θέση και το οποίο, ωστόσο, εδώ και περισσότερο από δυο δεκαετίες έχει μετατραπεί σε τροχοπέδη, αποτελώντας την κύρια αιτία τριβών που συντελούνται στο εσωτερικό του κόμματος και οι οποίες δεν του επιτρέπουν να αρθρώσει έναν ξεκάθαρο πολιτικό λόγο, συνισταμένη όλων των απόψεων που εκφράζονται μέσα στο κόμμα.

Αντίθετα, η πολυφωνία, κύριο στοιχείο δημοκρατικής λειτουργίας ενός κόμματος, έχει μετατραπεί σε πεδίο διαμάχης –ενίοτε και μάχης– ανάμεσα στις διάφορες ομάδες που λειτουργούν στο εσωτερικό του και οι οποίες καταλήγουν να ενεργούν η μια εναντίον της άλλης, με αποτέλεσμα το κόμμα να εμφανίζεται σαν μια πανσπερμία εντελώς διαφορετικών ιδεολογικών τάσεων χωρίς καμία συνοχή μεταξύ τους και κατά συνέπεια χωρίς μια κοινή φωνή.

Έτσι, ο ΣΥΝ μετατρέπεται συχνά σε πεδίο σύγκρουσης, στο οποίο το Αριστερό Ρεύμα, που έχει την πλειοψηφία στο κόμμα, βρίσκεται αντιμέτωπο με την Αριστερή Ανανέωση (Φώτης Κουβέλης, Σπ. Λυκούδης, Γ. Μπαλάφας κλπ.), την Ανανεωτική Συσπείρωση (Μιχ. Παπαγιαννάκης, Δ. Χατζησωκράτης, Θ. Μαργαρίτης κ.ά.) και την Παρέμβαση (Μιχ. Σαμπατακάκης κ.ά.).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα η τελευ-

ταία συζήτηση στην Πολιτική Γραμματεία του ΣΥΝ, θέμα της οποίας ήταν η στρατηγική του κόμματος ενόψει των νέων βουλευτικών εκλογών που πρόκειται να προκηρυχθούν ίσως και πριν από τη λήξη του πρώτου εξαμήνου του 2007. Μια συζήτηση, η οποία κατέληξε με την ανάδειξη της διαφωνίας των ομάδων που συνιστούν τον Συνασπισμό ακόμα και για τη δομή του κόμματος σε σχέση με τους συμμάχους που συμμετέχουν στον ΣΥΡΙΖΑ.

Διαφωνίες υπήρχαν φυσικά στο εσωτερικό του ΣΥΝ από την εποχή ακόμα της σύστασής του. Διαφωνίες που αντιπροσώπευαν όχι μόνο τις διαφορετικές απόψεις σε πολιτικό επίπεδο, πράγμα που θα ήταν απολύτως κατανοητό, αλλά και ηγετικές ή άλλες προσωπικές φιλοδοξίες. Ένα γεγονός που συνεχίζεται μέχρι σήμερα και που καταδείχτηκε τόσο στο τελευταίο συνέδριο του κόμματος, πριν από τρία περίπου χρόνια (με την εκλογή ως προέδρου του Αλ. Αλαβάνου, εναντίον του οποίου, στη συνέχεια, ξεκίνησε ένας αδυσώπητος πόλεμος, ακόμα και από μερίδα εκείνων που τον ψήφισαν), όσο και στις διεργασίες για την επιλογή των υποψηφίων στις πρόσφατες δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές, στις οποίες δόθηκαν πραγματικές μάχες, καθώς η κάθε τάση ήθελε να προωθήσει τον δικό της υποψήφιο.

Ένας καβγάς που επαναλαμβάνεται και τώρα με αφορμή τις επερχόμενες εκλογές, καθώς οι ήδη βουλευτές, που εκπροσωπούν διάφορες τάσεις, επιμένουν να παραμείνουν και τώρα υποψήφιοι, παρά τις εξαγγελίες του Αλ. Αλαβάνου για ανανέωση των προσώπων που θα εκπροσωπούν το κόμμα και ακόμα παρά τη δέσμευση του ιδίου να μην είναι υποψήφιος στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη, προκειμένου να αφήσει χώρο για νέα πρόσωπα, ιδιαίτερα σε μια συγκυρία που αναμένεται ο ΣΥΝ, όπως και όλα τα μικρά κόμματα, να εξασφαλίσουν περισσότερες έδρες στη Βουλή.

Έτσι, στην τελευταία συνεδρίαση της Πολιτικής Γραμματείας, η κατάσταση έγινε περισσότερο από αφόρητη, καθώς οι τρεις τάσεις της μειοψηφίας όχι μόνο διαφώνησαν με την πρόταση της πλειοψηφίας για κοινή κάθοδο στις

επερχόμενες εκλογές του ΣΥΝ με τους εταίρους του ΣΥΡΙΖΑ αλλά και διαχώρισαν τη θέση τους, με ανακοινώσεις που εξέδωσαν και στις οποίες απεμπολούν τις θεωρούμενες ως ακραίες αριστερές θέσεις του Ρεύματος και διατυπώνουν ουσιαστικά την αξίωση να τερματισθεί η όποια συνεργασία με τον ΣΥΡΙΖΑ, ώστε να κατέβει ο ΣΥΝ στις εκλογές αυτόνομα και «με αμφίπλευρες συνεργασίες, που θα αποτυπώνουν ως πολιτικό προσανατολισμό του τα χαρακτηριστικά μιας σύγχρονης δημοκρατικής αριστεράς».

Στο πλαίσιο αυτό, ζητούν να τεθούν ως βασικές προτεραιότητες του κόμματος ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της χώρας, η προγραμματική αντιπαράθεση με το ΚΚΕ και ακόμα η διατύπωση εναλλακτικής πρότασης διακυβέρνησης.

Και για να μην υπάρχουν παρεξηγήσεις, ο στενός συνεργάτης του Ν. Κωνσταντόπουλου και πρώην γραμματέας του κόμματος Στέργιος Πιτσιόρλας έσπευσε να διευκρινίσει ότι θα πρέπει ο ΣΥΝ «να διατυπώσει ένα πρόγραμμα εναλλακτικής εξουσίας και να δηλώσει την πρόθεσή του να συνεργασθεί μετεκλογικά σε μια κυβέρνηση συνεργασίας».

Άποψη, που σημαίνει ότι θα πρέπει ο ΣΥΝ να επεξεργασθεί ένα πρόγραμμα που θα προσεγγίζει τις θέσεις του ΠΑΣΟΚ, ώστε να καταστεί ευκολότερη μια συνεργασία των δυο κομμάτων σε κυβερνητικό επίπεδο, αν τα αποτελέσματα των εκλογών το επιτρέψουν.

Εκείνο, όμως, που δεν διευκρινίζεται καταρχάς είναι γιατί θα πρέπει ο ΣΥΝ να κάνει εκπτώσεις από τις θέσεις του για να πλησιάσει το ΠΑΣΟΚ και να μη συμβεί το αντίθετο, όπως κατ' επανάληψη έχει ζητήσει ο Αλ. Αλαβάνος για διάφορα επί μέρους θέματα που συζητούνται στη Βουλή. Έπειτα, εκείνοι που θέλουν συνεργασία με το ΠΑΣΟΚ, γιατί θα πρέπει να πάρουν ολόκληρο τον ΣΥΝ μαζί τους και δεν πηγαίνουν να ενταχθούν στις τάξεις του, όπως ήδη έκαναν άλλοι; Και τέλος, γιατί θα πρέπει ο ΣΥΝ να ξαναμπει στη διαδικασία του κυνηγητού της εξουσίας, στηριζόμενος σε ξένες πλάτες, πράγμα που ήδη έχει πληρώσει στο παρελθόν και μάλιστα πολύ ακριβά;

Σχέδιο Αλογοσκούφη για την εκποίηση της περιουσίας του Δημοσίου

του Ρεπόρτερ

Καραμπινάτο σκάνδαλο με πολιτικές προεκτάσεις αλλά και σοβαρές κοινωνικές επιπτώσεις στήνεται από κάποιους ιθύνοντες νόες στην πλατεία Συντάγματος, στο... παλάτι του τσάρου της οικονομίας Γ. Αλογοσκούφη και ιδιαίτερα στο γραφείο του... Δούκα των οικονομικών της χώρας.

Ο ατσερικού τύπου πρακτικές χρησιμοποιεί στην ελληνική οικονομία η σημερινή κυβέρνηση κι απ' αυτή τη... λοκομοτίβα δεν θα μπορούσε να ξεφύγει η τεράστια ακίνητη περιουσία του κράτους. Περίπου 100.000 ακίνητα όλων των ειδών έχει στο χαρτοφυλάκιό του το Δημόσιο, αλλά δεν είναι ικανό να τα αξιοποιήσει προς όφελος των πολιτών. Αντ' αυτού, ανοίγει το δρόμο στο ιδιωτικό κεφάλαιο να «πατήσει πόδι» σε κρίσιμους τομείς της ελληνικής κοινωνίας. Με πρόσχημα τη βέλτιστη εκμετάλλευση του... ακινήτου πλούτου, το οικονομικό επιτελείο ρίχνει «καύσιμα» στις μηχανές ελληνικών και ξένων επιχειρήσεων, οι οποίες εποφθαλμιούν τα «φιλέτα» του Δημοσίου. Είτε με το ξεπούλημα της ακίνητης περιουσίας έναντι πινακίου φακής είτε με νέου τύπου χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), πώληση και επαναμίσθωση ακινήτων (sale and lease back), τιτλοποίηση κλπ., το Υπουργείο Οικονομικών προχωρά αργά αλλά σταθερά στο σχέδιό του: δηλαδή την εκποίηση της δημόσιας περιουσίας ώστε να παρουσιάσει μειωμένο δημόσιο χρέος στους... γραφειοκράτες της Κομισιόν που караδοκούν.

Τους επόμενους μήνες, ίσως και μέσα στον Μάρτιο, το οικονομικό επιτελείο αναμένεται να φέρει προς ψήφιση στη Βουλή τη δυνατότητα να μπορεί το Δημόσιο να πωλεί κτίρια «φιλέτα» και στη συνέχεια να τα μισθώνει για μεγάλο χρονικό διάστημα με δικαίωμα επαναγοράς μετά το τέλος της σύμβασης. Εκ πρώτης όψεως μπορεί το σχέδιο αυτό να φαντάζει πρωτοποριακό και ίσως και να ευνοεί το ελληνικό κράτος. Η αλήθεια, όμως, είναι εντελώς διαφορετική, αφού ο ιδιώ-

της ή η εταιρεία που θα αγοράσει τα ακίνητα αυτά κάθε άλλο παρά μεγάλος δωρητής ή χορηγός είναι. Ας δούμε, λοιπόν, τις μαύρες τρύπες του περίφημου sale and lease back:

1. Η είσπραξη ενός σημαντικού ποσού από την πώληση ενός κτιρίου φυσικά δεν θα πάει για... συντάξεις ή αυξήσεις στους εργαζόμενους. Τα λεφτά για το Υπουργείο Οικονομικών είναι απλά ένας κωδικός στον προϋπολογισμό, προκειμένου να παρουσιάσει εξωραϊσμένα τα δημόσια οικονομικά και να μειώσει το χρέος.

2. Γιατί ο μεγαλύτερος ιδιώτης στην Ελλάδα, δηλαδή το Δημόσιο, να πουλήσει τα κτίρια και στη συνέχεια να τα επαναμισθώσει έναντι μεγάλου ενοικίου; Μήπως στο σύνολο της σύμβασης τα μισθώματα είναι κατά πολύ μεγαλύτερα από το τίμημα για την αγορά; Μήπως τελικά το sale and lease back δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένας... ωραίος τίτλος σε μιας νέας μορφής δανεισμό με υποθήκη της δημόσιας περιουσίας;

3. Το μεγαλύτερο σκάνδαλο, όμως, είναι τα ίδια ακίνητα που βγάζει στο σφυρί η κυβέρνηση. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, τα πρώτα κτίρια που θα δοθούν σε ιδιώτες είναι μεγάλα νοσοκομεία στην Αθήνα και αλλού, καθώς και κτίρια όπου στεγάζονται υπουργεία και λοιπές δημόσιες υπηρεσίες. Και καλά, οι συμφωνίες για τα ακίνητα των δημόσιων υπηρεσιών, να υποθέσουμε ότι δεν κρύβουν τίποτε επιλήψιμο. Μείζον είναι, όμως, το θέμα για τα νοσοκομεία όπως ο Ευαγγελισμός, το Ιπποκράτειο και άλλα που βρίσκονται στην επαρχία. Ο επιχειρηματίας, για να δώσει ένα τεράστιο ποσό προκειμένου να αγοράσει ένα κτίριο, δεν το κάνει απλά για να γίνει ο... σπιτονοικοκύρης του Δημοσίου. Θα πρέπει να βγάλει

χρήμα, και μάλιστα πολύ και γρήγορα. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να του παραχωρηθούν προνόμια μέσα στο νοσοκομείο, και επομένως το ιδιωτικό κεφάλαιο εισέρχεται από το «παράθυρο» στον ευαίσθητο χώρο της υγείας, η οποία αποτελεί δημόσιο αγαθό. Με την αγορά του Ευαγγελισμού, για παράδειγμα, ο επιχειρηματίας θα πάρει και την εκμετάλλευση του πάρκινγκ, τα εστιατόρια, το φαγητό των ασθενών κλπ. Αλλά δεν θα σταματήσει εκεί. Θα διεκδικήσει κομμάτι από την «πίτα» της υγείας, απαιτώντας την κατασκευή εντός του οικοπέδου του Ευαγγελισμού μιας καινούριας μονάδας, μιας κλινικής ή νέων χειρουργείων, τα οποία φυσικά δεν θα προσφέρονται στον κόσμο δωρεάν. Επίσης, μπορεί να ζητήσει ανταποδοτικά την κατασκευή ιδιωτικού νοσοκομείου σε άλλο μέρος της Αθήνας.

Κι αν κάποιος πουν ότι όλα αυτά είναι νοσηρή φαντασία δεν έχουν παρά να δουν τη συμφωνία που έκλεισε πρόσφατα η Marfin του γνωστού και μη εξαιρετέου κ. Βγενόπουλου με τον επίσης φημισμένο κ. Μαρτίνη του «Ερρίκος Ντυνάν». Θα γκρεμίσουν το Ασκληπιείο Βούλας και στο οικόπεδο θα κτίσουν άλλο δημόσιο νοσοκομείο, αλλά ακριβώς δίπλα θα κτιστούν και ιδιωτικές κλινικές, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τον δημόσιο χαρακτήρα της υγείας.

Το σημαντικότερο είναι επίσης ότι ήδη πολλές εταιρείες real estate, τράπεζες, κατασκευαστικές κλπ, έχουν «ακονίσει» ήδη τα δόντια τους, έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για να αγοράσουν νοσοκομεία, υπουργεία, εφορίες και ό,τι άλλο... ασχημικό πουλά ο κ. Αλογοσκούφης. Αυτό που περιμένουν από την κυβέρνηση είναι το νομοσχέδιο που θα ανοίγει παράθυρο για το ξεπούλημα της ακίνητης περιουσίας.

Όλα αυτά δεν είναι καθόλου τυχαία. Οι ιδιώτες μπήκαν για τα καλά στην υγεία και δεν θα αφήσουν καμιά ευκαιρία να πάει χαμένη. Πόσο μάλλον όταν τους ανοίγει την πόρτα η νεοφιλελεύθερη κυβέρνηση του Κ. Καραμανλή...

Αντέχουν οι κινητοποιήσεις

Με ωριμότητα απαντούν οι φοιτητές στις κυβερνητικές, ΠΑΣΟΚικές και πανεπιστημιακές κωλοτούμπες

του Κυπριανού Μέρα

Οι κινητοποιήσεις στα πανεπιστήμια είχαν εξ αρχής τη μορφή ενός θολού τοπίου, υπό την εξής έννοια: η συζήτηση εκτεινόταν σε δύο ζητήματα φαινομενικά ανεξάρτητα μεταξύ τους. Αφενός την αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος, αφετέρου την «εκπαιδευτική μεταρρύθμιση» που ετοιμάζει η κ. Γιαννάκου μέσω του νέου νόμου-πλαίσιο. Οι τελευταίες εξελίξεις –με την αποχώρηση του ΠΑΣΟΚ από τη συζήτηση για την αναθεώρηση και το σχετικό «πάγωμα» των εξελίξεων για το άρθρο 16– κατέδειξαν με τον πιο καθαρό τρόπο ότι η διακοπή της μιας διαδικασίας δεν συνεπάγεται –ούτε με θεσμικούς, αλλά ούτε και με πολιτικούς όρους– τη διακοπή της άλλης.

Η παρέμβαση κάποιων εκατοντάδων πανεπιστημιακών υπέρ –ουσιαστικά– των διαφαινόμενων αλλαγών στη νομοθεσία που διέπει τα πανεπιστήμια, μία μόλις εβδομάδα αφότου τα επεισόδια στο κέντρο της Αθήνας έκαναν εμφανή σε όλους τα σημάδια της κρίσης, είναι στην πραγματικότητα ένα εξαιρετικά emphatic σύμπτωμα της κατηφόρας που έχει πάρει η εκπαίδευση στην Ελλάδα. Μια σειρά επιφανών επιστημόνων, πολλοί από τους οποίους έχουν αποκτήσει και την –εντελώς άδικη συχνά– φήμη του προοδευτικού, δήλωσαν έτοιμοι να αποδεχτούν το σύνολο των κυβερνητικών αιτιάσεων και να προσαρμοστούν σε όλες τις συνθήκες που επιτάσσει η κρατική προβοκάτσια, με έναν όμως απαράβατο όρο: να τους δώσουν την αποκλειστικότητα της διαχείρισης των κονδυλίων της εκπαίδευσης για να παίζουν. Έμπρακτη απόδειξη ότι για κάποιους η παιδεία παραμένει πολύ «λεπτόν» ζήτημα ή, διαφορετικά, η εισαγωγή του δόγματος «πάρε τα λεφτά και τρέχα» στη μοντέρνα παιδαγωγική.

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΓΩΜΑ ΤΟΥ «16»

Η αλλαγή στην εξέλιξη της αναθεώρησης του άρθρου 16 που επιφέρει η αποχώρηση του ΠΑΣΟΚ από τη συζήτηση (έστω και για τυπικούς λόγους)

μπορεί να έχει μια διττή συνέπεια στο φοιτητικό κίνημα και στην πορεία των καταλήψεων. Από τη μια πλευρά αυξάνει ασφαλώς το κουράγιο των φοιτητών –και ιδιαίτερα των υποστηρικτών των κινητοποιήσεων– καθώς αποδεικνύει ότι η πίεση που ασκούν οι αγώνες μπορεί να φέρει αποτελέσματα και δεν είναι μάταιη. Από την άλλη, μπορεί να οδηγήσει τους πιο μετριοπαθείς από αυτούς στη σκέψη ότι, αφού ο ένας από τους δύο τροχούς της κυβερνητικής πολιτικής σταματά –έστω και προσωρινά– να γυρίζει, είναι προτιμότερο να ανασταλούν οι κινητοποιήσεις ώστε να σωθεί το εξάμηνο.

Το δεύτερο αυτό ενδεχόμενο σκοντάφτει σε δύο παράγοντες. Ο ένας είναι οι αριστερές παρατάξεις, οι οποίες δεν συζητούν καν αναστολή των κινητοποιήσεων, επειδή έτυχε να κοιμηθεί με το αριστερό πλευρό ο Γιωργάκης και όταν ξύπνησε αποφάσισε να αποχωρήσει από τη συζήτηση για την αναθεώρηση. Ο άλλος είναι η ΠΑΣΠ, η οποία, «απενοχοποιημένη» πλέον από την υπόθεση του άρθρου 16, βγήκε από το λαγούμι της και άρχισε να συντάσσεται με τις καταλήψεις ενάντια στον νόμο-πλαίσιο, ενισχύοντας έτσι αριθμητικά το μπλοκ των καταλήψεων. Σε αρκετές σχολές, οι γενικές συνελεύσεις της εβδομάδας που ακολούθησε την κωλοτούμπα του ΠΑΣΟΚ έδειξαν μια μικρή, αλλά ευκρι-

νή, αύξηση του αριθμού των φοιτητών που ψηφίζουν υπέρ των κινητοποιήσεων.

ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ

Ένα ακόμα γεγονός που συνηγορεί υπέρ της αντοχής των κινητοποιήσεων είναι ότι η Αριστερά είχε προνοήσει εξ αρχής να ρίξει το περισσότερο βάρος μέσα στις σχολές στην αντίθεση με τον νόμο-πλαίσιο, ο οποίος ήταν έτσι κι αλλιώς πολύ πιο άμεση απειλή από την αναθεώρηση του «16». Επίσης, για πρώτη φορά έγινε κατορθωτό οι φοιτητές του ΚΚΕ, του ΣΥΝ, της ΕΑΑΚ και οι αναρχικοί, παρά τις αξιοσημείωτες αντιθέσεις στο εσωτερικό τους, να αποφύγουν την οργανωτική διάσπαση των επιτροπών των κινητοποιήσεων, διατηρώντας ανέπαφο το ενιαίο συντονιστικό. Οι τελευταίοι, μάλιστα, απέφυγαν να αναζητήσουν τη σύγκρουση με την αστυνομία στην τελευταία φοιτητική πορεία, αναγνωρίζοντας εμμέσως την ανάγκη να παγώσει έστω και προσωρινά η φασαρία για το άσυλο. Μια αξιοσημείωτη ωριμότητα που επιδεικνύεται από όλες τις πτέρυγες του κινήματος σε ένα κρίσιμο σημείο και δημιουργεί επιπρόσθετους πονοκεφάλους στην κυβέρνηση, αλλά και στο ΠΑΣΟΚ, που δυσκολεύεται να σπεκουλάρει με τις κινητοποιήσεις κατά τη συνήθειά του.

Το τέλος της μικρής μας... Παιδείας

του Γιάννη Χατζηγώγα

Πάνω στη μεγάλη απόγνωση και τη μεγάλη ανατριχίλα και αηδία... ήρθε το τηλεφώνημα από το περιοδικό Αντί πως επιθυμούν ένα άρθρο για την κατάσταση στον χώρο της Παιδείας σήμερα και μου έφτιαξε τα κέφια. Έτσι, ενώ δεν σκόπευα να γράψω, άλλαξα γνώμη.

Άλλαξα γνώμη γιατί επιτέλους μετά από αρκετό διάστημα ένα έγκυρο, προοδευτικό και ευαίσθητο περιοδικό –βλέπετε δεν τολμώ να πω της Αριστεράς, γιατί η λέξη είναι στις μέρες μας πια παρεξηγήσιμη ή μη αναγνωρίσιμη– αποφάσισε να ασχοληθεί υπεύθυνα με την καταγραφή της πραγματικής κατάστασης στα ΑΕΙ της χώρας. Κι εδώ είναι που αρχίζουν, ή συνεχίζονται, οι παρεξηγήσεις. Όχι με το αν είμαστε υπέρ ή κατά του πανεπιστημιακού ασύλου, ούτε με το αν είμαστε υπέρ ή κατά του άρθρου 16, ή αν είμαστε υπέρ ή κατά της αξιολόγησης των διδασκόντων ή των αιώνιων φοιτητών, της έρευνας για τον λαό ή για τα μονοπώλια...

Όλα τα παραπάνω αποτελούν ψεύτικα διλήμματα, αποπροσανατολιστικά ζητήματα εκτός τόπου και χρόνου, που ανοίγουν συζητήσεις και δημιουργούν μέτωπα, διασπώντας κόμματα, συναδέλφους, συμμαχίες, προσβάλλοντας την κοινή λογική, και το μόνο που πετυχαίνουν –πέρα από στόχους προσωρινής τηλεθέασης και προσωπικών φιλοδοξιών– είναι η απόλυτη απόκρυψη

Ένα πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο την εβδομάδα πραγματοποιείται στις μεγάλες πόλεις της χώρας.

της πραγματικής κατάστασης σήψης και παρακμής στα πανεπιστήμια που επικρατεί σήμερα –με λίγες ίσως εξαιρέσεις, από σύμπτωση ή από συγκυρία.

Ποια είναι αυτή η πραγματική κατάσταση και πώς τη βιώνουν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι;

Στη Θράκη και στο Μετσόβιο γνωστοί-άγνωστοι... χτίζουν με τούβλα και λάσπη το γραφείο του πρύτανη, χτίζουν στην Αθήνα την Επιτροπή Ερευνών. Αστυνομικοί γίνονται λαμπάδες έξω από το ΕΜΠ, με «περίεργες» μολότωφ. Φωτογραφίες στις εφημερίδες το προβάλλουν ουδέτερα έως θετικά. Άνθρωποι που έπαιξαν προοδευτικό ρόλο για δεκαετίες δέχονται γιαούρτια εντός του πανεπιστημιακού ασύλου. Αδέσποτα σκυλιά κυκλοφορούν στις αίθουσες διδασκαλίας, μικρά παιδιά που κάποιοι στέλνουν να ζητιανέψουν ή να πουλούν χαρτομάντηλα, αντι-κυλικεία με αμφίβολα ποτά και φαγητά,

κάτω από τον τίτλο της οικολογίας και της αυτοδιαχείρισης, ανταγωνίζονται τα επίσημα κυλικεία των σχολών. Δήθεν αντιεξουσιαστές χτυπούν με λοστό έναν εκπρόσωπο φοιτητών των καταλήψεων, τον στέλνουν στην εντατική, και η αστυνομία δεν συλλαμβάνει κανέναν. Αργότερα οι φοιτητές αυτοδικώντας καίνε και καταστρέφουν το στέκι των... γνωστών-αγνώστων εν αγνοία της αστυνομίας. Άλλοι άγνωστοι (ή γνωστοί) καίνε με μολότωφ το αυτοκίνητο της ΕΤ3, παραλίγο και τον δημοσιογράφο ή τον οδηγό –καμιά συνέπεια, παρότι το δείχνει η

ΕΤ3. Η κατάσταση στις τουαλέτες είναι όχι τριτοκοσμική –αυτό θα αποτελούσε ύβρη για τον Τρίτο Κόσμο– αλλά πέραν πάσης επιτοπίου επισκευής και επισκέψεως... Τα συνθήματα στους τοίχους, πέρα από κακόγουστα, είναι και στη συντριπτική τους πλειονότητα υπέρ της βίας, της τρομοκρατίας, του ένοπλου αγώνα, της απελευθέρωσης. Ω, Ρόζα Λούξεμπουργκ όλων των φυλακισμένων –εκτός από τους πανεπιστημιακούς δασκάλους, που βρίσκουν με αλυσίδες κλειστά τα γραφεία τους και τις γραμματείες...

Ανεξάρτητα από την υποκρισία, την εναλλαγή ρόλων, τον εξευτελισμό αξιών, ιδεών και όρων –ο καθένας είναι ό,τι δηλώσει– δεν μπορούμε να μιλάμε σε τέτοιο κλίμα για παιδεία και έρευνα. Αυτά θέλουν τη ζεστασιά, την ηρεμία, το κλίμα που όλοι κάποτε ζήσαμε, για να ανθήσουν...

Είδε κι έπαθε ο Μανόλης Γλέζος να πάρει άδεια από τους αντιεξουσιαστές

Ο Γιάννης Χατζηγώγας είναι αναπληρωτής καθηγητής στην Αρχιτεκτονική Σχολή του ΑΠΘ.

των καταλήψεων για να παρουσιάσει το μεγαλειώδες βιβλίο του για την Εθνική μας Αντίσταση...

Άλλοι, αντίστοιχοι «αριστεροί» προσπάθησαν να μου εξηγήσουν γιατί δεν πρέπει να κάνω μάθημα-αφιέρωμα με τον Δημήτρη Παπαχρήστο για τις μέρες του Πολυτεχνείου του '73 –φέτος, λίγα μέτρα δίπλα στον ελεύθερο ραδιοφωνικό σταθμό που λειτουργούσαν η Κλεοπάτρα και ο Γρηγόρης.

Ούτε η ΦΕΑΠΘ, ούτε η ΕΦΕΕ, ούτε το θρυλικό ΕΔΠ της απεργίας των 100 ημερών συγκροτήθηκαν ποτέ σε σώμα, και αυτό δεν φαίνεται να συγκινεί κανέναν... Οι ίδιες όμως (όλες) οι φοιτητικές παρατάξεις –ενώ δεν ασχολούνται με τη συγκρότηση του ΔΣ σε σώμα, σύμφωνα με τα εκλογικά αποτελέσματα, όπως οφείλουν– υπάρχουν σε όλες τις πρυτανικές εκλογές και σε όλες τις διεκδικήσεις διευκολύνσεων...

Το μεγαλύτερο κομμάτι του φοιτητικού σώματος βρίσκεται με φραπέ παραιτημένο στις καφετέριες ή στα σπίτια των γονιών τους... Το δημιουργικό κομμάτι απέχει με αηδία, σπούδαζει στο εξωτερικό, συνήθως διαπρέπει ή βρίσκει άλλες διεξόδους.

Το μεγαλύτερο κόμματι των διδασκόντων είτε έχει απελπιστεί είτε απέχει ή πάλι ασχολείται με κάποια άλλη εργασία. Είτε θέλει είτε δεν θέλει να διδάξει, είτε ξέρει είτε όχι να συναρπάσει τους φοιτητές, δεν έχει τους στοιχειώδεις όρους αξιοπρέπειας, ασφάλειας και δημοκρατίας για να το κάνει.

Όπως είναι σήμερα η κατάσταση, το πανεπιστήμιο δεν λειτουργεί, το μάθημα και η έρευνα δεν μπορούν να γίνουν αξιοπρεπώς.

Το άσυλο είναι... ανέκδοτο. Τα ιδιωτικά πανεπιστήμια είναι... άλλο ανέκδοτο. Μιλάμε για το Χάρβαρντ ή μήπως για το ιδιωτικό πανεπιστήμιο Άνω Μαγούλας;

Και μέσα σε όλη αυτή την κατάσταση, που δεν την γνωρίζει το Υπουργείο επαρκώς –ούτε όμως και η αντιπολίτευση–, έρχονται κατά καιρούς κάποιες επιμέρους προτάσεις –καλές ή κακές, αδιάφορο– που αποτελούν θείο δώρο για όσους έχουν διαρκές ανοικτό μέτωπο με τους θεσμούς και τη δημοκρατία, με την παιδεία και την έρευ-

Φοιτητές και καθηγητές διαδηλώνουν για ουσιαστική παιδεία.

να, με την αξιοπρεπή λειτουργία του πανεπιστημίου, για όσους σπέρνουν το μίσος των νέων παιδιών προς τους δασκάλους τους και τη μόρφωση, για όσους χαίρονται με την κατεδάφιση, ισοπεδώνουν κάθε μορφή έρευνας και γνώσης, αρνούνται την αξιολόγηση και... έχουν χάσει, συν τοις άλλοις, και κάθε αίσθηση του χιούμορ...

Κατάληψη, εγκατάλειψη, απάθεια, αδιαφορία, αηδία και απόγνωση. Αυτά συνθέτουν τη σημερινή κατάσταση, και αυτό θα ήταν εξαιρετο πεδίο δόξας για ρεπορτάζ και σκηνές επιτόπου. Με τόσα κανάλια, τόσες εφημερίδες και τόσα μέσα, δεν είναι λίγο περίεργο ότι δεν συμβαίνει αυτό;

Πάντως αυτό δεν είναι πανεπιστήμιο. Μόνον όταν υπάρξει ένα πλατύτατο, υπερκομματικό και υπερπαραταξιακό μέτωπο φοιτητών και διδασκόντων για την αξιοπρεπή, δημοκρατική επαναλειτουργία των σχολων, και αποφασίσει να καταλάβει την κατάσταση αρχικά και να... επανακαταλάβει τα ιδρύματα πριν ισοπεδωθούν εντελώς, μόνο τότε μπορεί να υπάρξει ελπίδα.

Το αντέχει αυτό η σημερινή ελληνική κοινωνία; Το θέλει η πλειοψηφία φοιτητών και διδασκόντων; Μήπως είναι ήδη πολύ αργά; Ειλικρινά δεν ξέρω.

Γιατί, κάθε εξάμηνο που περνά, στις υπόλοιπες 200 περίπου χώρες του πλανήτη γίνεται απίστευτη δουλειά, σε

πολλές από αυτές μας χρειάζονται ως φοιτητές αλλά και ως διδάσκοντες αεί διδασκόμενους, και ίσως είναι αργά, πολύ αργά, για μας στον τόπο μας, όπως συζητούσα έξω από την Πολυτεχνική με 40 απορημένους φοιτητές που ήρθαν στην Ελλάδα με το πρόγραμμα ανταλλαγών ΕΡΑΣΜΟΥΣ για να σπουδάσουν, και ρωτούσαν τι είναι αυτές οι αλυσίδες έξω από τη γραμματεία της σχολής και γιατί η κατάληψη δεν επιτρέπει να γίνει το μάθημά μας. Τι να πω στα παιδιά αυτά...

Να πω τη γνώμη μου για το πανεπιστημιακό άσυλο; Ή μήπως να υπενθυμίσω ότι έφτασε μια εμπνευσμένη και τολμηρή πρωτοβουλία των νέων πρυτανικών αρχών, με τον κ. Μάνθο, στο ΑΠΘ, για να μην καταστραφεί και φέτος το ΑΠΘ από τις μολότωφ ή την επέμβαση της αστυνομίας, όπως έγινε τόσες χρονιές σε επετείους του '73. Πόσοι κατάλαβαν, άραγε, αυτό το ευτύχημα, που συνέβη ακριβώς επειδή οι διδάσκοντες ήσαν εκεί παρόντες, σε ολονυκτία, με τον υπάρχοντα νόμο για το άσυλο, και δεν έγινε κανένα έκτροπο;

Το κείμενο αυτό το αφιερώνω στη μνήμη του Δημήτρη Χατζή: το «Τέλος της μικρής μας πόλης», άλλωστε, ήταν το θέμα για την εργασία φέτος στο μάθημά μου, που δεν μπόρεσε να γίνει στην Αρχιτεκτονική Σχολή...

Η τέταρτη χαμένη ευκαιρία για τον χωρισμό Κράτους – Εκκλησίας

του Τάσου Μπότουλα

Το τριήμερο 2-4 Φεβρουαρίου διεξήχθη στη Βουλή συζήτηση πάνω στην πρόταση μομφής του ΠΑΣΟΚ κατά της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας. Αφορμή για τη μομφή, σύμφωνα με τον κ. Γιώργο Παπανδρέου, τα όσα τραγελαφικά συνέβησαν στην επιτροπή της Βουλής σχετικά με την αναθεώρηση του άρθρου 24.

Πριν από τα γεγονότα αυτά, και παρά τις διαφωνίες των κομμάτων της Αριστεράς, τα δύο μεγάλα κόμματα είχαν επιλέξει –ουσιαστικά κοινή συναινέσει– τα άρθρα του Συντάγματος που ήθελαν να αναθεωρηθούν. Σε αυτά, για ακόμα μια φορά δεν συμπεριλαμβάνονταν τα άρθρα τα σχετικά με τις σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας.

Και επειδή η επόμενη αναθεώρηση θα γίνει σε τουλάχιστον δέκα χρόνια, αν όχι παραπάνω, οι εκκλησιαστικοί πατέρες μπορούν να κοιμούνται ήσυχοι. Κανένας δεν πρόκειται να διαταράξει τον «πλούσιο» βίο τους!

Όταν μιλάμε για αλλαγή στις σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας συζητάμε για τροποποίηση συγκεκριμένων άρθρων του Συντάγματος. Αλλαγές οι οποίες στα Συντάγματα των υπόλοιπων χωρών της Ευρώπης, ακόμα και σε αυτή τη φανατικά καθολική Ιταλία, έχουν γίνει από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα.

Συγκεκριμένα, οι αλλαγές που πρέπει να γίνουν αφορούν το προοίμιο του Συντάγματος, όπου αναφέρεται «στο όνομα της Αγίας Τριάδος», το άρθρο 3 («κρατούσα θρησκεία είναι η ορθόδοξη χριστιανική»), το άρθρο 14 παράγραφος 3α («επιτρέπεται η κατάσχεση εντύπων που προσβάλλουν τη χριστιανική και κάθε άλλη γνωστή θρησκεία»), το άρθρο 16 παράγραφος 2 («η εκπαίδευση έχει σκοπό την ανάπτυξη της

χριστιανικής συνείδησης»), το άρθρο 18, με το οποίο «καθιερώνεται το αναπαλλοτρίωτο της περιουσίας των Πατριαρχείων», το άρθρο 105, που καθορίζει το καθεστώς του Αγίου Όρους, και τα άρθρα 33 και 59 για τον θρησκευτικό όρκο του Προέδρου της Δημοκρατίας και των βουλευτών.

Οι συζητήσεις για τον χωρισμό Κράτους και Εκκλησίας έχουν ξεκινήσει αμέσως μετά τη Μεταπολίτευση και με αφορμή τις διεργασίες για το Σύνταγμα του 1975. Το θέμα είχε τεθεί από τα κόμματα της Αριστεράς, ΚΚΕ, ΚΚΕ εσ., ΕΔΑ αλλά και από το ΠΑΣΟΚ. Ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε μάλιστα δηλώσει σαφώς ότι είναι προς το συμφέρον της Πολιτείας και της Εκκλησίας ο πλήρης διαχωρισμός. Είναι σημαντικό για την εποχή εκείνη ότι η κυβέρνηση Καραμανλή ήταν «θετική επί της αρχής». Για να μην προχωρήσει όμως ο χωρισμός, ο τότε υπουργός Παιδείας Κ. Ζέππος επικαλέστηκε τις παραδόσεις και τις συνθήκες της εποχής. Ήταν η πρώτη χαμένη ευκαιρία, σε μια περίοδο που μπορούσε να διαμορφωθεί ένα νέου τύπου κράτος: ας μην ξεχνάμε ότι είχε περάσει μόλις ένας χρόνος μετά την πτώση της δικτατορίας.

Οι σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας δεν περνούσαν ειδυλλιακές μέρες ούτε κατά την περίοδο που ήταν πρωθυπουργός ο Κωνσταντίνος Καραμανλής. Ενδεικτική η φράση που είχε απευθύνει το 1978 στον μητροπολίτη Μυτιλήνης:

«Είναι καιρός να χωρίσουμε τα τσανάκια μας».

Το 1981, ως γνωστόν, ανήλθε στην εξουσία το ΠΑΣΟΚ. Το θέμα στη δεκαετία του '80 επανερχόταν κατά καιρούς, με άξονα κυρίως την εκκλησιαστική περιουσία. Το θέμα αυτό στοίχισε και τη θέση του Αντώνη Τρίτση στο υπουργείο Παιδείας, καθώς ο Ανδρέας Παπανδρέου και το ΠΑΣΟΚ είχαν βάλει νερό στο κρασί τους και δεν ήθελαν μετωπική σύγκρουση με την Εκκλησία.

Η αναθεώρηση του Συντάγματος του 1985 έγινε μόνο και μόνο για να ψαλιδίσει ο Ανδρέας Παπανδρέου τις αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Για να επανέλθουμε στις διεργασίες που γίνονταν, η εισήγηση της Επιτροπής για τις σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας, η οποία συγκροτήθηκε το 1987 και αποτελούνταν από τέσσερις εκπροσώπους της Πολιτείας και τέσσερις της Εκκλησίας, παρέμενε στο πλαίσιο του παραδοσιακού συστήματος.

Οι θέσεις των κομμάτων δεν άλλαξαν ούτε για την αναθεώρηση του Συντάγματος που πρότεινε το ΠΑΣΟΚ το 1995, και η οποία ματαιώθηκε γιατί ο κ. Κώστας Σημίτης οδήγησε για εσωκομματικούς λόγους τη χώρα σε εκλογές τον Σεπτέμβριο του 1996. Στη συγκεκριμένη πρόταση αναθεώρησης, το ΠΑΣΟΚ ζητούσε την αλλαγή μόνο του άρθρου 3, αφήνοντας ανέπαφα όλα τα άλλα άρθρα, κάτι που πόρρω απέχει από τον ουσιαστικό χωρισμό. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο κ. Ευάγγελος Βενιζέλος, ως υπουργός Τύπου, δήλωνε ότι η αναθεώρηση του Συντάγματος δεν μπορεί να θίξει το θρησκευτικό αίσθημα και τις παραδόσεις του λαού. Η Νέα Δημοκρατία δεν ήθελε χωρισμό, ενώ την πάγια θέση τους για πλήρη χωρισμό υπο-

στήριζαν τα κόμματα της Αριστεράς.

Στη Βουλή των ετών 1996-2000, που πρότεινε την επόμενη αναθεώρηση του Συντάγματος για να προσαρμοστεί ο καταστατικός χάρτης της χώρας στις επιταγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ουσιαστικά δεν είχαν αλλάξει οι θέσεις των κομμάτων σχετικά με τις σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας. Το ΠΑΣΟΚ με αρχηγό τον κ. Κ. Σημίτη, που ανέλαβε μετά το θάνατο του Ανδρέα Παπανδρέου, δεν τόλμησε για ακόμα μια φορά να αντιταχθεί στην Εκκλησία και να προτείνει τον χωρισμό. Και πάλι μόνο τα κόμματα της Αριστεράς προσπάθησαν να θέσουν το ζήτημα.

Έτσι, στην αναθεωρητική Βουλή που εξελέγη με τις εκλογές του 2000 και στην οποία το ΠΑΣΟΚ βγήκε οριακά πρώτο κόμμα, το νέο Σύνταγμα ψηφίστηκε χωρίς καμία αλλαγή στις διατάξεις περί σχέσεων Κράτους και Εκκλησίας.

Και ερχόμαστε στην τελευταία, τρίτη αναθεώρηση του Συντάγματος, αυτή τη φορά όμως από κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Στην Επιτροπή της Βουλής για την αναθεώρηση του Συντάγματος κατατέθηκαν προτάσεις από το ΠΑΣΟΚ για απαγόρευση του προσηλυτισμού, διευκρίνιση του όρου περί επικρατούσας θρησκείας και κατάργησης του θρησκευτικού όρκου του Προέδρου της Δημοκρατίας και των βουλευτών. Είναι χαρακτηριστικό της απεμπόλησης από το ΠΑΣΟΚ της ιδέας χωρισμού Κράτους και Εκκλησίας το ότι ο εισηγητής της αξιωματικής αντιπολίτευσης κ. Αν. Λοβέρδος μιλώντας στην Επιτροπή τόνισε ότι τα θέματα αυτά πρέπει να ρυθμιστούν με ένα «ψύχραιμο τρόπο».

Η Νέα Δημοκρατία δεν άλλαξε την πάγια θέση της για καμία αλλαγή. Η εισηγήτρια από μέρους του κυβερνώντος κόμματος κυρία Σοφία Βούλτεψη παρατήρησε ότι «όσοι προτείνουν χωρισμό Κράτους και Εκκλησίας παραβλέπουν το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η θρησκεία διαθέτει μία τεράστια δύναμη και αποτελεί δυναμική στα χέρια όποιου διαθέτει την εξουσία του διαμεσολαβητή ανάμεσα στον Θεό και τον άνθρωπο». Και για να υποστηρίξει την άποψη του κόμματός της για μη χωρισμό αναρωτήθηκε: «Είναι δυνατόν

Τα περισσότερα μέλη της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος ούτε θέλουν ν' ακούσουν για χωρισμό Κράτους και Εκκλησίας.

εμείς με τη βούλησή μας να πολλαπλασιάσουμε τους διαμεσολαβητές; Τι θα συνέβαινε αν, σε περίπτωση χωρισμού της Εκκλησίας από το Κράτος, υπήρχε χωρισμός και απομάκρυνση από την εποπτεία της πολιτείας όλων των άλλων θρησκειών; Και με δεδομένο ότι στην Ελλάδα έχουμε μουσουλμανική μειονότητα;»

Ο υπουργός Εσωτερικών κ. Πρ. Παυλόπουλος καρφώνοντας τον κ. Βενιζέλο είπε ότι «όταν ήρθαν αυτά τα θέματα στην προηγούμενη συνταγματική αναθεώρηση θυμάμαι τον τότε εισηγητή της πλειοψηφίας, τον κ. Βενιζέλο, να λέει ότι δεν χρειάζεται να τα ανοίξουμε γιατί είναι λυμένα».

Από πλευράς ΚΚΕ, ο κ. Σκυλλάκος υποστήριξε ότι «οι ρόλοι Κράτους και Εκκλησίας πρέπει να είναι όχι απλώς διακριτοί αλλά εντελώς χωριστοί», τονίζοντας επίσης ότι «η πρόταση του ΠΑΣΟΚ είναι μεσοβέζικη για να μην τα χαλάσει με την Εκκλησία και να έχει προβλήματα όπως τότε με τις ταυτότητες».

Από πλευράς Συνασπισμού, ο κ. Κουβέλης τάχτηκε υπέρ του χωρισμού, δηλώνοντας ότι «αυτό που μας ενδιαφέρει είναι η ουσιαστική ανεξιθρησκία και η αποσαφήνιση των σχέσεων τους (σ.σ. Κράτους και Εκκλησίας). Είναι εξαιρετικά επικίνδυνο από πολιτικής απόψεως να επιχειρούν κάποιοι να διακρίνουν τους εν Εκκλησία πατριώτες για να τους διακρίνουν δήθεν από τους εχθρούς της Εκκλησίας».

Γίνεται φανερό ότι κυβέρνηση και αξιωματική αντιπολίτευση δεν έχουν καμία όρεξη να θέσουν θέμα ουσιαστικού χωρισμού Κράτους και Εκκλησίας.

Από κυβερνητικής παλευράς, η κ.

Γιαννάκου και ο κ. Παυλόπουλος τονίζουν σε όλους τους τόνους ότι δεν θεωρούν αναγκαίες τις αλλαγές. Μην ξεχνάμε ότι οι γαλάζιοι βουλευτές που θέτουν έστω και υπαινικτικά το θέμα είναι ελάχιστοι (Ντόρα Μπακογιάννη, Γ. Βαρβιτσιώτης, Γ. Δημητρακόπουλος, Άρης Σπηλιωτόπουλος, Γ. Γεωργιάδης και Κυρ. Μητσοτάκης), ενώ αυτοί που ούτε θέλουν να ακούσουν για χωρισμό είναι όλοι οι υπόλοιποι (Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, Μ. Έβερτ, Άννα Ψαρούδα-Μπενάκη, Π. Παναγιωτόπουλος, κλπ).

Το ΠΑΣΟΚ έχει μεγαλύτερη σύγχυση ως προς τις θέσεις που πρέπει να υποστηρίξει, καθώς πληθώρα στελεχών του έχει κάλλιστες σχέσεις με την Εκκλησία (Β. Βενιζέλος, Α. Λοβέρδος, Α. Διαμαντοπούλου, Μ. Αποστολάκη, Απ. Κακλαμάνης, Χ. Καστανίδης, Φ. Πετσάλνικος). Για να μην ξεχνάμε και τον αρχηγό, ο οποίος μετέβη στο Άγιο Όρος προκειμένου να μεταλάβει.

Οι μόνοι που μένουν είναι οι βουλευτές ΚΚΕ και Συνασπισμού, αλλά δεν είναι τόσοι πολλοί που να μπορούν να θέσουν θέματα, καθώς απαιτείται ο αριθμός των 50.

Γίνεται φανερό ότι ουσιαστικός χωρισμός Κράτους και Εκκλησίας δεν πρόκειται να γίνει ποτέ. Οι μητροπολίτες θα συνεχίσουν να εκβιάζουν με τις ψήφους τους βουλευτές και των δύο μεγάλων κομμάτων, ενώ τα δισεκατομμύρια ευρώ της εκκλησιαστικής περιουσίας θα τους κάνουν πάμπλουτους.

Το ελληνικό κράτος θα παραμένει δέσμιο των αναχρονιστικών θεσμών του 19ου αιώνα, καθώς η μεταπολιτευτική μας δημοκρατία δεν τόλμησε τέσσερις φορές να εκσυγχρονιστεί.

Αντωνίου, Αντώνοβιτς, Αντώνοβ...

ή περί ονομάτων στα Μπαλκάνια

Ας θυμηθούμε τη ρήση του Τίτο για την παλιά κραταιά Γιουγκοσλαβία: *Η χώρα έχει έξι δημοκρατίες, πέντε εθνότητες, τέσσερις γλώσσες, τρεις θρησκείες, δύο αλφάβητα, ένα κόμμα.*

Υπάρχουν όμως και άλλα που θυμήθηκα την ώρα που είχε ανάψει η συζήτηση περί ονοματοθεσίας και συμβόλων στα Βαλκάνια. Όπως λ.χ. την ιστορία της οικογένειας Αντωνίου από την Κωνσταντινούπολη, που βρέθηκε με τα τρία αγόρια της κάπου στη Βόρεια Ελλάδα κυνηγημένη από την θύελλα των Βαλκανικών πολέμων, σχεδόν εκατό χρόνια πριν. Ο ένας γιος, ο μικρότερος, έμεινε στην Θεσσαλονίκη και πολιτογραφήθηκε ως Αντωνίου, ο μεγαλύτερος πήγε στο Βελιγράδι και δημιούργησε την οικογένεια Αντώνοβιτς και ο μεσαίος στη Σόφια, όπου έμεινε ως Αντώνοβ.

Θέλετε όμως να θυμίσω ποια σημαία –αλλά και ποιο όνομα– πλάσαρε για το Κοσσυφοπέδιο ο αποθανών πρόεδρος Ιμπραήμ Ρουγκόβα; Στο τχ. 838 του Αντί διαβάζουμε:

«Η σημαία έχει ένα βαθύ μπλε χρώμα. Στο κέντρο, περικλεισμένος με χρυσό περίγραμμα ένας κύκλος με κόκκινο φόντο. Μέσα στον κύκλο υπάρχει ο δικέφαλος αετός –τώρα πάμε πίσω στον Σκεντέρμπεη– και πάνω από τον δικέφαλο ένα κίτρινο αστέρι (του Δαβνίδ, αλλά μάλλον για λάθος πρόκειται) –με αυτό επανερχόμαστε στα χρόνια της

σοσιαλιστικής διακυβέρνησης της Γιουγκοσλαβίας του Τίτο. Και μέσα στον δικέφαλο αετό, πάνω από ένα εραλδικό με δύο ημιχώρια όπου σχεδιάζονται ρόδακες, μια ταινία όπου αναγράφεται καθαρά η λέξη *Dardania*». Τι είναι λοιπόν το Κοσσυφοπέδιο; Μήπως πρέπει να μιλούμε για Δαρδανία; Ξέρετε, εκείνο το όνομα που εμείς είχαμε απλόχερα χαρίσει στους ακατονόμαστους βόρειους γείτονές μας. Για να ευθυμήσετε περισσότερο, σκέφτηκα να αραδιάσω και μερικά από τα ονόματα που καταγράφει ο Αντ. Δ. Κεραμόπουλος στο βιβλίο του *Οι Έλληνες και οι Βόρειοι Γείτονες*. Μερικά μόνον παραθέτω, παραλείποντας όμως ότι και μεις έχουμε σειρά από ονόματα: Ρωμηός, Γραικός κλπ. κλπ.

Ιδού μερικά για τους Βούλγαρους: Βουργάριος, Κουρτουργούρος, Κοτζάγης, Ουτίγουρος, Ουνόγουρος και πλήθος άλλα που ανέσκαψε σε παλιά κιτάπια.

Αλλά ας επιστρέψουμε στην τέως Γιουγκοσλαβία. Όταν «με το καλό» διαλύθηκε η χώρα, οι «τέσσερις γλώσσες» έγιναν –όταν τουλάχιστον κυκλοφορούσε εκτός Βελιγραδίου– οι εξής (με βάση πάντα την γνωστή σερβοκροατική γλώσσα):

- Στο Σεράγεβο μαθαίνεις έξαφνα ότι η γλώσσα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης (εκτός του Ομόσπονδου κρατιδίου της Ρεμπόπλικα Σέρμπσκα), σύμφωνα και με το Σύνταγμα της χώρας, είναι η *b.c.s.* (μάλιστα, σωστά διαβάσατε, η *b.c.s.*) που σημαίνει *bosnian-croatian-serbian*, ή μεταγραφόμενο στα ελληνικά *βοσνιο-κροατο-σερβική γλώσσα*.
- Οι Κροάτες πάλι, κι αυτοί μιλούν σήμερα την *κροατική γλώσσα*.
- Και στο Μαυροβούνιο; Εντάξει, εκεί πάντως συνέχιζαν να μιλούν και να γράφουν, όπως και οι Σέρβοι, την παλιά γνωστή μας σερβοκροατική γλώσσα. Ναι, αλλά τώρα το Μαυροβούνιο απο-

σχίσθηκε από τη Σερβία. Σκέφτηκαν οι Μαυροβούνιοι ότι κι αυτοί πρέπει να έχουν την δική τους ξεχωριστή γλώσσα. Μια νέα γλώσσα λοιπόν αναδύθηκε, η *τσερνογκόρσκι*, ή επί το ελληνικότερον *μαυροβουνιώτικα*. Το Μαυροβούνιο στα σέρβικα προφέρεται ως *Τσέρνα Γκόρα*, δηλαδή Μαύρο Βουνό.

«Εδώ είναι Μπαλκάνια», είχε πει ο Εγγονόπουλος. Καλά, κάποιιο μεταγενέστερο το ωραιοποίησαν: «Εδώ είναι Βαλκάνια». Και επειδή είναι Μπαλκάνια, θα πρέπει να μάθουμε περισσότερα για τους γύρω μας, να κατανοήσουμε την τρέλα που φυσάει στον Αίμο. Είπα *Αίμος* και ήρθε στο μυαλό μου το ωραίο ποίημα του Ιλία Λάντιν, ποιητή που γεννήθηκε στο Στράνιτσα, κοντά στη Μπάνια Λούκα (σήμερα πόλη του Ομοσπονδιακού κρατιδίου *Ρεμπόπλικα Σέρμπσκα*) και το οποίο μας μετέγραψε σε ωραία ελληνικά ο Ηλίας Λάγιος με την Ισμήνη Ραντούλοβιτς. Ίσως σ' αυτό το ποίημα περιγράφεται καλύτερα από πολλά δοκίμια Ιστορίας τι σημαίνει «Μπαλκάνια». Διαβάστε το:

ΑΝΟΙΞΗ ΣΤΟ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙ

Ένθάδε κείται ένας Τάταρος
πὺ σκόνταψε σ' έναν Ούγγρο
πὺ σκόνταψε σ' έναν Σλάβο
πὺ σκόνταψε σ' έναν Φράγκο
πὺ σκόνταψε σ' έναν Γότθο
Ἄνατολικό
πὺ σκόνταψε
ἄπαντες
ἄπαντες
σκοντάψαν
ἀπόμεινε μόνο
ένα σαμαμίθι
ένα κυκλάμινο
ένα ἀεράκι
ἀπαλόσυρτο
ἐαρινό

Νέα κρίση και στο βάθος... πετρέλαιο

Και ξαφνικά, στην Ανατολική Μεσόγειο μύρισε πετρέλαιο. Και εδώ δεν μιλάμε, φυσικά, για την τεράστια πετρελαιοκηλίδα που άφησαν πίσω τους τα ισραηλινά πολεμικά πλοία όταν τερμάτισαν τον αποκλεισμό της Βηρυτού. Μιλάμε για τα υποτιθέμενα κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου που υπάρχουν στο βάθος της θαλάσσιας περιοχής της Κύπρου και τα οποία παζαρεύει η Λευκωσία με ξένες εταιρίες εξόρυξης. Ένα γεγονός που έχει προκαλέσει την έντονη αντίδραση των Τουρκοκυπρίων και φυσικά της Άγκυρας, που απειλούν ακόμα και με «θερμά επεισόδια» στην περιοχή, αν η Λευκωσία προχωρήσει στα σχέδιά της.

Το ζήτημα της ύπαρξης κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή ανοιχτά της Κύπρου, και οι σκέψεις για εκμετάλλευσή τους, δεν είναι καινούριο. Ουσιαστικά ξεκίνησε από τη δεκαετία του '80, επί προεδρίας Σπύρου Κυπριανού, για να παραμερισθεί, όμως, αμέσως μετά. Επανήλθε στην επικαιρότητα το 1998, για να ατονήσει και πάλι μέχρι το 2001, οπότε η κυπριακή κυβέρνηση –και πάλι του Σπ. Κυπριανού– άρχισε ουσιαστικές συνομιλίες με ξένες εταιρίες (πρώτη ήταν η αμερικανική Crest Investment, την οποία εκπροσωπούσε ο Νιλ Μπους, αδελφός του σημερινού προέδρου των ΗΠΑ), οι οποίες διεξήγαγαν έρευνες, που αποδείχτηκαν θετικές, οπότε το 2003 υπογράφηκε η πρώτη συμφωνία για τη χωροθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης με την Αίγυπτο.

Μετά τις εκλογές της χρονιάς εκείνης, που έφεραν στην προεδρία της Δημοκρατίας τον Τ. Παπαδόπουλο, το θέμα ατόνησε και πάλι, εξαιτίας της περιπέτειας με την περίφημη πρόταση Ανάν και τις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού, μέχρι το 2005, οπότε υπογράφηκε συμφωνία με τη νορβηγική γεωφυσική ερευνητική εταιρία Petroleum Geo-Services, για τη διεξαγωγή σεισμικών ερευνών, που ολοκληρώθηκαν τον Μάιο του 2006. Αποτέλεσμα των ερευνών ήταν, μάλιστα, η εκτί-

μηση ότι τα κοιτάσματα υδρογονανθράκων στην περιοχή αυτή μπορεί να φτάνουν τα 6-8 εκ. βαρέλια, συνολικής αξίας περίπου 400 δις δολαρίων, εκτίμηση βεβαίως που από πολλούς θεωρείται εντελώς υποκειμενική, καθώς η πραγματική αποτίμηση των κοιτασμάτων μπορεί να γίνει μόνο μετά την διενέργεια γεωτρήσεων στον βυθό της θάλασσας.

Γεγονός είναι πάντως ότι τον περασμένο Νοέμβριο έγινε στο Λονδίνο η πρώτη επίσημη παρουσίαση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, για την οποία έδειξαν ενδιαφέρον περίπου 60 εταιρίες από τις ΗΠΑ, τη Βρετανία, τη Ρωσία, την Κίνα, την Ινδία και τη Νορβηγία, ενώ στα μέσα του περασμένου μήνα ανακοινώθηκε η διεθνής δημοπρασία 12 συγκεκριμένων περιοχών, για τις οποίες οι σχετικές προσφορές των ενδιαφερομένων θα αρχίσουν να κατατίθενται επίσημα στις 15 Φεβρουαρίου.

ΝΕΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ

Παράλληλα με όλα αυτά, η κυπριακή κυβέρνηση προχώρησε στη σύναψη νέας συμφωνίας τόσο με την Αίγυπτο όσο και με τον Λίβανο για την από κοινού έρευνα στη θαλάσσια αυτή περιοχή.

Στο σημείο αυτό, όμως, αντέδρασε έντονα ο τουρκικός παράγοντας, ο οποίος άλλωστε από την αρχή είχε δείξει την αντίθεσή του σε μονομερείς

ενέργειες τόσο στη θαλάσσια περιοχή γύρω από την Κύπρο όσο και εκ μέρους της Ελλάδας στο Αιγαίο. Για τον λόγο αυτό, πρώτος ο Τουρκοκύπριος ηγέτης Μεχμέτ Αλί Ταλάτ έσπευσε, με υπόδειξη της Άγκυρας, να προειδοποιήσει τις χώρες που έχουν υπογράψει συμφωνία με την Κυπριακή Δημοκρατία για «θερμό επεισόδιο» αν αρχίσουν έρευνες για πετρέλαιο στην περιοχή.

Το ίδιο έκανε στη συνέχεια και ο τούρκος υπουργός Εξωτερικών Αμπντουλάχ Γκιουλ, ο οποίος έσπευσε από την πλευρά του να ενημερώσει και την Ουάσιγκτον, που τάχθηκε αναφανδόν υπέρ της τουρκικής θέσης, ενώ στο μεταξύ κυκλοφόρησαν φήμες –που διαψεύστηκαν αργότερα από την Άγκυρα– ότι η Τουρκία είχε αποστείλει πολεμικά σκάφη της να περιπολούν στη θαλάσσια περιοχή ανοιχτά της Κύπρου (αντίστοιχη κίνηση με εκείνη που είχε σημειωθεί πέρυσι, όταν γερμανική εταιρία επρόκειτο να διεξάγει έρευνες στη θαλάσσια περιοχή της νότιας Κρήτης).

Χαρακτηριστικά, η Ουάσιγκτον αρχικά δικαιολόγησε τις αιτιάσεις της τουρκικής πλευράς και έσπευσε να προειδοποιήσει κι εκείνη για ενδεχόμενο «ατυχές γεγονός», αργότερα, όμως, χάρη στην αντίδραση του αμερικανού πρεσβευτή στη Λευκωσία Ρόναλντ Σλίγκερ, που έχει διαφορετική άποψη, το Στέιτ Ντιπάρτμεντ φρόντισε να μαλακώσει τις εντυπώσεις που δημιουργή-

θηκαν, αποδεχόμενο το αυτονόητο, ότι δηλαδή η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυριαρχία επί όλης της μεγαλονήσου και συνεπώς δικαιούται να παίρνει αποφάσεις και να υπογράφει συμφωνίες.

Παράλληλα με όλα αυτά, πληροφορίες από τουρκοκυπριακές πηγές αναφέρουν ότι η Άγκυρα είναι έτοιμη να θέσει σε εφαρμογή ένα σχέδιο που αρχίσει να καταστρώνει από πέρυσι, για την διεξαγωγή ερευνών για πετρέλαιο στην περιοχή γύρω από την Κύπρο, με τη συμβολή και ξένων εταιριών, συγκεκριμένα από την Βραζιλία και τον Καναδά.

Πέρα από το θέμα των πετρελαίων στην κυπριακή θαλάσσια περιοχή, όμως, τους Τούρκους ανησυχούν και οι στόχοι της Αθήνας, σε συμφωνία με την Αίγυπτο επίσης, να διεξαχθούν αντίστοιχες έρευνες για υδρογονάνθρακες στην θαλάσσια περιοχή έξω από το Καστελόριζο.

Το γεγονός αυτό, μάλιστα, έκανε την Άγκυρα να επαναφέρει τις αντιρρήσεις της για το Καστελόριζο, για το οποίο προτάσσει τις δικές της διεκδικήσεις.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ ΑΓΚΥΡΑΣ-ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Από την πλευρά της Κυπριακής Δημοκρατίας, αφού στο μεταξύ αφέθηκε να ατονήσει η συνεργασία με την εταιρία που εκπροσωπεί ο αδελφός του προέδρου Μπους, γίνεται προσπάθεια για τη στενότερη συνεργασία με επιχειρηματικούς οίκους της Γαλλίας και της Κίνας, με σκοπό να αντιμετωπισθούν οι αιτιάσεις της Τουρκίας.

Όπως είναι γνωστό, η Άγκυρα, μιμούμενη την Ουάσιγκτον, δεν έχει υπογράψει τη συνθήκη για το δίκαιο της θάλασσας, γεγονός που θεωρεί ότι της επιτρέπει να παρεμβαίνει όπου νομίζει ότι θίγονται ζωτικά της συμφέροντα. Στο πλαίσιο αυτό, χαρακτηρίζει σκόπιμα την Ανατολική Μεσόγειο «περικόλειστη θάλασσα», όπως κάνει και για το Αιγαίο, ώστε να θεμελιώσει το δικαίωμα των παρεμβάσεών της.

Είναι γνωστό, ωστόσο, ότι αν στο Αιγαίο πιέζει για την εφαρμογή ενός καθεστώτος συνδιαχείρισης με την Ελλάδα, ώστε να εξασφαλίσει και την άμεση δική της συμμετοχή στην όποια εκμετάλλευση του θαλάσσιου και υποθαλάσσιου χώρου ανάμεσα στις δυο χώρες, στην Κύπρο ξέρει πολύ καλά ότι

δεν μπορεί να ξεπεράσει κάποια όρια.

Έτσι, εκείνο που προσπαθεί είναι να «διαφυλάξει τα δικαιώματα και τις αρμοδιότητες των Τουρκοκυπρίων στην Ανατολική Μεσόγειο», όπως έχει δηλωθεί επίσημα από την Άγκυρα, η οποία στο πλαίσιο αυτό επιδιώκει να επιβάλει ένα καθεστώς συμμετοχής των Τουρκοκυπρίων στα όποια κέρδη θα προκύψουν από την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην περιοχή γύρω από τη Μεγαλόνησο, πράγμα όμως στο οποίο αντιδρά η κυβέρνηση του Τ. Παπαδόπουλου.

Το ερώτημα είναι, πάντως, αν θα μπορέσει η Λευκωσία να αντέξει στις πιέσεις που αναμφίβολα θα ασκηθούν στο άμεσο μέλλον σε βάρος της, τόσο από την ίδια την Τουρκία όσο και από τον αμερικανικό παράγοντα.

Είναι βέβαιο, άλλωστε, ότι η Ουάσιγκτον δεν πρόκειται να εγκαταλείψει την Άγκυρα, ιδιαίτερα όσο αισθάνεται ότι το μέλλον των μεταξύ τους σχέσεων εξακολουθεί να κινείται επικίνδυνα σε τεντωμένο σκοινί, εξαιτίας των εξελίξεων που δρομολογούνται στο Ιράκ, ενώ, από την άλλη πλευρά, είναι επίσης βέβαιο ότι οι Αμερικανοί δεν πρόκειται να επιτρέψουν να αναπτυχθεί ένα σχέδιο εκμετάλλευσης ενεργειακών πόρων στο οποίο δεν θα έχουν τον άμεσο έλεγχο, ιδιαίτερα όταν στενότεροι εταίροι της Κύπρου θα είναι η Γαλλία και κυρίως η Κίνα.

Στο πλαίσιο αυτό, θα ήταν ίσως καλύτερο για την Λευκωσία να εφαρμόσει ένα σχέδιο που έχει ήδη συζητηθεί και απορριφθεί, της δημιουργίας, δηλαδή, ενός μηχανισμού, μέσω του οποίου οι Τουρκοκύπριοι θα απολαμβάνουν τα οφέλη που τους αναλογούν από την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων του πετρελαίου, με την προϋπόθεση, όμως, ότι θα έχει εξασφαλισθεί προηγούμενα η δέσμευση για μη παρέμβαση, τόσο εκ μέρους της Άγκυρας όσο και εκ μέρους της Ουάσιγκτον, και βεβαίως με τη δέσμευση και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ότι θα υποστηρίξει το όλο εγχείρημα, με την προοπτική να συμβάλει σε μια ομαλή επίλυση του Κυπριακού ζητήματος μέσω της συνεργασίας των δύο κοινοτήτων.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΟΣΧΟΝΗΣΙΟΣ

Περίεργες

του Σήφη Φιτσανάκη*

Τον περασμένο Νοέμβριο, η νίκη των Δημοκρατικών στις ενδιάμεσες αμερικανικές εκλογές ώθησε τους περισσότερους πολιτικούς αναλυτές να κάνουν λόγο για σταδιακή απόσυρση των ΗΠΑ από το Ιράκ. Όμως οι αναγνώστες του Αντί ενημερώθηκαν εγκαίρως για το απίθανο μιας τέτοιας εξέλιξης. Συγκεκριμένα, σε άρθρο στο τχ. 881/2 του Αντί, ανέφερα πως «η εξωτερική πολιτική της κυβέρνησης Μπους θα συνεχίσει να κατευθύνεται μόνο από την προσωπική ιδεολογία [των συντελεστών της], και [...] δεν πρόκειται να επηρεαστεί ούτε από την κομματική σύνθεση του Κογκρέσου, ούτε από τη λαϊκή ετυμηγορία».

Σήμερα είναι πλέον προφανές πως το ενδεχόμενο απεμπλοκής των αμερικανικών στρατευμάτων από το Ιράκ όλο και απομακρύνεται. Στις 12 Ιανουαρίου, δημοσκόπηση που διοργανώθηκε από το τηλεοπτικό δίκτυο ABC και την εφημερίδα *Washington Post* έδειξε πως το 61% των Αμερικανών αντιτίθεται στην ενδυνάμωση του στρατιωτικού ρόλου των ΗΠΑ στη μεσανατολική χώρα. Ταυτόχρονα, καμία επιτροπή του μετεκλογικού Κογκρέσου δεν έχει ως τώρα συμπλεύσει με την κυβερνητική πολιτική ενίσχυσης των δυνάμεων κατοχής. Όμως, όπως είχαμε επισημάνει στο προαναφερόμενο άρθρο, «η εκτελεστική εξουσία στο αμερικανικό πολιτικό σύστημα ανήκει στην κυβέρνηση. Το Κογκρέσο μπορεί να ψηφίζει διατάγματα κατά βούληση, αλλά το προεδρικό βέτο σημαίνει πως ο πρόεδρος της χώρας έχει την τελευταία λέξη».

Ενώ λοιπόν οι Δημοκρατικοί ασχολούνται με την έκδοση ψηφισμάτων και παρότι εκατοντάδες χιλιάδες κόσμου συμμετείχαν στα αντιπολεμικά

Ο Σ.Φ. (www.monogramma.blogspot.com) είναι διδάκτωρ πολιτικών επιστημών. Ζει στις ΗΠΑ.

στρατηγικές εξελίξεις στον Περσικό

συλλαλητήρια της 27ης Ιανουαρίου, η ενίσχυση των αμερικανικών δυνάμεων στο Ιράκ έχει ήδη ξεκινήσει. Τις τελευταίες τρεις εβδομάδες, 4.000 αμερικανοί πεζοναύτες έχουν μεταβεί στο Ιράκ στο πλαίσιο της σταδιακής αύξησης των δυνάμεων κατοχής από 132.000 σε 155.000. Παράλληλα, στις 20 Ιανουαρίου, το αμερικανικό πυρηνικό αεροπλανοφόρο Stennis απέπλευσε με προορισμό τον Περσικό Κόλπο. Η παρουσία του εκεί ουσιαστικά διπλασιάζει την αεροπορική δύναμη των ΗΠΑ στην περιοχή.

Η ΠΑΡΑΔΟΞΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

Οι πρόσφατες αυτές εξελίξεις μπορεί να μην εξέπληξαν τους έμπειρους παρατηρητές της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής. Κέντρισαν όμως την περιέργεια των αναλυτών, η οποία επικεντρώνεται στο μέγεθος της στρατιωτικής ενίσχυσης των αμερικανικών δυνάμεων στο Ιράκ. Κι αυτό διότι ο αριθμός των 21.000 στρατιωτών, που η κυβέρνηση Μπους σχεδιάζει να στείλει στο Ιράκ κατά τους επόμενους μήνες, δείχνει αμελητέος σε σχέση με τις ανάγκες της κατοχικής διοίκησης. Μια πρόσφατη στρατηγική ανάλυση αναφέρει χαρακτηριστικά πως, ακόμα και αν αυτοί οι 21.000 επιπλέον αμερικανοί στρατιώτες δράσουν αποκλειστικά στη Βαγδάτη των εφτά εκατομμυρίων κατοίκων, η επιρροή τους σε μια τόσο πολυπληθή πόλη αναμένεται να είναι σχεδόν μηδαμινή. Βασιζόμενος σε έγγραφα του ίδιου του αμερικανικού Πενταγώνου, ο δημοσιογράφος και αναλυτής Trudy Rubin της εφημερίδας *Philadelphia Inquirer* υπολόγισε πριν από λίγο καιρό πως απαιτείται στρατιωτική δύναμη 140.000 ατόμων για να παταχθούν οι παραστρατιωτικές οργανώσεις στην ιρακινή πρωτεύουσα. Χρειάζονται, δηλαδή, περισσότεροι στρατιώτες στη Βαγδάτη απ' όσους διαθέτει σήμερα η αμερικανική κατοχι-

κή δύναμη σε ολόκληρο το Ιράκ.

Επιπλέον, αν και επιβλητική, η παρουσία ενός ακόμα αεροπλανοφόρου στον Περσικό Κόλπο είναι εξαιρετικά αμφίβολο ότι θα συμβάλει στους στόχους της κατοχικής διοίκησης του Ιράκ. Κι αυτό διότι οι αμερικανικές αεροπορικές επιδρομές στον πολεοδομικό λαβύρινθο της Βαγδάτης και των άλλων ιρακινών αστικών κέντρων έχουν πλέον περιοριστεί, καθώς έχουν επανειλημμένα αποδειχτεί αναποτελεσματικές. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το μόνο που καταφέρνουν είναι να ισοπεδώσουν ολόκληρα οικοδομικά τετράγωνα, εξοντώνοντας άμαχο πληθυσμό και ενισχύοντας έτσι την λαϊκή υποστήριξη στις αντιστασιακές οργανώσεις.

Πού αποσκοπεί λοιπόν ο πρόσφατος στρατηγικός ελιγμός του Πενταγώνου; Ορισμένοι αναλυτές, συμπεριλαμβανομένου και του Scott Ritter, πρώην πράκτορα της Υπηρεσίας Πληροφοριών του αμερικανικού Σώματος Πεζοναυτών, πιστεύουν πως η αύξηση της στρατιωτικής δύναμης των ΗΠΑ στο Ιράκ και στον Περσικό Κόλπο σχετίζεται περισσότερο με μια πιθανή στρατιωτική επιχείρηση των ΗΠΑ στο Ιράν.

Συγκεκριμένα, εάν υποθεθεί πως η Ουάσιγκτον σκοπεύει να προβεί σε εναέριο βομβαρδισμό επιλεγμένων στρατηγικών στόχων στο Ιράν, τότε η παρουσία ενός δεύτερου αμερικανικού αεροπλανοφόρου δικαιολογείται, όπως επίσης δικαιολογείται και η παρουσία των 21.000 επιπλέον αμερικανών στρατιωτών. Σύμφωνα μ' αυτή την εξήγηση, οι τελευταίοι προορίζονται για ν' αποσοβήσουν μια ιρακινή επίθεση στο Ιράκ, στην οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να προβεί η Τεχεράνη ως απάντηση στους αμερικανικούς βομβαρδισμούς. Διότι μπορεί οι 21.000 επιπλέον αμερικανοί στρατιώτες να μην επαρκούν για την αντιμετώπιση του κλεφτοπόλεμου της ιρακινής αντίστασης, μπορούν όμως να συμβάλουν αποφασιστικά

στην αναχαίτιση ενός συμβατικού στρατού, όπως εκείνου του Ιράν.

Υπάρχει φυσικά και η αντίθετη άποψη, που υποστηρίζει πως η κύρια αποστολή του αεροπλανοφόρου Stennis είναι να αντικαταστήσει το αεροπλανοφόρο Eisenhower, το οποίο ετοιμάζεται να αποπλεύσει από τον Περσικό Κόλπο τον Απρίλιο. Απλώς, δηλαδή, η αλλαγή φρουράς έτυχε να συμπίσει με την στρατιωτική ενίσχυση των κατοχικών δυνάμεων στο Ιράκ. Ένας στρατηγικός αναλυτής επισήμανε πρόσφατα πως οι ΗΠΑ έχουν τη δυνατότητα να συγκεντρώσουν έως κι έξι αεροπλανοφόρα στην περιοχή του Περσικού Κόλπου μέσα σε ελάχιστο χρόνο. Εάν συνέβαινε κάτι τέτοιο, τότε το Ιράν θα είχε σίγουρα λόγο ν' ανησυχεί. Για την ώρα, πάντως, κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει, κατέληξε.

ΙΡΑΝ: Ο ΕΠΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ;

Το σίγουρο είναι ότι τον τελευταίο καιρό έχουν πληθύνει οι φωνές που προειδοποιούν για μια πιθανή αμερικανοϊρακινή πολεμική σύγκρουση μέσα στο 2007. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως οι ΗΠΑ έχουν εντείνει τις κατασκοπευτικές τους πτήσεις πάνω από το Ιράν. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί πως, στις 12 Ιανουαρίου, αμερικανοί στρατιώτες εισέβαλαν στο ιρακικό προξενείο του Ιρμπίλ, στο βόρειο Ιράκ, και συνέλαβαν πέντε ιρανούς διπλωμάτες, οι οποίοι παραμένουν υπό κράτηση ως την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές. Τέλος, η πυρηνική πολιτική της Τεχεράνης δείχνει ότι, σε αντίθεση με τη Λιβύη του Μουαμάρ αλ-Καντάφι, το Ιράν δεν διατίθεται να συμπλεύσει με τις προδιαγραφές της Pax Americana στον μουσουλμανικό γεωγραφικό χώρο. Το επόμενο εξάμηνο ενδέχεται να αναδείξει το κατά πόσον η υφήλιος θα πρέπει να προετοιμάζεται για μια νέα επικίνδυνη σύρραξη στην ήδη αποσταθεροποιημένη αραβική μεθόριο.

κοσμο δρομιο

ΓΑΛΛΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ

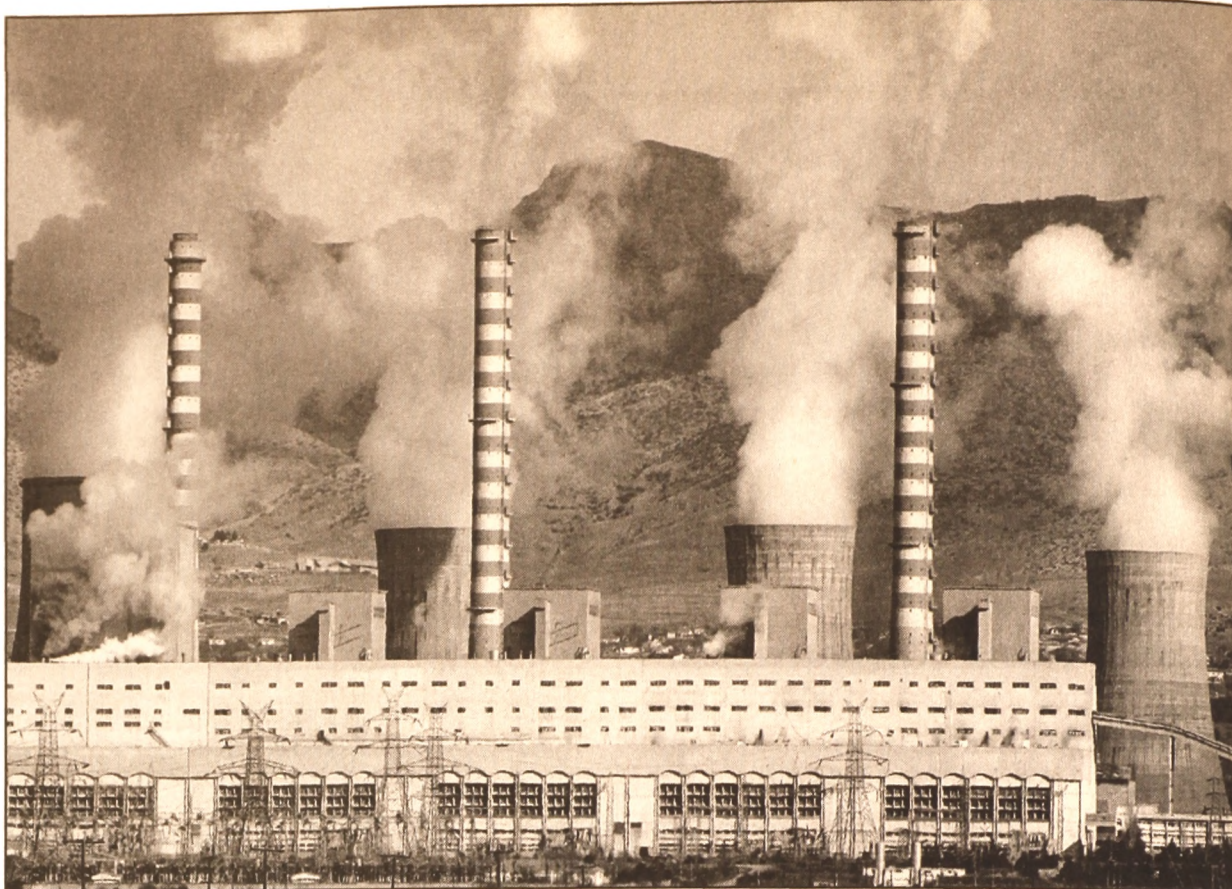
Η κατάσταση στο περιβάλλον ξεπέρασε πλέον κάθε όριο ανοχής και αντοχής, έφτασε, αποδεδειγμένα πλέον, στο απροχώρητο. Η διαπίστωση ανήκει στους ειδικούς επιστήμονες της Διακυβερνητικής Ομάδας Κλιματικής Αλλαγής (IPCC) που συγκεντρώθηκαν την περασμένη εβδομάδα στο Παρίσι και για πρώτη φορά μίλησαν ανοιχτά, λέγοντας τα πράγματα με το πραγματικό τους όνομα και χτυπώντας συναγερμό: Το κλίμα, είπαν, αλλάζει δραματικά και αυτό οφείλεται καθαρά στις κάθε μορφής ρυπογόνες δραστηριότητες του ανθρώπου· για τον λόγο αυτό και πρέπει, πρωτίστως οι κυβερνήσεις όλων των χωρών, αλλά και όλοι οι λαοί του πλανήτη, να αναλάβουν άμεσα δράση και να θεσπίσουν επείγοντως μέτρα που θα αναστρέψουν, όσο είναι δυνατό, την κατάσταση, για να προλάβουν την επερχόμενη καταστροφή.

Το πρόβλημα δεν είναι βεβαίως καινούριο. Εδώ και δυο τουλάχιστον δεκαετίες εκδηλώνεται έντονη ανησυχία για

την πορεία της καταστροφής του περιβάλλοντος, και στο πλαίσιο αυτό έχουν ήδη υπογραφεί αρκετές διεθνείς συμφωνίες, συνθήκες και πρωτόκολλα.

Τραγικό, όμως, ήταν το γεγονός ότι σε όλα αυτά δεν υπήρξε ποτέ καθολική συναίνεση, και ιδιαίτερα από χώρες που ευθύνονται περισσότερο για τη μόλυνση της ατμόσφαιρας, όπως οι ΗΠΑ, η Ρωσία, η Κίνα, η Ινδία και μερικές άλλες ακόμα, που πεισματικά απέφευγαν να δεσμευτούν για τη λήψη αναγκαίων μέτρων. Κι έπειτα, οι συμφωνίες αυτές υπογράφονταν, για να καταστρατηγηθούν αμέσως μετά, από διάφορες χώρες (ανάμεσά τους και η Ελλάδα), οι οποίες θυσίαζαν το περιβάλλον στο όνομα μιας αμφίβολης και σε πολλές περιπτώσεις καταστροφικής ανάπτυξης.

Έτσι, η κατάσταση έφτασε πια στο απροχώρητο, και από εδώ και πέρα δεν νοούνται ούτε καθυστερήσεις, ούτε αναβολές, ούτε βολικές παρερμηνείες, που σκοπό έχουν να κοροϊδέψουν και να παραπλανήσουν την κοινή γνώμη.

ΓΑΛΛΙΑ ΖΟΖΕ ΜΠΟΒΕ: ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

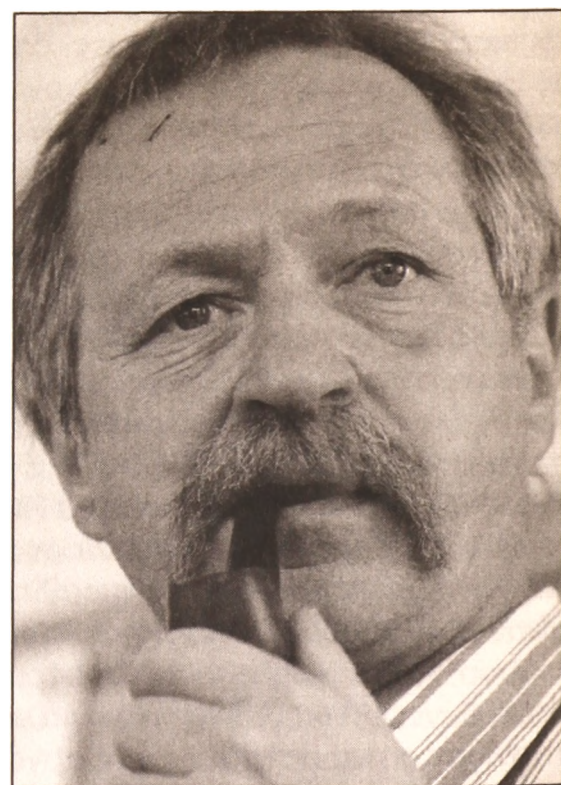
Την υποψηφιότητά του για τις γαλλικές προεδρικές εκλογές του ερχόμενου Μάη ανακοίνωσε ο γνωστός ακτιβιστής αγροτοσυνδικαλιστής Ζοζέ Μποβέ, που έγινε διάσημος για τη συμμετοχή του στο κίνημα εναντίον της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης και τις επιθέσεις κατά των Μακ Ντόναλντς και κατά εργοστασίων παραγωγής μεταλλαγμένων τροφίμων στη Γαλλία.

Ο Μποβέ προσπάθησε αρχικά να είναι ο κοινός υποψήφιος της Αριστεράς, τελικά όμως τόσο το ΚΚΓ όσο και η τροτσκιστική LCR και οι Πράσινοι επέλεξαν κομματικές υποψηφιότητες. Οι δημοσκοπήσεις ωστόσο δείχνουν ότι καμία από τις τρεις αυτές υποψηφιότητες δεν έχει

τύχη, την ώρα που ο Μποβέ μπορεί να διεκδικήσει ένα υψηλό ποσοστό, της τάξης ακόμα και του 10%. Είναι μάλιστα χαρακτηριστικό ότι αρκετοί από τους εκλεγμένους σύμβουλους των τριών κομμάτων, που είχαν αρχικά υπογράψει υπέρ των υποψηφίων τους, απέσυραν τις υπογραφές τους προκειμένου να υποστηρίξουν τον «Αστερίξ» της γαλλικής Αριστεράς.

Η υποψηφιότητα Μποβέ αποτελεί και έναν επιπρόσθετο πονοκέφαλο για την γκαφατζού Σεγκολέν Ρουαγιάλ, που εκτός από τις ασταμάτητες αστοχίες της έχει τώρα να αντιμετωπίσει και μια δυναμική υποψηφιότητα στα αριστερά της.

Για να δούμε αν ο συμπαθής συνδικαλιστής με τις αναρχικές καταβολές θα προσδώσει κάτι από

τη ζωντάνια των πρόσφατων κινητοποιήσεων στις επερχόμενες εκλογές.

ΙΣΡΑΗΛ ΕΛΠΙΔΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΗ ΣΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ

Χρειάστηκε μια άστοχη και προκλητική ενέργεια της ισραηλινής κυβέρνησης –η έναρξη οικοδομικών εργασιών στην Πλατεία των Τεμενών στην Ιερουσαλήμ, όπου βρίσκεται το ιερό για τους μουσουλμάνους τέμενος Αλ Ακσά– για να διακόψουν οι Παλαιστίνιοι τον μεταξύ τους εμφύλιο, στον οποίο τις τελευταίες εβδομάδες έχουν πληρώσει με βαρύ φόρο αίματος, και να στραφούν μαζικά εναντίον των ισραηλινών δυνάμεων ασφαλείας που παρέταξαν ισχυρές δυνάμεις στην περιοχή.

Την ενέργεια αυτή των ισραηλινών καταδίκασαν με διάφορους τρόπους και γειτονικές μουσουλμανικές χώρες, ανάμεσα στις οποίες η Αίγυπτος και η Ιορδανία. Η διακοπή των εχθροπραξιών μεταξύ των παλαιστινιακών οργανώσεων, όμως, είχε και έναν άλλο λόγο: Τις ημέρες των επεισοδίων, στη Μέκκα βρίσκονταν ο πρόεδρος της Παλαιστινιακής Αρχής Μαχμούντ Αμπάς και ο ηγέτης της οργάνωσης Χαμάς Χαλέντ Μεσάαλ, σε μια νέα προσπάθεια να βρουν έναν τρόπο προσέγγισης, υπό την αιγίδα του σα-

ουδάραβα μονάρχη Αμπντάλα.

Οι συνομιλίες αυτές διεξάγονται πριν από την σχεδιασμένη συνάντηση του Αμπάς με τον ισραηλινό πρωθυπουργό Εχούτ Όλμερτ και την αμερικανίδα υπουργό Εξωτερικών Κοντολίζα Ράις, που έχει ορισθεί για τις 19 Φεβρουαρίου.

Όπως είναι γνωστό, η διαμάχη ανά-

μεσα στις παλαιστινιακές οργανώσεις έχει ξεσπάσει εξαιτίας της άρνησης της Χαμάς να δεχτεί μια κοινή κυβέρνηση με την Φατάχ, με την οποία έχει τεράστιες διαφορές στο θέμα της στάσης που πρέπει να τηρηθεί έναντι του Ισραήλ σε μια προσπάθεια ειρηνεύσης και επίλυσης του παλαιστινιακού ζητήματος.

ΚΟΣΟΒΟ ΑΚΟΜΑ ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΒΓΑΙΝΕΙ Η ΛΥΣΗ

Πιέσεις προς όλες τις κατευθύνσεις, και όχι μόνο προς το Βελιγράδι, ασκεί ο δυτικός συνασπισμός, προκειμένου να πετύχει την αποδοχή της πρότασης του ειδικού διαμεσολαβητή του ΟΗΕ Μάρτι Αχτισάαρι για την τελική επίλυση της εκκρεμότητας του Κοσσυφοπεδίου. Στο πλαίσιο αυτό, αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης επισκέφθηκε και τη Μόσχα, με σκοπό να πείσει την κυβέρνηση του προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν να άρει τις επιφυλάξεις της, καθώς η πρόταση Αχτισάαρι, εφόσον γίνει δεκτή από όλα τα μέρη, θα κατατεθεί προς έγκριση στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, στο οποίο η Ρωσία έχει δικαίωμα άσκησης «βέτο».

Ταυτόχρονες πιέσεις ασκούνται και σε άλλες χώρες, ιδιαίτερα στην περιοχή της βαλκανικής, όπου μέχρι τώρα αρκετές κυβερνήσεις – ανάμεσά τους και η ελληνική– έχουν σπείσει να

ανταποκριθούν θετικά.

Το βασικό πρόβλημα που παραμένει ανοιχτό, όμως, εντοπίζεται στη Σερβία, η οποία αδυνατεί να πάρει θέση, ιδιαίτερα καθώς δεν έχει καταστεί δυνατός ο σχηματισμός νέας κυβέρνησης μετά τις εκλογές που διεξήχθησαν στη χώρα πριν από δυο εβδομάδες· για τον λόγο αυτόν και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Μπόρις Τάντιτς προσανατολίζεται στο να ζητήσει αναβολή 10 ημερών για την έναρξη των επίσημων διμερών διαπραγματεύσεων μεταξύ Σέρβων και Αλβανών, που έχουν ορισθεί για τις 13 Φεβρουαρίου.

Αντίθετα, οι Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου δηλώνουν ότι είναι έτοιμοι για τις διαπραγματεύσεις, παρότι έχουν διατυπώσει κάποιες αντιρρήσεις για την πρόταση Αχτισάαρι, η οποία, όπως ισχυρίζονται, δεν ικανοποιεί όλες τις προσδοκίες τους.

Γη και ύδωρ στο άρθρο 24: παράγραφος 2...

Στο προηγούμενο τεύχος φιλοξενήθηκε το άρθρο του Ηλία Αποστολίδη για τους χάρτες που θα προσδιορίζουν τις δασικές εκτάσεις. Σύμφωνα με την πρόθεση της κυβέρνησης, με την αναθεώρηση του άρθρου 24 του Συντάγματος θα ανοίξει ο δρόμος για την περαιτέρω καταστροφή του δασικού πλούτου της χώρας. Από την Κτηματολόγιο Α.Ε. εστάλη η επιστολή που ακολουθεί και στην οποία απαντά στη συνέχεια ο Ηλίας Αποστολίδης.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.

Ο κ. Μάρκος Μπουγιουκλάκης από το Τμήμα Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων της ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. μάς γράφει:

Σε άρθρο του κ. Ηλία Αποστολίδη, που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό σας την 26/1/2007, αναφέρεται μεταξύ άλλων πως «είναι απαράδεκτο υπηρεσίες όπως η Κτηματολόγιο Α.Ε. να προσπαθούν να κάνουν άχρηστα έργα που τα βαφτίζουν Δασικούς Χάρτες, ενώ είναι ενέργεια που πρέπει να την αντιμετωπίσει η Δικαιοσύνη». Θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι η Κτηματολόγιο Α.Ε. δεν επιχείρησε ποτέ να βαφτίσει άλλα έργα ως δασικούς χάρτες, ιδίως όταν είναι ο μόνος φορέας που έχει συντάξει δασικούς χάρτες στη χώρα. Όπως θα έπρεπε να γνωρίζει ο συντάκτης του εν λόγω άρθρου, στις περιοχές που κτηματογραφούνται, η Κτηματολόγιο Α.Ε. οφείλει από το νόμο (ν. 2664/1998) να καταρτίσει δασικούς χάρτες, εφόσον οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δηλώσουν αδυναμία να το πράξουν οι ίδιες, πράγμα το οποίο η εταιρία έπραξε στο παρελθόν και θα συνεχίσει να το πράττει και στο μέλλον. Σε κάθε περίπτωση όμως, οι δασικοί χάρτες δεν επικυρώνονται από την Κτηματολόγιο Α.Ε. αλλά από τις κατά νόμον αρμόδιες δασικές υπηρεσίες. Αν η αναφορά που γίνεται αφορά στο έργο της «Οριοθέτη-

σης δασών και δασικών εκτάσεων» το οποίο έχει ενταχθεί στο Γ' Κ.Π.Σ. και υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», τότε ο συντάκτης θα έπρεπε επίσης να γνωρίζει ότι η Κτηματολόγιο Α.Ε. ουδέποτε ισχυρίστηκε ότι το έργο αυτό υποκαθιστά τους δασικούς χάρτες. Το προϊόν του έργου αυτού θα είναι μια πανελλήνιας εμβέλειας προκαταρκτική οριοθέτηση των δασικών εκτάσεων που μπορεί να αξιοποιηθεί ουσιαστικά κατά την κατάρτιση των δασικών χαρτών, όπως αυτή προδιαγράφεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Διευκρινίζουμε και πάλι ότι η Κτηματολόγιο Α.Ε., για τις 107 περιοχές που αφορούν τα νέα προγράμματα κτηματογράφησης της επόμενης τετραετίας, θα καταρτίσει, σύμφωνα με το νόμο, δασικούς χάρτες που θα επικυρωθούν από τις δασικές υπηρεσίες.

Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούμε ότι η αναφορά του συντάκτη σας για παραπομπή στη Δικαιοσύνη οφείλεται προφανώς είτε σε άγνοια είτε σε έλλειψη κατανόησης των θεμάτων τα οποία πραγματεύεται το άρθρο του.

Είμαστε στη διάθεσή σας για πληροφορίες και διευκρινίσεις και παρακαλούμε για τη δημοσίευση της παρούσης.

Με εκτίμηση,
Για το Γραφείο Τύπου
Μάρκος Μπουγιουκλάκης

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗ ΜΑΣ

Ο συνεργάτης μας Ηλίας Αποστολίδης, υπόψη του οποίου θέσαμε την παραπάνω επιστολή, απαντά:

Ευχαριστώ πολύ την εταιρεία ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. και τον κ. Μάρκο Μπουγιουκλάκη που μου δίνουν το δικαίωμα, μέσω της ευαισθητής απάντησης που έστειλαν, να επεκταθώ σε ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα των δασών, όπως η λεγόμενη «Οριοθέτηση δασών και δασικών εκτάσεων», που ήταν και το αντικείμενο της σχετικής αναφοράς μου στο άρθρο.

Όπως αναφέρει η επιστολή της εταιρείας «το προϊόν του έργου αυτού θα είναι μια πανελλήνιας εμβέλειας προκαταρκτική οριοθέτηση των δασικών εκτάσεων που μπορεί να αξιοποιηθεί ουσιαστικά κατά την κατάρτιση των δασικών χαρτών, όπως αυτή προδιαγράφεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο».

Το έργο που προγραμματίζει η Κτηματολόγιο Α.Ε. με τον παραπάνω τίτλο περιγράφεται ακριβώς στην επιστολή προς τον πρωθυπουργό με αριθμό 1671 / 07.06.2005 της Πανελλήνιας Κίνησης Δασολόγων, του συλλόγου όπου ανήκει η συντριπτική πλειοψηφία των δασολόγων μελετητών. Αναφέρεται στην επιστολή: «Σαν να μην έφτανε αυτό, η "χαριστική βολή" για τους Δασικούς Χάρτες δόθηκε από την προηγούμενη Διοίκηση της ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. (Διοίκηση Λάλη, επί υπουργού ΠΕΧΩΔΕ Βάσως Παπανδρέου).

Με πρωτοβουλία εκείνης της Διοίκησης, και χωρίς να ερωτηθεί ή να ενημερωθεί κανένας απολύτως από τους αρμόδιους ή εμπλεκόμενους φορείς (Δασική Υπηρεσία, Γεωτεχνικό Επιμελητήριο, Σύλλογοι Δασολόγων κλπ), προτάθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση (στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ) μια Δράση με τίτλο

«Οριοθέτηση δασικών εκτάσεων», για την οποία δεσμεύτηκαν χρήματα και ορίστηκαν χρονοδιαγράμματα χωρίς κανέναν απολύτως να γνωρίζει το πραγματικό αντικείμενο και το αποτέλεσμα της.

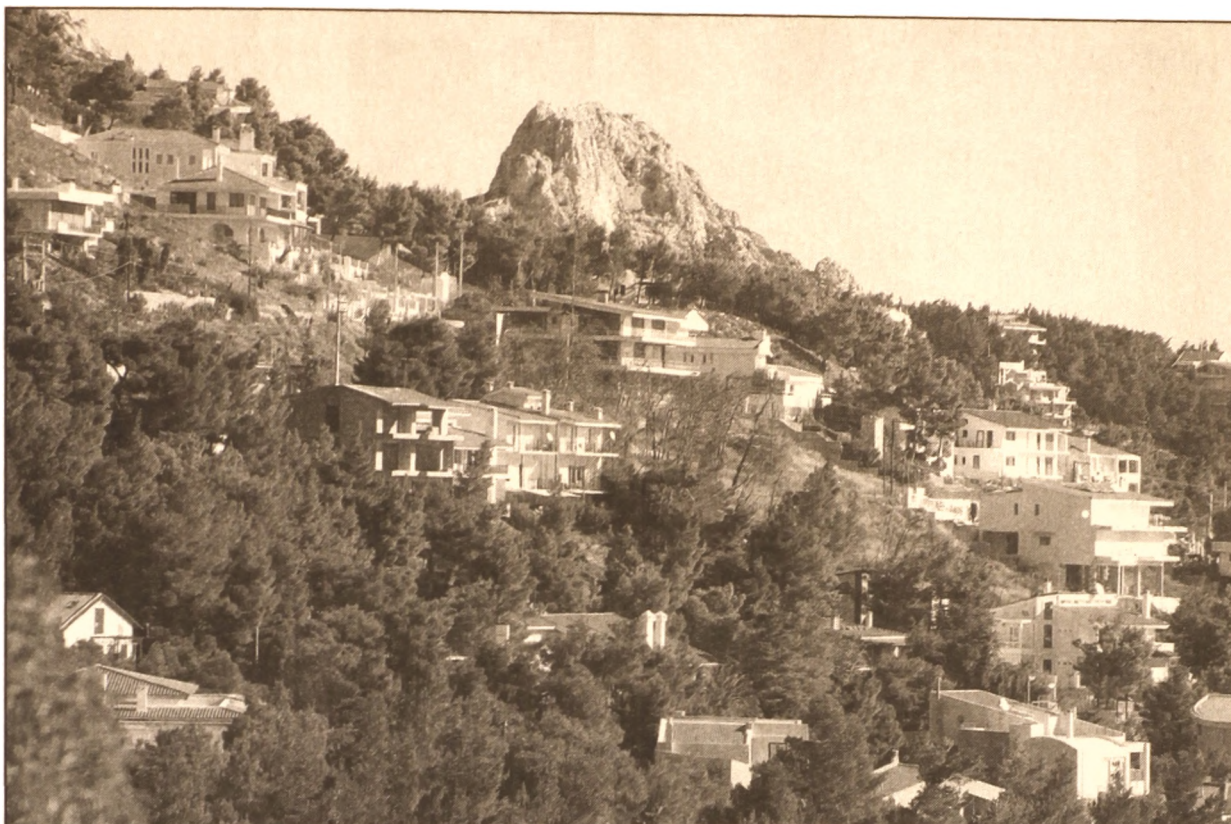
Για την ακρίβεια, η προηγούμενη Διοίκηση της ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. δεσμεύτηκε απέναντι στην ΕΕ ότι θα οριοθετήσει όλα τα δάση και τις δασικές εκτάσεις αυτής της χώρας μέσα σε δύο μόνον χρόνια και με 8,3 εκατ. ευρώ, χωρίς όμως να γνωρίζει ή να προτείνει τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει αυτό.

Για να βρεθεί μάλιστα το πώς θα γίνει αυτή η δουλειά, ανατέθηκε εκ των υστέρων σε ένα Ινστιτούτο στην Ιταλία (GRC) η ανακάλυψη αυτής της «μαγικής» μεθοδολογίας, το οποίο Ιταλικό Ινστιτούτο ανέθεσε κατόπιν με τη σειρά του σε άλλους (ξένους) συμβούλους αυτήν την ανακάλυψη κλπ.

Πρακτικά δηλαδή, εντελώς αυθαίρετα και έξω από οποιαδήποτε λογική, αντί να συνεχίσουμε και να βελτιώσουμε τη δουλειά που είχε ήδη αποδείξει τα αποτελέσματά της (Σημ. συντάκτη: Δασικοί χάρτες), η χώρα δέσμευσε πόρους και δεσμεύτηκε σε χρονοδιαγράμματα, μόνο και μόνο για να αποδείξουν κάποιοι «υπεύθυνοι» ότι έχουν νέες και περισσότερο καινοτόμες ιδέες από αυτές που είχε η Διοίκηση του οργανισμού την οποία διαδέχθηκαν.

Σχετικά με το ίδιο θέμα, ο υπουργός Γεωργικής Ανάπτυξης κ. Μπασιάκος, με το υπ' αριθμόν 90567/371/6-6-2005 έγγραφό του για το ίδιο θέμα, απευθυνόμενος προς την Κτηματολόγιο Α.Ε. αναφέρει: «Σύμφωνα με την παραπάνω μελέτη, θα γίνει μια αδρομερής οριογράφηση των δασών και δασικών εκτάσεων όλης της χώρας με μονοσκοπική φωτοερμηνεία επί ορθοφωτοχάρτων του 1945 και πρόσφατων (Σημ. συντάκτη: δηλαδή δουλειά στο γραφείο και στο κομπιούτερ), χωρίς επαλήθευση επί του εδάφους, με εκτιμώμενη αβεβαιότητα, εκ πείρας και όχι διαπιστωμένη με μετρήσεις, 30% για το έτος 1945 και 10%-15% για τους πρόσφατους ορθοφωτοχάρτες.

Είναι προφανές ότι η αδρομερής αυτή καταγραφή (μη αποδεκτή επιστημονικά για τους σκοπούς που θα εξυπηρε-

τήσει σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο), όχι μόνο δεν είναι «Δασικοί χάρτες για το σύνολο της χώρας» αλλά δεν μπορεί να αποτελέσει καν αξιόπιστη βάση για σύνταξη Δασικών Χαρτών ή για την προβολή των δικαιωμάτων του Δημοσίου κατά τις διαδικασίες κτηματογράφησης.

Για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, η υπηρεσία μας θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στην εξαρχής οριογράφηση, με στερεοσκοπική φωτοερμηνεία επί ζευγών αεροφωτογραφιών, η οποία θα επαληθεύεται με επισκέψεις στο έδαφος.»

Με άλλα λόγια η Κτηματολόγιο Α.Ε. προχωρά σε μια διαδικασία που ονομάζει με την απαντητική επιστολή της ως «προκαταρκτική οριοθέτηση των δασικών εκτάσεων» για λογαριασμό του Υπουργείου Γεωργικής Ανάπτυξης, ενώ το ίδιο το Υπουργείο και η αρμόδια Διεύθυνση Δασικών Χαρτών λένε ότι το έργο αυτό είναι όχι μόνο παντελώς άχρηστο, αλλά δημιουργεί και προβλήματα σε μια «ενδεχόμενη χρηματοδότηση μελετών σύνταξης Δασικών Χαρτών από την Ευρωπαϊκή Ένωση».

Τελευταία, η Διεύθυνση Δασικών Χαρτών, με έγγραφό της που συνυπογράφει ο Γενικός Διευθυντής Δασών, στις 27-12-2007, στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης για το ίδιο έργο αναφέρει: «Ο όρος Οριοθέτηση Δασών είναι αδόκιμος. Από τις παρούσες Τεχνικές Προδιαγραφές φαίνεται ότι

το συγκεκριμένο έργο έχει ως στόχο τη στατιστική εκτίμηση του όγκου των δασών χωρίς την τήρηση των θεσμοθετημένων διαδικασιών και με κανένα τρόπο δεν παραπέμπει σε διαδικασίες κατάρτισης των Δασικών Χαρτών. Ως εκ τούτου προτείνουμε ο όρος Οριοθέτηση να αντικατασταθεί με τον όρο «αδρομερής υποκειμενική απεικόνιση» ή «εξωθεσμική καταγραφή» των δασών και δασικών εκτάσεων».

Με λίγα λόγια, η Κτηματολόγιο Α.Ε. προωθεί ένα έργο που είναι άχρηστο και αυτός για τον οποίο προορίζεται (Διεύθυνση Δασικών Χαρτών) άμεσα και κατηγορηματικά δηλώνει ότι είναι αντιεπιστημονικό, ακατάλληλο για οποιαδήποτε χρήση και δημιουργεί προβλήματα σε ενδεχόμενη επιχορήγηση των Δασικών χαρτών από την ΕΕ.

Από τα παραπάνω μπορεί κανείς να καταλάβει αν ήταν δόκιμη ή όχι η σχετική αναφορά στο άρθρο. Η πτυχή που περιγράφηκε είναι μόνο μία από την συνθετότητα του προβλήματος.

Φυσικά αυτό το έργο δεν πρόκειται να γίνει. Είναι ένα πολλαπλό σκάνδαλο που εκθέτει την Κτηματολόγιο Α.Ε. αλλά και την κυβέρνηση. Τα χρήματα που προορίζονται για αυτό το έργο πρέπει να πάνε για Δασικούς Χάρτες, όπως έχει προτείνει η Πανελλήνια Κίνηση Δασολόγων και το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος.

Με εκτίμηση
Αποστολίδης Ηλίας

εκδόσεις ΠΟΛΙΣ

ΤΗΛ.: 210-3617993 • 210-36 43 382 • 210-36 39 344

κυκλοφορούν

Επισημαίνουμε

Επιτάφιος;

Τα περιστατικά έχουν αρχίσει εδώ και καιρό και γίνονται ολοένα και πιο συχνά. Μοιάζει μοιραίο· το κάθε φορά καινούργιο θα παραμερίσει και τελικά θα «καταργήσει» το παλιό. Όσο και να μας ξενίζει, πρέπει να παραδεχτούμε ότι αυτή η κατ' εξοχήν αοριστολογικού ορισμού λέξη «πρόοδος» αρκετές φορές αποδεικνύεται ένας «Κρόνος» που –μέσα στην ανταγωνιστική του προσπάθεια– όχι μόνο τρώει τα παιδιά του, αλλά τρώει γενικά και χωρίς διάκριση όλους τους «εξ αίματος» προγόνους του. Αλλά πρόοδος δεν είναι ένα γκρέιντερ που εξαφανίζει, ισοπεδώνοντας ό,τι παλιό, σε χρήση και μακραίωνο κύρος, προκειμένου στη θέση του να ανεγερθεί το καινούργιο. Έτσι συμβαίνει, θα μου πείτε, είναι αναπότρεπτο να συμβαίνει, χωρίς όμως να σημαίνει ότι πάντοτε καλώς κάνει και συμβαίνει έτσι. Το τι πρόσφερε ο Γουτεμβέργιος στην ανθρωπότητα δεν έχει ανάγκη υπενθύμισης. Ίσως όσα και η ανακάλυψη της φωτιάς και της ρόδας. Μπορεί ο Δαρβίνος να εξακολουθεί να έχει «εχθρούς», ο Γουτεμβέργιος όμως ποτέ και κανέναν. Αντίθετα, όταν νωρίτερα απ' τα μισά του περασμένου αιώνα έκανε την εμφάνισή της η ηλεκτρονική, μεταγουτεμβέργεια τηλεοπτική επανάσταση, πολλοί ήταν εκείνοι που προφήτεψαν «επιτάφιους» αναφερόμενοι στον έντυπο λόγο. Δυστυχώς σήμερα επαληθεύονται. Η έντυπη μορφή πληροφόρησης αργοπεθαίνει. Την αφορμή σήμερα μου την έδωσε η αιφνίδια διακοπή της έκδοσης της 15μερης εφημερίδας της Σύρου με τον τίτλο *Άποψη*, 11χρονο έργο άοκνης προσπάθειας του Απόστολου Χατζηπαρασκευαΐδη και της Αναστασίας Λυγνού. Έντυπο με ολόφρεσκο κασέ, δημοκρατικό, μαχητικό αλλά με ανοιχτές τις σελίδες του σε αντίγνωμες θέσεις. Έντυπο, δηλαδή, πολιτικό και πολιτιστικό, με προεξέχουσες τις περιβαλλοντικές θέσεις που τόση ανάγκη τις έχουν οι Κυκλάδες. Προσωπικά, υπήρξα φανατικός αναγνώστης των υψηλής ποιότητας, φιλελεύθερων άρθρων του σπουδαίου, αείμνηστου Μάρκου Φρέρη. Και ξαφνικά, στις 12 του Γενάρη (φύλλο 184), η *Άποψη* ανέστειλε την έντυπη μορφή της, ενώ θα συνεχίζει μέσω του διαδικτύου και της ιστοσελίδας της. Η ασαφής αλλά υπονοούμενη δικαιολογία δεν στερείται εύλογης αλλά και γενικότερης σημασίας: «Η απόφαση αυτή –γράφεται στο τελευταίο της φύλλο– είναι συνέπεια της αλλαγής των συνθηκών εκδόσεως με την εισαγωγή της ηλεκτρονικής πληροφόρησης και τη μεταβολή των όρων λειτουργίας των τοπικών μέσων».

Η σειρά μιας άλλης τάξεως ανατροπών ανακύπτει αυτομάτως ως συνέπεια της βαθμιαίας διακοπής της έντυπης μορφής ενημέρωσης και της «μεταμόρφωσής της» σε ηλεκτρονική. Ο μέχρι τώρα αναγνώστης της εφημερίδας ή του περιοδικού από χαρτί, τη μόνη ικανότητα που χρειαζόταν για να χρησιμοποιήσει το τυπωμένο χαρτί ήταν... το ξεφύλλισμα. Όλοι οι χώροι ήταν πρόσφοροι για να διαβάσει· το καφενείο, το λεωφορείο, το παγκάκι, το τρένο, η κρεβατοκάμαρα, ακόμα και το W.C. Η μεταφορά της εφημερίδας στις ιστοσελίδες με κάνει να φανταστώ ότι η παραγγελία του σκέτου «ελληνικού» στο καφενείο θα συνοδεύεται και από ένα laptop. Αλλά στα υβριδικά Internet Café όλοι οι κατά παράταξη αμίλητοι θαμώνες, μπρος στις οθόνες των P.C., είναι κάτω των 25–30 ετών. Το άλλο, όμως, το πλήθος των μεσηλικών και πέρα ούτε έχουν, ούτε προτίθενται να αποκτήσουν P.C. Έχουν αποδεχτεί ότι αυτή η δύσχρονη τεχνολογία είναι για τα παιδιά τους. Τα Windows ή τα επιτεύγματα της Apple, π.χ. τα i-phone και οι λαβύρινθοι του Internet, θα είναι απρόσφορα για τις «ώριμες» ηλικίες. Δεν είναι αντίλογος η εξαίρεση αυτών που η μισθωτή υπηρεσιακή ανάγκη τους υποχρεώνει να «συλλαβίζουν» τα στοιχειώδη μπρος στις ηλεκτρονικές οθόνες.

Κάθε φορά που η έντυπη πληροφόρηση παύει τη σχέση της με το χαρτί είναι ένας θάνατος. Είναι ένας βίαιος απογαλακτισμός από μια μακραίωνη συνήθεια, ζεστή, φιλική και γιατί όχι ποιητική του ανθρώπου με το φρέσκο χαρτί και το μελάνι. Ναι, τόπο στα ηλεκτρονικά «νιάτα», αλλά τι θα γίνει μέχρι να «φύγουν» οι παλαιότεροι;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ

• Μαγικός ρεαλισμός, εικονογραφία του φανταστικού για να «ειπωθεί» κάτι ανάμεσα στην αλήθεια και το όνειρο είναι η ζωγραφική κοριτσίστικης ευαισθησίας της Σοφίας Φωτιάδου που εκθέτει στη γκαλερί Diana.

• Μαγικός ρεαλισμός, εικονογραφία του φανταστικού για να «ειπωθεί» κάτι ανάμεσα στην αλήθεια και το όνειρο είναι η ζωγραφική κοριτσίστικης ευαισθησίας της Σοφίας Φωτιάδου που εκθέτει στη γκαλερί Diana.

• Η γκαλερί AENAON (Λεωφόρος Κατεχάκη 70) έγινε... 19 χρονών και οργανώνει μια ομαδική έκθεση με τη συμμετοχή 19 καλλιτεχνών. Τα εγκαίνια στις 20 Φεβρουαρίου.

• Στην Πειραματική Σκηνή Τέχνης στην Θεσσαλονίκη (Θέατρο Αμαλία) άρχισαν οι παραστάσεις του έργου *Η λέξη πρόοδος στο στόμα της μητέρας μου* ηχούσε πολύ φάλτσα του ρουμάνου Ματέι Βίσονιεκ. Στις 15 Φεβρουαρίου αρχίζει η επανάληψη παραστάσεων του έργου *Οικογενειακό Δίκαιο* της Λένας Διβάνη που ανέβηκε με πολύ επιτυχία πέρυσι.

• Σήμερα ανοίγουν στη γκαλερί William James (Υμηττού 64, Χολαργός) δυο εκθέσεις: Η πρώτη του χαράκτη Γιάννη Κυριακίδη, μια σειρά από είκοσι χαλκογραφίες με απεικονίσεις φιλοσόφων και η δεύτερη του Παντελή Σταμέλου με τοπία του Υμηττού και του Χολαργού.

• Αύριο Σάββατο οργανώνεται στο Μουσείο Φωτογραφίας της Θεσσαλονίκης (Αποθήκη Α', Λιμάνι, Α' Προβλήτα) εικαστικό εργαστήριο όπου παιδιά, εμπνεόμενα από φωτογραφίες ανθρώπων με καπέλα και με την καθοδήγηση ειδικών εμψυχωτών θα δημιουργήσουν ένα θεατρικό παιχνίδι. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι δωρεάν.

• Όσοι δεν προλάβετε να επισκεφθείτε την έκθεση του Αντώνη Κέπετση στη γκαλερί Σκουφά, υπομονή. Θα ανοίξει και πάλι το Μάρτη.

Νίκος Κούρκουλος (1934-2007)

Ο θάνατος του Νίκου Κούρκουλου στοίχισε στο ελληνικό θέατρο την απώλεια ενός σημαντικού ηθοποιού και ανθρώπου. Στοίχισε ακόμη στην ελληνική κοινωνία ένα κομμάτι της συλλογικής αναφοράς της. Γεννημένος πριν από τον πόλεμο, τον Δεκέμβριο του 1934, ο Νίκος Κούρκουλος εκπροσωπούσε την ελληνική γενιά των χαλασμάτων και των ονείρων. Γιος κουρέα και ένα από τα τέσσερα παιδιά της οικογένειας, ο Νίκος μεγάλωσε φτωχικά στη συνοικία του Ζωγράφου και σπούδασε στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Ήδη από την πρώτη χρονιά της αποφοίτησής του, το 1958, παρουσιάστηκε στο θίασο της Έλλης Λαμπέτη και του Δημήτρη Χορν, στην *Κυρία με τις καμέλιες* του Αλέξανδρου Δουμά.

Γνώρισε από την αρχή την επιτυχία –ήταν εξάλλου αναμφισβήτητα ευειδής. Η μορφή του απέπνεε με τρόπο ακαταμάχητο αρρενωπότητα, ήθος και πυγμή. Το ελληνικό θέατρο αγάπησε επομένως, όπως ήταν φυσικό, στο πρόσωπό του εκείνον που θα μπορούσε να πείσει το πλατύ κοινό σε ρόλους γοητείας και ανδρισμού. Δεν ήταν όμως μονάχα αυτός ο λόγος της επιτυχίας του. Ο Κούρκουλος προσπάθησε και πέτυχε να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα στα λαϊκά ερείσματα της μεταπολεμικής Ελλάδας και στον αστικό της μυθόκοσμο. Στη φαντασία του μεγάλου κοινού μετέφερε τις αρχές της λαϊκής τάξης σε έναν κόσμο αστών και μεγαλοαστών, αρχικά στη σκηνή και αργότερα στην ίδια την πραγματική ζωή του. Κουβαλούσε στις πλάτες του την ιδεοληψία μιας εποχής, στην οποία επιτέλους το ντόμπρο παιδί της μετεμφυλιακής αλάνας μπορούσε να κατακτήσει τις παγωμένες αίθουσες των εισαγγελέων και τα επιβλητικά σαλόνια των εφοπλιστών. Είχε επομένως τα φόντα για να γίνει φίλος

του λαού και καθοδηγητής του.

Δεν επαναπαύτηκε ωστόσο ποτέ στη φυσική γοητεία του. Αναδείχτηκε σχεδόν αυτόματα σε πρωταγωνιστή στο αρχαίο θέατρο και σε σημαντικούς ρόλους του αμερικανικού και ευρωπαϊκού θεάτρου. Συνεργάστηκε με πλήθος σκηνοθετών, ανάμεσα στους οποίους ο Αλέξης Σολομός, στην ίδρυση του σημαντικού θιάσου «Προσκήνιο». Στο αρχαίο θέατρο διακρίθηκε στη *Μήδεια* (1959), τον *Ορέστη* (1971), τον *Οιδίποδα Τύραννο* (1982) και στην τελευταία του θεατρική εμφάνιση, στον *Φιλοκτήτη* (1991) του Σοφοκλή στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου.

Χωρίς αμφιβολία ο Νίκος Κούρκουλος αποτέλεσε –μαζί ίσως με τον Γιώργο Φούντα– τον σημαντικότερο έλληνα κινηματογραφικό ηθοποιό. Η περίπτωση του αποτελεί μια θλιβερή περίπτωση του κοιτάσματος των ταλέντων που πέρασαν ανεκμετάλλευτα από τον ελληνικό κινηματογράφο. Το πρόσωπό του αγάπησε το φακό και αγαπήθηκε από αυτόν. Οι ερμηνευτικοί του χρόνοι, η φυσική του επιβολή στο χώρο και οι

αναμφισβήτητες εκφραστικές ικανότητες ζητούσαν διακαώς την καταγραφή τους από το σελιλόιντ. Αντ' αυτού δυστυχώς έχουμε καταγεγραμμένη μια σειρά από τις εκφάνσεις του αδέκαστου λαϊκού ήρωα ή του μεγαλόσχημου παλικάριου που πολεμά το άδικο στα δικαστήρια ή στα αλώνια. Όταν ο κινηματογράφος προέβαλλε επεξεργασμένο αντί να χρησιμοποιεί αυτούσιο το ταλέντο του, γίνονταν μικρά θαύματα: ο ίδιος τιμήθηκε δύο φορές με το Α' Βραβείο Ερμηνείας στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης: το 1965 για τους *Αδίστακτους* και το 1970 για τον *Αστραπόγιαννο*.

Όταν το 1994 ανέλαβε Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου –οι περισσότεροι αδυνατούν να θυμηθούν ποιος ήταν διευθυντής πριν από αυτόν– οι κακές γλώσσες ξεδιπλώθηκαν σε όλο τους το μήκος. Ήταν καθ' όλα φυσικό: ο Κούρκουλος έτρωγε εκείνη την εποχή στα πολιτικά σαλόνια και συζητούσε ανοικτά με προέδρους κομμάτων ως σύντροφος της δεύτερης γυναίκας του, της

Μαριάννας Λάτση. Στην πραγματικότητα, αυτή η ενοχλητική υπενθύμιση, ότι ήταν αυτή που του προσέφερε τη δυνατότητα να γίνει Διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου, αλλιώς ούτε καν θα μπορούσε να το σκεφτεί να καθίσει στη θέση του Ροντήρη ή του Μινωτή ένας καθ' όλα άξιος θιασάρχης.

Ως διευθυντής έπρεπε επομένως να επαληθεύσει στη ζωή κάποιους από τους σκηνικούς ρόλους του. Έπρεπε να επιβεβαιώσει ότι η προσωπικότητά του ήταν ισχυρότερη από τους λόγους που τον επέβαλλαν στη θέση του και που τον έθεταν για πολύ καιρό στο απυρόβλητο. Για καλή τύχη της κρατικής μας σκηνής, ο Νίκος Κούρκουλος αποδείχτηκε ένας εξαιρετικά ικανός διαχειριστής της θέσης του. Στα χρόνια του –που ήταν πολλά για διευθυντή δημοσίου οργανισμού– τα πνεύματα ηρέμησαν, μπήκε πρόγραμμα και ετέθησαν στόχοι για το μέλλον. Δημιουργήθηκε το Παιδικό Στέκι, η Πειραματική Σκηνή, ο Άδειος Χώρος, το Εργαστήρι Υποκριτικής και Σκηνοθεσίας, η Διεθνής Σκηνή και η Θερινή Ακαδημία Θεάτρου. Το Εθνικό συνεργάστηκε με πλήθος από νέους σκηνοθέτες, Έλληνες και ξένους. Κατέγραψε μεγάλες επιτυχίες –όχι μόνο εμπορικές–, όπως το *Βίρα τις Άγκυρες*, και προσπάθησε τουλάχιστον να αγγίξει κάτι από την παλιά του αίγλη, με σχήματα πολλών ηθοποιών στο αρχαίο θέατρο. Η ιστορία θα κρίνει ούτως ή άλλως την πολύχρονη παρουσία του Κούρκουλου στη θέση του διευθυντή με περισσότερο αντικειμενικά κριτήρια απ' ό,τι επέτρεπε η εποχή του. Ας σχολιάσει όμως από τώρα κάτι: ο Νίκος Κούρκουλος ποτέ δεν εκμεταλλεύτηκε καλλιτεχνικά τη θέση του. Στερνό του όνειρο και υποθήκη για το μέλλον ήταν η αποκατάσταση του κτιριακού συγκροτήματος του Εθνικού Θεάτρου, που ξεκίνησε με την υπογραφή της οριστικής σύμβασης το Μάρτιο του 2006. Τον αποχαιρετάμε λοιπόν και εμείς με αυτό το όνειρο.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΝΥΧΤΑ ΡΑΔΙΟ-ΦΟΝΩΝ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΙΑΝΑ

Θεατρο

Σταρ, ευθύνες και ερωτήματα

Η λατρεία του κοινού προς τους ηθοποιούς είναι διαχρονικό φαινόμενο. Πολλοί ηθοποιοί, ενσαρκώνοντας όνειρα και ιδανικά του μέσου ανθρώπου, λατρεύτηκαν από το κοινό, γνώρισαν ακραίες εκδηλώσεις θαυμασμού, αγάπης, ακόμα και εμμονής. Το σημερινό σταρ σίστεμ, η παραγωγή διασημοτήτων, στηρίζεται κυρίως στα μέσα επικοινωνίας: Όποιος θέλει να γίνει διάσημος πρέπει να αφιερώσει σημαντικό χρόνο όχι μόνο στη δουλειά του αλλά και στην ανάδειξη της εικόνας του. Η τηλεόραση παίζει καταλυτικό ρόλο, φέρνοντας καθημερινά κάποιους ανθρώπους μέσα στα σπίτια μας και «διευρύνοντας την έννοια της οικογένειας». Μπορεί σταρ έτοιμοι προς κατανάλωση, με ημερομηνία λήξης και με συγκεκριμένες προδιαγραφές, να εναλλάσσονται στους δέκτες μας, υπάρχουν όμως και κάποιοι ηθοποιοί που κατορθώνουν να κρατιούνται στην επικαιρότητα, να ανανεώνουν την αγάπη του κοινού και να θεωρούνται δικοί του άνθρωποι. Η Ελένη Ράντου είναι σίγουρα μία από αυτούς, και αυτή την αγάπη εισπράττει και στο θέατρο. Πα-

ρακολουθώντας την παράσταση *Νύχτα Ραδιο-Φόνων* στο κατάμεστο θέατρο Διάνα, βρέθηκα αντιμέτωπη με μια πρωτοφανή εκδήλωση λατρείας: το κοινό όρθιο σε ένα παραλήρημα αποθέωνε την πρωταγωνίστρια (που ήταν ιδιαίτερα συγκινημένη) χειροκροτώντας ασταμάτητα, κραυγάζοντας «ζήτω» και «μπράβο» και προσπαθώντας να την αγγίξει, γεγονός καθόλου σύνηθες στη θεατρική μας ζωή, όπου οι θεατές φαίνονται να έχουν μάλλον μια θέση ασφαλείας απέναντι στους σύγχρονους σταρ. Και όλα αυτά σε μια παράσταση κατά τη διάρκεια της οποίας το κοινό ήταν μάλλον αδιάφορο.

Η παράσταση της *Νύχτας Ραδιο-Φόνων* του αμερικανού Νίκι Σίλβερ, που σκηνοθέτησε ο Γιάννης Κακλέας και που ανεβαίνει για πρώτη φορά στην Ευρώπη, αποτελεί μια μεγάλη εισπρακτική επιτυχία για την παραγωγή, μεταφράστρια, διασκευάστρια και πρωταγωνίστρια Ελένη Ράντου. Δεν της εξασφάλισε όμως και μια ανάλογη ποιτική επιτυχία. Το έργο του αμερικανού Σίλβερ τσαλαβουτάει σε μια σειρά ερωτημάτων και προβλημάτων που σχετίζονται με τον σύγχρονο τρόπο

ζωής και τις συνέπειές του. Η εξάρτηση από την επιτυχία και το χρήμα, η επιφάνεια των σχέσεων, η εξαγορά ανθρώπων και η χρήση τους, το βασανιστικό αίσθημα του ανικανοποίητου, η αναζήτηση της σεξουαλικής ταυτότητας, η εξάρτηση από ανθρώπους ή ουσίες, η πάλη για εξισορρόπηση των προσωπικών αναγκών και των κοινωνικών προσταγμάτων, αναρχικοί αγώνες. Και όλα αυτά με φόντο μια μεγαλούπολη σε καθεστώς απεργίας, πνιγμένη στα σκουπίδια και τις μουσικές επιλογές ενός ραδιοφωνικού dj (μουσική επιμέλεια Κώστας Ζήκος). Λίγο απ' όλα δηλαδή, και μια ανακατωσούρα με αφορμή έναν φόνο.

Ο Γιάννης Κακλέας με τη σκηνοθεσία του υπήρξε συνεπής στον εαυτό του και τις συνήθειες επιλογές του –έντονοι ρυθμοί, εναλλαγή εξάρσεων και υφέσεων, σκηνικά που στριφογυρίζουν συνεχώς επάνω στη σκηνή (Μανώλης Παντελιδάκης), υπερβολικές ερμηνείες που έχουν ως αποτέλεσμα όχι τη δημιουργία ανθρώπων αλλά καρικατούρων και προκαλούν στον θεατή την αίσθηση ότι πρόκειται για ακόμη μια παράσταση κόμικς – αλλά όχι εύστοχος. Η δοκιμασμένη στον χρόνο συνταγή Κακλέα και Ράντου μπορεί να είναι επιτυχημένη εμπορικά, όμως αυτή τη φορά τους παρέσυρε σε ευκολίες και στην αναπαραγωγή ενός μοντέλου που όχι μόνο δεν καρποφόρησε αλλά φαίνεται πως έγινε ανούσιο, ανέμπνευστο και κουραστικό. Η διανομή περιλαμβάνει καλούς και αναγνωρίσιμους ηθοποιούς, όμως οι ερμηνείες τους κατά βάση μοιάζουν με ακριβές τουαλέτες που τις φόρεσαν άτσαλα χωρίς την απαραίτητη φροντίδα. Η παράσταση δεν καταφέρνει να θυμίσει ούτε τον

ευφυή Κακλέα ούτε την σπινθηροβόλα Ράντου. Είναι ένας εμπορικός συμβιβασμός και δεν υπάρχει δικαιολογία. Ιδίως όταν έχεις την ευθύνη ενός τέτοιου κοινού.

Η Ράντου, καταφεύγοντας στις σύγχυρες τηλεοπτικές και προσαρμοσμένες θεατρικά τεχνικές της, υποδύεται τη Σίντεϊ, μια επιτυχημένη ηθοποιό σε τηλεοπτική καθημερινή σειρά. Είναι ένα λαϊκό ίνδαλμα που, εκτός από την τηλεόραση, αναλώνεται σε σεντόνια, πετσέτες, μαξιλαροθήκες (ανάλογα παραδείγματα διαθέτει και η ελληνική πραγματικότητα). Μέσα στο περίβλημα όμως της επιτυχίας της βιώνει την απόλυτη μοναξιά, καθώς τα χρήματα δεν αποδεικνύονται αρκετά για να της χαρίσουν ευτυχία σε προσωπικό επίπεδο. Το χρήμα είναι το μέσο για να κρατάει κοντά της ανθρώπους που την χρησιμοποιούν και για να διατηρεί την ψευδαίσθηση ότι η ίδια βρίσκεται κοντά τους όταν την χρειάζονται.

Ο Βασίλης Χαραλαμπόπουλος είναι ένας ηθοποιός με μοναδικό πηγαίο χιούμορ, αυθεντικότητα, αμεσότητα και προσεκτικά δουλεμένη εγκράτεια, έτσι ώστε πάντοτε να επιτυγχάνει τον έλεγχο της ερμηνείας του και να καταφέρνει να διακριθεί. Το ίδιο κάνει και στην παράσταση αυτή στον ρόλο του Ρόμπερτ, του ομοφυλόφιλου αδελφού της Σίντεϊ, που προσπαθεί να βρει την αγάπη και τη συντροφικότητα που θα καλύψουν τη μοναξιά και την απελπισία του.

Ο Φάνης Μουρατίδης έχει μια μελετημένη πορεία και έχει δώσει δείγματα καλής γραφής. Στην προκειμένη όμως περίπτωση φαίνεται να έχει επαναπαυτεί στην τηλεοπτική του ευκολία. Η Λίνα Σακκά προσπάθησε να αποδώσει μια αγριεμένη, αναρχική και ακαταστάλακτη ακόμα σεξουαλικά και προσωπικά νεαρή γυναίκα, με αδιάφορο όμως αποτέλεσμα. Ο νεαρός Ορφέας Αυγουστίδης, σε έναν δύσκολο ρόλο, κέρδισε τις εντυπώσεις, συνδυάζοντας στοιχεία του εκδιδόμενου νεαρού που προσπαθεί να διατηρήσει την ελευθερία του, να αποδείξει την «καθαρότητά» του και να εκκινήσει για έναν νέο προορισμό. Διεκπεραιωτικοί οι Κώστας Αποστολάκης και Θοδωρής Μάσχα.

ΕΙΡΗΝΗ Μ. ΜΟΥΝΤΡΑΚΗ

**«ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΧΗΣ» - ΟΜΑΔΑ
NOVA MELANCHOLIA ΣΤΟ BOOZE
COOPERATIVA**

Η αθωότητα εν αμφιβόλω

Χωρίς αμφιβολία το θέατρό μας είναι περισσότερο πολύβουο από ποτέ, το ζήτημα όμως είναι αν είναι και εξίσου πολυφωνικό. Ας μην ενδουσιαζόμαστε εύκολα από τον καταιγισμό νέων διάσων και προτάσεων –αρκεί να συγκρίνει κανείς την πλημμυρίδα των ημερών μας με τη διακεκαυμένη ορμή και τον πλουραλισμό της δεκαετίας του '60 ή των πρώτων χρόνων της μεταπολίτευσης για να μετριάσει τον ενδουσιασμό που γεννούν οι υπερτροφικοί αριθμοί και οι πληθωρικές στατιστικές των θεάτρων μας.

Η αισιοδοξία οφείλει να έρχεται στις περιπτώσεις εκείνες όπου η παρουσίαση νέων καλλιτεχνών γίνεται με ορμή αλλά και με πρόγραμμα, με ενθουσιασμό αλλά και με σαφείς και επαρκείς προτάσεις. Από αυτή την άποψη μια από τις λεγόμενες «περιθωριακές» ομάδες της πόλης μπορεί να στρέψει πάνω της το ενδιαφέρον του ανήσυχου κοινού της πρωτεύουσας. Ο λόγος για την παράσταση «Περιγραφή μάχης» που παίζεται για μικρό χρονικό διάστημα στη σκηνή του Booze Cooperativa.

Το πλέον γοητευτικό στοιχείο αυτής της περφόρμανς βρίσκεται στην ατμόσφαιρα του θεάτρου που καλλιεργεί, ατμόσφαιρα μπολιασμένη από την γοητεία της πρωτοπορίας του Μεσοπολέμου και εμποτισμένη με επιλεκτι-

κά στοιχεία ενός όψιμου φουτουρισμού και ενός αισθαντικού υπερρεαλισμού. Το κείμενο του Μανώλη Τσίπου «Μυστικός δείπνος», που έχει ήδη εκπροσωπήσει την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Νέων Θεατρικών Συγγραφέων το 2004, αποτελεί τη βάση της παράστασης. Ζητά να συμπλεύσει με κείμενα από την Αναγέννηση και το μπαρόκ μέχρι και το νεορομαντισμό και θέλει να αποτελέσει αφορμή για μια ανοικτή συνομιλία της κοινής ευαισθησίας των ανθρώπων πέρα από τα όρια των εποχών και της γλώσσας.

Μια ομάδα τριών ατόμων, μια γυναίκα και δύο άνδρες, καταδύονται στο αμάρτημα της απληστίας με πλοηγό την αόριστη και επιβλητική μορφή ενός οικοδεσπότη που προσφέρει εμπειρίες και γεύσεις, ηδονές και ταξίδια, αποκαλυπτικά όσο και επικίνδυνα. Ο λογοτεχνικός τόπος του συμποσίου ως πύλης κατάβασης προς τις απόκρυφες επιθυμίες και τη βαθύτερη αυτογνωσία χρησιμοποιείται και εδώ με έμφαση όπως και αλλού –πρόχειρα φέρνει η μνήμη στο νου, για τον ελληνικό χώρο, το έργο του Ανδρέα Στάικου «Επικίνδυνες Μαγειρικές» και της Ευγενίας Φακίνου «Ζάχαρη στην άκρη». Εκείνο που τίθεται τελικά εν αμφιβόλω στην περίπτωση της «Περιγραφής μάχης» είναι τα όρια της γνώσης, μέσω της αμφισβήτησης της εμπειρίας και της αθωότητας, μέσω της διεκδίκησης της εξουσίας. Οι τρεις μορφές της παράστασης που συνευρίσκονται στο σύμπλοιο των απαιτητικών αισθήσεων του οικοδεσπότη τους καταβάλλουν το αντίτιμο της ουμανιστικής και μεσσιανικής τους αθωότητας προς χάριν μιας στιγμής υπαρξιακής ελευθερίας.

Χωρίς καμιά αμφιβολία, πρόκειται για μια ιδιαιτέρως απαιτητική προσπάθεια, καθόλου συνηθισμένη ή βολική για τους θεατές της. Φέρει όμως πάνω της και εκλύει μια θετική ενέργεια, την προσδο-

κία της πρόκλησης που περιμένει κανείς από νέους καλλιτέχνες και πρωτοβουλίες και το σημάδι της αφοσίωσής τους προς μια τέχνη που οφείλει να δρα ανατρεπτικά και αναπότρεπτα.

Η σκηνοθεσία του Μανώλη Τσίπου –συγγραφέα και του βασικού κειμένου της παράστασης– έδωσε βάρος στη δημιουργία μιας ατμόσφαιρας συννοχής και στην επίφαση μιας τελετουργικής αναπαράστασης ενός σκοτεινού μυστηρίου. Στα πρόσωπα της περφόρμανς επικρέμεται το βάρος της αμαρτίας, η οποία εν καιρώ θα οδηγήσει θύματα και θύτες στη σφαγή και στον αλληλοσπαραγμό. Αυτό το βαρύ κλίμα του εφιάλτη και της ενοχής δημιουργείται με ένταση στη μικρή σκηνή του Booze, έστω και με τα λιτά μέσα της νεανικής ομάδας. Η χορογραφία της Πατρίτσιας Απέργη καταφέρνει να εκλύσει ενέργεια, παρουσιάζοντας σώματα παγιδευμένα στην επανάληψη των κινήσεων και την τυποποίηση των εκφράσεων. Όμοια και τα κοστούμεια της Ιωάννας Τσάμη πετυχαίνουν να δημιουργήσουν από τις αόριστες αλληγορικές μορφές της παράστασης συγκεκριμένα πρόσωπα με διακεκριμένη ζωή και σαφή χαρακτηριστικά.

Με την επίφαση της κοινής προσπάθειας, ούτε λόγος να γίνεται για οποιαδήποτε διάκριση μεταξύ της προσφοράς του καθενός από τους εννέα ηθοποιούς στο τελικό αποτέλεσμα. Οπωσδήποτε προκαλεί εντύπωση η αφοσίωση όλων των ηθοποιών στην απόδοση μιας εξαιρετικά απαιτητικής περφόρμανς, που ζητά από το σύνολο ενιαία κίνηση και ρυθμό, αισθητική ομοιογένεια και λειτουργική ομαδικότητα. Το θέαμα που προσέφεραν ήταν απόλυτα συγχρονισμένο, συμπαγές και ευέλικτο, ενιαίο στην ενέργειά του σαν κύμα που σκάζει τον αφρό του στις πρώτες θέσεις των θεατών: Σταμάτης Ζακολίκος, Μελίνα Ιορδανίδου, Ζωή Καραβασίλη, Μελία Kreiling, Βίκυ Κυριακουλάκου, Απόστολος Φράγκος, Δέσποινα Χατζηπαυλίδου, Ανέστης Χρυσάφης και ο ίδιος ο Μανώλης Τσίπος.

Ας σημειωθεί, τέλος, η δημιουργία από τον Βασίλη Νούλα ενός προγράμματος άξιου κάθε εικαστικού επαίνου και προσοχής.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

**Α. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ: ΡΟΖ – Θ. ΑΘΕΡΙΔΗΣ:
ΜΙΑ ΜΕΛΙΣΣΑ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ**

Το «είναι» και το «φαίνεσθαι» του ελληνικού κινηματογράφου

Τούτες τις μέρες ο φίλος του κινηματογράφου, που συμβαίνει στα σινεφιλικά του ενδιαφέροντα να συμπεριλαμβάνει και τον ελληνικό κινηματογράφο, θα έχει την όχι και τόσο συχνή αλλά οπωσδήποτε ενδιαφέρουσα ευκαιρία να συγκρίνει δυο διαμετρικά αντίθετα εγχώρια προϊόντα. Από τη μια ο 25χρονος Αλέξανδρος Βούλγαρης, με τη δεύτερη μεγάλου μήκους ταινία του *Ροζ* και από την άλλη η πρώτη κινηματογραφική απόπειρα του τηλεοπτικά δημοφιλούς Θοδωρή Αθερίδη *Μια μέλισσα τον Αύγουστο*. Ο υπομονετικός θεατής θα μπορεί να βγάλει χρήσιμα συμπεράσματα, όπως π.χ. το «είναι» και το «φαίνεσθαι» του κινηματογράφου. Κάτι που επιπόλαια διαφεύγει.

Είναι, βέβαια, Αύγουστος αλλά η μέλισσα δεν έχει ακόμα τσιμπήσει τον αλλεργικό Θοδωρή Αθερίδη, ούτε η ψευτοκωφάλαλη Σμαράγδα Καρύδη έχει αποκαλυφθεί.

Ροζ είναι το όνομα μιας γέρινης σκυλίτσας, του σπιτιού. Πρόφαση να δοθεί το όνομά της στο «ροζ» σύννεφο που τυλίγει τις ιστορίες της ταινίας κι από το οποίο μπεινοβγαίνουν εικόνες, χαρακτηρισ, φόβοι, χυμοί ζωής, ανασφάλειες και «χαρταετοί» αναμελίας, παρ' όλα τα υποχρεωτικά «εμπόδια» (όπως στον στίβο) που θα πρέπει αναγκαστικά να υπερπηδηθούν. Οι ήρωες είναι ο Βασίλης Γκάλης, 25χρονος μουσικός και σκηνοθέτης, και η ανήλικη Ουκρανή Σνεζάνα Τκατσένκο. Το «ροζ» σύννεφο είναι η Αθήνα στην οποία περιπλανιέται ο Βασίλης γυρίζοντας (ή προσπαθώντας να γυρίσει) ντοκιμαντέρ για τους μετανάστες μουσικούς που ζουν σ' αυτή την πόλη. Μια Αθήνα που αιφνιδιάζει κι αυτούς που την ψάχνουν κι εμάς τους θεατές. Πολύχρωμη, άτακτη, ζωντανή, αποκαλυπτική, κυρίως όμως αισιόδοξα αληθινή. Υπάρχει ακόμα το «κουκλόσπιτο» –το δωμάτιο της μικρής Σνεζάνα. Υπάρχει ακόμα η απουσία των μητέρων των δύο νέων. Υπάρχει ο «φόβος του Βασίλη να μεγαλώσει» και η πρώιμη ροπή της Σνεζάνα να ερωτευτεί. Υπάρχει η απροσδιόριστη φιλία ανάμεσά τους (ο Λιούις Κάρολ θα την ερμήνευε πιο σωστά) και η (κινηματογραφική) ιστορία ψυχών και σωμάτων που ξοδεύονται σε μαγικές τυχαιότητες και αυτοπεριγράφονται όπως τα γεμάτα παιδικές αναμνήσεις γράμματα που γράφει στην πανάρχαιη γραφομηχανή ο Βασίλης Γκάλης στην απύσχα μητέρα του. Αυτά δεν είναι παιχνίδια, είναι ευρήματα που τα αποζητάει ο κινηματογράφος.

Ο νεαρός Βούλγαρης γύρισε την ται-

νία δυόμιση χρόνια πριν την παρουσιάσει. Έτσι όμως πιστώνεται ακόμα περισσότερο με όσα θετικά αυτή περιλαμβάνει, αλλά ταυτόχρονα του δικαιολογεί και τις όποιες ατέλειές της. Το βέβαιο είναι ότι ο γιος του Παντελή Βούλγαρη είναι γονιδιακά κινηματογραφιστής, και από τη μητέρα του, την Ιωάννα Καρυστιάνη, αφηγητής. Το (κινηματογραφικό) βλέμμα όμως και οι ιστορίες είναι απολύτως από δρόμους δικούς του. Βλέμμα σύγχρονο, έννοια που την προσδιορίζει η χειραφετημένη ηλικία του, προωθημένη πέρα από τις αφομοιωμένες καταβολές του. Σπαρταριστά ζωντανή η κάμερα προσπαθεί να μας δείξει πώς βλέπει σήμερα αυτά που τον ενδιαφέρουν να δει. Είναι ένας αδέσμευτος από τα φορτία και τις υποχρεώσεις του παρελθόντος, αυτά που έγιναν βρόχος-καθήκον για μας τους παλιούς. Θα έλεγα για το Ροζ ότι είναι ένα δοξαστικό της ζωής αλλά χωρίς *glorium* συννεφάκια. Λέει ο Βούλγαρης σε μια πρόσφατη συνέντευξή του: «Αισθάνομαι –γενικότερα– πως είμαστε σε μια εποχή που δεν μας ζητάει να αποφασίσουμε κάτι, δεν είναι τόσο “επείγον” όσο ήταν παλιότερα». Το άλλο που προανέφερα είναι ότι, αυτό το «παλιότερα», ακουστά μόνο το 'χει. Δεν είναι βίωμά του. Παρά ταύτα μας είναι πολύτιμη αυτή η αυτοαναφορικότητά του –τόσο ανθρώπινη.

Ο Θοδωρής Αθερίδης και η θεατρική του παρέα πήρανε στις φιλόδοξες αποσκευές τους την ομώνυμη θεατρική τους επιτυχία *Μια μέλισσα τον Αύγουστο*, την ταξιδέψανε σε μια ερημική, καλοκαιρινή ακρογιαλιά και την επανέλαβαν ενώπιον της θάλασσας, του ήλιου,

του καταγάλανου ουρανού και της βιντεοκάμερας. Η κατάμεστη αίθουσα των Village, στην οποία την είδα, διακατεχόταν από μιαν αδιάκοπη ιλαρότητα. Και είναι καλό αυτό. Ένα κοινό που ανταποκρίνεται έτσι άμεσα, με αλληπάλληλες εκρήξεις γέλιου, είναι μια ολόκληρη ευτυχία γι' αυτούς που την προκαλούν. Η μέλισσα που τσιμπάει τον αλλεργικό Αθερίδη, η ένεση κορτιζόνης που ξεχάστηκε, το παραμορφωτικό του πρήξιμο που τον μετατρέπει σε Αντώνη Λουδάρο (τι έξοχος ηθοποιός!), η στριμμένη σύζυγος του Αθερίδη που γκαστρώνεται από τον 18χρονο βαρκάρη, η δήθεν κωφάλαλη ερωμένη (όμορφη και κομεντιέν η Καρύδη, κάνει σπάνιο συνδυασμό) και τέλος η ετεροθαλής αδελφή του Αθερίδη, σώζονται όλοι τους από το θεατρικό εύρημα (το θεατρικό έργο, ως γνωστόν, είναι του Θοδωρή Αθερίδη) της δισυνέστατης σωματικής παρουσίας: Ο αδύνατος Αθερίδης και το ψυχολογικό (χοντρό) *alter ego* του, ο χοντρός «Αθερίδης» (στο σώμα του –απολαυστικού, το ξαναλέμε) Αντώνη Λουδάρου.

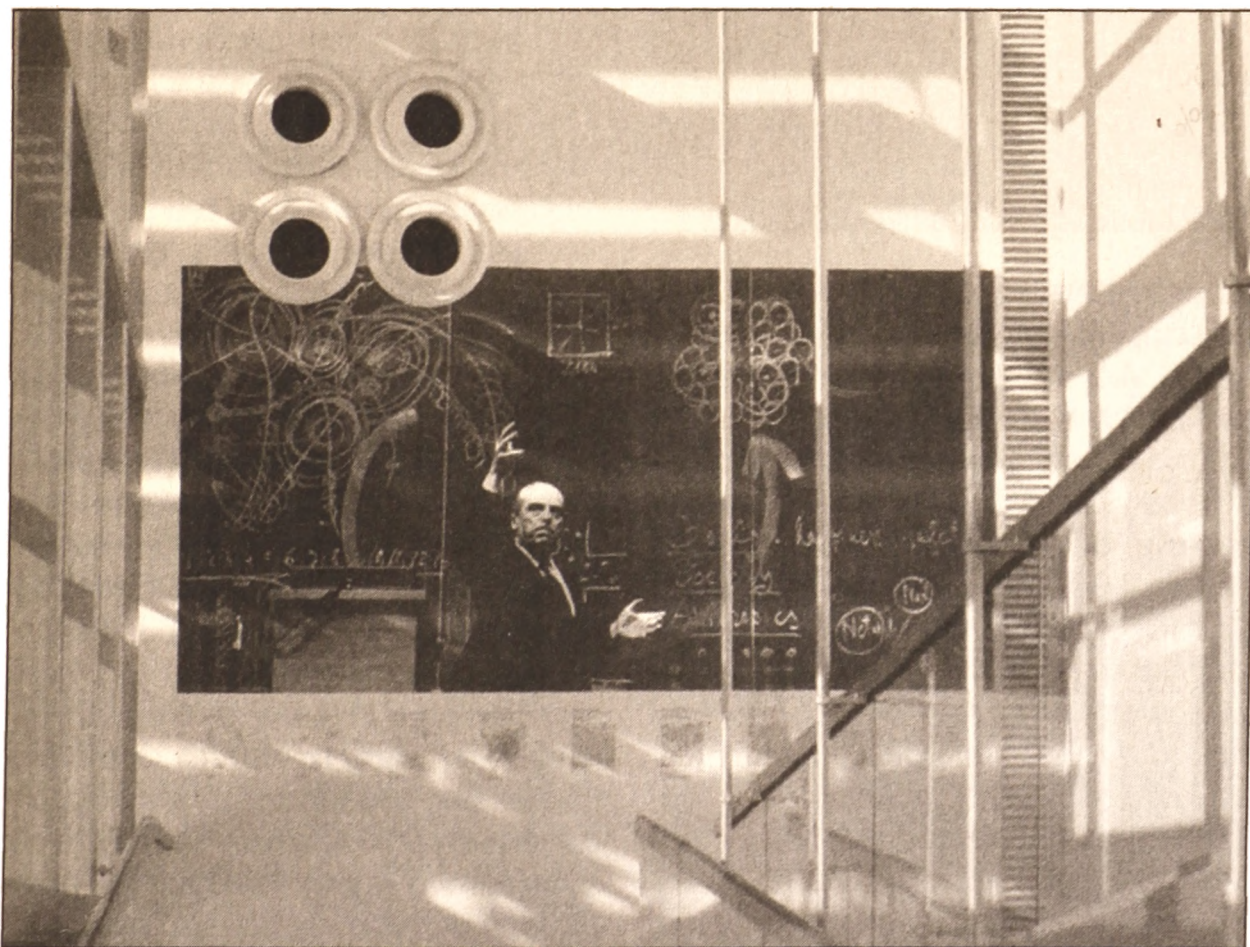
Απανωτές οι έξυπνες (ενίοτε και «χοντρές») ατάκες (αυτές που προκαλούν το γέλιο), ωραία τα κορμιά με τα μπικίνι των τριών κοριτσιών, και εκεί τελειώνουν όλα. Ξεχάστε τον κινηματογράφο και κοιτάξτε τα εισιτήρια που θα κόψει. Ούτε στον ύπνο της δεν θα τα δει η ταινία του Βούλγαρη. Για να μιλήσουμε σοβαρά. Πολύ δύσκολα ένα θεατρικό έργο γίνεται υποφερτή ταινία. Κάποτε, εντούτοις, αν ο σκηνοθέτης σκαμπάζει από κινηματογράφο, κάτι σκαρφίζεται και σώζει τα προσχήματα. Στην προκειμένη περίπτωση, και είναι προς τιμήν του συμπαθέστατου Αθερίδη, δεν έκανε καμιά προσπάθεια να σώσει τα προσχήματα, να «σώσει την τιμή» του κινηματογράφου. Το αστείο είναι ότι πέτυχε. Ο κόσμος το απολάμβανε, απολάμβανε τα ιερά ινδάλματα που του κατήχησε η τηλεόραση. Αφήστε τον κινηματογράφο στον Σκορσέζε. Παρά ταύτα, πρέπει να παραδεχτούμε ότι ο Θοδωρής Αθερίδης είναι ήδη μια αξιόλογη περσόνα του ελληνικού οπτικοακουστικού (συμπεριλαμβανομένου και του θεάτρου).

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

**αρχι
ΤΕΚΤΟ
ΝΙΚΗ**

Ο Μεγάλος Δοξιάδης ως ταχυδακτυλουργός του Θεού

Μουσείο Μπενάκη στην Πειραιώς: Τριήμερο συνέδριο για τον Δοξιάδη, οργανωμένο από τον Σύνδεσμο Συνεργατών και Φίλων Κ. Α. Δοξιάδη (19-21.01.07), με πρωταγωνιστή τον μεγάλο απόντα, τον Κωνσταντίνο Αποστόλου Δοξιάδη (1913-75). Αναπόφευκτες οι αναδρομές, οι αναμνήσεις, τα ανέκδοτα, όλες οι ηλικίες, ενώ και πολλοί από το εξωτερικό επισκέπτονται την Ελλάδα ειδικά για να συμμετάσχουν στο γεγονός.

The World Society of Ekistics: μια γεύση οικουμενικότητας, ακριβώς όπως εκείνος το είχε οραματιστεί. Για να εισπράξει τη λοιδορία και το σνομπάρισμα από τους συντοπίτες του και, κατ' αναλογία, την εκτίμηση και το θαυμασμό των ξένων που τον γνώρισαν από κοντά. Σε μια

εποχή που ο μπαμπούλας της παγκοσμιοποίησης ξεσηκώνει ιδεολογικές θύελλες σε αυτή την ελάχιστη άκρη του κόσμου, ένας «προφήτης» από τα μέσα του προηγούμενου αιώνα να στοιχειώνει σαν φάντασμα το σύμπαν, τακτοποιημένο στα κουτάκια του σχεδόν μεταφυσικού «οικιστικού καννά-

βου» που εκείνος επινόησε, εκείνος ευαγγελίστηκε και, τελικά, τον ξεπέρασε –ως απόλυτη έκφραση μιας ιδεατής τάξης έξω από το είδωλο αυτού του τόσο ανορθολογικού κόσμου (μας).

Με ιλιγγιώδη αμεσότητα, η μετάβαση από τις απώτατες σφαίρες μιας βαθύτατα φιλοσοφικής θέσης, πάνω στη λογική ενός Εμπεδοκλή, για την καθημερινή μικροκλίμακα της ιεραρχημένης οργάνωσης της ανθρώπινης κοινότητας, εχέγγυο της ποιότητας ζωής, κι από εκεί πάλι πίσω στους οραματισμούς μιας παγκόσμιας Οικουμενούπολης, σαν πλέγμα που αγκαλιάζει όλη τη γη, το σπίτι (μας).

Θα μπορούσαμε ποτέ κατ' αναλογία να πούμε «ο Δοξιάδης μας» για έναν ξένο, έναν αιώνιο «πρόσφυγα από τη Στενήμαχο», όπως μας θύμιζε ο γιος του, ο Απόστολος; Θα μπορέσουμε ποτέ να τον διεκδικήσουμε, όπως δεν το κάναμε ποτέ ενόσω ζούσε; Και τι νόημα θα είχε, όταν συνεχώς οι αναφορές στον Δοξιάδη στο συνέδριο γίνονταν πάντα σε σχέση με τα διεθνή ρεύματα και τις θεωρίες της εποχής του; Όμως εκεί κρυβόταν το μεγάλο παράδοξο: ήταν Έλληνας, το γραφείο του βρισκόταν στην Ελλάδα, αναφερόταν στην Ελλάδα με τους οικουμενικούς όρους ενός Πικιώνη, έμεινε αιώνια μαγεμένος από την αρχαία ελληνική πόλη. Αυτά, ως «πατρίδα». Και την ίδια στιγμή, οι «συνεργάτες» του Γραφείου να αλωνίζουν τον κόσμο, να ζούνε μεγάλα χρονικά διαστήματα πλάι σε πόλεις-γιαπιά (που ακόμα τιμούν το όνομά του), συνδεδεμένοι με το μητρικό Γραφείο με τα πρωτόγονα μέσα της

εποχής, ο ίδιος να ζει κυριολεκτικά μέσα σε αεροπλάνα που τον πήγαιναν εδώ κι εκεί, να εκπέμπει προς διεθνή φόρουμ, να «παίζει» με διεθνείς προσωπικότητες, να επιβάλλει την ιδιοφυΐα του παντού.

Δεν είναι εύκολο να βρεθεί άλλος που να έχει ζήσει τέτοιες τεράστιες αντιφάσεις, πεισματικά κολλημένος στις εμμονές του, που να συνεπαίρνει τα ακροατήριά του με τέτοιο πάθος και πειστικότητα, εμπνευστής των διεθνών Συμποσίων της Δήλου και των Συναντήσεων της Οικιστικής, εν τέλει της Παγκόσμιας Τάξης. Απευθείας απόγονος του πνεύματος του Διαφωτισμού, να έχει ξεπροβάλει μέσα από τα ερείπια του Πολέμου για να κηρύξει, αυτός, ο μεγάλος προπαγανδιστής, τη μεγάλη επιστροφή στο μέλλον. Ναι, αναμφίβολα ήταν μια νέα θρησκεία.

Το συνέδριο αυτό, μόλις ένα μήνα μετά από το «διεθνές» εκείνο που συνόδεψε τα εγκαίνια της έκθεσης Δοξιάδη (που ακόμα τρέχει στο Μπενάκη), ενσάρκωνε πιο πιστά την έννοια του «διεθνούς» όπως ο Δοξιάδης συλάμβανε τον όρο. Περιλάμβανε τα πάντα: από την ανθρώπινη κλίμακα (οι παλιοί συνεργάτες, όσοι απόμειναν, να αφηγούνται μυθικές ιστορίες) ως την παγκόσμια κλίμακα (μάρτυρες της παρουσίας του από τα «πέρατα του κόσμου»). Άλλοι να συζητούν για το παρελθόν ως κληρονομιά, άλλοι να συζητούν για το παρόν ως μέλλον. Αδέξιοι ή ευφράδεις, πολυλογάδες ή τηλεγραφικοί, συγκινημένοι ή απόκοσμοι –όλοι κατέθεσαν την τιμητική αναφορά τους. Με προεξάρχοντα τον Παναγή Ψωμόπουλο, στενό συνεργάτη-μαθητή του Δοξιάδη, που κράτησε ακοίμητη τη φλόγα της διδασχής του όλα αυτά τα χρόνια που μεσολάβησαν από το θάνατό του. Ο Παναγής ήταν εκείνος που, ανάμεσα σε ανέκδοτα και τρυφερές αναμνήσεις, δήλωσε την πρώτη μέρα εκείνο το αφοπλιστικό «Εγώ είμαι σοβαρός, όχι σοβαροφανής!». Όπως φάνηκε και στη συνέχεια, ήταν ο μόνος που συνέχισε να δουλεύει όλα αυτά τα χρόνια χωρίς να αλλάξει κατεύθυνση, διατηρώντας την έκδοση του θεωρητικού οργάνου

της Οικιστικής, το περιοδικό *Ekistics*, λες και συνόδευε σε κάθε βήμα του, όπως τότε, τον Δοξιάδη. Ήταν άλλωστε ο μόνος που θα μπορούσε να μιλήσει υπεύθυνα για τον τελευταίο οραματισμό του Δοξιάδη, το συγκρότημα «Απολλώνιο» στο Πόρτο Ράφτη, μια χτισμένη ιδανική πολιτεία, σήμερα εγκαταλειμμένη να έχει βγει στο σφυρί.

Το συνέδριο διέτρεχε ο μέγας πόνος της ανάμνησης, της αίσθησης της απώλειας, κάτι που ίσως ξεπερνούσε τις αναφορές και αξιολογήσεις της συμβολής του Δοξιάδη, ακόμα και στις

πιο τεχνοκρατικές, «ψυχρές» εκθέσεις που παρέλασαν από το βήμα του ομιλητή. Μια νοσταλγία για το μαγικό εκείνο '60, τότε που το άστρο του Δοξιάδη μεσουρανούσε, τότε που είχαν καταργηθεί όλα τα όρια και τίποτα δεν έμοιαζε ακατόρθωτο. Ίσως εκεί θα έπρεπε κανείς να εστιάσει: στην υπέρβαση του ορθολογισμού μέσω της δίψας για το απόλυτο. Κάτι που έγινε ιδιαίτερα αισθητό στον Τρίτο Κόσμο, εκεί που ο Δοξιάδης κυρίως εργάστηκε, χτίζοντας μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα και δίκτυα υποδομών. Δηλαδή εκεί όπου η φτώχεια, συχνά η εξαθλίωση, περισσεύει –ιδανικός τόπος εφαρμογής της ουράνιας «εντοπίας». Μέσα σε αυτά τα παραδείγματα, τα προγράμματα στο (τότε) Ιράκ, μια τραγική ειρωνεία για το σήμερα, που, όπως ειπώθηκε, σε αεροφωτογραφίες των πεδίων μάχης φάνηκαν τα συγκροτήματα που είχε χτίσει το Γραφείο Δοξιάδη πριν μισό αιώνα. Σε μια «Ανατολή», όπως πάλι σχολίασε η Μπέτυ Βα-

καλοπούλου, που αλλιώς φερόμασταν τότε κι αλλιώς τώρα. Αλλά και πάλι, από μια άλλη σκοπιά, σε έναν κόσμο εξαιρετικά ασταθή, με συνεχείς πολιτικές ανατροπές και πολέμους, όπου το Γραφείο πολλές φορές χρειάστηκε να τα μαζέψει βιαστικά και να φύγει. Εκεί, σε όλα αυτά τα δυνητικά ηφαίστεια, να προσπαθεί αυτός ο μεγάλος Οραματιστής να φυτέψει την τάξη και αρμονία.

Όλο το συνέδριο διακατεχόταν από τη δίψα για κατανόηση του φαινομένου Δοξιάδης. Τρεις μέρες διαδέχονταν οι ομιλητές στο βήμα ο ένας μετά τον άλλο, ένας τεράστιος άθλος, αλλά

και πάλι πόσα πράγματα έμειναν απέξω. Ο Δοξιάδης, ένα μεγάλο παζλ με άπειρα κομμάτια. Ήταν μοιραίο να υπάρξουν κενά: οι «δικοί του» θεωρούσαν πολλά δεδομένα (αν και μπορεί κάλλιστα να μην ήταν), ενώ οι «απέξω» δοκίμαζαν να τον εντάξουν στο κλίμα της εποχής, στη μεταπολεμική ιστορία των ιδεών, στην πολιτική εγκαθίδρυσης μιας παγκόσμιας τάξης (αλλά και πόσο τον άλλαζαν για να χωρέσει στα καλούπια τους). Και μέσα σε όλα αυτά, κάπου κάπου έπεφτε ένα ανέκδοτο, μια ελάχιστη ιστορία, μια τρυφε-

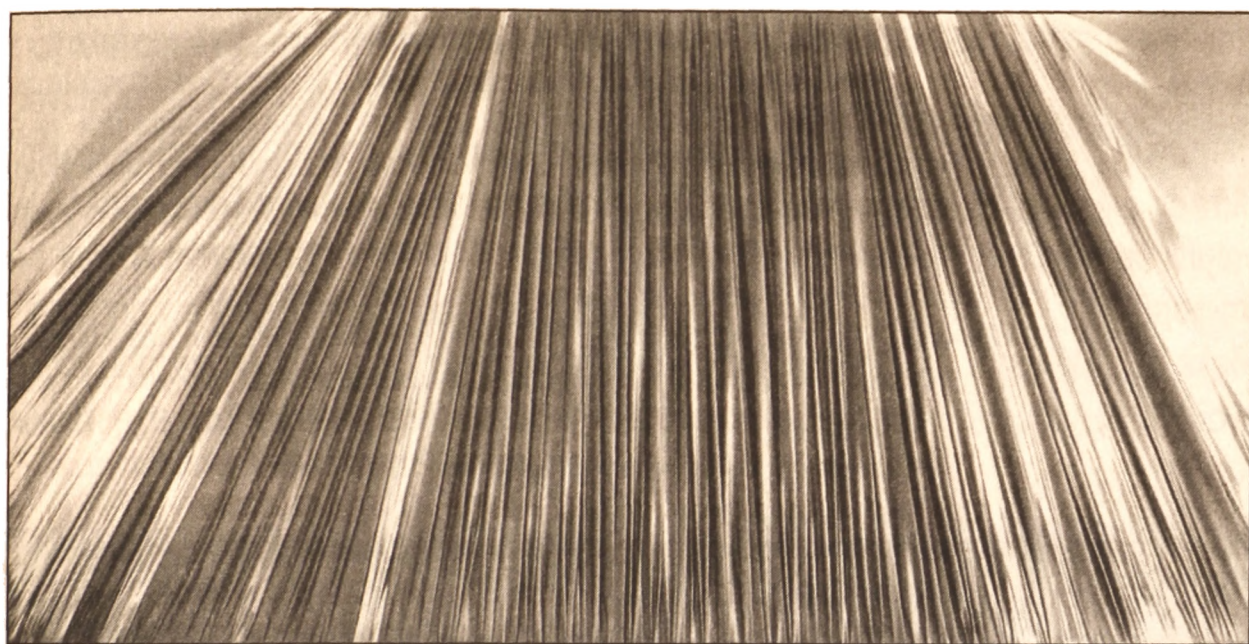
ρή ανάμνηση, και τότε όλα φωτίζονταν, έστω για λίγο.

Τώρα, ίσως, μπορούμε και πάλι να συζητήσουμε για τον Δοξιάδη στον τόπο του, κάτι απαγορευμένο για μεγάλο διάστημα. Ξαναλέω ίσως –και το κάνω με κάθε επιφύλαξη– μπορούμε να πιάσουμε τα νήματα για να δούμε πού οδηγούν. Έχουν πια περάσει τριάντα χρόνια, τεράστιο διάστημα για μια χώρα που δεν φημίζεται για τη διάρκεια της μνήμης της. Από τη μια, τώρα είναι διαθέσιμη όλη η απαραίτητη πληροφόρηση από την άλλη, καταλάγιασαν τα άλλοτε έντονα πάθη, και όσοι τον πολεμούσαν με τόσο πείσμα είτε έφυγαν είτε έχουν άλλους στόχους. Όμως, η δυσπιστία είναι το τελευταίο πράγμα που πεθαίνει –ιδιαίτερα εδώ. Ποτέ δεν είχαμε καλές σχέσεις με τους αγγελιοφόρους που έφερναν νέα μηνύματα από εκεί πάνω. Γι' αυτό στήθηκε και εκείνο «τω αγνώστω» η αφιέρωση τα λέει όλα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

ΕΙ
ΚΑ
ΣΤΙ
ΚΑ

In Perpetuum...

Επιστροφή από την Αίγυπτο, 1985, φύλλα βινύλ, 150x300 cm.

Αυτή η σπουδαία έκθεση, και ταυτόχρονα σπουδαίο καλλιτεχνικό γεγονός, αφιερωμένη στα πενήντα χρόνια ζωγραφικής και γλυπτικής του Κώστα Πανιάρη, ασφαλώς δεν είναι αναδρομική, αφού ο καταξιωμένος έλληνας εικαστικός συνεχίζει να βρίσκεται σε ακμή δημιουργική. Αλλά ούτε κάποιος ιστορικός ή επετειακός λόγος την επέβαλε. Ήταν πρόταση του Άγγελου Δεληβοριά, του διευθυντή του Μουσείου Μπενάκη. Πάντως ο ίδιος ο Πανιάρης προτείνει τον όρο: «Αμφίδρομη έκθεση». Και δείχνει σωστός, μιας και το συνολικό έκθεμα δεν ακολουθεί αυστηρή χρονολογική παράθεση προκειμένου να καταδειχθούν οι εξελικτικές φάσεις της μέχρι σήμερα πορείας και των ανατροπών του δημιουργικού θυμικού του καλλιτέχνη. Αντίθετα, προτιμήθηκε η αντιπαράθεση – διάλογος των «δεκαετιών», συμβατικών, θα λέγαμε, τομών στο έργο του, και κυρίως από το 1960 και μετά, τότε που ο Πανιάρης περνάει από (ή εγκαταλείπει) την αναπαραστατική πραγματικότητα (πικασικές ή

ματίσσιες «τάσεις και αναφορές», όπως ο ίδιος τις χαρακτηρίζει) στη βαθμιαία υποκατάσταση του ρεαλιστικά ορατού από την αφαιρετική (ενοραματική) επαναδιαπραγμάτευση, δίχως αυτό να υπονοεί τίποτα το υπερβατικό. «Νους ορά και νους ακούει». Έτσι, τα νεανικά έργα της δεκαετίας του '50 μπαίνουν σε διάλογο με αυτά της τρέχουσας δεκαετίας, οι «Μυριάδες» του '60 με τα βινύλια και τα «ταξίδια» του '80, κι ανάμεσά τους διάσπαρτα τα γλυπτά. Ιδού το μέγα θαύμα της δημιουργίας: Η ταυτότητα της ενιαίας παρόρμησης και της συνέπειας μέσα στον χρόνο. Της αέναης δημιουργικής περιδίνησης της ύλης (έμβιας και νεκρής) στον *in perpetuum* άπειρο αριθμό μορφών και τρόπων. Ο ίδιος ο Πανιάρης το διατυπώνει με οριστικό τρόπο: «Και μέσω θέματος και μέσω υλικού διακόπτω ό,τι έκανα προηγουμένως και ξαναρχίζω απ' την αρχή». Ένας καλλιτέχνης που είναι πάντοτε στην «αρχή» και με τη ζωτικότητα της αρχής.

Εδώ, βέβαια, δεν επιχειρείται η επανάκριση ενός έργου του οποίου η αξία και

το κύρος αποτελούν ήδη εθνικό καλλιτεχνικό απόθεμα, όχι μουσειακής παρακατάθεσης, αλλά πάντοτε ανοιχτού, πολύσημου, προκλητικού και πρόσφορου για αισθητικές και συναισθηματικές επαναφορτίσεις. Στη συνέντευξη Τύπου που έδωσε στο Μουσείο Μπενάκη, ο Κώστας Πανιάρης εξομολογήθηκε ότι το τελευταίο βράδυ, πριν τα εγκαίνια, ζήτησε και του άνοιξαν την αίθουσα με τα εκθέματα, όπου βρέθηκε μόνος του με τον καλλιτεχνικό του βίο. Προσπάθησε να περιγράψει την (δικαιολογημένη) θαυμαστική του έκπληξη (πιο σωστά, τη συγκίνηση). Αυτή η περιγραφή μας έφερε στον νου την «Ιδιωτική Πινακοθήκη» του Ζωρζ Περέκ, όταν δε βρεθήκαμε και εμείς στην ίδια (εξαίσια διευθετημένη από τη Μαρία Παναγίδου) αίθουσα, σκεφθήκαμε ότι βρίσκομαστε μπροστά σε μια περφόρμανς-εγκατάσταση, που το περιεχόμενό της ήταν οι πίνακες και τα γλυπτά του Πανιάρη. Μια έκθεση μέσα σε μια έκθεση. Ήταν μια μοναδική «Κάθοδος του Ορφέα» στην αισθητική ευεξία του θεατή.

Αυτό το θαυμάσιο θέαμα στην πλούσια φωτισμένη αίθουσα δεν θα μπορούσε να δώσει ολόκληρη την εικόνα του απίστευτου σε όγκο και προσπάθεια έργου που έχει μέχρι σήμερα πραγματοποιήσει ο Πανιάρης, μέσα και έξω απ' την Ελλάδα, αν δεν το συνόδευσαν οι δυο ογκώδεις τόμοι, ο πρώτος αφιερωμένος στο ζωγραφικό του έργο και την προσωπικότητα του δημιουργού του και ο άλλος στα επιζωγραφισμένα γλυπτά. Εισηγητικά κείμενα, λεπτομερές χρονολόγιο και μια απολαυστική, εκτεταμένη συνέντευξη του Πανιάρη με την Ελένη Κυπραίου εμπλουτίζουν τις δυο εκδόσεις. Θα ήταν άδικο να τις χαρακτηρίσει κανείς λευκώματα που σκοπό έχουν τη διακόσμηση των χαμηλών τραπεζιών του καφέ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

Πολλά λέγονται και γράφονται για το ελληνικό θεατρικό έργο. Ημερίδες, συνέδρια και συζητήσεις οργανώνονται, οι σκηνοθέτες και οι θεατρικοί οργανισμοί ψάχνουν, οι συγγραφείς παραπονούνται, άλλοι μιλούν για άνθηση, άλλοι για παρακμή. Λίγες όμως είναι οι ουσιαστικές κινήσεις για την πραγματική υποστήριξη και ανάδειξη της σύγχρονης ελληνικής θεατρικής γραφής. Η θεατρολόγος Σίσσυ Παπαθανασίου, με σπουδές κοινωνικής ανθρωπολογίας, ιστορίας του πολιτισμού και θεάτρου στο Παρίσι (École des Hautes Etudes en Sciences Sociales και Sorbonne) αποφάσισε να αναλάβει δράση. Έτσι, συγκέντρωσε ανθρώπους του θεάτρου και οργάνωσε το Θεατρικό Αναλόγιο, ένα βήμα έκφρασης για νέους αλλά και καθιερωμένους θεατρικούς συγγραφείς, ένα μίνι φεστιβάλ που άνοιξε τις πόρτες του το 2005 για πρώτη φορά. Το Δεύτερο Θεατρικό Αναλόγιο πραγματοποιήθηκε στο Άλεκτον με μεγάλη επιτυχία από τις 20 έως τις 24 Ιανουαρίου. Η καλλιτεχνική του διευθύντρια και εμπνεύστρια

κινητοποίησε έντεκα θεατρικούς συγγραφείς (Παναγιώτης Μέντης, Ανδρέας Στάικος, Αντώνης & Κωνσταντίνος Κούφαλης, Βασίλης Ραΐσης, Γιώργος Ζαρκαδάκης, Χρήστος Πολυμενάκος, Κωνσταντίνος Τζαμιώτης, Λέανδρος Πολενάκης, Ειρήνη Καλαντζή, Δέσποινα Γραμματικού) που έδωσαν εννέα άπαικτα έργα τους, αναγνωρισμένους σκηνοθέτες (Έφη Θεοδώρου, Τάκης Τζαμαργιάς, Κοσμάς Φοντούκης, Άσπα Τομπούλη, Όλγα Ποζέλη, Γιάννης Αναστασάκης) που επιμελήθηκαν την σκηνική τους παρουσίαση, ενώ χορογράφοι, σκηνογράφοι, ενδυματολόγοι, μουσικοί και τριάντα πέντε ηθοποιοί (ανάμεσά τους οι Μάνος Βακούσης, Μαρία Ζορμπά, Χρήστος Λούλης, Μυρτώ Αλικάκη, Άννα Κουτσαφτίκη, Αλεξία Καλτσίκη, Ιωάννα Τσιφικούλη, Λεωνίδας Κακούρης, Δημήτρης Μαύρος) συνεργάστηκαν στο φιλόδοξο αυτό πρόγραμμα που τέθηκε υπό την αιγίδα του Ελληνικού Κέντρου του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου της Ουνέσκο και υποστηρίχθηκε από θεατρικούς και ορχηστρικούς φορείς και καλλιτεχνικές σχολές.

Η ελληνικότητα αναδεικνύεται με την τριβή, τη

• *Η πρωτοβουλία σου βρήκε την άμεση ανταπόκριση του θεατρικού κόσμου. Η εμπειρία των δύο αυτών χρόνων σε ποια συμπεράσματα σε έχει οδηγήσει;*
— Υπήρξε απροσδόκητα μεγάλη ανταπόκριση από το κοινό που αγαπά το Θέατρο και από τον κόσμο του Θεάτρου. Το νέο δυναμικό του ελληνικού Θεάτρου ήταν εκεί. Γνωστοί και καθιερωμένοι όπως η Λούλα Αναγνωστάκη, ο Μάριος Ποντίκας, η Ελένη Χαβιαρά, η Ρούλα Πατεράκη, ο Λευτέρης Βογιατζής, ο Μιχαήλ Μαρμαρινός, ο Βίκτωρ Αρδίττης, ο Δημήτρης Τσατσούλης κ.ά. υποστήριξαν ενεργά. Είναι προφανής η ανάγκη που υπάρχει.

• *Ποια είναι η ανάγκη που καλύπτει το Αναλόγιο;*
— Η ανάγκη που καλύπτει είναι πολλαπλή. Από τη μια προσφέρει βήμα σε νέους με ταλέντο αλλά και σε καθιερωμένους συγγραφείς. Από την άλλη, είναι μια διέξοδος, γιατί το ανέβασμα μιας παράστασης απαιτεί πολλή προσπάθεια και πολύ κόστος. Δεν είναι λί-

γοι οι δημιουργοί που πληρώνουν από την τσέπη τους για να δουν στη σκηνή το έργο τους. Αυτό δεν είναι πάντοτε cost-effective, κατά την αγγλοσαξωνική έννοια. Στο Αναλόγιο, με πολύ λιγότερη προσπάθεια, χρόνο και χρήμα, έχουμε την πρώτη σκηνική παρουσίαση ενός έργου, μια παρουσίαση που βάζει σε πρώτο πλάνο την πρωταρχική ύλη του θεάτρου, το κείμενο. Το κείμενο έχει μια μαγεία από μόνο του.

• *Στην Ελλάδα ο όρος «Αναλόγιο» προκαλεί επιφύλαξη;*

— Το Αναλόγιο είναι ένα πρώιμο τεστ αντοχής, ένα πρόδρομο στάδιο για μια παράσταση. Παρουσιάζει έργα με «αναίμακτο» τρόπο. Κάτι σαν τα σχέδια που κάνει ένας ζωγράφος πριν ζωγραφίσει έναν πίνακα.

• *Ποιο είναι το πλαίσιο λειτουργίας του και πώς πιστεύεις ότι συμβάλλει στην προώθηση της θεατρικής τέχνης;*

— Και δεχόμαστε και ζητάμε επιλεκτικά κείμενα που δεν έχουν παρουσια-

στεί. Διαβάζονται όλα τα έργα και συζητάμε πολύ με κάθε συγγραφέα. Σε ορισμένες περιπτώσεις και τίτλοι έργων έχουν αλλάξει και κομμάτια ολόκληρα έχουν προστεθεί ή αφαιρεθεί, πάντα προς όφελος του έργου και της ανάδειξής του. Μην ξεχνάμε ότι όλα τα θεατρικά έργα που τελικά επιλέγονται εκδίδονται σε ενιαίο τόμο. Για τους νέους συγγραφείς, αλλά και για τους πλέον δόκιμους, είναι σημαντικό και να εκδοθεί το έργο τους και να το ακούσουν στη σκηνή με όλες τις προδιαγραφές μιας σωστής παρουσίασης – σκηνοθετική επιμέλεια, προετοιμασία ηθοποιών, φωτισμό, μουσική. Παίρνουν απόσταση, συνειδητοποιούν πράγματα οι ίδιοι οι συγγραφείς, οι σκηνοθέτες, οι ηθοποιοί και το κοινό. Αυτή, πιστεύω, είναι η ουσιαστική συνεισφορά μέσα από αυτή καθεαυτή τη θεατρική πράξη. Η προώθηση, κατά τη γνώμη μου, γίνεται μόνο με την ποιότητα.

• *Ποια είναι τα συμπεράσματά σου*

από τα έργα που διαβάζεις; Είναι δικαιολογημένη η γκρίνια που υπάρχει και από τις δύο πλευρές (σκηνοθέτες και συγγραφείς);

—Ο Τσέχωφ έχει πει για τον Στανισλάφσκι ότι του κατέστρεψε τις Τρεις Αδελφές. Σε άλλη κλίμακα αυτό συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Η γκρίνια ποτέ δεν είναι δικαιολογημένη. Υπάρχουν οι διαφορετικές οπτικές γωνίες του συγγραφέα και του σκηνοθέτη αλλά και οι εκάστοτε προτιμήσεις του κοινού.

• Το πρόγραμμα αναπτύσσεται με σεμινάρια, συζητήσεις για το ελληνικό έργο και αφιερώματα. Φέτος είχες ένα αφιέρωμα στον Δημήτρη Κεχαϊδη, σεμινάρια γραφής με την Έλενα Πέγκα και τον Ανδρέα Φλουράκη, μετάφρασης με την Μαρία Ευσταθιάδη και υποκριτικής με τον Ρένο Μάντη. Σε τι συνεισφέρουν αυτά στο πρόγραμμά σου;

—Αυτά είναι ανεξάρτητα και σε δεύτε-

γάνωση γιατί είναι ενταγμένα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο.

• Ποια πιστεύεις ότι είναι τα προβλήματα της νεοελληνικής δραματουργίας;

—Όπως σε όλα υπάρχει μια φυσική κατανομή μεταξύ της ποιότητας και του ελλείμματός της. Η νεοελληνική δραματουργία έχει τοπικά χαρακτηριστικά, στο μέτρο που υπάρχουν ακόμη στην ελληνική κοινωνία, αλλά εν πολλοίς είναι διεθνής, έχει αλλάξει η κατάσταση.

• Ποια είναι τα τοπικά χαρακτηριστικά που αναφέρεις;

—Μικροαστισμός, σχέση πρωτεύουσας-επαρχίας, μιμητισμός ξένης μόδας χωρίς να έχει αφομοιωθεί, καθημερινότητα όπως την βλέπουμε στην τηλεόραση. Καθόλου δεν εννοώ ότι το τοπικό είναι υποδεέστερο του διεθνούς. Όπως σε όλη την τέχνη, το κύριο συστατικό της ποιότητας είναι η αυθεντικότητα.

Η Αλεξία Καλκίση στο Αναλόγιο με το έργο *Μη σκαλίζεις την άμμο*.

κανονικά ανεβάσματα;

—Το αν θα ανεβούν είναι θέμα των συντελεστών. Αυτοί θα το αποφασίσουν.

Σχέση με το εξωτερικό, όχι με την ενδοσκόπηση

ρο πλάνο. Πολλά σεμινάρια και συζητήσεις οργανώνονται γενικά άνευ πραγματικής ανάγκης. Στις συζητήσεις ιδίως υπάρχει συχνά μια μηρυκαστική ανακύκλωση που δεν προσφέρει και πολλά. Είναι η θεατρική δράση που προσφέρει. Στην Ελλάδα πάσχουμε από την πολλή Θεατρολογία. Τα αφιερώματα τώρα είναι άλλη υπόθεση. Οφείλουμε πολλά εμείς οι νεότεροι σ' αυτούς που άνοιξαν δρόμους και δημιουργήσαν πριν από μας. Και πρέπει να τον δηλώνουμε τον σεβασμό μας.

• Γιατί δεν το περιόρισες στο Αναλόγιο και μπήκες στη διαδικασία των εργαστηρίων, όταν, όπως λες, συχνά οργανώνονται; Μήπως δηλώνει μία τάση για εξέλιξη του Αναλογίου σε κάτι άλλο, πιο σύνθετο και μεγαλύτερου φάσματος;

—Η όλη ουσία του Αναλογίου είναι ότι έχει πολύ αποτέλεσμα με σχετικά «μικρή προσπάθεια». Τα εργαστήρια έχουν νόημα σε τέτοιου είδους διο-

• Το Αναλόγιο, τόσο πέρσι όσο και φέτος, στηρίχθηκε στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Μπορούν να λειτουργήσουν τέτοιες προσπάθειες χωρίς την υποστήριξη των επίσημων φορέων;

—Το χρήμα από τους επίσημους φορείς είναι πάντα ευπρόσδεκτο. Ωστόσο πολλά πράγματα, παρότι έχουν το αγκάλιασμα του κράτους, καταλήγουν αποστεωμένα, χωρίς ζωντάνια και πάθος. Ξέρουμε από διάφορα φεστιβάλ που οργανώνονται ανά την Ελλάδα ότι συχνά η σχέση χρηματοδότησης-ποιότητας είναι αντιστρόφως ανάλογη. Το Αναλόγιο, τώρα, διευκολύνθηκε από την φιλοξενία του στο «Άλεκτον», χώρος που ευνοεί τις τέχνες και τον πολιτισμό και του οποίου ο πρόεδρός Κ. Καρτελιάς συνέβαλε εύστοχα και γενναιόδωρα στην άρτια οργάνωση.

• Υπάρχει η σκέψη ή η πρόθεση κάποια από τα έργα που παρουσιάστηκαν στο Αναλόγιο να συνεχίζουν και να παρουσιάζονται σε

Σίγουρα, η παρουσίαση στο Αναλόγιο βοηθάει στο να ακουστούν και ενδεχομένως να ανέβουν. Φέτος π.χ. παρακολούθησαν τις παραστάσεις και ενδιαφέρθηκαν θεατρικοί παραγωγοί έως και διευθυντές ξένων θεάτρων.

• Ποιοι είναι οι στόχοι σου για το μέλλον και ποια νομίζεις ότι μπορεί να είναι η εξέλιξη του Αναλογίου;

—Ότι θα συνεχιστεί, είναι βέβαιο. Έχει πλέον καθιερωθεί. Ήδη έχω διάφορες ενδιαφέρουσες προτάσεις για συνεργασίες, αλλά επουδενί λόγω δεν διεκδικούμε το μονοπώλιο και δεν θέλω να υπερβάλλουμε ως προς τη δική μου συνεισφορά. Ξεκίνησα κάτι που γίνεται χρόνια τώρα σε χώρες με «αναπτυγμένη και εξαγωγίμη» εθνική δραματουργία. Ένα παράγωγο αυτής της προσπάθειας είναι ακριβώς η συνεργασία με το εξωτερικό –ανταλλαγές, μεταφράσεις, παρουσιάσεις. Η ελληνικότητα αναδεικνύεται καλύτερα με την τριβή, τη σχέση με το εξωτερικό και όχι με την ενδοσκόπηση.

Γλωσσικά ιδιώματα

του Ἀγαμέμνονος Τσελίκου, φιλόλογου – παλαιογράφου

Ἀγγελική Σύρκου,
Τὸ μεγαρικό γλωσσικὸ ἰδίωμα
Λεξικογραφικὴ μελέτη,
Ἀθήνα 2006

Ξεφυλλίζοντας τὸ βιβλίο τῆς φίλης καὶ συναδέλφου Ἀγγελικῆς Σύρκου γιὰ τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τῶν Μεγάρων μὲ τὰ 4.443 λεξικογραφικὰ λήμματα (παρὰ ἓνα 4.444) ἀνακαταταγμένα σὲ 50 ομάδες μὲ 44 ὑποκατηγορίες, μὲ κείμενα παλαιὰ καὶ νεώτερα καὶ μὲ ἀντιπροσωπευτικὲς εἰκόνες ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ζωὴ τῶν Μεγαριτῶν, μοῦ ἔρχεται στὸ μυαλὸ ἓνας καὶ μοναδικὸς στίχος τοῦ Σολωμοῦ:

Δὼ μιά φορά ἦταν ἄνθρωπος, κι ἐκεῖ ’ταν ἓνας τόπος.

Μὲ τὸν στίχο αὐτὸν ὁ Σολωμὸς ἤθελε νὰ εἰρωνευτεῖ τὴν ξερὴ πολυμάθεια, τὴν ψυχρὴ παράθεση πράξεων καὶ γεγονότων, τὴν κενότητα τῆς γνώσης καὶ τοῦ συναισθήματος στὴν ἐξιστόρηση τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων.

Ἄν ὅμως σ’ αὐτὸν τὸν στίχο κάπου στὴ μέση προσθέταμε τὴ λέξη ΛΟΓΟΣ τότε ἡ ἐννοια καὶ τὸ περιεχόμενο τοῦ στίχου θὰ ἄλλαζε. Θὰ σήμαινε τὴ βιωματικὴ σχέση ἀνθρώπου καὶ τόπου, πὺ μέσα ἀπὸ τὸν λόγο σὲ ὅλες του τὶς ἐκφάνσεις δίνει περιεχόμενο καὶ οὐσία στὴ γνώση. Αὐτὸ ἀκριβῶς πετυχαίνει ἡ Ἀγγελικὴ μὲ τὸ βιβλίο της.

Τὶ ἔκανε ἡ Ἀγγελικὴ; Γυρίζοντας σπῖτι σπῖτι, μιλῶντας μὲ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ τοῦ τόπου, ἀκούγοντας τὰ τραγούδια καὶ τὶς διηγήσεις τους, ξεφυλλίζοντας παλαιὰ βιβλία, διαβάζοντας σκονισμένα καὶ τσαλακωμένα παλιὰ χαρτιά μᾶς παρουσιάζει αὐτὸν τὸν ΛΟΓΟ, τὸν πηγαῖο, τὸν αὐθόρμητο, τὸν ἀνυπόκριτο τοῦ ἀπλοῦ λαοῦ, πὺ γνωρίζει νὰ λέει τὰ πράγματα μὲ τὸ ὄνομά τους, νὰ ἐκφράζει τὰ συναισθήματά του χωρὶς νὰ κρύβεται πίσω ἀπὸ τυποποιημένες συμπεριφορές, πὺ ἀντιστέκεται πολλὰς φορές στὸν συρμὸ τῆς κενότητας τῆς ἐκφράσης ὅπου μᾶς παρασύρουν ἡ τηλεόραση, τὸ ραδιόφωνο καὶ οἱ κάθε εἴδους παραπλανητικὲς διαφημίσεις.

Ἐνα λεξικὸ μὲ τὴν πρώτη ματιὰ δείχνει ἓνα βιβλίο ψυχρὸ, χρήσιμο μόνο γιὰ νὰ σοῦ λύσει μιὰ ἀπορία τῆς στιγμῆς, καὶ αὐτὸ ἂν ἔχεις τὴ σοφία νὰ ἔχεις ἀπορίες. Τὰ λεξικά ὅμως, ἂν μᾶς δίδασκαν σωστὰ ἀπὸ τὸ σχολεῖο νὰ τὰ χρησιμοποιοῦμε καὶ νὰ τὰ διαβάζουμε, δὲν θὰ ἦταν ἔτσι. Δὲν εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τὸ γεγονὸς ὅτι πολλὰς συναγωγὰς λέξεων φέρουν τὸν τίτλο ΘΗΣΑΥΡΟΣ. Ὁ τίτλος αὐτὸς δείχνει ὅτι κρατοῦμε στὰ χέρια μας κάτι πολύτιμο καὶ ἀνεκτίμητο. Καὶ αὐτὸ

δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ οἱ λέξεις. Μία μία λέξη εἶναι σὰν τὰ φανταχτερὰ πετράδια, σὰν τοὺς κόκκους χρυσοῦ πὺ ἔχουν βγεῖ μέσα ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς γῆς καὶ τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ὅ,τι πιὸ σπουδαῖο καὶ πιὸ σημαντικὸ γιὰ νὰ παίρνουν τὰ πράγματα, οἱ σχέσεις μας, τὸ πραγματικὸ τους νόημα καὶ νὰ ἀγγίζουν τὴν ψυχὴ καὶ τὸν νοῦ μας γιὰ νὰ κατανοοῦμε τὸν κόσμο. Οἱ λέξεις δὲν εἶναι μόνο γράμματα πάνω σ’ ἓνα χαρτί ἢ μιὰ πέτρα, δὲν εἶναι μόνο ἦχοι, εἶναι ἔμψυχα ὄντα, εἶναι ἰδέες, γιὰ εἶναι δημιούργημα τοῦ νοῦ καὶ τοῦ Λόγου μὲ τὴν ὑψηλὴ φιλοσοφικὴ ἐννοια τοῦ ὄρου, αὐτοῦ πὺ εἶναι ἡ οὐσία τοῦ σύμπαντος. Μιὰ λέξη σὲ κάνει νὰ χαίρεσαι, νὰ κλαῖς, νὰ γελᾷς, νὰ ἐλπίζεις, νὰ ἀναπολεῖς, νὰ ζεῖς.

Ἡ Ἀγγελικὴ, λοιπὸν, μὲ αὐτὸ τὸ ὁμορφο καὶ καλοδουλεμένο βιβλίο προσφέρει πρῶτα σὲ σᾶς ἐδῶ στοὺς Μεγαρίτες τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω τὴ φράση ἀπὸ τὴ Θεία Λειτουργία, καὶ μετὰ σὲ ὅλους ἐμᾶς ἓναν θησαυρό. Τὰ δικά σας πράγματα, τὸν δικὸ σας θησαυρὸ συστηματοποιημένο καὶ ἐρμηνευμένο μὲ περισσὴ γνώση καὶ ἐπιστημοσύνη.

Θὰ μπορούσαμε νὰ μιλάμε γιὰ πολλὰς ὥρες ἂν περιδιαβαίναμε καὶ σταματάγαμε σὲ κάθε λέξη, ἀπὸ τὴν πιὸ ἀπλὴ ὥς καὶ τὴν πιὸ ἀσυνήθιστη σὲ μᾶς πὺ ἐρχόμαστε ἀπ’ ἔξω. Σᾶς διαβεβαίω ὅτι τὸ ταξίδι μας αὐτὸ θὰ ἦταν ἀπὸ τὰ πιὸ εὐχάριστα καὶ πιὸ νοσταλγικά. Θὰ βρισκόμασταν πότε μέσα στὸ φτωχικὸ ἐνὸς βιοπαλαιστή, πότε στὴν αὐλὴ μιᾶς νοικοκυρᾶς, στὸ μαγειρεῖο καὶ στὴν τραπεζαρία της, στὴν πλατεία τῆς πόλης, στὸ ἐμπορικὸ μὲ τὰ ἐδώδια προϊόντα καὶ τὰ εἶδη κιγκαλερίας, στὶς ταβέρνες καὶ στοὺς γλεντοκόπους, στοὺς γάμους καὶ στὶς κηδεῖες, στὶς μεγάλες ἐκκλησιὰς καὶ τὰ μικρὰ ξωκλήσια. Θὰ ἦταν ἓνα ταξίδι σὲ ὅλες τὶς γωνιὲς τῆς ζωῆς, τὶς κρυφές καὶ τὶς φανερές, αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ τόπου.

Ἐπιτρέψτε μου μόνο νὰ σταθῶ σὲ μιὰ στιγμὴ αὐτῆς τῆς ζωῆς, σὲ μιὰ χαρούμενη στιγμὴ, πὺ σίγουρα σημάδεψε τὸν βίον καὶ τὴ βιωτὴ δυὸ νέων ἀνθρώπων, ἐνὸς ζευγαριοῦ.

Ἡ Ἀγγελικὴ βρῆκε καὶ ξεδίπλωσε ἓνα χιλιοδιπλωμένο παλιὸ χαρτί, ἓνα χαρτί τοῦ 1760, 246 χρόνια παλιό. Εἶναι ἓνα προικοσύμφωνο. Ἐνα νομικὸ ἔγγραφο πὺ συντάσσεται μὲ σοβαρότητα καὶ μεγαλοπρέπεια, ὅπως ἀπαιτεῖ τὸ γεγονὸς ἐνὸς συνοικεσίου, καὶ συντάσσεται καὶ ὑπογράφεται ἀπὸ πρόσωπα σημαντικὰ τῆς μικρῆς τότε κοινωνίας τῶν Μεγάρων. Πίσω ὅμως ἀπὸ τὸν τύπο, πίσω ἀπὸ τὰ ἀπελέκητα γράμματα τοῦ Ἀθανασίου, ἱερέως καὶ οἰκονόμου, τὶς ὑπογραφὰς τοῦ Ἀναστάση Πακαούκα, τοῦ Γιάννη Ρήγα καὶ τοῦ παπα-Ἀνθίμου, διαβάζοντάς το ξεδιπλώνεται ὁλόκληρη ἡ εἰκόνα τῆς κοινωνίας ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

Ἄς πᾶμε λοιπὸν στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Δημήτρη Μπακαούκα.

Μπορούμε νὰ φανταστοῦμε τὸν ἴδιο μὲ σοβαρὸ καὶ σκεπτικὸ ὕψος στὴ μεγάλη σάλα τοῦ σπιτιοῦ του καὶ γύρω συγγενεῖς καὶ ὁ μέλλοντας γαμπρὸς του μὲ τὸν πατέρα του, τὸν Πωργάκη Ἀβγερινό. Ὁ Δημήτρης Μπακαοῦκας πάντρευε τὴν κόρη του, τὴ Βάσιω, καὶ τὴν προίκιζε. Μποροῦμε νὰ φανταστοῦμε τὴν ἴδια καὶ τὶς ἄλλες γυναῖκες τοῦ σπιτιοῦ νὰ βρίσκονται στὸ διπλανὸ δωμάτιο κι ἀπὸ τὴ μισάνοιχτη πόρτα νὰ κρυφακοῦν μὲ κάποια ἀγωνία καὶ πολλὴ περιέργεια. Πόσα θὰ τῆς δώσει ὁ πατέρας της, ρουχικά, χρυσαφικά καὶ διαμαντικά, πράγματα τοῦ σπιτιοῦ, χωράφια καὶ δεντρικά; Ἀραγε θὰ εἶναι ἀρκετὰ γιὰ τὸν συμπέθερο καὶ τὸν γιό του;

Ὅταν τελείωσε ἡ κουβέντα, ὁ παπα-Ἀθανάσης ὁ οἰκονόμος, ἄρχοντας καὶ αὐτὸς τῆς ἐκκλησίας τοῦ τόπου, πῆρε ἓνα δίφυλλο χαρτί, μελάνι καὶ πέννα ἀπὸ φτερὸ χήνας καὶ ἄρχισε νὰ γράφει μὲ ἐπίσημο ὕψος.

Πάνω πάνω χάραξε τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ καὶ στὶς τέσσερις γωνίες τὸ Ἰησοῦς Χριστὸς Νικᾷ. Μετὰ τὴ χρονολογία: 1760 Ὀκτωβρίου 14, ἀνήμερα τῆς γιορτῆς τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ. Κάνει τὸν σταυρὸ του καὶ συνεχίζει νὰ γράφει. *Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς ὑπερευλογημένης ἐνδόξου θεοστέπτων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου.* Ναι, ἀπὸ ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ ἀρχίσει. Ὅτι γινόταν ἔπρεπε νὰ ἔχει τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, τὸ ζευγάρι θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τῶν ἁγίων βασιλέων καὶ νὰ ἔχει γιὰ προστάτη του τὸν Ἅγιο Προκόπιο γιὰ νὰ προκόψει. Ἡ κόρη, ἡ Βάσιω, εἶναι σὲ νόμιμη ἡλικία καὶ ὁ πατέρας της τὴν παντρεύει καθὼς κελεύει ὁ θεὸς καὶ ἱερὸς νόμος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ πρῶτο πράγμα ποῦ παίρνει ἡ Βάσιω γιὰ προίκα εἶναι ἡ εὐχή καὶ τὸ πλούσιον ἔλεος τοῦ πατέρα της.

Μετὰ ἀρχίζει ἡ καταγραφή. Μπορεῖτε νὰ φανταστεῖτε ἓνα σεντούκι νὰ ἀνοίγει καὶ νὰ βγαίνουν ἓνα ἓνα τὰ στρωσίδια καὶ τὰ ρουχικά. Πάπλωμα, προσκεφαλάδες, σεντόνια, ποκάμισα 11 καὶ ἓνα τοῦ γαμπροῦ, 5 φουστάνια, 7 ζηπούνια, ζωνάρια, μαντήλια τῆς κεφαλῆς, 4 μπερέτα καὶ 2 μπερμελοῦθες, μπόλιες 15, μιὰ μαντήλα. Μετὰ ἀνοίγει ἓνα κουτάκι ἢ ἓνα μικρὸ σακουλάκι. Βγάζει ἀπὸ κεῖ μιὰ ζυγὴ (μᾶλλον σκουλαρίκια), 5 δακτυλίδια καὶ ἓνα γύρο τοῦ λαιμοῦ ἀκριβὸν ποῦ ἄξιζε 3 ἰσπανικά ριάλια. Φέρνουν κι ἀπὸ τὸ μαγερεῖο κάποια σκευή. Ἐνα τιγάνι, ἓνα κακάβι, μιὰ τυροτρίφτα, μιὰ πιροστιά, μιὰ σούβλα, μιὰ κουτάλα. Καὶ μετὰ ἀρχίζουν τὰ χωράφια, 8 στρέμματα χωράφια, 4 ὑποστατικά καὶ μιὰ σποριά. Καὶ ἀκόμη 8 δεντρὰ (ἐλαιόδενδρα), ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ τρία ἀντικαθιστοῦν τὴν ἀξία μιᾶς πουλάρας καὶ μιᾶς μικρῆς ἀγελάδας, μιᾶς μοσχίδας, καὶ στὸ τέλος δυὸ ξυλοκερατιές.

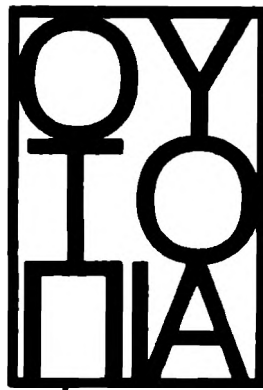
Ἐμεῖς ὅμως δὲν σταματοῦμε τὸ διάβασμά μας ἐδῶ. Ἐμεῖς διαβάζουμε καὶ ἄλλα. Ὁ Δημήτρης Μπακαοῦκας ἦταν ἓνας πλούσιος μὲ τὰ μέτρα τῆς ἐποχῆς ἀνθρώπος. Ὅσα ἔδινε στὴν κόρη του δὲν ἦταν καὶ λίγα. Ζοῦσε ἀπὸ τὴ γεωργία, ὅπως φυσικά καὶ ἄλλοι συντοπίτες του. Ἐκεῖνο ὅμως ποῦ μᾶς κάνει ἐξ ἴσου ἐντύπωση εἶναι ἡ ἴδια ἡ γλώσσα τοῦ ἐγγράφου. Ὁ παπα-Ἀθανάσης ὁ οἰκονόμος ποῦ γράφει τὸ προικοσύμφωνο, φαίνεται ἀνθρώπος μορφωμένος, ἔστω καὶ ἂν εἶναι ἀνορθόγραφος, ἔστω καὶ ἂν, ὅπως εἶπα, γράφει μὲ γράμματα ἀπελέκητα. Τέτοια ἀπελέκητα γράμματα συναντᾶμε σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα,

ἀπὸ τὴ Θράκη καὶ τὴ Μακεδονία μέχρι τὴν Κύπρο, καὶ σὲ ὅλη τὴν περίοδο τῆς σκλαβιάς, ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς, πολλὲς χιλιάδες. Γνωρίζει νὰ γράφει ἐπίσημα, ἑλληνικά, καὶ εἶναι πρόσωπο κοινῆς ἐμπιστοσύνης. Μέσα ἀπὸ τὶς περιγραφὲς τῶν χωραφίων καὶ τῶν συνόρων τους ἀναδύονται λέξεις πανάρχαιες ἑλληνικῆς. *Σύμπλιος* εἶναι ὁ γείτονας, *τὰ θρασκενὰ* εἶναι ὁ βοριάς ἀπὸ κεῖ ποῦ φυσάει ὁ ἄνεμος θρασκίας, ὅπως ἀναφέρεται στοὺς χάρτες τοῦ Πτολεμαίου, τὸ *λαχίδι* καὶ ἡ *λουρίδα* εἶναι χαρακτηρισμοὶ μικρῶν χωραφίων ποῦ τὶς συναντοῦμε καὶ σὲ βυζαντινὰ ἔγγραφα, ἡ κερατέα, ἡ πουλάρα καὶ ἡ μοσχίδα καὶ αὐτὲς εἶναι λέξεις ἀρχαῖες, καὶ ποιά ἄλλη ὠραιότερη φράση μποροῦσε νὰ χρησιμοποιήσει ὁ παπα-Θανάσης γιὰ τὴ δύση ἀπὸ τὴ φράση *κατὰ ποῦ βασιλεύει ὁ ἥλιος*. Οἱ μάρτυρες ὑπογράψαν τὸ χαρτί, οἱ συμπέθεροι δώσανε τὰ χέρια καὶ ὁ πατέρας κάλεσε τὴν κόρη νὰ φιλήσει τὸν γαμπρό. Τότε μπαίνουν καὶ οἱ ἄλλες γυναῖκες καὶ ὅλες μαζί τραγουδᾶνε

Γαμπρέ μου, καλορίζικος, χρυσὸ τὸ ριζικό σου,

Σοῦδωσα μία πέρδικα νὰ ἔχεις στὸ πλευρό σου.

Μπορεῖ καὶ μακάρι οἱ νεόνυμφοι νὰ εὐτύχησαν καὶ νὰ πρόκοψαν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Ἁγίου Προκοπίου καὶ νὰ ἔκαναν παιδιὰ καὶ ἐγγόνια καὶ βρίσκονται ὅλοι αὐτοὶ ἐδῶ γύρω μας μὲ τὰ ὀνόματά τους, τὶς ὀμιλίες τους, τοὺς πόθους καὶ τὶς ἐλπίδες τους. Νά, λοιπόν, γιὰ τὸν στίχος τοῦ Σολωμοῦ ποῦ ἀνέφερα στὴν ἀρχὴ παίρνει τὸ ἀντίθετο νόημα, ἂν προσθέσουμε τὴ λέξη ΛΟΓΟΣ, τὶς ἴδιες τὶς λέξεις τῆς λαλιάς τῶν ἀνθρώπων, αὐτὲς ποῦ μᾶς ἀποθησαύρισε καὶ μᾶς χάρισε μὲ τὸν ἐπιστημονικὸ μόχθο καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν τόπο της ἡ Ἀγγελικὴ Σύγκου.

72ο τεύχος

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΕΠΙ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ: Λ. Βατικιώτης, Εὐτ. Μπιτσάκης, Π. Παπακωνσταντίνου, Α. Θεοφίλου. **ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΜΙΣΕΛ ΦΟΥΚΩ.** D. Bensaid: (Α)πολιτικές του Φουκώ -

Στ. Κουβελάκης: Η διακλάδωση της νεωτερικής πολιτικής - **Σ. Μιχαήλ:** Μισέλ Φουκώ και μαρξική Διαλεκτική: Σκέψεις πάνω σε μια επικίνδυνη σχέση - **Θ. Ανδριόπουλος:** Νίκος Πουλαντζάς - Μισέλ Φουκώ: «μονομάχοι» ἢ «συνδαιτυμόνες»; - **Μ. Τζανάκης:** Τεχνικές του σώματος, τεχνικές του εαυτοῦ: Η ἠθικὴ διάσταση τῆς χρόνιας ασθένειας - **Δ. Βεργέτης:** Φουκώ και Λακάν: Η ἐπιστροφὴ τοῦ υποκειμένου στον ορίζοντα τῆς βιο-ἐξουσίας - **Δ.Ν. Γράβαρης:** Διαδρομὲς τῆς ιστορικότητας στο πρῶμο ἔργο τοῦ Μισέλ Φουκώ. Η ἐννοία τῆς πρωταρχικῆς ἐμπειρίας - **Χρ. Τσακιστράκη:** Αλήθεια, ἐξομολόγηση, υποκείμενο. Στοιχεῖα γιὰ τὴ γενεαλογικὴ κριτικὴ τῆς ψυχανάλυσης στον Φουκώ - **Στ. Σταυρίδης:** Ο χώρος τῆς τάξης καὶ οἱ ετεροτοπίες: Ο Φουκώ ως γεωγράφος τῆς ετερότητας - **Κ. Κέη:** Η περιπέτεια τῆς υποκειμενικότητας στο ἔργο τοῦ Μισέλ Φουκώ - **Τ. Negri:** Ο Φουκώ μεταξύ παρελθόντος καὶ μέλλοντος. **ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ:** Ἔργα τῶν ζωγράφων Γκόγια, Μπρέγκελ, Μπος.

Κεντρικὴ διάθεση: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Λογδ. Πηγῆς καὶ Τσαβέλλα 1 • Αθήνα • Τηλ.: 210 33.02.003

Βιβλιοθήκες

**Κωνσταντίνος Σπ. Στάικος,
Η Ιστορία της Βιβλιοθήκης
στον Δυτικό Πολιτισμό.
Από τον Μέγα Κωνσταντίνο
έως τον Καρδινάλιο Βησσαρίωνα.
Αυτοκρατορικές, Μοναστηριακές,
Σχολικές και Ιδιωτικές Βιβλιοθήκες
στον Βυζαντινό Κόσμο.
Τόμος III, εκδόσεις Κότινος,
Αθήνα 2006, σελ. 600.**

Μετά τους δύο πρώτους τόμους (Από τον Μίνωα στην Κλεοπάτρα και Από τον Κικέρωνα στον Αδριανό), ο Κωνσταντίνος Στάικος, συνεχίζοντας το ιδιαίτερος φιλόδοξο εγχείρημά του, να διατρέξει και, διατρέχοντας, να συνθέσει την ιστορία της Βιβλιοθήκης στον Δυτικό Πολιτισμό, εξετάζει καταλεπτώς, στον ανά χείρας τρίτο τόμο, «τη συνέχεια της βιβλιακής παράδοσης του ελληνορωμαϊκού πολιτισμού· την τύχη που επιφυλάχθηκε στις μνημειακές βιβλιοθήκες του παρελθόντος αλλά και την αναπαραγωγή και διακίνηση του βιβλίου από την ανακήρυξη της Κωνσταντινούπολης σε πρωτεύουσα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (330 μ.Χ.) ως την Άλωση της (1453)». Και το κάνει αυτό διασχίζοντας –με φιλέρευνη διάθεση, αξιοθαύμαστη μεθοδικότητα, υπομονή, επιμονή, συχνά κατατρυχόμενος από τις γόνιμες εμμονές ενός εξερευνητή– τόπους και χρόνους ίσως μακρινούς, σημαντικούς ωστόσο για τη διαμόρφωση του πνευματικού –και όχι μόνο– προσώπου του νέου ελληνισμού.

Διασχίζοντας μian υπερχλιετή περίοδο, κατά τη διάρκεια της οποίας συνέβησαν κοσμοϊστορικά γεγονότα –αρχής γενομένης με την καθιέρωση του Χριστιανισμού ως επίσημης θρησκείας της Αυτοκρατορίας– και δημιουργήθηκαν συνθήκες που μετέβαλαν ριζικά τους τρόπους αναπαραγωγής και διακίνησης του βιβλίου.

Συνδυάζοντας την ιδιότητα του ιστοριοδίφη με αυτήν του ιστοριογράφου, ο συγγραφέας συγκεντρώνει και οργανώνει ένα δυσεύρετο και, ομολογουμένως, εντυπωσιακό σε όγκο ιστορικό υλικό, προκειμένου να εντοπίσει τους σημαντικότερους σταθμούς στην περιπετειώδη εξέλιξη του αντικείμενου της μελέτης του: του βιβλίου. Ξεκινά από τις πρώτες πρωτοβουλίες του Μεγάλου Κωνσταντίνου για τη συγκρότηση μιας βιβλιοθήκης πανεπιστημιακού και δημόσιου χαρακτήρα στην Κωνσταντινούπολη, δίνοντας έμφαση και στις βιβλιοθήκες των γραμματικών, καθώς και στις πρώτες διαμάχες που ξέσπασαν ανάμεσα στους χριστιανούς και τους Εθνικούς, με συνηθισμένη κατάληξη την πυρπόληση πλήθους βιβλίων, παρά το γεγονός ότι, τουλάχιστον στην αρχή, με τα μέτρα του Κωνσταντίνου δημιουργήθηκε η εντύπωση μιας ισότιμης συμβίωσης της αρχαίας και της χριστιανικής γραμματείας. Και είναι, στ' αλήθεια, αξιοθαύμαστος ο τρόπος με τον οποίο, με αφετηρία αυτά τα δεδομένα, συνεχίζει την, αφηγηματικών αρετών, περιδιάβασή του σε χρόνους και τόπους σημάδια για τη μοίρα του βιβλίου· το πώς ξεναγεί τον αναγνώστη του, με την οικειότητα ενός οικοδεσπότη, σε τόπους με σημαντικό βιβλιακό ενδιαφέρον και σε μνημειώδεις βιβλιοθήκες, ιστορώντας του τα δεινά που υπέστησαν, μαζί με το πολύτιμο περιεχόμενό τους, σε όλη τη μακραίωνη διάρκεια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Δεινά που δεν οφείλονταν μόνο στη διαμάχη μεταξύ Εθνικών και χριστιανών, αφού, και μετά την οριστική επικράτηση των τελευταίων, πολλά χριστιανικά βιβλία, χαρακτηρισμένα από τις Οικουμενικές Συνόδους ως αιρετικά, καταδικάστηκαν και ρίχτηκαν στην πυρά.

Διατρέχοντας τον κίνδυνο να φανώ υπερβολικός, τολμώ να πω ότι ο Κωνσταντίνος Στάικος «ρυμοτομεί» μία τε-

ράστια σε χώρο και χρόνο έκταση· οριοθετεί και αξιολογεί περιοχές και περιόδους, θετικά ή αρνητικά σημαντικές για τη βιβλιακή υπόθεση, δίνοντας έμφαση τόσο στις ευτυχίες όσο και στις δυσοίωνες, για το αντικείμενο της μελέτης του, παντοειδείς συγκυρίες. Στις πρώτες συγκαταλέγει την αρχαιότερη οργανωμένη μοναστηριακή βιβλιοθήκη της Μονής του Στουδίου, στους προστατευτικούς κόλπους της οποίας άνθρωποι ταγμένοι (μοναχοί, μικρογράφοι καλλιγράφοι κ.ά.) «κλώθουν τον βιβλιακό πλούτο της κοσμικής και της χριστιανικής γραμματείας, που αργά ή γρήγορα βρίσκει τη θέση του στις μοναστηριακές βιβλιοθήκες». Σ' αυτές συναριθμεί και την περίπτωση του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Φώτιου, ο οποίος, μετά από μία περίοδο περιθωριοποίησης της αρχαίας γραμματείας (επί Ιουστινιανού ως το τέλος της εικονομαχίας), συμβάλλει τα μέγιστα στην αναβίωση της αρχαίας πνευματικής παράδοσης, συρράπτοντας αρχαιότητα και χριστιανισμό και δημιουργώντας μία βιβλιοθήκη με μοναδικό για την εποχή ουμανιστικό χαρακτήρα, καθώς, βέβαια, και το μεγαλύτερο κέντρο του βιβλίου της Χριστιανοσύνης: το Άγιον Όρος, στις μοναστηριακές βιβλιοθήκες του οποίου περιδιαβαίνει, εμφορούμενος από το δέος του ανθρώπου που είναι υποχρεωμένος να «παραβιάσει» χώρους του θρύλου, σκοτεινούς και μυστηριώδεις.

Συγκινείται από τις απέλπιδες προσπάθειες του μητροπολίτη των Αθηνών Μιχαήλ Χωνιάτη, μετά την άλωση του 1204, να περισώσει, με κάθε τρόπο, την προσωπική του βιβλιοθήκη· παρακολουθεί τις απονενομημένες κινήσεις του να εξασφαλίσει κάποιους τίτλους αγαπημένων του βιβλίων, αλλά και τις δραματικές προσπάθειές του να περισώσει τον διάσπαρτο σε διάφορα σημεία της αυτοκρατορίας προσωπικό βιβλιακό του πλούτο. Όπως συγκινημένος δείχνει και από τις ακατάβλητες προσπάθειες της λογιουσύνης, ανάμεσα στα 1204 και στα 1453, για τη συγκρότηση μιας καθολικής «Βυζαντινής Βιβλιοθήκης», μνημονεύοντας με ιδιαίτερη θερμή τόπους και ονόματα ηγετών των νεοσύστατων βυζαντινών βασιλείων, καθώς και σημαντικούς κήρυκες του ευ-

αγγελίου, διδάσκαλους των κλασικών, αντιγράφους και σχολιαστές κωδίκων, που συνέβαλαν, με τις πολυσχιδείς δραστηριότητές τους, στον εμπλουτισμό των μοναστηριακών βιβλιοθηκών, όπως τον Γρηγόριο τον Κύπριο, τον Μάξιμο Πλανούδη, τον Θεόδωρο Μετοχίτη και άλλους. Καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι, σε χρόνια δίσεκτα, κάτω από τις πιο δυσοίωνες συνθήκες, η γύρω από το βιβλίο δραστηριότητα όχι μόνο δεν ανακόπτεται, αλλά δημιουργούνται νέες εστίες παραγωγής, οργάνωσης και διάδοσής του, με συνέπεια την εμφάνιση και την προβολή νέων προσώπων και νέων τόπων, όπως λ.χ. ο Ιωάννης Απόκαυκος, ο οποίος, με τα αρχαιογνωστικά ενδιαφέροντά του, αναζωογονεί την πνευματική ζωή στο Δεσποτάτο της Ηπείρου.

Προς το τέλος της ιστορίας, δεν μπορεί να μη μείνει κανείς εκστατικός μπροστά στη μεγαλειώδη, σχεδόν μυθιστορηματική, μορφή του Γεωργίου Γεμιστού που, εγκατεστημένος στο Μιστρά από την πρώτη δεκαετία του 15ου αιώνα, συγκεντρώνει γύρω του σημαντικούς ανθρώπους του βιβλίου, με ανάμεσά τους τον μετέπειτα καρδινάλιο Βησσαρίωνα, κάτοχο της πλουσιότερης και πολυτιμότερης ιδιωτικής βιβλιοθήκης της εποχής, την οποία δώρισε στη Βενετία, για να αποτελέσει «έναν πραγματικό φάρο του ελληνισμού, όταν η Πόλη έχει πάψει να βρίσκεται σε χέρια ελληνικά». Όπως δεν μπορεί να μην αναγνωρίσει στον Κωνσταντίνο Στάικο την ευσυνειδησία του ιστορικού, τη βιβλιοφιλική του ευαισθησία, την ευθυκρισία με την οποία επέλεξε και οργάνωσε το απαραίτητο για το φιλόδοξο εγχείρημά του υλικό, τη συνομιλική του διάθεση με πρόσωπα και κείμενα, καθώς και τη «νηφάλια μέθη» που τον διέκρινε σε όλη τη διάρκεια της εργασίας του. Κυρίως, δεν μπορεί κανείς να μην του αναγνωρίσει το αίσθημα της δικαιοσύνης που μονίμως τον καθοδηγούσε, επιβάλλοντάς του να φανεί, όσο η φύση του εγχειρήματός του του επέτρεπε, φιλόστοργος τόσο, ώστε να μην αποσιωπήσει ονόματα που, στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, διαδραμάτισαν κάποιον ρόλο στην εξέλιξη της βιβλιοθήκης και του βιβλίου γενικότερα.

Κώστας Γ. Παπαγεωργίου

Για μια αυτοβιογραφία του ποιήματος

**Γρηγόρης Πεντζίκης,
Εκ των υστέρων. Κείμενα κριτικής,
Δ.Ε.Κ.ΠΟ.ΤΑ., Δημοτική Επιχείρηση
Κοινωνικής, Πολιτιστικής και
Τουριστικής Ανάπτυξης Δήμου
Δράμας,
Δράμα 2004, σ. 270.**

**Γρηγόρης Πεντζίκης,
Πάτροκλος Γιατράς: Ένας ποιητικός
ήρωας του Νάσου Βαγενά,
Εκδόσεις Σοκόλη,
Αθήνα 2005, σ. 85.**

«Η κριτική της λογοτεχνίας είναι η αποτίμηση μιας ανθρώπινης πράξης». Την άποψη αυτή υποστηρίζουν δύο σημαντικά βιβλία του Γρηγόρη Πεντζίκη με κριτικές μελέτες για έλληνες συγγραφείς (*Εκ των υστέρων. Κείμενα κριτικής, Πάτροκλος Γιατράς: Ένας ποιητικός ήρωας του Νάσου Βαγενά*). Είναι δύο βιβλία που κάνουν αισθητή την αφανή έως τώρα παρουσία του συγγραφέα τους, ο οποίος ζει στη Δράμα.

Η κριτική του Πεντζίκη, εστιάζοντας κυρίως στη γλώσσα των κειμένων και διατυπώνοντας ενίοτε θεωρητικές απόψεις για το ποιητικό φαινόμενο, με τρόπο που απαιτεί την εγρήγορση του αναγνώστη (μπορεί κανείς να καταλογίσει ως ελάττωμα την ιδιοτυπία της γραφής του, αν και, κατά την προσωπική μου άποψη, συνιστά απάντηση στον σχεδόν απρόσωπο και θεωριοκρατούμενο κριτικό λόγο της εποχής μας), φανερώνει άνθρωπο που γνωρίζει καλά τον αγώνα της γραφής. Με σεβασμό προς ό,τι έχει γραφεί ως τώρα (μνημονεύει συχνά πυκνά τις οφειλές του προς τον εκάστοτε μελετητή), επιβεβαιώνει τη σεφερική αλήθεια ότι «είναι παιδιά πολλών ανθρώπων τα λόγια μας», αλλά και με παρρησία επιχειρεί να ανατρέψει παγιωμένους κάποτε μύθους που αφορούν την πρόσληψη του προς εξέτασιν έργου.

Κύριο μέλημα του κριτικού Πεντζίκη

φαίνεται να είναι η διαφύλαξη της αυτονομίας του λογοτεχνικού έργου, πράγμα που επιτυγχάνεται με την πολυσημική –επ’ ουδενί όμως πανσημική– ανάγνωσή του. Η αρχή αυτή διατυπώνεται «προγραμματικά» στο πρώτο δοκίμιο, που αναφέρεται στο ποίημα «Τελευταίος σταθμός» του Σεφέρη, με τον εύλογο υπότιτλο: «Προσέγγιση με βάση την (αυτο)βιογραφία του ποιήματος», όπου σημειώνει: «Κάθε ποίημα περιέχει μέσα του και μια απαίτηση: να το προσεγγίζουμε έτσι, ώστε να διευκολύνουμε και το ίδιο να μας μιλήσει. Αυτή η απαίτηση είναι μέρος της δύναμής του. Κάθε ποίημα προβάλλει ένα μικρό ή μεγάλο βαθμό αντίστασης· τουτέστιν περιέχει ένα μικρό ή μεγάλο βαθμό σιωπής». Και «τις περισσότερες τουλάχιστον φορές, η αφετηρία του ίδιου του ποιήματος δεν συμπίπτει με τη δική μας αφετηρία προσέγγισής του». Στη μελέτη αυτή ο Πεντζίκης διερευνά την παρεξηγημένη άποψη ότι «στο [συγκεκριμένο] ποίημα διαβάζουμε ιστορία», εξαιτίας ίσως της υπερφόρτωσής του με πάμπολλα εξωκειμενικά σχόλια. Ο Πεντζίκης το διασώζει –πιστεύω– ομοιοπαθητικά: αξιοποιώντας επιπλέον πληροφορίες, επιβεβαιώνει [και] την αισθητηριακή αφετηρία του ποιήματος («την εκστατική βίωση ενός σεληνόφωτος από τον ποιητή»), γεγονός που αποτρέπει την συρρίκνωση του νοηματικού και αισθητικού του ορίζοντα.

Η άρση των παραναγνώσεων, καθώς και η αποδοχή της θεωρίας του «έργου εν προόδω», δηλωμένη και λανθάνουσα ως πρόθεση από τον κριτικό, διέπει την μελέτη που αναφέρεται στον Οδυσσέα Ελύτη, με τίτλο «Μια λύπη άγνωστης γενεάς». Εδώ ο Πεντζίκης, στηριζόμενος στην εμμονή του Ελύτη να επιστρέφει στη θεματική και να υπερασπίζεται τον κόσμο των *Προσανατολισμών*, ανασκευάζει τους επιπόλαιους και κοινότοπους, αλλά καθιερωμένους από την άκριτη επανάληψη, χαρακτηρισμούς του ποιητή ως «αισιόδοξο», «ειδωλολάτρη», «ποιητή του Αιγαίου» κλπ. Το σφάλμα εντοπίζεται στην ιστορική και λογοτεχνική συγκυρία: η κριτική της εποχής υποδέχτηκε τους *Προσανατολισμούς* (1940) ως τον αντίποδα του «δωρικού» σεφερικού *Μυθιστορήματος* και του επικρατούντος καρυωτακικού κλίματος, παραβλέποντας την σταθερή και επαναλαμβανό-

μενη απορία του Ελύτη: «Ποιος είπε πως το φως είναι ανώδυνο;». Το επόμενο δοκίμιο, για τον Ελύτη επίσης, εστιάζοντας στη γλώσσα του ποιητή, εξετάζει την «ελάχιστη μετατόπιση» που απαιτείται για να συντελεστεί το θαύμα: πώς από την ελάχιστη λεκτική μονάδα και την κοινόχρηστη χρήση της μπορεί να προκύψει η ποιοτική μεταβολή που παράγει την ποιητική συγκίνηση και έχει ως αποτέλεσμα το «Δώρο, ασημένιο ποίημα».

Παραμορφωτικών αναγνώσεων συνέχεια και για κάποια από τα έργα του Γιάννη Ρίτσου. Με αφορμή τη *Σονάτα του σεληνόφωτος*, ο Πεντζίκης επιχειρεί να αναιρέσει την μονοδιάστατη ανάγνωσή της με βάση το κοινωνικό και πολιτικό υπόβαθρο της σύνολης ιδεολογίας του ποιητή. Το δοκίμιο χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο εξετάζει τη μουσική δομή του έργου και τις αντιστοιχίες του με την μπετοβενική σονάτα, προτείνοντας την συνανάγνωσή της ως τριλογίας με τα *Κάτω από τον ίσκιο του βουνού* και το *Νεκρό σπίτι*. Στο δεύτερο μέρος με τίτλο «Δείγμα προθέσεων», ξεκινώντας από το κομβικό σημείο αποδοχής της σύμβασης ότι υπό το προσωπείο της «Γυναίκας με τα Μαύρα» καλύπτεται ο ίδιος ο ποιητής, αποδεικνύει το υπαρξιακό – βιωματικό υπόστρωμα του ποιήματος. Προς τούτο προσκομίζει τα αναγκαία τεκμήρια (ο Πεντζίκης δεν ξεχνά ποτέ, ως καλός φιλόλογος, την στοιχειώδη αρχή ότι «Όμηρος εξ Ομήρου σαφηνίζεται»), όπως π.χ. την ομολογία του ίδιου του Ρίτσου για την χρήση του προσωπείου στην *Τέταρτη Διάσταση* ή τη μαρτυρία της αδελφής του Λούλας Ρίτσου-Γλέζου για βιώματα της παιδικής και εφηβικής ηλικίας του, τα οποία συνάδουν με αντίστοιχα της Γυναίκας που μιλά στη *Σονάτα*.

Στο δοκίμιο με τίτλο «Γλώσσα και ποιητική μιας επαναστατημένης γενιάς» ο Πεντζίκης με αφετηρία (και υπότιτλο) «Ένα ποίημα του Μανόλη Αναγνωστάκη», το «Θεσσαλονίκη, μέρες του 1969 μ.Χ.», ιχνηλατεί τη διαμόρφωση της ποιητικής ή μάλλον αντιποιητικής φωνής (=γλώσσας) των ποιητών της μεταπολεμικής γενιάς. Ορίζοντας καταρχάς το ιστορικό, πολιτικο-κοινωνικό και ποιητικό πλαίσιο στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, προσδιορίζει την ειδοποιό διαφορά της από την προηγούμενη ποίηση, με έμ-

φηση στις εξέχουσες περιπτώσεις του Σεφέρη και του Καβάφη. Η διακειμενική ανάγνωση ισχύει κυρίως για τη μελέτη του Πεντζίκη πάνω σε ένα ποίημα του Μανόλη Αναγνωστάκη, που συνεξετάζεται με το ποίημα του Σεφέρη «Με τον τρόπο του Γ. Σ.» και με δύο από τις «Μέρες» του Καβάφη, αφού προηγουμένως εντοπίζει τη ριζική διαφοροποίηση των ποιητών της μεταπολεμικής γενιάς από τους προηγούμενους. Και καταλήγει πως «η ανάγκη να υπερβούν την πίκρα του ηττημένου πολιτικού τους οράματος και να εκφράσουν εκ νέου το ποιητικό τους όραμα, τους οδήγησε σταδιακά σε μια συνομωσία εναντίον της παραδοσιακής ποίησης και, κυρίως, εναντίον του ποιητικού εαυτού τους», δημιουργώντας έτσι ποίηση με «αντιποιητικά» μέσα.

Στη μελέτη για τον Στρατή Δούκα ο Πεντζίκης καταρχάς σχολιάζει την ιστορία της γραφής της *Ιστορίας ενός αιχμαλώτου* εστιάζοντας και πάλι στα προβλήματα της γλώσσας, που αποδεικνύουν το παλίμψηστον της γραφής κάθε αξιόλογου κειμένου, και επιβεβαιώνει την άποψη του Mario Vitti, την οποία επαναλαμβάνει αυτολεξεί: [ο Δούκας με το να αφήσει να αφηγηθεί την ιστορία ο πραγματικός ήρωας, όντας εν ζωή] «αποδραματοποιεί τα πιο συγκλονιστικά επεισόδια, πετυχαίνοντας μια έμφαση από την ανάποδη, σα να λέμε, σε μια μόνιμη διάθεση οξύμωρου: όσο πιο μεγάλα τα γεγονότα, τόσο πιο απλά τα λόγια», διατυπωμένη στη φράση «Με το ελάχιστο της έκφρασης, το μέγιστο της συγκίνησης». Στο πολυσυζητημένο ερώτημα «σε ποιον ανήκει τελικά η *Ιστορία*», «τι ανήκει στον συγγραφέα και τι στον αφηγητή/ ήρωα της *Ιστορίας* Νικόλα Καζάκογλου», ο Πεντζίκης αποφαινεται: «στον αιχμάλωτο ανήκει το βίωμα της αιχμαλωσίας και των παθών [...] η ομιλία, στον Δούκα η κορυφαία μετατροπή της ομιλίας του αφηγητή σε γλώσσα, δηλαδή του ανήκει το γλωσσικό βίωμα». Διερευνά επίσης την άποψη του μελετητή της *Ιστορίας* Δημήτρη Τζιόβα ως «ιστορίας μεταμορφώσεων». Ο Πεντζίκης διαφοροποιείται ως προς τη θέση του τελευταίου περί ναρκισσισμού του συγγραφέα της *Ιστορίας*. Επιμένοντας στη σύγκριση με την υπόλοιπη, προγενέστερη και μεταγενέστερη, παραγωγή του Δούκα καταδεικνύει τη μοναδικότητα της φωνής αυτού του

κειμένου, ως δωρεά ανεπανάληπτη, που υπερέχει μέσα στο συνολικό του έργο.

Σε σύγχρονα κείμενα, όπως η συλλογή διηγημάτων *Η γλυκιά μπονόρα* του Βασίλη Τσιαμπούση (Κέδρος, 2000), είναι εντυπωσιακή όχι μόνο η προσωπική ανάγνωση αλλά και η έγκυρη ανάδειξη του καίριου των διηγημάτων αυτών από τον Πεντζίκη. Και εδώ η προσήλωση του μελετητή στην εξέταση της γλώσσας του συγγραφέα και τη σύγκρισή της με τα διηγήματα προηγούμενων συλλογών του Τσιαμπούση είναι αξιοσημείωτη, καθώς σηματοδοτεί την παράλληλη έκπτωση των αξιών των ηρώων αλλά και αποδεικνύει την αταλάντευτη πίστη του Πεντζίκη στην άποψη ότι «σε τελευταία ανάλυση η ηθική ενός ποιητή είναι θέμα γλωσσικής συμπεριφοράς».

Το φαινόμενο αυτό δεσπόζει στη μελέτη του διηγήματος του Παπαδιαμάντη «Όνειρο στο κύμα», για το οποίο ο κριτικός εξαρχής δηλώνει: «Πρόκειται για μιαν απόπειρα προβολής του σημαίνοντος, του πιο σημαντικού μέρους του όλου». Και το τηρεί με αξιοθαύμαστη ακρίβεια. Η ανάγνωση του Πεντζίκη, εστιάζοντας κατεξοχήν στον γλωσσικό αισθησιασμό του *Ονείρου* ως έκφραση της σχέσης του δίπολου «Φύση – άνθρωπος, που αποτελούν τον κόσμο του Παπαδιαμάντη», αναδεικνύει, με ιδιαίτερα πειστικό τρόπο, τον μοναδικό ερωτισμό του κειμένου, και, το κυριότερο, με σεβασμό στην ιδιοτυπία της παπαδιαμαντικής κοσμοθεωρίας. Αποφεύγει δηλαδή το σύνθηρες διπτό σφάλμα που διαπράττεται κατά κανόνα στην περίπτωση του Παπαδιαμάντη: την αναγωγή στον «άγιο των νεοελληνικών γραμμάτων», που παραβλέπει αυτομάτως τον ποιητή, ή το αντίθετο, τον υπερτονισμό της αυτοβιογραφίας με ψυχαναλυτικού τύπου ερμηνείες που συσκοτίζουν μάλλον και εν τέλει καταργούν το ποιητικό φαινόμενο. Ο Πεντζίκης προσυπογράφει ανεπιφύλακτα την άποψη ότι «ο Παπαδιαμάντης είναι ποιητής που επέλεξε να γράψει σε πεζό», υποδεικνύοντας συν τοις άλλοις και τις αναλογίες της ηρωίδας του *Ονείρου* με την «Μαρίνα των βράχων» του Ελύτη, και υπογραμμίζει την συγγένεια του νεώτερου ποιητή με τον σκιαθίτη διηγηματογράφο, παραπέμποντας στο δοκίμιο του Ελύτη *Η μαγεία του Παπαδιαμάντη*. Η καταληκτική παράγραφος

της μελέτης υπενθυμίζει τον πυρήνα της κοσμοθεωρίας του Παπαδιαμάντη, την βιβλική και φιλοκαλλική παράδοση των Κολουβάδων του Αγίου Όρους και της Σκιάθου μέσα στην οποία ανδρώθηκε ο συγγραφέας.

Τα δύο κείμενα για τον Νάσο Βαγενά αποτελούν, κατά κάποιον τρόπο, εισαγωγή και στο επόμενο βιβλίο, αποκλειστικά αφιερωμένο στον Βαγενά. Στο πρώτο, με τίτλο «Η ενσωμάτωση και η ταύτιση», εξετάζεται η ποιητική δημιουργία του Βαγενά σε σχέση με τη μεταφραστική του θεωρία και πράξη, όπως τη συναντάμε στα ποιητικά βιβλία *Η πτώση του ιπτάμενου* και *Η πτώση του ιπτάμενου β'.* Εκεί ο Βαγενάς ενσωματώνει στο δικό του ποιητικό σώμα μεταφρασμένα ποιήματα, εφαρμόζοντας τη μεταφραστική του θεωρία. Ο μελετητής επιχειρεί να απαντήσει στα ερωτήματα: «πόσο αυτονόητη είναι μια τέτοια ενσωμάτωση» και «πώς αυτές οι θεωρητικές μετατοπίσεις από το πρωτότυπο στο μεταφρασμένο ποίημα οδηγούνται σ' ένα επίπεδο

τόσων και τέτοιων αντιστοιχιών, ώστε να καταλήγουν στην ταύτιση;». Στο επόμενο κείμενο, με αφορμή τη συλλογή *Σκοτεινές μπαλλάντες και άλλα ποιήματα* (2001), ο Πεντζίκης συνεξετάζει την παράλληλη θεωρητική τοποθέτηση του Βαγενά, όπως εκφράστηκε σε σειρά άρθρων του με τον γενικό τίτλο *Μεταμορνωτισμός και λογοτεχνία*, απέναντι στο πρόβλημα του αδιεξόδου στο οποίο οδηγήθηκε ο «ελεύθερος στίχος», με κύριο αίτημα την «επαναμάγευση του στίχου». Και καταλήγει στην διαπίστωση ότι αυτή επιτυγχάνεται στις *Σκοτεινές μπαλλάντες* του Βαγενά με την δυναμική επαναφορά της ρίμας, «με διαφορά» όμως από τις παραδοσιακές της πραγματώσεις.

Οι δύο τελευταίες επισημάνσεις – αρχές ισχύουν και για το επόμενο βιβλίο του Πεντζίκη, το *Πάτροκλος Γιατράς. Ένας ποιητικός ήρωας του Νάσου Βαγενά.* Στο πόνημα αυτό ο κριτικός ασχολείται με τη λογοτεχνική persona του Βαγενά, τον «μεταφράστη» του Έλιοτ, τον

«πολιτικό κρατούμενο» Πάτροκλο Γιατρά, ήρωα του «μπορχεσιανού» διηγήματος «Πάτροκλος Γιατράς ή οι ελληνικές μεταφράσεις της Έρημης Χώρας», το οποίο περιέχεται στη *Συντεχνία*. Εδώ ο Πεντζίκης, με τρόπο που πραγματεύεται προσφυώς το θέμα, διερευνά την ιστορία του λογοτεχνικού αυτού προσώπου, το οποίο πιστεύει ότι «αποτελεί την πιο “ζωντανή” εκπροσώπηση του Βαγενά», παρακολουθώντας το από την εποχή της *Συντεχνίας* (1976) ως την τελευταία ποιητική συλλογή του Βαγενά με τίτλο *Στέφανος* (2004). Συνδέοντάς το τόσο με τις θεωρητικές αναζητήσεις του ποιητή, που βρίσκεται σε διαρκή συνομιλία με τα σύγχρονα ρεύματα, όσο και διερευνώντας τη σχέση του με τους «ποιητικούς του πατέρες» Μπόρχες, Καβάφη κ.ά, όσο και με την έμπρακτη εφαρμογή τους στη δική του ποίηση, ο Πεντζίκης αποδεικνύει ότι «ο συγγραφέας δεν δημιουργεί μόνο έργα· γίνεται ο ίδιος δημιούργημά τους».

Μαντώ Μαλάμου

Μπορίς Παστερνάκ ΔΟΚΤΩΡ ΖΙΒΑΓΚΟ

Μετάφραση από τα ρωσικά:
Μαρία Τσαντσάνογλου

Τα πάθη της συνείδησης του 20ού αιώνα

Το μυθιστόρημα, για πρώτη φορά
αυτούσιο, μεταφρασμένο από τα ρωσικά

Η επιχείρηση εξόντωσης του έργου
μέσα από την άγνωστη αλληλογραφία
των μυστικών υπηρεσιών της ΕΣΣΔ

Σελ. 668, € 29,00

ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ 31 - 106 75 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 72 31 271 - FAX: 210 72 54 629
www.potamos.com.gr - info@potamos.com.gr

Εκδόσεις
ΠΟΤΑΜΟΣ

Ἡ (Μετ)εκπαιδευτική σημασία ενός Λεξικοῦ

Εκδόθηκε πρόσφατα από τό Κέντρο Ἑλληνικῆς Γλώσσας ὁ ΙΕ' τόμος τοῦ *Λεξικοῦ τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς Δημώδους Γραμματείας 1100–1669* τοῦ Ἑμμανουήλ Κριαρᾶ (παραθρασεῖα – περιδεσμῶ), πού ἔχει συνταχθεῖ ἀπό ομάδα συνεργατῶν ὑπό τή διεύθυνση τοῦ Ι.Ν. Καζάζη. Ὁ προηγούμενος τόμος εἶχε συνταχθεῖ ἀπό τούς συνεργάτες του καθηγητῇ Ἑμμανουήλ Κριαρᾶ, πού εἶχε τήν ἄμεση ἐποπτεία τῆς σύνταξης. Ὁ κ. Κριαρᾶς, μετά τήν ἐκδοση τοῦ ΙΔ' τόμου, παρέδωσε τή σκυτάλη στό Κέντρο Ἑλληνικῆς Γλώσσας, τό ὁποῖο, στό διάστημα πού μεσολάβησε μεταξύ ΙΔ' καί ΙΕ' τόμου, ἐξέδωσε τούς δύο πρώτους τόμους τῆς *Ἐπιτομῆς* τοῦ Λεξικοῦ.

Ἡ ἄξια τοῦ Λεξικοῦ Κριαρᾶ ἔχει ἐπαρκῶς ἐπισημανθεῖ ἀπό τούς εἰδικούς, Ἕλληνες καί ξένους. Τό σημείωμα, λοιπόν, αὐτό δέν ἔρχεται νά προσθέσει ἕναν, μάλλον ἀνώφελο, ἔπαινο γιά ἔργο ἀναγνωρισμένου κύρους, ἀλλά νά ὑπογραμμίσει τήν κάπως ἀφανή ἀλλά ἰδιαίτερη σημασία τοῦ Λεξικοῦ γιά τήν ἀρτιότερη φιλολογική συγκρότηση τῶν ἰδίων τῶν συνεργατῶν του.

Σύμφωνα μέ τά Προλεγόμενα τοῦ κ. Ι.Ν. Καζάζη, οἱ περισσότεροι ἀπό τούς συντάκτες προέρχονται ἀπό τή Δευτεροβάθμια ἐκπαίδευση καί ὑπηρετοῦν στό ΚΕΓ μέ ἀπόσπαση. Εἶναι αὐτονόητο ὅτι οἱ ἀποσπώμενοι διαθέτουν προσόντα πού ξεπερνοῦν τή στάθμη τοῦ μέσου ὅρου τῶν σχολικῶν φιλόλογων. Ὡστόσο ἡ σύνταξη ἑνός τέτοιου Λεξικοῦ, μολονότι δέν παρουσιάζει τίς δυσκολίες τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ, ἀπαιτεῖ συντάκτες εἰδικά ἐκπαιδευμένους στή λεξικογραφία.

Γράφει ὁ κ. Ι.Ν. Καζάζη: «Οἱ παλαιότεροι καί ἔμπειροι αὐτοί συντάκτες ἀνέλαβαν ἐπίσης τή μύηση τῶν νεότερων συντακτῶν στή διαδικασία τῆς σύνταξης καθώς καί στή διαρκή καθοδήγησή τους κατά τήν ἐπεξεργασία τῶν ἀρθρῶν. Ἡ

ἄμεση καί ἔμμεση συμβολή τους στήν πρόοδο τοῦ ἐγχειρήματος, μέ ἕνα ὑποδειγματικό πνεῦμα συνεργασίας ὅλων μέ ὅλους, ἦταν καί εἶναι ἀποφασιστικός παράγοντας στήν προαγωγή τοῦ ἔργου.»

Θά ἀντιγράψω καί ὁλόκληρη τήν ὑποσημείωση 4, πού σχετίζεται μέ τό προηγούμενο παράθεμα: «Στό πλαίσιο αὐτό [τῆς μύησης τῶν νεώτερων συντακτῶν] οἱ Μυτούλα καί Πασσαλῆς συνέταξαν σῶμα μέ *Ὁδηγίες γιά τή σύνταξη τοῦ Λεξικοῦ Κριαρᾶ* (2001), συστηματοποιώντας προϋπάρχουσες ὁδηγίες καί σημειώσεις ἀλλά καί τήν προηγούμενη ἐμπειρία τους στό Λεξικό. Ἀκολούθησε *Συμπλήρωμα τῶν Ὁδηγιῶν*, γιά τόν τρόπο παραπομπῆς στά κείμενα, στίς μελέτες κ.λπ. πού χρησιμοποιοῦνται στό Λεξικό, ἐνῶ στό ἴδιο πλαίσιο προχώρησαν καί στήν κατάρτιση βοηθητικοῦ διαγράμματος σχετικά μέ τά βασικά στάδια τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας μέ ἔμφαση στή μεσαιωνική περίοδο πού ἐξετάζει τό Λεξικό καί τή μεσαιωνική δημώδη γραμματεία. «Βοηθητικό ἐγχειρίδιο κειμένων» (σύντομα σχολιασμένο κατάλογο τῶν κυριότερων πηγῶν τοῦ Λεξικοῦ Κριαρᾶ) συνέταξε ἡ Μ. Κεσόγλου.»

Ὁ ἴδιος ὁ κ. Ι.Ν. Καζάζης ὁργάνωσε εἰδικό σεμινάριο γιά τούς συνεργάτες καί συντάκτες τοῦ Λεξικοῦ μέ ἀντικείμενο τή σημασιολογία καί διάφορα λεξικογραφικά προβλήματα τοῦ ἔργου. Ἐνθάρρυνε ἐπιπλέον ἄτομα καί ὑποομάδες ἐργασίας νά ἐξειδικευτοῦν σέ ἐπιμέρους περιοχές τῆς λεξικογραφικῆς ἔρευνας καί τῆς ἱστορικῆς γλωσσολογίας.

Εἶναι φανερό ὅτι τό ΚΕΓ εἶναι γιά τούς ἀποσπώμενους ἀπό τίς σχολικές τάξεις ἕνα κέντρο ἐκγυμνάσεως, πού δέν σηκώνει «λούφα καί παραλλαγή», καί συνάμα ἕνα πεδίο καθημερινῆς μάχης μέ τό *λήμμα*, ἀντίπαλον συχνά δυσχεῖρωτο. Καί εἶναι πολύ ὀρθή ἡ ἀπόφαση τοῦ ΚΕΓ νά μνηθεῖ τό Ἱστορικό Λεξικό καί νά συντάξει «Ἀναλυτικό κατάλογο ἐπεξεργα-

σίας Λημμάτων κατά συνεργάτη»: ἡ σύνταξη ἑνός Λεξικοῦ εἶναι ἔργο ὁμαδικό, ὡστόσο ἐκτός ἀπό τή γενική κριτική, δίκαιο εἶναι νά γνωρίζει ὁ κριτικός καί οἱ χρήστες τοῦ ἔργου τί ἀκριβῶς ὀφείλεται στόν κάθε συντάκτη.

Ἐχει λεχθεῖ ὅτι τό Ἱστορικό Λεξικό προετοίμασε γιά τήν πανεπιστημιακή ἔδρα πάμπολλους συντάκτες του. Νομίζω ὅτι καί στό Λεξικό Κριαρᾶ προοιμιάστηκαν ἀρκετοί ἀπό τούς σημερινούς πανεπιστημιακούς δασκάλους. Ἐξίσου ὁμως σημαντικό εἶναι τό γεγονός ὅτι πολλοί ἀπό ἐκείνους πού θητεύουν σήμερα στό Λεξικό, θά ἐπιστρέψουν, ἀργά ἢ γρήγορα, στά σχολεῖα τους γιά νά διδάξουν ἑλληνικά.

Ἐλάχιστα προσδοκῶ ἀπό τίς ἐκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Ὅλες οἱ ἐλπίδες μου στρέφονται πρὸς ἐκείνους πού μέ τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο ὑποτάχτηκαν στήν ἑλληνική γλώσσα, τή διακόνησαν πειθαρχημένα καί ἀνταμείφθηκαν μέ γερή ἐλληνομάθεια. Σ' αὐτή τήν ἐλπιδοφόρα μαγιά ἀνήκουν οἱ συνεργάτες τοῦ Λεξικοῦ Κριαρᾶ. Γυμνασμένοι ἀπό τό καθημερινό ἀντιμέτωπο, ὅπως θά ἔλεγε κάποιος σινάδελφος τοῦ κ. Κριαρᾶ, μέ τό ζόρι τοῦ λήμματος, θά περπατοῦν μέ ἄλλα πόδια στήν αἶθουσα διδασκαλίας. Ἄν μάλιστα εἶναι χαρακτηρηδες δοτικοί, ἀπό τή μετεκπαίδευσή τους στό σπουδαῖο διδασκαλεῖο τοῦ Λεξικοῦ θά βγοῦν ὠφελημένοι ὄχι μόνον οἱ μαθητές τους ἀλλά καί οἱ σινάδελφοί τους.

Δέν εἶμαι συντάκτης λεξικοῦ, ἀλλά συχνά βρίσκομαι στήν ἀνάγκη νά συντάσσω μικρά γλωσσάρια. Πά τοῦτο, παρά τό προβεβηκός τῆς ἡλικίας μου, μέ χαρά θά παρακολουθοῦσα τά σεμινάρια γιά τήν κατάρτιση τῶν συνεργατῶν τοῦ Λεξικοῦ Κριαρᾶ.

Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος

βιβλίο

Βιοματική πεζογραφία

**Πρόδρομος Χ. Μάρκογλου,
Καταδολίευση,
Μυθιστόρημα, Αθήνα 2006,
Κέδρος, σελ. 157.**

Ο Πρόδρομος Χ. Μάρκογλου ανήκει στην κατηγορία των βιοματικών συγγραφέων με θεματικές εμμονές τόπου και χρόνου. Σ' όλο το πεζογραφικό του έργο τόπος είναι η γενέθλια πόλη του, η Καβάλα, και χρόνος τα πρώτα μετεμφυλιακά χρόνια, οι αρχές δηλαδή της δεκαετίας του 1960. Έτσι και στο νέο του μυθιστόρημα *Καταδολίευση*, όχι μόνο επανέρχεται στον συνήθη τόπο και χρόνο, αλλά και στο προσφιές του θέμα, που αφορά τη ζωή και επιχειρηματική δραστηριότητα και διαπλοκή γύρω από την καλλιέργεια και εμπορία των καπνών της περιοχής, κάτι που γνωρίζει καλά ως λογιστής μεγάλης μεταπρατικής εταιρίας καπνών τα χρόνια εκείνα που η Καβάλα ήταν κέντρο μεγάλων ελληνικών και ξένων καπνοβιομηχανιών. Ενώ όμως στα προηγούμενα βιβλία του (διηγήματα και νουβέλες) το ενδιαφέρον του ήταν επικεντρωμένο στη εξιστόρηση ατομικών ως επί το πλείστον περιπτώσεων, μέσα από τις οποίες δημιουργούσε την ατμόσφαιρα της πόλης, με τους βιομηχάνους, τους εργάτες, τους ντόπιους και ξένους επιχειρηματίες και όσους συμπλήρωναν τη δημόσια και ιδιωτική ζωή της, με έμφαση και στο πολιτικό κλίμα της εποχής, στο πρόσφατο μυθιστόρημά του επιχειρεί, με τριτοπρόσωπη αφήγηση, να αναπαραστήσει ολόκληρη τη ζωή της πόλης και την εποχή (σαν να τη σκηνοθετεί), επιλέγοντας χαρακτηριστικές περιπτώσεις προσώπων, κάποια από τα οποία συναντήσαμε σε προηγούμενα βιβλία του. Πρωταγωνιστικό ρόλο στο νέο του βιβλίο έχουν τρία πρόσωπα: ο αυτοδημιούργητος επιχειρηματίας Δημήτριος Κόκκινος, που, ξεκινώντας από υπάλληλος του καπνεμπόρου Αβραάμ Μπαλόγλου, απέκτησε περιουσία και χρήματα που του έδωσαν τη δύναμη (με τις γνωριμίες που δημιούργησε σε πολλά επίπεδα) να κινεί τα νήματα όχι μόνο των επιχειρήσεων καπνού αλλά κι όλης της πόλης. Ανήκει στην κατηγορία εκείνων των αν-

θρώπων για τους οποίους το στήσιμο και η εκμετάλλευση εταιριών γίνεται αυτοσκοπός και απορροφά όλη τους την ύπαρξη. Η Αναστασία Μπαλόγλου (ή Νατάσα) εκπροσωπεί την ξεπεσμένη αριστοκρατία των καπνεμπόρων μιας περασμένης προπολεμικής εποχής, που αδυνατεί να κατανοήσει και να συμβιβαστεί με τη νέα πραγματικότητα. Ο αδελφός της Αλέξανδρος, τύπος ρέμπελου, κατασπάταλησε την πατρική τους περιουσία, και κείνη, προσπαθώντας να περισώσει το αρχοντικό πατρικό τους, ζει με τις αναμνήσεις ενός άτυχου έρωτά της μ' έναν έφεδρο λοχαγό, τον Σεβαστιανό, που αρραβωνιάστηκε το 1950 κι έξι μήνες μετά σκοτώθηκε, όταν σε μια περιπολία το τζιπ του ανατινάχτηκε πατώντας μια ξεχασμένη γερμανική νάρκη (ας θυμηθούμε ότι παρόμοιο περιστατικό σημάδεψε και τη ζωή του ίδιου του συγγραφέα). Ο δικηγόρος Ραγκόζης, γνωστός ήρωας από τα προηγούμενα βιβλία του Μάρκογλου (όπως και η ερωμένη του Ιουλία), είναι ο άνθρωπος που, αναλαμβάνοντας επιχειρηματικές και προσωπικές υποθέσεις προσώπων της «υψηλής» κοινωνίας της Καβάλας, απέκτησε δύναμη. Γύρω από τα τρία κεντρικά αυτά πρόσωπα κινούνται, άλλα δευτερεύοντα αλλά εξίσου σημαντικά, για να ολοκληρωθεί το σκηνικό της αφήγησης, όπως ο διευθυντής τραπεζής Σαρρέας, ο δικηγόρος Καλέμης, βοηθός του Ραγκόζη που μετά το θάνατο εκείνου θα αναλάβει το γραφείο του, και βέβαια οι εκπρόσωποι ξένων εταιριών καπνού, ο Αμερικάνος Κουρτς και ο Γερμανός Φίσερ από το καπιταλιστικό στρατόπεδο και οι Ρώσοι Μπόρις και Γιούρι από το κομμουνιστικό, αλλά και εκπρόσωποι από τα ντόπια συνδικάτα καπνού, οι οποίοι, κολλημένοι σε μια παρωχημένη αριστερή ιδεολογία, αδυνατούν να πιστέψουν –πολύ περισσότερο να κατανοήσουν– το γύρισμα της ιστορίας σε μια αγοραία καταναλωτική εποχή. Η αφήγηση έχει ως ραχοκοκαλιά την εξιστόρηση της ζωής των τριών πρωταγωνιστών και κάποιες πτυχές από τη ζωή των κομπάρσων, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον στα σημεία εκείνα που τέμνονται ή διαπλέκονται οι ζωές αυτές.

Το βιβλίο χωρίζεται σε 33 ολιγοσέλιδα

Χωρίς αμφιβολία τα «Δημήτρια» είναι ένα σημαντικός θεσμός του Δήμου Θεσσαλονίκης, που επιτελεί το ετήσιο έργο του με συνέπεια εδώ και πολλά χρόνια. Στις 18 και 19 Νοεμβρίου 2005 πραγματοποιήθηκε ένα ενδιαφέρον συνέδριο που ανέδειξε τη σημασία του περιοδικού Τύπου της Θεσσαλονίκης. Είναι αξιοσημείωτη για παρόμοιου τύπου διοργανώσεις η εντυπωσιακή ταχύτητα με την οποία παρήχθη ο τόμος των πρακτικών αλλά και η εξαιρετική επιμέλειά του από τον **Περικλή Σφυριδή** με τη συνδρομή της **Σωτήριαν Σταυρακοπούλου**: *Φυτώρια Λογοτεχνίας στη Θεσσαλονίκη. Τα λογοτεχνικά περιοδικά της πόλης στον 20ό αιώνα* (εκδ. Δήμου Θεσσαλονίκης, 2006).

Ψευδώνυμη παρουσία και καβαφική μίμηση πράξεως ποιητικής αναδύεται μέσα από τα ποιήματα που υπογράφει ο **Ρέμων Γραικός, Κ.Π. Καβάφης (1917-2005)**, (εκδ. Γαβριηλίδης, 2006): «*Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ: Τον εφρανόστην πως εκοιμόταν και / ελαφρώς αναπνέοντα στα χείλη / ο ύπνος του μουσική ορχήστρα / χρωμάτων βυθού κοράλλια / από μετάξι τα μαλλιά του και / μακριά με πήγαινε με τα λευκά του δάκτυλα σαν άρπα ή σαν αυλός. // Μόνο τα μάτια του δεν ημπορούσα / να εύρω έτσι κλειστά ως ήταν / για να ακούσω την ορχήστρα / μιμούμενη τον ήχο της θαλάσσης / σ' αυτά τα δυο του / βότσαλα*».

Ωραία, αναμφίβολα, είναι η πρωτοβουλία των **Αντώνη Φωστιέρη και Θανάση Θ. Νιάρχου** να ανθολογήσουν ποιήματα που με άμεσο ή

έμμεσο τρόπο μας αποκαλύπτουν την τέχνη της ποίησης και μας εισάγουν στο εργαστήρι του ποιητή, μέσα από τη συγκέντρωση 150 ποιημάτων και ισάριθμων ποιητών που καλύπτουν δύο αιώνες της νεοελληνικής ποιητικής παράδοσης: ωραία και χρήσιμη, καθώς ο μεγάλος αριθμός των ποιημάτων «ποιητικής» δεν θα επέτρεπε, ασφαλώς, μια εκτενέστερη αναδημοσίευσή τους. Ωστόσο, αξίζει να επισημανθεί πως στις μέρες μας όλο και πιο συχνά, όλο και πιο συστηματικά, τα ποιήματα για την ποίηση εμφανίζονται να κυριαρχούν μέσα στις ποιητικές συλλογές. Και αυτό, βέβαια, δεν είναι καθόλου τυχαίο: *Ποίηση για την ποίηση* (εκδ. Καστανιώτη, 2006).

Από έναν εξαιρετο μουσικολόγο, που στη διάρκεια του ελληνοϊταλικού πολέμου έγινε ακούσιος «λογοκριτής», τον **Μίνο Δούνια**, διαθέτουμε ένα μικρό πολύτιμο βιβλίο. Όσοι είχαμε την τύχη να θητεύσουμε κοντά στον θαυμάσιο αυτόν δάσκαλο της μουσικής, αναγνωρίζουμε τη σημασία των επιλογών του και το νόημα της δημοσίευσης των 191 αποσπασμάτων επιστολών των ανθρώπων στον πόλεμο, των πολεμιστών του μετώπου και των συγγενών τους, που διαφύλαξε σε μια μικρή ατζέντα και παρέδωσε στον **Κυριάκο Ντελόπουλο**, ο οποίος επιμελείται μια πυκνή και ιδιαίτερης ευαισθησίας έκδοση: *Θα νικήσουμε αλλά υπέρ την νίκη νόξα. Το «Σαράντα»* μέσα από τις επιστολές των *πολεμιστών και των αμάχων* (εκδ. Άγρα, 2006).

(αριθμημένα) κεφάλαια. Η γλώσσα είναι σαφής, λιτή, πυκνή στο μεγαλύτερο μέρος του μυθιστορήματος, με μια ποιητικίζουσα απόχρωση σε πολλά σημεία. Για την ολοκλήρωση της πλοκής και των χαρακτήρων, ο συγγραφέας προτίμησε τα διαλογικά μέρη, που σε αρκετές περιπτώσεις γίνονται συμπυκνωμένοι μονόλογοι. Μεγάλο προσόν του βιβλίου η ενάργεια: διαβάζεται απνευστί.

Θα ολοκληρώσω την παρουσίαση του μυθιστορήματος με κάποιες παρατηρήσεις: 1. Σε μελέτη μου για το προηγούμενο έργο του Μάρκογλου (13 σύγχρονοι πεζογράφοι της Θεσσαλονίκης, Ιανός, 2001) είχα επισημάνει ότι «η εξιστόρηση και ο σχολιασμός των πολιτικών γεγονότων, γίνεται μόνο από τη σκοπιά της αριστερής ιδεολογίας. Δεν μπορεί η πολιτική τοποθέτηση των ηρώων να καθορίζει και τον χαρακτήρα τους». Στην *Καταδολίευση*, επισκοπώντας τον τόπο και την εποχή από απόσταση και «εν συνόλω», βλέπει όχι μόνο με συγκατάβαση αλλά και με κάποια τρυφερότητα όλους τους ήρωές του. Ακόμα και οι σκληροί επιχειρηματίες έχουν αισθήματα και συγκινούνται από τη δυστυχία των γύρω τους.

2. Στο βιβλίο υπάρχουν αρκετοί θάνατοι, μεταξύ των οποίων και του δικηγόρου Ραγκόζη. Αλλά και οι άλλοι δύο πρωταγωνιστές, Κόκκινος και Νατάσα, αλλά και ο Κουρτς, φαίνεται να έχουν ολοκληρώσει τον κύκλο της ζωής τους. Η εντύπωση που αποκομίζει ο αναγνώστης ως καταστάλαγμα της ζωής τους είναι μια αβάσταχτη μοναξιά. Ο Κουρτς, άρρωστος, πληρώνει μια νεαρή νοσοκόμα να του κρατάει συντροφιά τα βράδια στο ξενοδοχείο του, ενώ, παντρεμένος τώρα και με μεγάλα παιδιά, αναπολεί έναν προπολεμικό του έρωτα με μια Ελληνίδα που χάθηκε στον Εμφύλιο. Η κοινωνικά επηρμένη Νατάσα, απομονωμένη «μέσα σ' ένα αχανές σπίτι που κατέρρεε», αρχίζει να βλέπει τον Χρόνη, έναν γκαρτζιέρη που του νοίκιαζε το μαγαζί, ως ψυχικό της αποκούμπι. Στον απολογισμό της ζωής του Ραγκόζη, λίγο πριν από το τέλος του, βλέπουμε ότι η μόνη παρηγοριά της ζωής του ήταν οι παράνομες ώρες που είχε κοντά του την Ιουλία κ.ά. Μια αίσθηση ματαιότητας και παραίτησης κυριαρχεί στις περισσότερες ζωές και σελίδες του βιβλίου. 3. Καθοριστικός και ο ρόλος του πεπρωμένου. Η εξέλιξη της πορείας των ηρώων ξεφεύγει από τους σκοπούς και τις επιδιώξεις τους. Δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα: Ο θάνατος του έφεδρου λοχαγού Σεβαστιανού σημάδεψε τη ζωή της Νατάσας. Ο Ραγκόζης, για να εξασφαλίσει την Ιουλία, της άφησε με τη διαθήκη του ένα ακίνητο, που εκείνη αρνήθηκε να πάρει. Τελικά ο δικηγόρος Καλέμης, που άρχισε να ερωτοτροπεί μαζί της, την έπεισε να αποδεχτεί ένα αυτοκίνητο, με το οποίο σκοτώθηκε. 4. Παρ' όλο που το βιβλίο βασίζεται περισσότε-

ρο στα διαλογικά του μέρη, οι διάλογοι, ιδίως εκείνοι που καταντούν μονόλογοι, δεν φαίνονται «φυσικοί» των προσώπων. Έχουν την ίδια «υφή», που συνάδει με την ιδιαίτερη φωνή του συγγραφέα. 5. Με το πέμπτο αυτό αξιόλογο βιβλίο του (στον πεζό λόγο) ο ποιητής Μάρκογλου δείχνει να δίνει τη σκυτάλη στον πεζογράφο εαυτό του, για να συνεχίσει τη δημιουργική λογοτεχνική του πορεία.

Περικλής Σφυρίδης

Το Οθώνειο Πανεπιστήμιο

Γιάννη Κ. Καράκωστα,
Ο βασιλεύς Όθων, το Οθώνειο Πανεπιστήμιο και η Νομική του Σχολή,
εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα 2004.

Στα τελευταία βιβλία της προηγούμενης χρονιάς καταλέγεται και εκείνο του καθηγητού της Νομικής Σχολής και σήμερα ενός των αντιπρυτάνεων του πανεπιστημίου Αθηνών Γιάννη Κ. Καράκωστα.

Το βιβλίο, μεγάλου σχήματος, κοσμείται με εξαιρετικής τέχνης χαρακτηριστικά για τον Όθωνα και την αυλή του από την πλούσια συλλογή του κ. Καράκωστα, ο οποίος λίγα χρόνια πριν τα είχε παρουσιάσει με κατατοπιστική ομιλία.

Ο συγγραφέας μνημονεύει τους συνεργάτες του Όθωνα, αρχίζοντας από τα μέλη της τριμελούς αντιβασιλείας του εισέτι ανηλίκου πρίγκηπος, δευτερότοκου γιου του βασιλέως της Βαυαρίας Λουδοβίκου. Ο πρίγκιπας Όθων και οι αντιβασιλείς έφθασαν στις 6 Φεβρουαρίου 1833 στο Ναύπλιο. Οι τελευταίοι αυτοί ήταν ο Joseph Ulrich, κόμης του Armansberg (1787-1853), υπερόπτης πολιτικός συνδεδεμένος με αγγλικά κυβερνητικά στελέχη, ο Georg Ludwig von Maurer (1790-1872), καθηγητής της Νομικής, και ο Wilhelm Freiherr von Heideck, με καλλιτεχνικές γνώσεις και ενδιαφέροντα, ο μόνος που είχε ήδη επισκεφθεί την Ελλάδα και την γνώριζε κάπως.

Αξιολογότερος των μελών της Αντιβασιλείας υπήρξε ο G.L. von Maurer, γιος προτεστάντη ιερέως, ευσυνειδήτος, φιλόπονος, μεθοδικός, με ειλικρινή φιλελληνική συνείδηση, γνώστης του γερμανικού και γαλλικού δικαίου. Εξ αρχής κατανόησε ότι έπρεπε να καταγραφούν οι πηγές της Ιστορίας του ελληνικού λαού και γι' αυτό εστράφη στην συλλογή των ελληνικών εθίμων με καταπληκτική επιτυχία, ώστε στο μικρό διάστημα των δεκαοκτώ μηνών που διέμεινε στην χώρα μέχρι την ανάκλησή του, παράλληλα με τις λοιπές ασχολίες του, επέτυχε να τα συγκεντρώσει στο θεμελιώδες έργο του *Das griechische Volk*, σε

μετάφραση από την Όλγα Ρομπάκη, Ο ελληνικός λαός (με σχόλια Τάσου Βουρνά).

Η αγαθοποιός συμβολή του Maurer είναι έκδηλη και στην νομοθεσία που συνέταξε προς ρύθμιση της οικονομίας, της οργάνωσης του κράτους και της κοινωνίας, που ίσχυσαν για διάστημα μεγαλύτερο από έναν αιώνα, μέχρις ότου εξεδόθη ο πρώτος ελληνικός Αστικός Κώδικς τον Σεπτέμβριο του 1946.

Η ενθουσιώδης αποδοχή της αποφάσεως για την ίδρυση Πανεπιστημίου επιβεβαιώνεται από την προσφορά δωρεών εκ μέρους Ελλήνων του εξωτερικού, ιδίως πλουσίων εμπόρων και τραπεζιτών (αρκετών ηπειρωτικής προελεύσεως), εγκατεστημένων σε ελληνικές παροικίες στην Ιταλία, την Αυστροουγγρική μοναρχία, τη Μολδαυία, τη Ρωσία, την Οθωμανική μοναρχία.

Τα πρώτα χρόνια όλα ήταν δύσκολα, καθώς η χώρα ήταν φτωχή, η έκτασή της μικρή, ο πληθυσμός της λιγοστός, οι γείτονες λαοί πιεστικοί, περισσότερο ή λιγότερο επιθετικοί. Ανάλογες ήταν οι επιπτώσεις στην διαβίωση των φοιτητών, τόσο στην σίτιση όσο και στην εύρεση στέγης, όπως αναγράφεται σε άμεσες ανταποκρίσεις και χαρακτηριστικές μαρτυρίες.

Τα πρώτα ακαδημαϊκά χρόνια, μέχρι το 1890, φοιτούσαν αποκλειστικά μόνον άρρενες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Την πρώτη χρονιά ήταν εν όλω 53 φοιτητές, από τους οποίους οι 8 στην Θεολογική, οι 23 στην Δικαστική, όπως ονομαζόταν τότε η κατόπιν Νομική Σχολή, 4 ήταν στην Ιατρική και 18 στην Φιλοσοφική. Τα πρώτα χρόνια υπήρχαν και οι λεγόμενοι ακροαταί φοιτηταί, με σκοπό να δοθεί στους υπηρετούντες στην Αθήνα υπαλλήλους δυνατότης να αποκτήσουν θεωρητικές γνώσεις, αλλά το σύστημα καταργήθηκε το 1841.

Οι αντιρρήσεις για την εισδοχή φοιτητριών εκάμφθησαν (1890) μετά την αποδοχή της κόρης του εκδότη της εφημερίδας *Messenger d' Athènes* Ιωάννας Στεφανόπολι, που είχε αποφοιτήσει από το Παρθεναγωγείο Αικ. Λασκαρίδου. Για το θέμα είχε ερωτηθεί η Ακαδημαϊκή Σύγκλητος και το Υπουργείο. Το 1892 έγιναν δεκτές στην Ιατρική Σχολή οι αδελφές Αλεξάνδρα και Αντιγόνη Παναγιωτάτου, ακολούθως η Θηρεσία Φωκά στην Φιλοσοφική και η Φλω-

ρεντία Φουντούλη στην Μαθηματική.

Βεβαίως υπήρξαν φωνές επιδοκimasίας, γιατί θεωρήθηκε πρόοδος, αλλά και αποδοκimasίας, με πειράγματα, σχόλια, ποδοκρουσίες, φωνές «στην κουζίνα», όπως αναφέρει ο Γρηγόριος Ξενόπουλος, ενώ η Αγνή Ρουσσοπούλου γράφει ότι για τις πρώτες φοιτήτριες της Νομικής είχε κρατηθεί ένα έδρανο κοντά στην έδρα, για να είναι ανενόχλητες οι φοιτήτριες, που οι συνάδελφοι το αποκαλούσαν «ο Παρθενών».

Με τις δαπάνες της λειτουργίας για το Πανεπιστήμιο είχε επιφορτισθεί το Ταμείο της Εκκλησίας, που είχε καταστεί ισχυρός οργανισμός οικονομικός από τη συγκέντρωση περιουσιακών στοιχείων διαλυθέντων μοναστηρίων και άλλων εκκλησιαστικών ιδρυμάτων κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Και η μεν περιουσία του οργανισμού ήταν σημαντική, αλλά όχι προσοδοφόρος, γιατί συνίστατο σε γη αγροτική. Σημαντική ήταν η συμβολή του βαρώνου Γεωργίου Σίνα, ο οποίος, εκτός από παροτρύνσεις σε μέλη της οικογενείας του, ο ίδιος ανέλαβε την ανέγερση του Αστεροσκοπείου και τον εξοπλισμό του με βιβλία και όργανα κατάλληλα.

Και τώρα μια δική μου σκέψη, που δεν μειώνει την αξία της μελέτης. Το βιβλίο είναι σχεδιασμένο, όπως δείχνει το πολυτελές χαρτί, το μεγάλο του σχήμα με τα κατάλληλα περιθώρια και αποστάσεις, για να αναδείξει τα πράγματι εξαισία χαρακτηριστικά, που έχουν αποδοθεί αριστοτεχνικά· αλλά όλα αυτά καθιστούν ακριβό το βιβλίο για εύπορο, αλλά όχι πλούσιο αναγνώστη, που δεν διαθέτει άλλωστε ούτε τις κατάλληλες βιβλιοθήκες ούτε αντίστοιχο μέγαρο.

Θα πρότεινα λοιπόν να αποσπασθούν τα χαρακτηριστικά σε χωριστό βιβλίο με το ακριβό χαρτί, σε μεγάλο σχήμα, αλλά το υπόλοιπο μέρος, το πληροφοριακό για το κτίριο, τους καθηγητές, τους συνεργάτες και εν γένει για την κτιριακή και θεσμική εξέλιξη, να αποτελέσουν ένα μικρότερο βιβλίο, σε μικρό σχήμα, ώστε να είναι προσιτό σε περισσότερους που επιθυμούν να γνωρίσουν τον χώρο που εφοίτησαν.

Αικατερίνη Χριστοφιλοπούλου

Βήματα προς τα πίσω σημειώθηκαν ήδη από τα τέλη του 20ού αιώνα και κλιμακώνονται στις μέρες μας. Έτσι, η αναγνώριση αυτής της οπισθοδρόμησης μέσα από τα άρθρα που ο **Ουμπέρτο Έκο** δημοσιεύει από το 2000 έως το 2005 και τα οποία αναδημοσιεύονται στο βιβλίο του *Με το βήμα του κάβουρα. Θερμοί πόλεμοι και λαϊκισμός των ΜΜΕ* (μετάφραση: Έφη Καλλιφατίδη, εκδ. Ελληνικά γράμματα, 2006) μοιάζει σχεδόν αυτονόητη. Βέβαια, ο συγγραφέας επιτρέπει να διαφανεί η άποψη ότι η ιστορία με κάποιο τρόπο επιστρέφει σε παλαιότερα στερεότυπα. Ωστόσο, αυτό που ίσως είναι το σημαντικότερο στοιχείο που αναδεικνύεται μέσα από τα κείμενά του, είναι η προτεινόμενη από τον συγγραφέα ερμηνευτική αντίληψη ότι όσα συμβαίνουν γύρω μας θα μπορούσαν να γίνουν κατανοητά (και όχι αποδεκτά) μέσα από την επίγνωση της ιστορίας του πολιτισμού μας.

ο χαρτοκόπτης

Περιοδικά που λάβαμε **Περιοδικά που λάβαμε** Περιοδικά που λάβαμε

Απόπλους, σαμιακών γραμμάτων και τεχνών περιήγηση (τχ. 37-38, Σάμος, Νοέμβριος 2006).

Εντευκτήριο, λογοτεχνικό και καλλιτεχνικό περιοδικό (τ.19, τχ. 75, Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2006).

Επανησιακά φύλλα, φιλολογική, λογοτεχνική, λαογραφική και ιστορική έκδοση (τ. ΚΣΤ', 3-4, Ζάκυνθος, φθινόπωρο-χειμώνας 2006).

Η Κινστέρνα, περιοδικό λόγου και τέχνης της εταιρείας μελέτης της καθ' ημάς Ανατολής (τχ. 10, «Αφιέρωμα: Νάσος Βαγενάς», Δεκέμβριος 2006).

Η Παρέμβαση, πνευματική επιθεώρηση της Κοζάνης (τχ. 137,

«Αφιέρωμα: Βαλκάνιοι ποιητές μιλούν και διαβάζουν», Νοέμβριος 2006).

Manifesto, Πολιτική – Πολιτισμός, (τχ. 7/8, φθινόπωρο 2006)

Νέα Εστία (τ. 160, τχ. 1795, Δεκέμβριος 2006).

Πόρφυρας, τριμηνιαίο περιοδικό (τχ. 121, Κέρκυρα, Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2006).

Σύγχρονη εκπαίδευση, τρίμηνη επιθεώρηση εκπαιδευτικών θεμάτων (τχ. 147, Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2006).

Σύγχρονα θέματα, τριμηνιαία έκδοση επιστημονικού προβληματισμού και παιδείας (τχ. 93, Απρίλιος-Ιούνιος 2006).

Το Δόντι (τχ. 50 «Αφιέρωμα: αρχιτεκτονική», Πάτρα 2006).

Το καφενείο στο Λουμπαρδιάρη

Αριστερά, η
μοκέτα που
βυζαίνει στο
χώμα.
Δεξιά,
«λεπτομέρεια»
από τις
ηλεκτρικές
εγκαταστάσεις

Πριν δυο χρόνια (11.3.2005, τχ. 838), σε ένα κείμενο με τίτλο *Κυριακή στο Λουμπαρδιάρη*, γράφαμε για το «καφενείο του Πικιώνη» και κλείναμε με την ακόλουθη φράση:

«Η μοκέτα σκεπάζει το χορτοβριθές έδαφος. Κάτω από τη μοκέτα η ζωή έχει σταματήσει. Και πάνω στη μοκέτα, σε ένα αποστειρωμένο πλαστικό, ανδρώνονται οι πιτσιρικάδες μας. Εκσυγχρονιστήκαμε».

Η περιγραφή αναφέρεται στην πλαστική μοκέτα που είχε στρωθεί κατάσαρκα στο χώμα έξω από το καφενεδάκι προκειμένου να δημιουργήσει ένα δάπεδο για παιδότοπο. Δεν ήταν η μόνη παρατυπία σε εκείνο το «αναψυκτήριο». Ήταν απλώς κραυγαλέα.

Αντίθετα με τη σύλληψη με την οποία είχε σχεδιάσει ο Πικιώνης το περίπτερο, άρχισαν σιγά σιγά να αλλάζουν την επίπλωση, να τοποθετούν γλάστρες με ανθία! Η κυρία Κανέλλου, η οποία είχε

ενοικιάσει το αναψυκτήριο, καταπατούσε και χρησιμοποιούσε και τον περιβάλλοντα αρχαιολογικό χώρο της Πνύκας για την τέλεση δεξιώσεων.

Μια αναφορά πολιτών της περιοχής προς τον υπουργό Πολιτισμού κ. Γιώργο Βουλγαράκη και τον δήμαρχο Αθηναίων κ. Νικήτα Κακλαμάνη μάς πληροφορεί για όλα αυτά και άλλα πολλά. Οι αλλοιώσεις που έχουν γίνει στα κτίσματα του καφενείου, οι βανδαλισμοί και οι επεμβάσεις φαίνονται καθαρά σε μια σειρά φωτογραφιών που έχουν επίσης σταλεί στον υπουργό και τον δήμαρχο, μερικές από τις οποίες δημοσιεύονται εδώ. Πρόκειται για πρωτοφανείς ασέβειες σε ένα μοναδικής ομορφιάς και σοφίας κτίσμα της νεοελληνικής αρχιτεκτονικής.

Στην αναφορά τους οι πολίτες ζητούν την επαναλειτουργία του καφενείου, το οποίο έχει κλείσει από τον Αύγουστο του 2005.

Το «καφενείο του Πικιώνη» παραμένει κλειστό δυο χρόνια τώρα, αφού προη-

γουμένως είχε χάσει εντελώς το χαρακτήρα του. Το καφενείο είχε σχεδιαστεί όχι βέβαια ως «αναψυκτήριο», με την σημερινή (καταχρηστική) έννοια του όρου, αλλά ως ένα λιτό καφενείο όπου θα προσέφερε, όπως ο Πικιώνης είχε διατυπώσει, «ένα καφεδάκι, ένα ουζάκι, ένα λουκουμάκι».

Η «Προϊσταμένη Αρχή», είτε Δήμος Αθηναίων λέγεται είτε Υπουργείο Πολιτισμού, οφείλει να ενεργοποιηθεί άμεσα. Η ενοικίαση του καφενείου θα πρέπει να δημοπρατηθεί και πάλι, αλλά χωρίς να ζητούνται υπερβολικά ποσά. Αντίθετα, θα πρέπει να καθοριστούν αυστηρά οι όροι της λειτουργίας του και να ελέγχονται σταθερά. Δεν επιτρέπει ο χώρος γκλαμουριές. Οφείλουμε σεβασμό σε μια περιοχή η οποία δεν ανήκει σε κανέναν ιδιώτη αλλά σε όλους εκείνους που επιθυμούν να ξαποστάσουν στην ηρεμία της Ακρόπολης.

Δεν επιτρέπεται καμιά αναβολή ή καθυστέρηση για πράγματα αυτονόητα.

Χ.Ν.

Οι επεμβάσεις με σιδηροκατασκευές έχουν αλλοιώσει τον χαρακτήρα του περιπτέρου του Πικιώνη.

ROBERT O. PAXTON

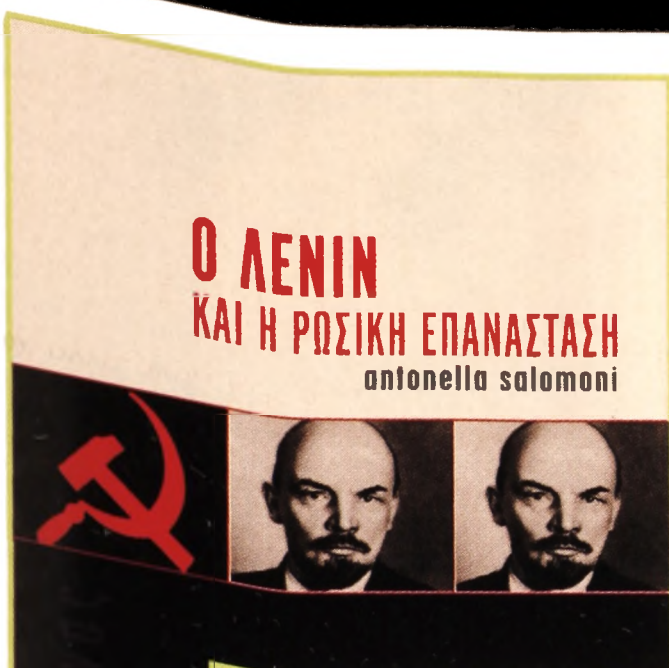
Η ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΜΟΥ

Ένα περιεκτικό όσο και εμπεριστατωμένο πανόραμα του φασισμού στην πολιτική, στην ιστορία, στην κοινωνιολογία και στη φιλοσοφία. Ο Πάξτον εστιάζει στους τρόπους με τους οποίους τα φασιστικά καθεστώτα αλληλεπιδράσαν με τις κοινωνίες τις οποίες επιθυμούσαν να αλλάξουν.

Σελίδες 432 / Τιμή 18,00€

www.kedros.gr
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΔΡΟΣ

Σελίδες 176 / Τιμή 2,00€

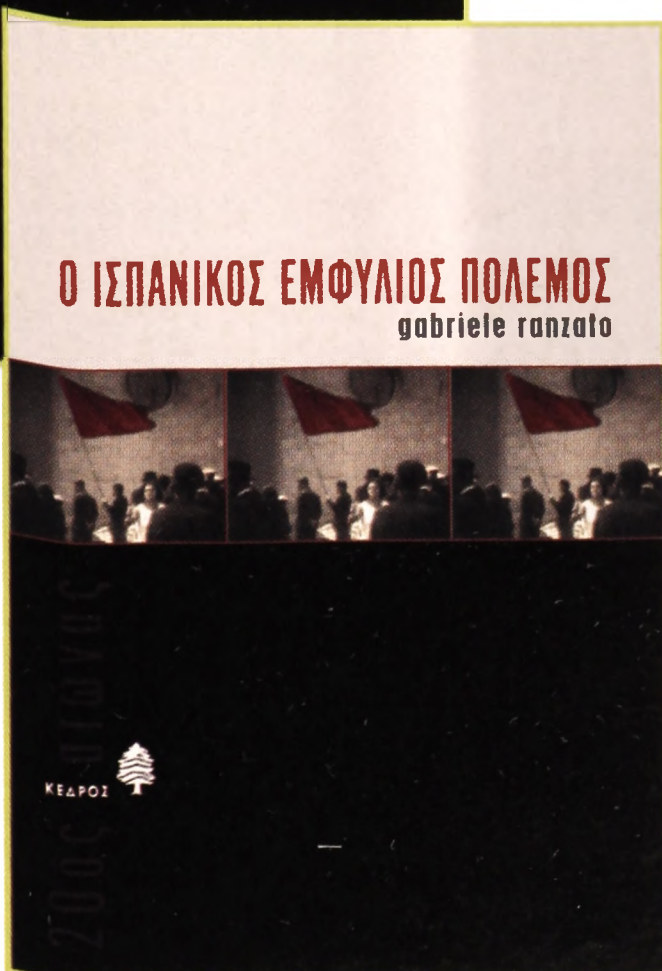

ANTONELLA SALOMONI

Ο ΛΕΝΙΝ

ΚΑΙ Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Μια κατατοπιστική σειρά ιστορικών δοκιμίων, γραμμένα από έγκριτους ιστορικούς, για όλα τα σημαντικά πρόσωπα, γεγονότα και κινήματα που καθόρισαν τις εξελίξεις στη σύγχρονη ιστορία.

GABRIELE RANZATO

Ο ΙΣΠΑΝΙΚΟΣ

ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Σελίδες 200 / Τιμή 2,00€

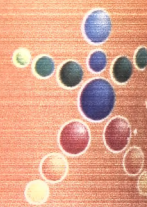

Έργο ευθύνης για την κοινωνία. Το δικό μας παιχνίδι. Η ζωή.

Το δικό μας παιχνίδι είναι ένα παιχνίδι με αξίες γνήσια ελληνικές.
Ποδητισμός, Παιδεία, Υγεία, Αθλητισμός.

Αξίες που κάνουν τη ζωή μας πιο όμορφη, πιο δημιουργική. Αξίες που
στηρίζουμε έμπρακτα, με υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, με
προσήλωση και με πάθος. Σαν μια μεγάλη ομάδα. Και μαζί, θέτουμε τις
αξίες για ένα μέλλον πιο ανθρώπινο, πιο αισιόδοξο, πιο ευτυχισμένο.

Το πιο όμορφο παιχνίδι, είναι η ζωή!

ΟΠΑΠ

Πρόγραμμα Κοινωνικής Ευθύνης